NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini en a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

franceză

Swipe to change

Succesiunile

Reglementările naționale în materie succesorală diferă considerabil de la un stat membru la altul (de exemplu, cine poate avea calitatea de moștenitor, ce cote-părți se aplică și cât este rezerva succesorală, cum va fi administrată succesiunea, care este răspunderea moștenitorilor pentru datoriile succesiunii etc.).

Informații generale

Un pas important pentru facilitarea succesiunilor transfrontaliere a fost adoptarea, la 4 iulie 2012, a unor noi norme la nivelul Uniunii menite să ușureze gestionarea de către cetățeni a aspectelor juridice ale unei succesiuni internaționale. Aceste noi norme se aplică succesiunilor persoanelor decedate după data de 17 august 2015, inclusiv.

Regulamentul garantează faptul că succesiunile transfrontaliere sunt tratate în mod coerent, în temeiul unei singure legislații și de către o singură autoritate. În principiu, instanțele judecătorești din statul membru în care cetățenii și-au avut ultima reședință obișnuită vor fi competente să dezbată succesiunea și se va aplica legislația acestui stat membru. Cu toate acestea, cetățenii pot opta ca legea țării a căror cetățenie o dețin să fie cea care să se aplice succesiunii lor. Prin aplicarea unei singure legi de către o singură autoritate în cazul unei succesiuni transfrontaliere se evită proceduri paralele și hotărâri judecătorești eventual contradictorii. De asemenea, regulamentul asigură faptul că hotărârile pronunțate într-un stat membru sunt recunoscute în întreaga Uniune, fără să fie nevoie de nicio procedură specială.

Regulamentul introduce și un certificat european de moștenitor (CEM). Acest document, eliberat de către autoritatea care se ocupă de succesiune, poate fi folosit de către moștenitorii, legatarii, executorii testamentari sau administratorii succesiunii în scopul dovedirii statutului și al exercitării drepturilor sau a competențelor lor în alte state membre. Odată emis, CEM va fi recunoscut în toate statele membre, fără a fi necesară nicio altă procedură specială.

La data de 9 decembrie 2014, Comisia a adoptat un regulament de punere în aplicare în care a stabilit formularele care trebuie folosite în temeiul Regulamentului privind succesiunile:

Word (317 Kb) ro

PDF (608 Kb) ro

Pe portalul e-justiție puteți completa și crea on-line aici un formular V în format PDF (certificatul european de moștenitor).

Danemarca și Irlanda nu iau parte la regulament. Ca urmare, succesiunile transfrontaliere dezbătute de către autoritățile din aceste două state membre vor continua să fie supuse normelor naționale.

Aspectele legate de taxele de succesiune sunt excluse din domeniul de aplicare al regulamentului.

Veți găsi informații despre noile norme europene în materie de succesiuni pe acest site.

Pentru a consulta fișele informative privind **legislația și procedurile naționale în materie de succesiuni din fiecare stat membru**, puteți face clic pe drapelul țării respective de pe această pagină. Aceste fișe informative au fost pregătite de Rețeaua judiciară europeană în materie civilă și comercială (RJE-civilă), în cooperare cu Consiliul Notarilor din UE (CNUE).

Site-ul Succesiuni în Europa, propus de CNUE, vă poate ajuta să găsiți răspunsuri la întrebări referitoare la procedurile succesorale în 22 de state membre. Dacă doriți să găsiți un notar într-un stat membru, puteți utiliza instrumentul de căutare Găsiți un notar pus la dispoziție de Comisia Europeană în colaborare cu asociațiile notarilor participante.

Normele naționale în materie de înregistrare a testamentelor variază în mod considerabil. În unele state membre, persoana care face un testament (testatorul) trebuie să îl înregistreze. În alte state membre, înregistrarea este doar recomandată sau vizează numai anumite tipuri de testament. În câteva state membre, nu există registre de evidență a testamentelor.

Dacă doriți să știți cum puteți înregistra un testament într-un stat membru sau dacă o persoană decedată a făcut testament, puteți consulta fișele informative elaborate de Asociația Rețelei Europene a Registrelor de Succesiuni (ENRWA), disponibile în 3-4 limbi. Aceste fișe informative explică cum puteți înregistra un testament în fiecare stat membru și oferă consiliere cu privire la modul în care se poate efectua o căutare a unui testament în fiecare stat membru.

Linkuri utile

Succesiunile – notificările statelor membre și instrument de căutare a instanței/autorității competente

Ghidul cetățenilor: contribuția normelor UE la simplificarea succesiunilor internaționale

Rezultatele proiectului *Further developments in the area of interconnection of registers of wills* (Evoluții în domeniul interconectării registrelor de succesiuni), care se axează pe posibilitatea de a eficientiza procedurile succesorale transfrontaliere prin intermediul mijloacelor electronice, sub egida Ministerului Justiției din Estonia, în colaborare cu Asociația rețelei europene a registrelor testamentare, Consiliul notariatelor din Uniunea Europeană, Camera notarilor din Estonia, Centrul registrelor și al sistemelor de informații din Estonia și statele membre ale Uniunii Europene:

Studiul de fezabilitate PDF (755 Kb) en

Raport final PDF (507 Kb) en

Recomandări PDF (153 Kb) en

Ultima actualizare: 16/01/2023

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.

Succesiunile - Belgia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Legislația belgiană prevede următoarele 3 tipuri de testamente: **testamentul autentic** sau **notarial**, **testamentul olograf** (care trebuie să fie scris, datat și semnat de testator), precum și **testamentul internațional**.

Testatorul trebuie să fie capabil să își exprime dorințele în mod corespunzător și liber (articolele 901-904 din Codul civil).

În principiu și cu anumite excepții, pactele privind o moștenire viitoare sunt interzise.

Într-o situație transfrontalieră, un testament este valabil, în principiu, în Belgia dacă acesta este în conformitate cu legislația din locul în care a fost întocmit („locus regit actum") sau cu una dintre celelalte legi desemnate de Convenția de la Haga din 5 octombrie 1961.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Notarul care primește un testament autentic sau internațional sau la care este depus un testament olograf are obligația de a-l înregistra în registrul central al testamentelor, gestionat de Federația Regală a Notariatului Belgian. În cazul testamentelor olografe depuse la un notar, testatorul poate refuza înscrierea testamentului său în registrul respectiv.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Legislația belgiană include principiul rezervei, conform căruia o parte minimă (rezervă) din succesiune revine în mod obligatoriu, dacă este cazul, soțului supraviețuitor, copiilor și părinților persoanei decedate.

În ceea ce privește copiii (sau descendenții), rezerva succesorală se ridică la jumătate din succesiune dacă există un copil, la 2/3 dacă sunt doi copii și la 3/4 în cazul în care sunt trei sau mai mulți copii.

În ceea ce privește tatăl și mama, aceștia au dreptul, fiecare, la o pătrime din succesiune, în absența descendenților. Cu toate acestea, într-un astfel de caz, liberalitățile în favoarea soțului supraviețuitor pot include întreaga succesiune.

În ceea ce privește soțul supraviețuitor, acesta primește întotdeauna, cel puțin, fie uzufructul a jumătate din bunurile care fac obiectul succesiunii, fie uzufructul imobilului care servește drept reședință principală și a mobilierului aferent, inclusiv în cazul în care acestea depășesc jumătate din moștenire.

Dacă testatorul a optat să nu se țină cont de rezerva succesorală în testamentul său, iar moștenitorii sunt de acord să respecte voința acestuia, testamentul va putea fi aplicat. Cu toate acestea, persoanele a căror rezervă succesorală nu a fost respectată și care doresc să o revendice beneficiază de o acțiune în reducțiune.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care decedatul nu era căsătorit și nu avea copii, primii care moștenesc sunt ascendenții și colateralii privilegiați (frații și surorile). Tatăl și mama primesc fiecare câte un sfert, iar frații/surorile sau, dacă este cazul, descendenții acestora, restul. În cazul în care unul sau ambii părinți sunt decedați, partea acestora le revine fraților și surorilor. În absența ascendenților, precum și a fraților și surorilor sau a urmașilor acestora, succesiunea este culeasă jumătate de rudele pe linie maternă și jumătate de rudele pe linie paternă (unchi, mătușă, văr, verișoară etc.).

Dacă decedatul nu era căsătorit dar avea copii, aceștia îi exclud de la succesiune pe toți ceilalți membri ai familiei. Copiii își împart succesiunea în deplină proprietate și în părți egale. Cu toate acestea, dacă un copil este predecedat (sau renunță la succesiune ori este nedemn) și a lăsat descendenți, aceștia vin la succesiune prin înlocuirea copilului predecedat, care renunță la succesiune sau care este nedemn.

Dacă în urma decedatului rămân soțul/soția și copiii, soțul supraviețuitor culege uzufructul (dreptul de a utiliza un lucru și de a-i culege fructele) asupra tuturor bunurilor care compun moștenirea. Copiii moștenesc părți egale din nuda proprietate.

Dacă în urma decedatului rămâne soțul/soția, dar nu și copii, soțul supraviețuitor devine singurul moștenitor, în lipsa ascendenților și a rudelor colaterale decedatului până la al patrulea grad. În prezența acestora, soțul supraviețuitor primește, în principiu, uzufructul, iar ceilalți moștenitori nuda proprietate. Cu toate acestea, partea pe care o primește soțul supraviețuitor în această ipoteză depinde, de asemenea, de regimul matrimonial în care soții erau căsătoriți: în ipoteza în care soții sunt căsătoriți în regimul comunității legale, soțul supraviețuitor moștenește partea soțului decedat în această comunitate în proprietate deplină.

Dacă în urma decedatului a rămas o persoană cu care acesta încheiase un parteneriat înregistrat, forma de parteneriat înregistrat cunoscută în Belgia este „coabitarea legală". Coabitantul legal supraviețuitor are, într-o succesiune, dreptul de uzufruct asupra imobilului care, în timpul vieții comune, a fost reședința comună a familiei, precum și asupra mobilierului aferent. Cu toate acestea, coabitantul legal supraviețuitor poate fi privat de acest drept de uzufruct prin testament sau prin liberalități între vii în beneficiul altor persoane.

Dacă în urma decedatului rămâne un partener cu care acesta nu încheiase un parteneriat înregistrat – coabitare liberă (uniune de fapt, neînregistrată), partenerul nu poate deveni moștenitor decât în cazul în care decedatul a prevăzut acest lucru prin testament. Legislația belgiană nu îi acordă partenerului niciun drept succesoral din oficiu.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Nu există o autoritate specifică responsabilă de procedura succesorală.

Cu toate acestea, legea prevede intervenția unui notar în cazul unui testament olograf sau internațional. De asemenea, în anumite ipoteze, poate fi necesară intervenția instanței (*tribunal de première instance*) sau a judecătorului de pace, în special: în cazul unei succesiuni atribuite unor persoane incapabile (persoane minore etc.), al unei succesiuni acceptate sub beneficiu de inventar, al unei succesiuni vacante, atunci când este necesar un ordin de intrare în posesie (*envoi en possession/bevelschrift tot inbezitstelling*) sau de preluare a unui legat (*délivrance du legs/afgifte van het legaat*), în cazurile de lichidare /partaj litigios pentru care este necesară intervenția unui notar desemnat de tribunal.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Prin simplul fapt al decesului unei persoane, dreptul de proprietate asupra bunurilor care fac parte din succesiunea sa este transmis moștenitorilor.

Aceștia dispun, totuși, de o opțiune: o succesiune poate fi acceptată, pur și simplu sau sub beneficiu de inventar, sau poate fi refuzată.

Acceptarea poate fi expresă sau tacită: aceasta este expresă atunci când se obține titlul sau calitatea de moștenitor printr-un act autentic sau privat; aceasta este tacită atunci când moștenitorul face un act care presupune obligatoriu intenția sa de a accepta și pe care nu ar fi avut dreptul să îl facă decât în calitatea sa de moștenitor.

Este posibil să se accepte o succesiune „sub beneficiu de inventar", în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 793 și următoarele din Codul civil. Moștenitorul care dorește să accepte o succesiune sub beneficiu de inventar trebuie să facă o declarație specifică la **grefa *tribunal de première instance*** din circumscripția în care a fost deschisă succesiunea sau **la notar**.

De asemenea, este posibil să se renunțe la succesiune prin prezentarea cu o copie a actului de deces la **grefa *tribunal de première instance*** din localitatea în care defunctul își avea domiciliul și semnarea un act de renunțare (articolele 784 și următoarele din Codul civil) sau **la notar**.

Declarațiile respective trebuie să fie înscrise într-un registru păstrat la grefa din locul deschiderii succesiunii.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

A se vedea mai jos (punctul 7).

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Nu există o procedură specială (a se vedea punctul 3 de mai sus).

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

În Codul civil belgian figurează principiul conform căruia succesiunea este acordată automat, fără procedură.

Prin simplul fapt al decesului unei persoane, moștenitorii primesc, de plin drept, bunurile, drepturile și acțiunile sale, cu obligația de a plăti taxele pentru succesiune (articolele 718 și 724 din Codul civil). [Cu toate acestea, există unele excepții: a se vedea mai jos la punctul 7].

În caz de lichidare/partaj judiciar, procedura de succesiune va fi efectuată de un notar desemnat de instanță și se va încheia cu o listă de lichidare. În caz de lichidare/partaj pe cale amiabilă, numai partajul imobilelor va trebui să fie realizat printr-un act notarial.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Legislația belgiană este reglementată de principiul conform căruia, prin simplul fapt al decesului, moștenitorii primesc întreaga succesiune (activul și pasivul). Cu toate acestea:

beneficiarii unor moșteniri universale desemnați prin testament olograf sau internațional trebuie să obțină un ordin de intrare în posesie (*envoi en possession /bevelschrift tot inbezitstelling*) de la președintele instanței de dreptul familiei (articolul 1008 din Codul civil);

beneficiarii unor moșteniri specifice (articolul 1014 din Codul civil), beneficiarii unor moșteniri cu titlu universal (articolul 1011 din Codul civil) sau, în prezența unor moștenitori rezervatari, beneficiarii unor moșteniri universale desemnați prin testament autentic (articolul 1004 din Codul civil) trebuie să solicite un ordin de preluare a legatelor (*délivrance du legs/afgifte van het legaat*).

anumite categorii de legatari trebuie, de asemenea, să fie autorizate de o autoritate publică să accepte moștenirea care le sunt atribuită (de exemplu, moștenire pentru o comună, pentru o instituție de interes public și, în unele cazuri, pentru o fundație sau o asociație fără scop lucrativ).

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da, dacă își exprimă o acceptare pură și simplă a succesiunii. În astfel de cazuri, aceștia trebuie să suporte toate cheltuielile și datoriile succesiunii (articolul 724 din Codul civil).

În cazul în care moștenitorii acceptă succesiunea sub beneficiu de inventar, aceștia nu sunt răspunzători pentru datoriile succesiunii decât în limita activelor pe care le-au obținut (articolul 802 din Codul civil). Moștenitorul care dorește să accepte o succesiune sub beneficiu de inventar trebuie să facă o declarație specifică la grefa *tribunal de première instance* din circumscripția în care a fost deschisă succesiunea sau la notar.

Nu, dacă renunță la succesiune printr-o declarație făcută la grefa *tribunal de première instance* sau la notar (articolul 785 din Codul civil).

În plus, legatarul specific nu are, în principiu, obligația de a plăti datoriile succesiunii (articolul 1024 din Codul civil), spre deosebire de legatarul universal și de legatarul cu titlu universal.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Legea privind ipoteca din 16 decembrie 1851 reglementează publicarea tranzacțiilor imobiliare, prevăzând, la articolul 1, că „toate actele între vii, cu titlu gratuit sau oneros, translative sau declarative de drepturi reale imobiliare, altele decât privilegiile și ipotecile, vor fi înscrise într-un registru destinat acestui scop, la biroul ipotecilor în raza căruia se află bunurile".

Articolul 2 din aceeași lege prevede, în acest sens, că „pot fi transcrise numai hotărârile judecătorești, actele autentice și actele sub semnătură privată, recunoscute în instanță sau în fața unui notar. Procurile pentru astfel de acte vor fi prezentate în aceeași formă". Procurile pentru astfel de acte vor fi prezentate în aceeași formă".

Legea din 16 decembrie 1851 nu reglementează însă publicarea pentru cazurile de transfer de proprietate în urma unui deces.

Cu toate acestea, legea prevede transcrierea actelor de partaj. Prin urmare, cu această ocazie, toți moștenitorii, indiferent dacă li se atribuie sau nu imobile, vor fi identificați în actul care va fi transcris în registrele birourilor de înregistrare a ipotecilor. Același lucru este valabil, de asemenea, în cazul unei licitații publice sau a unei atribuiri amiabile a imobilelor indivizibile între moștenitori.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

În Belgia nu există, în principiu, un sistem de administrare a succesiunii.

Cu toate acestea, articolul 803a din Codul civil prevede că moștenitorul care a acceptat sub beneficiu de inventar își poate declina sarcina de a administra și lichida succesiunea. Mai întâi, acesta trebuie să numească, la cerere, prin ordonanță a președintelui instanței de dreptul familiei, un administrator căruia îi va transmite toate bunurile succesiunii, acesta având sarcina de a o lichida, în conformitate cu anumite norme.

De asemenea, articolul 804 prevede că, în cazul în care interesele creditorilor ereditari sau ale legatarilor riscă să fie compromise de neglijența sau de situația financiară a beneficiarului moștenitor, orice persoană interesată poate să solicite înlocuirea acestuia de către un administrator responsabil de lichidarea succesiunii. Administratorul este numit prin ordin emis în cadrul procedurilor provizorii, moștenitorul fiind audiat sau chemat anterior.

În plus, testatorul poate numi un executor testamentar, responsabil să asigure buna executare a testamentului.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

A se vedea întrebarea anterioară.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administratorul numit în conformitate cu articolele 803a și 804 are competențe identice cu cele de care se bucură beneficiarul moștenitor însuși. Acesta este supus acelorași obligații ca și moștenitorul; de asemenea, acesta este scutit de obligația de a depune cauțiune.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Calitatea de moștenitor trebuie dovedită printr-un act de notorietate sau un certificat/act de moștenire (cazul cel mai frecvent). Acesta din urmă este eliberat de către notar sau, în anumite condiții, de către funcționarul de la biroul care se ocupă de drepturile de succesiune, responsabil pentru depunerea declarației de succesiune a decedatului (articolul 1240a din Codul civil).

Un act notarial este un act care reflectă adevărul. Acesta are forță probantă: ceea ce declară persoana care îl întocmește trebuie considerat ca fiind exact. Notarul atestă anumite fapte, declarând identitatea persoanelor care s-au prezentat în fața sa și constatând ceea ce acestea îi solicită să înregistreze. Actul notarial este o dovadă a autenticității conținutului său. În plus, actul autentic va avea o dată incontestabilă. Dovada caracterului fals al unei constatări protejate de autenticitate nu poate fi făcută decât prin contestarea în instanță a acurateței acestuia (*inscription de faux/betichting van valsheid*).

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 14/12/2020
Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Bulgaria

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Orice persoană cu vârsta de cel puțin 18 ani și cu discernământ poate dispune de bunurile sale după deces prin testament.
Testatorul poate să dispună împărțirea întregului său patrimoniu prin testament. O caracteristică distinctivă a legislației bulgare este faptul că dispozițiile testamentare nu influențează, în nicio situație, rezerva succesorală a patrimoniului succesoral al unui testator sau al unui defunct, presupunându-se astfel că se aplică doar cotității disponibile a patrimoniului succesoral respectiv.
Dispozițiile testamentare se pot aplica întregului patrimoniu succesoral al testatorului, unei fracții din patrimoniul succesoral respectiv sau unui obiect din patrimoniul succesoral.
Dispozițiile testamentare pot fi, de asemenea, condiționate.
Legea privind succesiunea (*Zakon za nasledstvoto*) prevede ca dispozițiile testamentare să fie redactate într-o formă stabilită, astfel încât orice instrument care se abate de la această formă este nevalid.
Trebuie reținut faptul că legislația bulgară nu permite ca două sau mai multe persoane să formuleze dispoziții testamentare în același testament, nici în beneficiul lor reciproc, nici în beneficiul unor părți terțe.
Legea prevede două forme de testament: olograf sau întocmit de un notar.
Testamentul olograf trebuie să fie scris integral de mâna testatorului. Acesta trebuie să fie datat și semnat de către testator. Semnătura trebuie să fie plasată sub dispozițiile testamentare. Testamentul poate fi predat unui notar într-un plic sigilat spre păstrare. În acest caz, notarul întocmește o declarație de custodie a plicului. Declarația este semnată de către testator și de către notar și este înregistrată într-un registru special.
Un testament olograf poate fi păstrat fie la un notar, fie la o altă persoană, care trebuie să facă demersuri în vederea publicării acestuia de către un notar de îndată ce ia cunoștință de decesul testatorului.
Dacă persoana respectivă nu face acest lucru, orice parte interesată poate depune o cerere la instanța districtuală în a cărei rază teritorială s-a deschis succesiunea în vederea stabilirii unui termen-limită pentru publicarea de către notar.
Notarul publică testamentul prin întocmirea unei declarații cuprinzând descrierea stării în care se află testamentul și o mențiune privind desigilarea acestuia. Declarația este semnată de către persoana care a prezentat testamentul și de către notar. Hârtia pe care este scris testamentul se anexează la declarație și pe fiecare pagină se consemnează inițialele persoanelor menționate mai sus.
Testamentul notarial este elaborat de către notar în prezența a doi martori.
Testatorul își exprimă voința oral în fața notarului, iar acesta din urmă consemnează declarația în scris, astfel cum a fost pronunțată. Notarul citește apoi testatorului cele consemnate în prezența martorilor. Notarul ia act de îndeplinirea acestor formalități în testament, precizând locul și data la care a fost întocmit acesta. Ulterior, testamentul este semnat de către testatori, martori și notar.
Dacă testatorul nu poate semna testamentul, acesta trebuie să indice motivul pentru care nu poate face acest lucru, iar notarul consemnează declarația respectivă înainte de a da citire testamentului.
În vederea publicării unui testament întocmit de un notar, notarul căruia i s-a încredințat spre păstrare redactează o declarație în care descrie starea în care se află testamentul și face o mențiune privind desigilarea acestuia. Declarația este semnată de către notar. Hârtia pe care este scris testamentul se anexează la declarație și pe fiecare pagină se consemnează inițialele persoanelor menționate mai sus.
Un testament poate fi revocat explicit printr-un nou testament sau printr-un act notarial în care testatorul declară în mod explicit că își revocă integral sau parțial dispozițiile anterioare.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

În conformitate cu Regulamentul privind înregistrarea, trebuie să se înregistreze transcrierile testamentelor publicate privind bunuri imobile sau drepturi de proprietate asupra unor bunuri imobile.
În plus, fiecare serviciu de înregistrare păstrează, de asemenea, un index alfabetic rezervat cazurilor notariale și testamentelor. În indexul respectiv se înregistrează, de asemenea, numele testatorilor ale căror testamente notariale au fost executate de notari, revocările de testamente și testatorii ale căror testamente olografe au fost predate notarilor spre păstrare. Într-un astfel de caz, numele notarului care păstrează actul notarial sau testamentul olograf se înregistrează alături de numele testatorului.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Astfel cum s-a menționat deja, legislația bulgară restricționează libertatea de a dispune de bunuri după deces. Aceste restricții sunt în beneficiul rudelor apropiate ale testatorului: un soț supraviețuitor, copii și, dacă testatorul nu are descendenți (copii sau nepoți), părinții decedatului.
Aceste restricții sunt prevăzute la articolele 28 și 29 din Legea privind succesiunea și se referă numai la cazurile în care testatorul are descendenți, părinți supraviețuitori sau soț. În astfel de cazuri, testatorului nu îi este permis să efectueze o donație sau să dispună de bunurile sale într-un mod care ar afecta rezerva succesorală a persoanelor respective. Patrimoniul succesoral care nu face parte din rezerva succesorală poate fi atribuit de testator astfel cum dorește acesta.

În cazul în care testatorul nu are un soț supraviețuitor, legea definește rezerva succesorală astfel:
(1) în cazul în care există un singur copil (inclusiv un copil adoptat), acesta sau descendenții săi primesc: o jumătate din patrimoniul succesoral;
(2) în cazul în care există doi sau mai mulți copii, aceștia sau descendenții lor primesc: două treimi din patrimoniul succesoral al testatorului.
Rezerva succesorală a părintelui sau a părinților supraviețuitori este de o treime, iar rezerva succesorală a soțului/soției reprezintă jumătate din patrimoniul succesoral în cazul în care acesta/aceasta este singurul moștenitor sau o treime din patrimoniul succesoral în cazul în care există și părinții supraviețuitori ai defunctului.
În situațiile în care există atât descendenți, cât și soț supraviețuitor/soție supraviețuitoare, rezerva succesorală a soțului/soției este egală cu cea a fiecărui copil. În aceste cazuri, cotitatea disponibilă reprezintă o treime din patrimoniul succesoral în cazul unui singur copil, un sfert din patrimoniul succesoral în cazul în care există doi copii și o șesime din patrimoniul succesoral în cazul în care există trei sau mai mulți copii.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care defunctul nu a întocmit un testament, patrimoniul succesoral este moștenit de moștenitorii săi legali, cu condiția să fie respectate regulile stabilite menționate în continuare.
În cazul în care defunctul era necăsătorit și nu avea copii, vin la succesiune părinții supraviețuitori. Dacă ambii părinți trăiesc, ei moștenesc cote-părți egale (articolul 6 din Legea privind succesiunea).
În cazul în care defunctului i-au supraviețuit doar ascendenți de gradul doi sau mai îndepărtați, ascendenții cei mai apropiați moștenesc cote-părți egale (articolul 7 din Legea privind succesiunea).
În cazul în care există numai frați/surori supraviețuitori/supraviețuitoare, aceștia/acestea moștenesc cote-părți egale [articolul 8 alineatul (1) din Legea privind succesiunea].
În cazul în care urmașii sunt frați sau surori și ascendenți de gradul doi sau mai îndepărtați, cei dintâi primesc două treimi din masa succesorală, iar cei din urmă o treime [articolul 8 alineatul (2) din Legea privind succesiunea].
În cazul în care defunctul era necăsătorit, însă există copii supraviețuitori (inclusiv adoptați), aceștia din urmă moștenesc cote-părți egale [articolul 5 alineatul (1) din Legea privind succesiunea]. Cota-parte a unui copil antedecedat este transferată descendenților acestuia în ordinea succesiunii (principiul reprezentării).
În cazul în care defunctul lasă în urmă un soț/o soție și nu există copii, ascendenți, frați/surori moștenitori sau descendenți ai acestora, soțul/soția moștenește întreaga masă succesorală (articolul 9 din Legea privind succesiunea).
În cazul în care soțul/soția moștenește bunurile defunctului împreună cu ascendenții sau frații/surorile defunctului ori descendenții acestora, soțul/soția moștenește jumătate din masa succesorală dacă succesiunea are loc la mai puțin de 10 ani după căsătorie. În caz contrar, soțul/soția primește două treimi din masa succesorală. În cazul în care soțul/soția moștenește bunurile defunctului împreună cu ascendenții și frații/surorile defunctului sau descendenții acestora, soțul/soția moștenește o treime din masa succesorală în primul caz și jumătate în cel de al doilea caz.
În cazul în care defunctul lasă în urmă un soț/o soție și copii, soțul/soția și copiii moștenesc cote-părți egale [articolul 9 alineatul (1) din Legea privind succesiunea].
În cazul în care nu există persoane îndreptățite să primească moștenirea în conformitate cu situațiile prezentate anterior sau în care toți moștenitorii renunță la succesiune sau își pierd dreptul de a o accepta, patrimoniul succesoral trece în proprietatea statului, cu excepția bunurilor mobile, a caselor, a atelierelor și a garajelor pentru parcare, precum și a parcelelor de teren și a bunurilor imobile destinate în principal construcțiilor rezidențiale, care intră în proprietatea municipalității în care sunt situate.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Testamentul poate fi acceptat prin depunerea unei cereri în scris la instanța districtuală din districtul în care s-a deschis succesiunea, în acest caz acceptarea fiind consemnată într-un registru special.
Succesiunea se consideră acceptată, de asemenea, în cazul în care un moștenitor întreprinde o acțiune care indică în mod clar intenția sa de a accepta succesiunea sau în cazul în care moștenitorul tăinuiește bunurile moștenite. În cel din urmă caz, moștenitorul își pierde dreptul la cota-parte care îi revine din bunurile tăinuite.
Succesiunea poate fi acceptată, ca alternativă, pe baza unei descrieri detaliate, caz în care moștenitorul este răspunzător numai în limita valorii patrimoniului succesoral primit drept moștenire.
În astfel de cazuri, acceptarea succesiunii pe baza unei descrieri detaliate trebuie să fie declarată în scris în fața unui judecător din cadrul unei instanțe districtuale, în termen de trei luni de la data la care moștenitorul a luat cunoștință de deschiderea succesiunii. Judecătorul din cadrul instanței districtuale poate prelungi acest termen-limită cu până la trei luni.
La cererea oricăreia dintre părțile interesate, judecătorul din cadrul instanței districtuale stabilește, după ce a citat persoana care are dreptul la moștenire, un termen-limită pentru a accepta succesiunea sau a renunța la aceasta. În cazul în care s-a intentat o acțiune împotriva moștenitorului, termenul este stabilit de instanța sesizată. În cazul în care moștenitorul nu răspunde în termenul stabilit, acesta pierde dreptul de a accepta succesiunea.
În acest caz, declarația moștenitorului este înscrisă într-un registru special pentru declarațiile de acceptare și de renunțare la succesiune.
Acceptarea succesiunii pe baza unei descrieri detaliate este obligatorie pentru persoanele cu vârsta sub 18 ani, pentru persoanele declarate în incapacitate de a-și gestiona afacerile, pentru stat și pentru organizațiile publice, iar o astfel de acceptare trebuie declarată în scris în termen de trei luni de la data la care se ia la cunoștință de deschiderea succesiunii. Acceptarea este înscrisă într-un registru special păstrat la instanța districtuală din districtul în care se deschide succesiunea.
În cazul testamentelor, persoana care se află în posesia unui testament olograf trebuie să facă demersuri în vederea publicării acestuia de către un notar de îndată ce ia cunoștință de decesul testatorului.
Orice parte interesată poate depune o cerere la instanța districtuală în a cărei rază teritorială s-a deschis succesiunea în vederea stabilirii unui termen-limită pentru publicarea de către notar.
Notarul publică testamentul prin întocmirea unei declarații cuprinzând descrierea stării în care se află testamentul și o mențiune privind desigilarea acestuia. Declarația este semnată de către persoana care a prezentat testamentul și de către notar. Hârtia pe care este scris testamentul se anexează la declarație și pe fiecare pagină se consemnează inițialele persoanelor menționate mai sus.
În cazul în care testamentul a fost predat notarului spre păstrare [articolul 25 alineatul (2) din Legea privind succesiunea], acțiunile menționate anterior sunt realizate de către notar.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Succesiunea are loc după acceptarea testamentului. Acceptarea produce efecte la deschiderea succesiunii.

În afară de cazurile de acceptare explicită prin intermediul unei cereri explicite, formulate în scris, succesiunea se consideră acceptată, de asemenea, fără a depune o cerere în scris, în cazul în care un moștenitor întreprinde o acțiune care indică în mod clar intenția sa de a accepta succesiunea sau în cazul în care moștenitorul tăinuiește bunurile moștenite. În cel din urmă caz, moștenitorul își pierde dreptul la cota-parte care îi revine din bunurile tăinuite.
La cererea oricăreia dintre părțile interesate, judecătorul din cadrul instanței districtuale stabilește, după ce a citat persoana care are dreptul la moștenire, un termen-limită pentru a accepta succesiunea sau a renunța la aceasta. În cazul în care s-a intentat o acțiune împotriva moștenitorului, termenul este stabilit de instanța sesizată.
În cazul în care moștenitorul nu răspunde în termenul stabilit, acesta pierde dreptul de a accepta succesiunea.
În acest caz, declarația moștenitorului este înscrisă într-un registru special pentru declarațiile de acceptare și de renunțare la succesiune.
Declarația de renunțare la succesiune urmează aceeași procedură și este înregistrată în același mod.
De asemenea, ar trebui să se țină seama de obligația prevăzută la articolul 43 din Legea privind impozitele și taxele locale (*Zakon za mestnite danatsi i taksi*), care le revine băncilor, societăților de asigurări și altor societăți, precum și oricăror altor entități care gestionează depozite sau sunt debitori pentru titluri de valoare, bani sau alte bunuri incluse într-o succesiune despre a cărei deschidere au luat la cunoștință, de a trimite o descriere detaliată a bunurilor respective municipalității în care se deschide succesiunea, înainte ca aceste bunuri să fie plătite, livrate sau transferate.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Se aplică procedura de acceptare sau de renunțare la succesiune.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Nu există nicio procedură specială de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale. Un moștenitor care are dreptul să primească o cotă-parte, și nu întreaga masă succesorală, datorită unor legate sau donații, poate să se adreseze instanței pentru a reduce legatele și donațiile respective la valoarea necesară pentru a completa rezerva succesorală după recuperarea legatelor și a donațiilor către moștenitorul în cauză, cu excepția donațiilor obișnuite.
În cazul în care un moștenitor a cărui rezervă succesorală este afectată în mod negativ își exercită drepturile de succesiune împotriva unor persoane care nu sunt moștenitori legali, moștenitorul trebuie să fi acceptat succesiunea sub beneficiu de inventar.
În scopul stabilirii cotității disponibile și a valorii rezervei succesorale a moștenitorului, toate activele care aparțineau testatorului la momentul decesului sunt incluse în masa succesorală după deducerea datoriilor și după eventuala creștere a succesiunii, în conformitate cu articolul 12 alineatul (2) din Legea privind succesiunea. Se adaugă apoi donațiile, cu excepția donațiilor obișnuite, în funcție de statutul lor în momentul în care au fost acordate și în funcție de valoarea lor în momentul deschiderii succesiunii, în cazul bunurilor imobile, sau în momentul în care au fost oferite, în cazul bunurilor mobile.
Dispozițiile testamentare se reduc în mod proporțional, fără a face vreo diferențiere între moștenitori și legatari, cu excepția cazului în care testatorul a stabilit altfel.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Patrimoniul succesoral se lichidează prin partaj judiciar sau partaj voluntar.
Fiecare coproprietar are dreptul la partaj, indiferent de dimensiunea cotei-părți care îi revine. Fiecare moștenitor poate cere cota-parte în natură, acolo unde este posibil, iar inegalitatea cotelor-părți se soluționează cu bani.
Partajul voluntar se realizează cu consimțământul tuturor coproprietarilor. Partajul voluntar ia forma unui contract. În conformitate cu articolul 35 alineatul (1) din Legea privind proprietatea, partajul voluntar al bunurilor mobile în valoare de peste 50 BGN sau al bunurilor imobile trebuie să fie consemnat în scris, iar semnăturile trebuie să fie autentificate de către un notar. În cazul partajului voluntar, cota-parte teoretică a fiecărui coproprietar din patrimoniul succesoral comun devine un drept de proprietate separat și independent asupra unei cote-părți reale din bunurile deținute în comun.
Partajul judiciar se desfășoară în conformitate cu procedurile speciale reglementate de articolul 341 și următoarele din Codul de procedură civilă. Nu există niciun termen de prescripție pentru solicitarea partajului. Aceste proceduri contencioase implică două etape.
Prima etapă se referă la admisibilitatea partajului.
Moștenitorul care solicită partajul înaintează o cerere scrisă la instanța districtuală, la care se anexează:
1. certificatul de deces al testatorului și un certificat de moștenitor;
2. un certificat sau alte dovezi scrise cu privire la patrimoniul succesoral;
3. copii după cerere și după documentele anexate la aceasta, pentru ceilalți moștenitori.

În cadrul primei ședințe de judecată, orice alt moștenitor poate solicita includerea altor active în patrimoniul succesoral. Tot în cadrul primei ședințe de judecată, orice moștenitor poate contesta dreptul unui alt moștenitor de a participa la partaj, valoarea cotei-părți a acestuia din urmă sau includerea anumitor active în patrimoniul succesoral.
În cadrul procedurilor de partaj, instanța judecă litigii referitoare la origine, adopții, testamente, autenticitatea unor probe scrise sau cereri de reducere a părții atribuite prin testament sau a donațiilor.
Prima etapă se încheie cu o hotărâre privind admisibilitatea partajului. Curtea stabilește activele care vor fi împărțite și persoanele între care se împart acestea, precum și cota-parte a fiecărui moștenitor. Atunci când declară un partaj de bunuri mobile ca fiind admisibil, instanța hotărăște, de asemenea, persoana participantă la partaj care va primi bunul.
În aceeași hotărâre sau într-o hotărâre ulterioară, în cazul în care unul sau mai mulți moștenitori nu utilizează patrimoniul succesoral în conformitate cu drepturile lor succesorale, instanța poate, la cererea unui moștenitor, să stabilească moștenitorii care urmează să folosească activele și activele care urmează să fie utilizate pe parcursul perioadei în care se soluționează partajul sau sumele pe care utilizatorii trebuie să le plătească celorlalți moștenitori în schimbul dreptului de a utiliza activele respective.
A doua etapă – partajul în sine. Se stabilesc cotele-părți și se alocă active specifice care urmează să fie deținute exclusiv și individual de către persoanele care participă la partaj. Acest lucru se realizează prin întocmirea unei declarații de partaj și prin tragere la sorți. Instanța întocmește declarația de partaj pe baza avizului unui expert, în conformitate cu Legea privind succesiunile. După întocmirea proiectului de declarație de partaj, instanța citează părțile pentru a le prezenta declarația și pentru a audia obiecțiile acestora. Ulterior, instanța elaborează și adoptă declarația de partaj definitivă printr-o hotărâre judecătorească. După intrarea în vigoare a hotărârii privind declarația de partaj, instanța citează părțile în vederea tragerii la sorți. Instanța poate împărți patrimoniul succesoral între persoanele îndreptățite fără tragere la sorți în cazul în care constituirea cotelor-părți și tragerea la sorți se dovedesc imposibile sau prezintă prea multe dezavantaje.
În cazul în care un activ este indivizibil și nu poate fi inclus în nicio cotă-parte, instanța dispune vânzarea acestuia în cadrul unei licitații publice. Părțile la partaj pot să prezinte oferte în cadrul licitației publice.

În cazul în care activul indivizibil este o locuință care făcea parte dintr-o comunitate matrimonială de bunuri desfăcută prin divorț sau prin decesul unuia dintre soți și în cazul în care soțul/soția supraviețuitor/supraviețuitoare sau fostul soț/fosta soție învestit/ă cu drepturi părintești asupra copiilor rezultați din căsătorie nu are nicio locuință proprie, instanța poate, la cererea soțului/soției respectiv/e, să considere locuința în cauză drept o cotă-parte și să includă în cotele-părți ale celorlalte persoane participante la partaj alte bunuri sau sume în numerar.
În cazul în care activul indivizibil este o locuință, orice parte la partaj care locuia în locuința respectivă în momentul în care a fost deschisă succesiunea și care nu are nicio altă locuință poate solicita ca locuința în cauză să fie inclusă în cota-parte care îi revine, despăgubind celelalte persoane participante la partaj cu alte active sau în numerar. În cazul în care mai multe persoane participante la partaj îndeplinesc aceste condiții și revendică proprietatea asupra locuinței în cauză, se acordă prioritate persoanei care oferă prețul cel mai ridicat.
Cererea de atribuire poate fi depusă cel mai târziu în cadrul primei ședințe de judecată, după ce hotărârea instanței cu privire la admisibilitatea partajului devine executorie. Activul este evaluat la valoarea sa reală.
În cazul despăgubirii în numerar, plata, inclusiv dobânda legală, trebuie să fie efectuată în termen de șase luni de la data la care intră în vigoare hotărârea de atribuire.
Persoana participantă la partaj care a primit activul în cota-parte care i se cuvenea devine proprietar în cazul în care efectuează plata compensatorie în numerar, împreună cu dobânda legală, în termenul prevăzut. Dacă suma nu este achitată în termenul stabilit, hotărârea de atribuire devine nulă și neavenită prin lege, iar activul este oferit spre vânzare în cadrul unei licitații publice. Activul poate fi atribuit unei alte persoane participante la partaj care îndeplinește cerințele și care a solicitat alocarea în termenul stabilit, fără a oferi activul respectiv spre vânzare la licitație publică, cu condiția ca persoana în cauză să plătească imediat suma stabilită în urma evaluării, din care se deduce valoarea cotei-părți care i se cuvine. Încasările sunt împărțite între ceilalți participanți la partaj în mod proporțional.
Procedura de partaj judiciar poate fi încheiată și patrimoniul poate fi lichidat printr-un acord încheiat de către părți și aprobat de instanță.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Succesiunea are loc după acceptarea testamentului. Înainte de a accepta succesiunea, persoana care are drept de moștenire asupra activelor poate administra patrimoniul succesoral și poate întreprinde acțiuni legate de posesiune cu scopul de a păstra patrimoniul respectiv.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Obținând cota-parte relevantă (cota-parte indiviză) din patrimoniul succesoral al defunctului, fiecare moștenitor sau legatar dobândește o cotă-parte noțională din activele și datoriile testatorului incluse în patrimoniul succesoral.
În funcție de dimensiunea cotei-părți care li se cuvine, moștenitorii care au acceptat succesiunea sunt răspunzători de datoriile de care este grevată succesiunea.
Un moștenitor care a acceptat succesiunea pe baza unei descrieri detaliate este răspunzător numai în limita valorii bunurilor primite drept moștenire.
Acceptarea succesiunii pe baza unei descrieri detaliate trebuie să fie declarată în scris în fața unui judecător din cadrul unei instanțe districtuale, în termen de trei luni de la data la care moștenitorul a luat cunoștință de deschiderea succesiunii. Judecătorul respectiv poate prelungi termenul-limită cu până la trei luni. Acceptarea este înregistrată în registrul special al instanței.
Persoanele aflate în incapacitate juridică, organizațiile guvernamentale și neguvernamentale acceptă succesiunea numai pe baza unei descrieri detaliate.
În cazul în care un moștenitor acceptă succesiunea pe baza unei descrieri detaliate, ceilalți moștenitori pot beneficia de aceasta, fără a aduce atingere dreptului lor de a accepta sau a renunța la succesiune.
Descrierea detaliată este întocmită în conformitate cu Codul de procedură civilă.
Creditorii patrimoniului succesoral și legatarii pot, în termen de trei luni de la acceptarea succesiunii, să solicite separarea bunurilor defunctului de bunurile moștenitorului. Această separare se efectuează pentru bunurile imobile prin înscrierea în registrul bunurilor imobile ale defunctului în conformitate cu procedura prevăzută de Legea privind cadastrul și registrul proprietăților (*Zakon za kadastara i imotniya registar*), iar pentru bunurile mobile, prin depunerea unei cereri la judecătorul din cadrul instanței districtuale, care este înregistrată în registrul special pentru declarațiile de acceptare și de renunțare la succesiune.
Creditorii patrimoniului succesoral și legatarii care au solicitat separarea au prioritate față de cei care nu au solicitat-o. În cazul în care atât creditorii, cât și legatarii au solicitat separarea, primii au prioritate față de cei din urmă.
Un titlu executoriu emis împotriva defunctului poate fi executat chiar și asupra bunurilor moștenitorilor săi, cu excepția cazului în care se stabilește că aceștia au renunțat la succesiune sau au acceptat-o pe baza unei descrieri detaliate. În cazul în care moștenitorul nu a acceptat succesiunea, executorul judecătoresc stabilește termenul în conformitate cu articolul 51 din Legea privind succesiunea, comunicându-i judecătorului din cadrul instanței districtuale relevante declarația moștenitorului, astfel încât declarația să poată fi înregistrată în mod corespunzător.
Un caz specific în care moștenitorul este răspunzător pentru datoriile defunctului este abordat la articolul 150 din Legea privind combaterea corupției și confiscarea bunurilor dobândite ilegal (*Zakon za protivoystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imuskozvo*), care prevede că orice bunuri dobândite în mod ilegal sunt confiscate și de la moștenitori sau legatari, fără a depăși valoarea bunurilor primite de aceștia.
În astfel de situații, drepturile statului în temeiul legii se sting după expirarea termenului de prescripție de zece ani, care începe să curgă de la data achiziționării activelor. Cu toate acestea, termenul de prescripție este suspendat pe durata procedurilor prevăzute în secțiunea IV din lege.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Transcrierile testamentelor publicate privind bunurile imobile și drepturile asupra bunurilor imobile trebuie să fie înregistrate. În cazul testamentelor universale, existența unui bun imobil în districtul aflat în competența instanței relevante este atestată printr-o declarație care poartă semnătură beneficiarului, autentificată de către un notar, și care identifică bunurile imobile de care beneficiarul are cunoștință în districtul aflat în competența instanței respective.
Declarația se prezintă, împreună cu testamentul, judecătorului însărcinat cu înregistrarea din districtul în care este situat bunul imobil respectiv.
Judecătorul însărcinat cu înregistrarea solicită registraturii din locul în care se află bunul imobil să înregistreze declarația, introducând actele care fac obiectul înregistrării în registre accesibile publicului.
Două exemplare legalizate ale testamentelor privind bunuri imobile și drepturi asupra unor bunuri imobile se anexează la cererea de înregistrare.
Alte instrumente care fac obiectul înregistrării sunt contractele de partaj al bunurilor imobile, declarațiile de partaj judiciar al acestor bunuri, hotărârile judecătorești definitive care înlocuiesc astfel de declarații și cererile depuse de creditorii sau legatarii defunctului pentru separarea bunurilor imobile ale defunctului.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Nu este obligatoriu să se numească un administrator. Testatorul poate desemna una sau mai multe persoane cu capacitate juridică să acționeze în calitate de administratori.
La cererea oricărei părți interesate, judecătorul din cadrul instanței districtuale în a cărei rază teritorială s-a deschis succesiunea poate stabili un termen-limită până la persoana desemnată poate să accepte numirea. În cazul în care termenul expiră și persoana desemnată nu a acceptat numirea, se consideră că aceasta a renunțat la dreptul de a accepta.

Judecătorul din cadrul instanței districtuale poate elibera administratorul de responsabilitățile sale dacă acesta din urmă este neglijent sau se află în incapacitate de muncă sau dacă acționează într-un mod incompatibil cu încrederea care i-a fost acordată ca administrator.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

A se vedea răspunsul la întrebarea anterioară.

În general, în cazul în care defunctul nu a întocmit niciun testament legal sau nu a numit un administrator pentru testamentul său, orice persoană care are drept de moștenire poate să administreze patrimoniul succesoral și să facă demersuri legate de posesiune în vederea rezervării acesteia până la acceptarea succesiunii.

Moștenitorul care a acceptat succesiunea pe baza unei descrieri detaliate administrează patrimoniul succesoral și, în acest sens, este obligat să acționeze cu aceeași grijă ca și cum și-ar administra propriile afaceri. Un astfel de moștenitor nu poate înstrăina bunurile imobile pe o perioadă de cinci ani de la acceptare, iar bunurile mobile pe o perioadă de trei ani, cu excepția cazului în care judecătorul din cadrul instanței districtuale a permis acest lucru; altfel, răspunderea moștenitorului pentru datoriile defunctului devine nelimitată. Un astfel de moștenitor răspunde cu privire la modul de administrare în fața creditorilor și a legatarilor.

În cazul în care reședința persoanei îndreptățite să primească moștenirea este necunoscută sau este cunoscută, dar acea persoană nu și-a asumat administrarea patrimoniului succesoral, judecătorul din cadrul instanței districtuale, care acționează din oficiu sau la cererea părților interesate, numește un administrator al patrimoniului succesoral.

Administratorul trebuie să elaboreze o descriere detaliată a patrimoniului succesoral. Administratorul întocmește cereri privind activele și datoriile care decurg din patrimoniul succesoral și răspunde la astfel de cereri. Administratorul trebuie să obțină permisiunea judecătorului din cadrul instanței districtuale pentru rambursarea datoriilor care decurg din patrimoniul succesoral, moșteniri și vânzarea bunurilor imobile.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administratorul trebuie să elaboreze o descriere detaliată a activelor și să invite moștenitorii și legatarii să asiste la această prezentare.

Administratorul intră în posesia patrimoniului succesoral și îl administrează în măsura în care acest lucru este necesar pentru executarea dispozițiilor testamentare.

Administratorul nu are competența de a înstrăina bunuri, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar și permis de către judecătorul din cadrul instanței districtuale, care se pronunță în acest sens după audierea moștenitorilor.

Pentru cazurile în care un administrator este numit de către judecătorul din cadrul instanței districtuale, a se vedea răspunsul de la punctul 9.2.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Dacă testatorul a lăsat în urmă un testament olograf, notarul publică testamentul și întocmește o declarație în care descrie starea testamentului și menționează faptul că acesta a fost desigilat.

Moștenitorii legali sunt confirmați prin eliberarea unui certificat de moștenitor de către primarul localității în care defunctul a avut ultimul domiciliu stabil. Certificatele de moștenitor se eliberează numai pentru persoanele care erau înregistrate în registrul de evidență a populației la data decesului și pentru persoanele pe numele cărora s-a eliberat un certificat de deces.

În cazul în care defunctul nu este cetățean bulgar, dar este înscris în registrul de evidență a populației și nu s-a întocmit un certificat de deces pentru acesta pe teritoriul Bulgariei, trebuie să fie prezentat un duplicat sau un extras din actul de deces întocmit de un ofițer străin de stare civilă de la nivel local pentru a se putea elibera un certificat. În cazul în care registrul de evidență a populației nu conține toate datele necesare pentru eliberarea certificatului, trebuie prezentat un document oficial eliberat de autoritățile competente ale statului de cetățenie al persoanei respective, pentru a atesta starea civilă a acesteia, datele personale ale soțului/soției și ale rudelor de sânge de gradul întâi și ale rudelor colaterale de gradul doi.

Certificatul este eliberat în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din Legea privind starea civilă și cu articolul 9 din Regulamentul privind emiterea de certificate pe baza registrului de evidență a populației. Certificatul se eliberează moștenitorului legal, reprezentantului juridic al acestuia sau unor terțe părți, cu condiția ca acestea din urmă să aibă nevoie de certificat cu scopul de a-și exercita competențele legitime sau să fie autorizate în mod explicit în acest sens printr-o procură legalizată.

Următoarele documente sunt necesare pentru eliberarea certificatului:

- o cerere, completată utilizând formularul centrului de informare al Stării Civile (GRAO), în care se precizează datele moștenitorilor defunctului; cererea trebuie să fie depusă de către un moștenitor sau o persoană împuternicită de către un moștenitor;
- o copie după certificatul de deces (în cazul în care acesta este eliberat de o altă municipalitate);
- actul de identitate al solicitantului;
- o procură legalizată, în cazul în care cererea este depusă de un reprezentant autorizat.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 03/09/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Formele generale ale testamentelor

Cu excepția situațiilor deosebite, testamentele se întocmesc în scris. Din motive legate de securitatea juridică, testamentul trebuie datat. Conform dreptului ceh, testamentele conjunctive ale mai multor persoane nu sunt admisibile.

Conform dreptului ceh, un testament poate fi întocmit în una dintre următoarele forme:

(a) testament olograf, scris și semnat de mâna testatorului;

(b) testatorul poate întocmi un testament și în altă formă decât cea olografă, cu condiția ca acesta să îi poarte semnătura și ca acesta să declare în mod neechivoc în fața a doi martori prezenți simultan că documentul conține ultima sa voință. Martorii semnează documentul și anexează la acesta o clauză indicând calitatea lor de martori, precum și informațiile necesare pentru a permite identificarea lor;

(c) un testator nevăzător își poate exprima voința în fața a trei martori prezenți simultan printr-un document care trebuie citit cu voce tare de către un martor care nu a fost implicat în redactarea sa. În cazul în care testatorul suferă de un alt handicap senzorial și nu are capacitatea de a citi sau de a scrie, conținutul testamentului trebuie să-i fie adus la cunoștință cu ajutorul unui mijloc de comunicare care să fie înțeles de către testator și de către toți martorii;

(d) testatorul poate, de asemenea, întocmi un testament sub forma unui act notarial.

Întocmirea unui testament în cazuri speciale

Norme speciale se aplică pentru testamentele întocmite în condiții extreme, în special în situații în care viața este pusă în pericol.

(a) Dacă, din cauza unor situații neprevăzute, viața testatorului este expusă unui pericol clar și iminent sau dacă testatorul se află într-un loc în care, ca urmare a unei situații de urgență (război, dezastru natural etc.), viața socială este paralizată într-o asemenea măsură încât un testament nu poate fi întocmit în alt mod, testatorul își poate exprima voința prin viu grai în fața a trei martori prezenți simultan. În cazul în care testatorul rămâne în viață, testamentul verbal (nuncupativ) devine caduc după două săptămâni de la data la care a fost formulat.

(b) Dacă există temeri justificate că testatorul ar putea deceda înainte de întocmirea unui testament în fața unui notar, testamentul său poate fi înregistrat în prezența a doi martori de către primarul municipiului pe al cărui teritoriu se află testatorul. Un astfel de testament rămâne valabil timp de trei luni de la data la care testatorul devine pentru prima dată capabil să întocmească un testament în fața unui notar. Acest tip de testament este cunoscut sub denumirea de „testament rural” (dorf testament).

(c) Dacă există motive serioase, un testament poate fi înregistrat la bordul unei aeronave sau al unei nave maritime cehe de comandantul aeronavei sau al navei sau de reprezentantul acestuia, în prezența a doi martori. Validitatea unui astfel de testament este, de asemenea, limitată la trei luni.

(d) Ultima voință a unui soldat, dacă acesta este angajat într-un conflict armat, poate fi înregistrată de comandantul unității sau de un alt ofițer, în prezența a doi martori. La fel ca în cazurile precedente, un astfel de testament rămâne valabil timp de maximum trei luni.

Pactul asupra unei succesiuni viitoare

În cazul unui pact asupra unei succesiuni viitoare, un testator major și care dispune de capacitate juridică deplină poate numi un moștenitor sau un legatar, care poate fi cealaltă parte contractantă sau un terț. Testatorul nu poate revoca în mod unilateral un pact asupra unei succesiuni viitoare.

Un testator poate decide, pe baza unui pact asupra unei succesiuni viitoare, cu privire la maximum trei sferturi din patrimoniul său succesoral, un sfert din patrimoniul succesoral trebuind să rămână liber. Cu toate acestea, testatorul poate întocmi un testament referitor la partea din patrimoniu rămasă liberă.

Fiecare dintre soți îl poate desemna moștenitor pe celălalt pe baza unui pact asupra unei succesiuni viitoare. Se poate conveni ca drepturile și obligațiile ce decurg dintr-un pact asupra unei succesiuni viitoare să fie anulate în momentul divorțului.

Un pact asupra unei succesiuni viitoare poate fi întocmit numai sub forma unui document autentic, și anume sub forma unui act notarial.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Registrul central al testamentelor a fost înființat în anul 2001. Începând cu 1 ianuarie 2014, ca urmare a recodificării generale a dreptului privat din Republica Cehă, registrul testamentelor a fost înlocuit cu Registrul de evidență a actelor juridice pentru cauză de moarte. Acest registru este o listă privată, electronică, păstrată, organizată și administrată de Camera notarilor din Republica Cehă. În Registrul de evidență a actelor juridice pentru cauză de moarte sunt înregistrate documentele privind următoarele acte juridice pentru cauză de moarte ale unui testator:

(a) testamente, codicile sau pacte asupra unor succesiuni viitoare;

(b) declarații de dezmoștenire și declarații potrivit cărora moștenitorul desemnat prin succesiune ereditară prevăzută de lege nu va intra în posesia patrimoniului succesoral;

(c) ordine privind angajamente de compensare cu privire la o cotă-parte din succesiune, cu excepția cazului în care astfel de ordine sunt incluse în testament;

(d) numirea unui administrator, cu excepția cazului în care acesta este numit în testament;

(e) un acord privind renunțarea la un drept la succesiune;

(f) anularea actelor juridice menționate la literele (a)-(e).

În cazul în care un notar întocmește unul dintre documentele de mai sus sub forma unui act notarial sau în cazul în care un notar a primit un astfel de document în altă formă decât cea a unui act notarial, acesta înregistrează informațiile cu privire la respectivul document și la persoana care l-a întocmit în registrul menționat anterior prin transmiterea electronică a datelor.

Documentele privind actele juridice pentru cauză de moarte ale unui testator care nu sunt sub formă de acte notariale se înregistrează numai în cazul în care au fost depuse la un notar.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Rezerva succesorală – informații generale

Moștenitorii rezervatari ai unui testator sunt descendenții acestuia. Un moștenitor rezervatar care *(i)* nu a renunțat la un drept la succesiune sau la un drept la o rezervă succesorală; *(ii)* este un moștenitor eligibil; și *(iii)* nu a fost efectiv dezmoștenit are dreptul la o rezervă succesorală sau la suplimentarea acesteia în cazul în care este omis în întregime sau parțial de către testator din dispoziția pentru cauză de moarte, adică acesta nu primește, sub forma unei cote-părți din succesiune sau a unui legat, bunuri succesorale a căror valoare este echivalentă cu rezerva sa succesorală. Soțul supraviețuitor/soția supraviețuitoare și ascendenții nu sunt moștenitori rezervatari. Descendenții minori trebuie să primească cel puțin echivalentul a trei sferturi din rezerva lor succesorală prevăzută de lege; descendenții majori trebuie să primească cel puțin un sfert din rezerva lor succesorală prevăzută de lege. În cazul în care testamentul contravine acestor dispoziții legale și în cazul în care testatorul nu a dezmoștenit un moștenitor rezervatar din motivele definite de lege, un moștenitor rezervatar are dreptul la plata unei sume de bani echivalentă cu valoarea rezervei sale succesorale. În cazul în care testatorul este un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare și are doi copii, rezerva succesorală a fiecăruia dintre aceștia este echivalentă cu jumătate din moștenire. În cazul în care unul dintre aceștia este minor, rezerva sa succesorală este echivalentă cu trei optimi din moștenire; în cazul unui descendent major, rezerva succesorală este echivalentă cu o optime.

Articolul 704 din Codul civil prevede, de asemenea: „Dacă la dezbaterea moștenirii instanța trebuie să dispună împărțirea unei afaceri de familie, membrilor familiei implicați în acea afacere li se acordă drepturi prioritare.”

Cazuri speciale

În cazul în care un moștenitor rezervatar este omis (în mod deliberat) din testament fără a fi dezmoștenit, însă a comis acte care constituie oricare dintre motivele legale de dezmoștenire, o astfel de omisiune este considerată ca o dezmoștenire tacită și legitimă și, în această situație, descendentul respectiv nu are dreptul la o rezervă succesorală.

În cazul în care un moștenitor rezervatar este omis dintr-un testament doar pentru că testatorul, în momentul formulării dispoziției pentru cauză de moarte, nu avea cunoștință de existența acestuia (de exemplu, testatorul credea că respectivul descendent a decedat sau nu avea cunoștință de faptul că persoana în cauză este descendentul său), respectivul moștenitor rezervatar are dreptul la rezerva sa succesorală care îi revine conform legii.

Posibilitatea de a renunța la dreptul la o rezervă succesorală

Un moștenitor rezervatar poate renunța la dreptul la o rezervă succesorală prin intermediul unui acord formal încheiat cu testatorul, redactat sub forma unui act notarial. De asemenea, este posibilă renunțarea, în aceleași mod, la un drept la succesiune în beneficiul unei alte persoane. Renunțarea în beneficiul altei persoane este valabilă în cazul în care respectiva persoană devine moștenitor.

Ar trebui făcută o distincție între renunțarea la succesiune și refuzarea acesteia (succesiunea poate fi refuzată de un moștenitor care nu a renunțat la succesiune) și renunțarea la un drept la succesiune sau la un drept la o rezervă succesorală pe baza unui acord încheiat cu testatorul (în timpul vieții acestuia) sub forma unui act notarial. Renunțarea la o succesiune sau refuzarea acesteia este posibilă numai după decesul testatorului.

Alte restricții

În testamentul său, un testator poate să specifice condiții, termene sau dispoziții sau să dea instrucțiuni ca, după decesul său, succesiunea să fie transferată unui alt moștenitor (substituție fideicomisară). Cu toate acestea, astfel de clauze nu trebuie să urmărească hărțuirea vădită a unui moștenitor sau legatar după voința arbitrară evidentă a testatorului și nu trebuie să contravină în mod clar politicii publice.

Întrucât un testator nu poate dispune ca un moștenitor sau legatar să se căsătorească, să nu se căsătorească sau să rămână căsătorit, acesta poate stabili pentru o anumită persoană un drept de care respectiva persoană va beneficia până în momentul căsătoriei sale.

În cazul în care toți moștenitorii (sau fideicomisarii) sunt contemporani cu testatorul, nu există restricții cu privire la ordinea în care, conform dispoziției pentru cauză de moarte a testatorului, respectivii moștenitori trebuie să succeadă (sub rezerva anumitor condiții). În cazul în care, în momentul decesului testatorului, un moștenitor nu este încă născut, ordinea succesorală definită de testator se încheie în momentul în care primul dintre moștenitori succede. Substituția fideicomisara se stinge cel târziu după o sută de ani de la data decesului testatorului. Cu toate acestea, în cazul în care un moștenitor fideicomisar trebuie să primească moștenirea după decesul unui moștenitor contemporan cu testatorul, substituția fideicomisara se stinge numai după ce primul dintre moștenitorii fideicomisari succede.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care defunctul nu a întocmit un testament sau un codicil și nu a încheiat un pact asupra unei moșteniri viitoare, moștenirea va fi transmisă, conform legii, moștenitorilor săi pe baza unei ierarhii de șase categorii de succesiune. Persoanele din aceste categorii sunt luate în considerare ca moștenitori în etape, în funcție de categoria lor. Moștenitorii din categoriile inferioare îi exclud de moștenitorii din categoriile superioare, de exemplu, în cazul în care moștenitorii din prima categorie de succesiune beneficiază de moștenire, moștenitorii din a doua categorie nu moștenesc nimic. Numai în cazul în care moștenitorii din prima categorie de succesiune nu beneficiază de moștenire, moștenirea este transferată moștenitorilor din cea de a doua categorie. Cotele succesorale prevăzute de lege se aplică numai dacă moștenitorii nu ajung la un acord diferit în fața unei instanțe. În cazul în care defunctul nu a formulat o dispoziție pentru cauză de moarte (un testament, un pact asupra unei succesiuni viitoare sau un codicil) sau în cazul în care defunctul permite (nu a interzis) în dispoziția pentru cauză de moarte acest lucru, moștenitorii pot împărți patrimoniul succesoral în orice mod doresc printr-un acord reciproc la care au ajuns în fața unei instanțe.

Categoriile de succesiune

În cazul primei categorii de succesiune, copiii și soția/soțul defunctului/defunctei moștenesc părți egale. În cazul în care defunctul/defuncta și soția/soțul acestuia (acesteia) dețin bunuri comune dobândite în timpul căsătoriei, instanța împarte bunurile respective astfel încât o parte din acestea să revină soțului supraviețuitor/soției supraviețuitoare și o parte (de obicei, o jumătate) să fie inclusă în moștenire. Bunurile incluse în patrimoniul succesoral sunt moștenite de soțul/soția și copiii defunctului/defunctei în părți egale. Cota-parte a soțului/soției nu include niciun bun dobândit de soț/soție în timpul lichidării bunurilor comune. În Republica Cehă, Codul civil nu face nicio distincție între copiii născuți în timpul căsătoriei și cei născuți în afara căsătoriei sau între copiii proprii (biologici) și copiii adoptați.

În cazul în care oricare dintre copiii defunctului/defunctei nu beneficiază de moștenire (de exemplu, în cazul în care acesta renunță la cota-parte ce i se cuvine din succesiune în timpul vieții testorului, în cazul în care renunță la succesiune sau în cazul în care a decedat înainte de testator), cota-parte din succesiune care revine respectivului copil este moștenită, în părți egale, de copiii respectivului copil. Aceeași regulă se aplică și în cazul descendenților mai îndepărtați.

În cazul în care defunctul/defuncta nu are o soție/un soț, însă are copii, întregul patrimoniu succesoral al defunctului/defunctei este moștenit de către copiii săi (sau de către descendenții săi – a se vedea mai sus). Cu toate acestea, în cazul în care defunctul/defuncta are o soție/un soț, dar nu are copii, soțul/soția defunctei/defunctului nu moștenește întregul patrimoniu succesoral, ci îl împarte cu moștenitorii din cea de a doua categorie de succesiune.

În cazul celei de a doua categorii de succesiune, moștenitorii sunt soțul/soția defunctei/defunctului, părinții săi și persoanele cu care a coabitat defunctul /defuncta pentru o perioadă de cel puțin un an înainte de decesul său într-o locuință comună și care, prin urmare, s-a îngrijit de locuința respectivă împreună cu defunctul/defuncta sau care se afla în întreținerea defunctului/defunctei. Toate aceste persoane, cu excepția soțului/soției, moștenesc părți egale. Cu toate acestea, soțul/soția defunctei/defunctului moștenește cel puțin jumătate din patrimoniul succesoral. Prin urmare, în cazul în care defunctul/defuncta avea un soț/o soție și ambii părinți, soțul/soția moștenește jumătate din patrimoniul succesoral, iar fiecare dintre părinți moștenește un sfert.

Soțul/soția și oricare dintre părinți din cea de a doua categorie de succesiune pot să moștenească întregul patrimoniu succesoral. Cu toate acestea, în cazul în care defunctul/defuncta a avut o concubină/un concubin, însă nu a avut o soție/un soț sau părinți, concubina/concubinul nu moștenește întregul patrimoniu succesoral, ci îl împarte cu alți moștenitori din cea de a treia categorie de succesiune.

În cazul celei de a treia categorii de succesiune, frații/surorile defunctului/defunctei și concubina/concubinul acestuia (acesteia) moștenesc părți egale. În cazul în care niciunul/niciuna dintre frați/surori nu beneficiază de moștenire, cota-parte a acestuia/acesteia este moștenită de copiii săi, și anume de nepoții sau nepoatele defunctului/defunctei (de asemenea, în părți egale). Oricare dintre acești moștenitori poate moșteni întregul patrimoniu succesoral.

În cazul în care moștenirea nu revine fraților/surorilor sau concubinului/concubinei defunctei/defunctului, în cea de a patra categorie de succesiune, bunicii defunctului/defunctei moștenesc părți egale.

În cazul în care niciunul dintre bunicii defunctului/defunctei nu beneficiază de moștenire, aceasta revine părinților bunicilor defunctului/defunctei (și anume, străbunicilor) din a cincea categorie de succesiune. Bunicii tatălui defunctului/defunctei primesc jumătate din moștenire, iar bunicii mamei defunctului /defunctei, cealaltă jumătate. Cele două perechi de bunici împart jumătatea lor din moștenire în părți egale.

În cazul în care un membru al unui cuplu nu moștenește, optimea eliberată revine celuilalt membru. În cazul în care un cuplu de bunici nu beneficiază de moștenire, sfertul corespunzător revine celuilalt cuplu din aceeași categorie. În cazul în care niciunul dintre cuplurile din aceeași categorie nu beneficiază de moștenire, patrimoniul succesoral revine cuplurilor din cealaltă categorie în aceeași proporție ca cea utilizată pentru a împărți jumătatea moștenirii care le revine în mod direct.
În cele din urmă, în cea de a șasea categorie, în cazul în care niciunul dintre moștenitorii sus-menționați nu beneficiază de moștenire, aceasta este transferată copiilor fraților/surorilor defunctului/defunctei (copiii nepoților și nepoatelor) și copiilor bunicilor defunctului/defunctei (unchi și mătuși). În cazul în care niciunul dintre unchi sau niciuna dintre mătuși nu beneficiază de moștenire, cota-parte a sa revine copiilor săi (verii defunctului/defunctei).
În cazul în care niciunul dintre moștenitori nu beneficiază de moștenire, bunurile succesorale revin statului, care este considerat moștenitor.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Instanța districtuală deține competența cu privire la toate procedurile succesorale (inclusiv renunțarea la succesiune sau acceptarea acesteia, un legat sau exercitarea dreptului la o rezervă succesorală). În funcție de un calendar prestabilit, instanța dispune ca procedurile succesorale să se deruleze în fața unui notar. Ulterior, respectivul notar acționează și ia decizii în cadrul procedurii în numele instanței. Legislația cehă nu permite părților la procedurile succesorale să își aleagă notarul.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Competența

În cazul în care organismul competent este o instanță cehă, competența în materie de proceduri succesorale revine tribunalului districtual în a cărui rază teritorială se afla reședința permanentă sau o altă reședință a defunctului, astfel cum a fost înregistrată în sistemul de informații relevant. În cazul în care reședința permanentă sau o altă reședință a defunctului/defunctei nu este înregistrată, instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială a locuit efectiv defunctul (unde s-ar putea găsi domiciliul său). În cazul în care respectivul loc nu poate fi identificat, instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială se afla ultima dată defunctul.
În cazul în care defunctul nu își avea reședința în Republica Cehă, instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială deținea defunctul un bun imobil. În cazul în care defunctul nu deținea niciun bun imobil în Republica Cehă (iar competența nu poate fi stabilită prin niciuna dintre metodele de mai sus), instanța competentă este cea în a cărei rază teritorială a decedat defunctul (unde a fost găsit trupul defunctului).

Inițierea procedurii succesorale de către o instanță cehă

O instanță inițiază procedura succesorală din oficiu, din momentul în care ia cunoștință de decesul defunctului. Decesele sunt notificate instanței competente de către serviciul de stare civilă. Cu toate acestea, instanța poate lua cunoștință de decesul unei persoane prin alte mijloace, de exemplu, de la poliție, de la o instituție medicală sau de la eventuali moștenitori.
O instanță inițiază, de asemenea, procedura succesorală în cazul în care primește o petiție în acest sens din partea oricărei persoane care exercită un drept la succesiune în calitate de moștenitor. În cazul în care o instanță constată că nu deține competența geografică, aceasta trimite dosarul de succesiune instanței competente. Dosarele de succesiune pot fi, de asemenea, trimise unei alte instanțe în situațiile în care ar fi oportun să se procedeze astfel, de exemplu, pentru că moștenitorii defunctului își au reședința în raza teritorială a unei alte instanțe.

Desfășurarea procedurii

În primul rând, în cadrul anchetei sale prealabile, instanța ia cunoștință de informațiile cu privire la defunct, la datoriile acestuia, la grupul de moștenitori și la existența unui eventual testament sau a unei alte dispoziții pentru cauză de moarte. În general, instanța extrage respectivele informații din liste publice, din registrul actelor juridice pentru cauză de moarte, din registrul documentelor privind bunurile dobândite în timpul căsătoriei și, nu în ultimul rând, prin audierea persoanei însărcinate cu procedurile de înmormântare ale defunctului.
În cazurile prevăzute de lege sau din alte motive, instanța ia, de asemenea, măsuri urgente pentru asigurarea bunurilor succesorale, și anume prin inventarierea și punerea sub sigiliu a acestora.
După finalizarea anchetelor preliminare, instanța dispune o audiere și îi informează pe potențialii moștenitori cu privire la dreptul lor la succesiune și la dreptul de a solicita inventarierea bunurilor succesorale. În cazul în care oricare dintre moștenitori solicită un inventar al bunurilor succesorale, instanța va dispune efectuarea acestuia.
În cazul în care defunctul deținea bunuri comune dobândite în timpul căsătoriei, instanța – pe baza informațiilor transmise de părți – întocmește o listă cu respectivele bunuri și o listă cu pasivele comune și stabilește valoarea bunurilor. Bunurile aflate în litigiu între părți nu sunt luate în considerate. Soțul supraviețuitor/soția supraviețuitoare are apoi posibilitatea de a ajunge la un acord cu moștenitorii în ceea ce privește lichidarea bunurilor comune dobândite în timpul căsătoriei. În respectivul acord sunt specificate bunurile din patrimoniul succesoral care vor rămâne soțului supraviețuitor/soției supraviețuitoare (nu este necesară respectarea principiului conform căruia cotele-părți ale ambilor soți sunt egale). Este, de asemenea, posibilă încheierea unui acord conform căruia toate bunurile comune revin soțului supraviețuitor/soției supraviețuitoare, niciunul dintre aceste bunuri nefăcând parte din patrimoniul succesoral.
Acordul dintre moștenitori și soțul supraviețuitor/soția supraviețuitoare privind lichidarea comunității de bunuri comune dobândite în timpul căsătoriei nu trebuie să contravină legislației în vigoare sau instrucțiunilor defunctului incluse în dispoziția pentru cauză de moarte. În caz contrar, instanța nu va aproba acordul.
În cazul în care instanța nu aprobă acordul privind lichidarea bunurilor comune dobândite în timpul căsătoriei sau în cazul în care nu este încheiat niciun astfel de acord, instanța lichidează ea însăși bunurile respective, conform următoarelor norme:
(a) cotele-părți ale ambilor soți din bunurile succesorale care urmează să fie lichidate sunt identice;
(b) fiecare dintre soți restituie părțile din bunurile comune utilizate exclusiv pentru constituirea propriei averi;
(c) fiecare dintre soți are dreptul de a solicita restituirea părților din propria avere utilizate exclusiv pentru constituirea bunurilor comune;
(d) se iau în considerare nevoile copiilor aflați în întreținere;
(e) se ia în considerare modul în care fiecare dintre soți a avut grijă de familie, în special modul în care a avut grijă de copii și de locuința familiei;
(f) se ia în considerare modul în care fiecare soț a contribuit la achiziționarea și întreținerea bunurilor comune.
După lichidarea bunurilor comune dobândite în timpul căsătoriei, instanța întocmește o listă a activelor și pasivelor succesorale. În acest caz, instanța se bazează, în primul rând, pe informațiile furnizate de moștenitori și, în cazul în care a fost dispusă efectuarea unui inventar al bunurilor succesorale, pe respectivul inventar. Nu sunt luate în considerare activele și pasivele aflate în litigiu.

În general, instanța estimează valoarea bunurilor succesorale pe baza declarațiilor concordante furnizate de moștenitori. O expertiză pentru astfel de estimări este necesară doar în cazuri foarte rare.
În cazul în care defunctul nu a lăsat nicio dispoziție pentru cauză de moarte, moștenitorii pot ajunge la un acord cu privire la împărțirea bunurilor succesorale după cum doresc. Instanța confirmă dobândirea bunurilor succesorale de către moștenitori pe baza unui astfel de acord. În lipsa unui astfel de acord, instanța confirmă dobândirea bunurilor succesorale de către moștenitori în funcție de cotele-părți prevăzute de lege. La cererea moștenitorilor, instanța împarte ea însăși bunurile succesorale între moștenitori.
În cazul în care testatorul, în dispoziția sa pentru cauză de moarte, furnizează instrucțiuni cu privire la modul de împărțire a bunurilor succesorale, instanța confirmă dobândirea respectivelor bunuri de către moștenitori conform instrucțiunilor în cauză. În caz contrar, moștenitorii pot conveni asupra modului de împărțire a bunurilor succesorale. Cu toate acestea, moștenitorii pot conveni asupra unor niveluri diferite de cote-părți din succesiune numai în cazul în care testatorul a dispus în mod expres o astfel de posibilitate.
În cazul în care un moștenitor rezervatar se prevalează de dreptul său la o rezervă succesorală, ceilalți moștenitori pot ajunge la un acord cu respectivul moștenitor în ceea ce privește lichidarea rezervei succesorale în cauză (plata unei indemnizații). În caz contrar, trebuie dispusă inventarierea bunurilor succesorale în vederea calculării rezervei succesorale.
Înainte de pronunțarea unei hotărâri cu privire la bunurile succesorale, trebuie furnizată instanței o dovadă conform căreia legatele exigibile au fost executate și ceilalți legatari au fost informați cu privire la drepturilor lor la legate.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

După decesul unui testator, moștenitorii acestuia au dreptul la succesiune. Cu excepția cazului în care dobândirea activelor succesorale se amână în temeiul unei dispoziții pentru cauză de moarte a testatorului, de exemplu, din cauza unei condiții (un moștenitor va dobândi bunurile succesorale după absolvirea studiilor superioare) sau din cauza impunerii unui anumit (după expirarea unei perioade determinate), unul sau mai mulți moștenitori beneficiază de moștenire după decesul testatorului. În acest fel, instanța hotărăște cine va dobândi bunurile succesorale pe baza rezultatelor procedurii succesorale. În cazul în care testatorul, în dispoziția sa pentru cauză de moarte, amână împărțirea bunurilor succesorale (din cauza unei condiții sau a impunerii unui anumit termen), unul sau mai mulți moștenitori din prima categorie succesorală beneficiază de moștenire după decesul testatorului, în timp ce unul sau mai mulți moștenitori din a doua categorie succesorală beneficiază de moștenire după îndeplinirea condiției (expirarea unei anumite perioade). Instanța hotărăște cu privire la transferul succesiunii de la moștenitorii din prima categorie succesorală la moștenitorii din următoarea categorie succesorală în cadrul unei proceduri separate.
Hotărârile cu privire la succesiune sunt comunicate, în numele instanței, de un notar mandatat de către instanța districtuală competentă pentru a executa acte în cadrul procedurii succesorale. Pentru executarea actelor adoptate în calitate de comisar judiciar în cadrul unei proceduri succesorale, un notar, un funcționar la un birou notarial sau un notar stagiar dispune de toate puterile conferite unei instanțe în calitate de autoritate publică pentru realizarea actului de justiție.
Un legatar dobândește dreptul la un legat după decesul testatorului și trebuie să i se aducă la cunoștință acest drept înainte de încheierea procedurii succesorale. Legatele exigibile trebuie lichidate înainte de încheierea procedurii succesorale.

Renunțarea la un drept la succesiune, refuzarea succesiunii, renunțarea la succesiune

Este posibilă renunțarea anticipată la un drept la succesiune prin intermediul unui acord încheiat cu testatorul sub forma unui act notarial.
După decesul testatorului, un moștenitor poate refuza succesiunea printr-o declarație explicită în fața instanței în termen de o lună de la data la care acestuia i s-a adus la cunoștință respectivul drept. Un moștenitor care își are reședința în străinătate poate refuza succesiunea în termen de trei luni de la notificarea acestui drept. Acest termen poate fi prelungit din motive grave, însă nu poate fi prelungit după expirarea sa (termenul nu poate fi amânat). După expirarea acestui termen, se presupune că moștenitorul nu a refuzat succesiunea.
Un moștenitor rezervatar poate refuza succesiunea păstrându-și în același timp posibilitatea de a beneficia de o rezervă succesorală, de exemplu, acesta poate refuza moștenirea prevăzută într-o dispoziție pentru cauză de moarte fără a-și pierde dreptul la o rezervă succesorală. Acest lucru reprezintă, într-o oarecare măsură, o excepție de la regula generală conform căreia un moștenitor poate să fie exonerat de o obligație impusă prin dispoziția pentru cauză de moarte prin refuzarea succesiunii prevăzute în respectiva dispoziție și, cu toate acestea, să se prevaleze simultan de dreptul său în calitate de moștenitor rezervatar – acesta poate deveni moștenitor prin intermediul dispoziției pentru cauză de moarte sau poate refuza o astfel de succesiune. O declarație de refuzare sau de acceptare a succesiunii este irevocabilă.
Succesiunea poate fi refuzată de către o persoană care, prin acțiunile sale, indică în mod clar faptul că nu intenționează să refuze succesiunea, dispunând în mod explicit de activele succesorale.
Este posibilă, de asemenea, renunțarea la succesiune în beneficiul unui alt moștenitor. Un moștenitor rezervatar, care renunță la succesiune, renunță și la dreptul la o rezervă succesorală; această decizie este valabilă și în cazul descendenților. Renunțarea la succesiune în beneficiul unui alt moștenitor este valabilă în cazul în care celălalt moștenitor consimte la acest act. Un moștenitor care renunță la succesiune nu este exonerat, prin acest act, de obligația de a respecta dispozițiile și instrucțiunile privind un legat sau alte măsuri care, conform voinței testatorului, pot sau ar trebui să fie executate numai personal.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorii pot alege să își exercite sau să nu își exercite dreptul de a solicita inventarierea bunurilor succesorale. Moștenitorii care nu doresc inventarierea bunurilor succesorale sunt răspunzători pentru toate datoriile defunctului. În cazul în care mai mulți moștenitori nu își exercită dreptul de a solicita efectuarea un inventar, aceștia sunt considerați răspunzători în mod individual și solidar. Un moștenitor care nu solicită efectuarea un inventar este răspunzător pentru toate datoriile, chiar dacă instanța întocmește o listă a activelor succesorale din alte motive (de exemplu, pentru că un alt moștenitor își exercită dreptul la efectuarea unui inventar).
În cazul în care un moștenitor solicită un inventar, atunci instanța inventariază bunurile succesorale. Un moștenitor care solicită efectuarea unui inventar este răspunzător pentru datoriile defunctului numai până la concurența valorii moștenirii primite. În cazul în care mai mulți moștenitori își exercită acest drept, aceștia sunt răspunzători în mod individual și solidar, însă fiecare este răspunzător numai până la concurența valorii moștenirii primite.
În astfel de cazuri, instanța dispune efectuarea unui inventar al bunurilor succesorale chiar dacă niciunul dintre moștenitori nu solicită acest lucru, în primul rând, pentru protejarea moștenitorilor minori, a moștenitorilor a căror reședință nu se cunoaște și a creditorilor testatorului.
În anumite cazuri, instanța poate hotărî ca inventarul bunurilor succesorale să fie înlocuit cu o listă a activelor succesorale întocmită de administrator sau cu o declarație comună privind activele succesorale redactată și semnată de către toți moștenitorii.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Înregistrarea drepturilor în cartea funciară este reglementată de Legea nr. 256/2013 privind cartea funciară (Legea cadastrală).
În cartea funciară sunt înregistrate următoarele:
parcele de teren;
clădiri cărora le este atribuit un număr de clădire sau un număr de referință în cartea funciară, cu excepția cazului în care acestea sunt parte a unui teren sau a unui drept de construire;

clădirile cărora nu le este atribuit un număr de clădire sau un număr de referință în cartea funciară, exceptând cazurile în care sunt parte dintr-un teren sau a unui drept de construire, cu condiția ca acestea să constituie structura principală a terenului și să nu fie incluse în categoria „structuri de mici dimensiuni”;
unitățile definite conform Codului civil;
unitățile definite în conformitate cu Legea nr. 72/1994 de reglementare a anumitor relații de coproprietate asupra clădirilor și anumite relații de proprietate asupra apartamentelor și clădirilor nerezidențiale și de modificare a anumitor legi (Legea privind dreptul de proprietate asupra locuințelor), astfel cum a fost modificată;
un drept de construire;
sisteme de alimentare cu apă.
Drepturile reale dobândite prin moștenire sunt înregistrate în cartea funciară pe baza unei hotărâri sau a unui document autentic de succesiune emis într-un stat membru și prin intermediul unui certificat emis de o instanță sau de o autoritate competentă din statul membru de origine sau al unui certificat european de moștenitor (denumite în continuare „documentele”).
Oficiul pentru cadastru în a cărui rază teritorială se află bunul imobil deține competența la nivel local pentru procedura de înregistrare.
Bunul imobil trebuie indicat în documentele necesare pentru înregistrarea drepturilor în cartea funciară (hotărârea privind moștenirea, un document autentic și /sau certificatul european de moștenitor) în conformitate cu articolul 8 din Legea nr. 256/2013:
Un teren este identificat printr-un număr de parcelă, o mențiune care indică dacă este vorba de un teren construibil și prin denumirea teritoriului cadastral pe care este situat.
Un teren înregistrat într-un mod simplificat este identificat printr-un număr de parcelă conform vechii cărți funciare, indicându-se dacă este un număr de parcelă atribuit conform cărții funciare, planul de distribuție, planul de comasare sau cartea funciară, și prin denumirea teritoriului cadastral pe care este situat.
O clădire care nu este parte dintr-un teren sau un drept de construire este identificată prin numărul de parcelă al terenului pe care este construită, numărul clădirii sau numărul de referință din cartea funciară (în cazul în care nu a fost atribuit niciun număr, se indică destinația clădirii) și prin denumirea localității în care este situată.
O unitate este identificată prin indicarea clădirii în care este delimitată sau prin indicarea terenului sau dreptului de construire, în cazul în care clădirea în care este delimitată este considerată parte a unui astfel de teren, prin numărul de unitate și, după caz, prin precizarea dacă este vorba de o unitate în construcție.
Un drept de construire este identificat prin numărul de parcelă, printr-o precizare dacă este vorba de un teren construibil și prin denumirea teritoriului cadastral în care este situat.
Un sistem de alimentare cu apă este identificat prin numărul de parcelă, printr-o precizare dacă este vorba despre un teren construibil, prin denumirea teritoriului cadastral și prin destinația terenului.
Documentele prezentate pentru înregistrarea drepturilor în cartea funciară trebuie să îndeplinească cerințele privind un document destinat înregistrării în cartea funciară; conținutul acestora trebuie să justifice înregistrarea propusă a dreptului, iar aceasta trebuie să demonstreze continuitatea cu înregistrările anterioare în cartea funciară.
Documentele trebuie să indice moștenitorii sau alți beneficiari prin numele, adresa de domiciliu, numărul personal de identificare sau data nașterii acestora (sau, în cazul unei persoane juridice, denumirea, sediul social și numărul de înregistrare, dacă i-a fost atribuit un astfel de număr). Documentul trebuie să indice cotele-părți în funcție de care fiecare moștenitor dobândește drepturi asupra bunului imobil și, dacă este cazul, drepturile reale stabilite și beneficiarii corespunzători și părțile răspunzătoare. În cadrul procedurii succesorale, pe lângă dreptul de proprietate, pot fi, de asemenea, stabilite, un drept de construire, o servitute, o garanție, o garanție viitoare, o garanție ipotecară, un drept de preempțiune, un uzufruct viitor, o coproprietate suplimentară, un fond fiduciar și o interdicție cu privire la transferul sau grevarea bunurilor.
În cazul în care dreptul care urmează să fie înregistrat în cartea funciară pe baza documentului în cauză vizează numai o parte dintr-o parcelă de teren, documentul trebuie însoțit de o schiță topografică în care să fie definit terenul în cauză. Schița topografică este considerată parte a documentului.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

În dispoziția sa pentru cauză de moarte, un testator poate numi un administrator și/sau un executor testamentar.
Instanța numește un administrator, în vederea îndeplinirii ultimei dorințe a defunctului, la propunerea unui moștenitor care nu dorește să investească timp și efort pentru a îndeplini ultima dorință a defunctului. Respectiva propunere trebuie să conțină informațiile generale necesare prezentării, și anume trebuie să indice în mod clar instanța căreia îi este adresată, autorul său, subiectul pe care îl vizează și scopul său, și trebuie semnată și datată.
O instanță poate numi, de asemenea, un administrator din proprie inițiativă în cazul în care:
a) nu a fost numit niciun executor testamentar sau executorul refuză să administreze patrimoniul succesoral sau este în mod evident inadecvat pentru a administra patrimoniul succesoral și în cazul în care moștenitorii nu sunt în măsură să administreze în mod corespunzător patrimoniul succesoral;
b) este necesară întocmirea unei liste a bunurilor din patrimoniul succesoral; sau
c) există alte motive serioase pentru a proceda în acest mod; sau
d) fostul administrator a decedat, a fost revocat, a demisionat sau capacitatea sa juridică a fost limitată și este nevoie de o persoană care să îndeplinească aceste îndatoriri.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Executorul testamentar (în cazul în care este numit de către testator) este responsabil pentru îndeplinirea ultimei dorințe a testorului. În cazul în care nu este numit un administrator, executorul testamentar este, de asemenea, responsabil cu administrarea patrimoniului succesoral.
În cazul în care un executor testamentar este numit în paralel cu un administrator, administratorul administrează patrimoniul succesoral conform instrucțiunilor executorului testamentar.
În cazul în care este numit un administrator, însă nu este numit și un executor testamentar, administratorul este cel care administrează patrimoniul succesoral. La propunerea unui moștenitor, instanța îl poate însărcina, de asemenea, pe administrator cu supravegherea îndeplinirii ultimei dorințe a defunctului.
În cazul în care nu se desemnează nici un administrator, nici un executor testamentar, toți moștenitorii sunt răspunzători pentru administrarea în comun a patrimoniului succesoral. De asemenea, moștenitorii pot conveni ca patrimoniul succesoral să fie administrat doar de unul dintre ei.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administratorul este responsabil cu simpla administrare a patrimoniului succesoral. Acest lucru înseamnă că administratorul face doar ceea ce este necesar pentru menținerea activelor succesorale. În acest sens, acesta poate exercita toate drepturile legate de activele succesorale aflate în administrare.
Administratorul poate transfera părți din patrimoniul succesoral sau le poate utiliza drept garanție, dacă este necesar, pentru a menține valoarea sau esența activelor succesorale aflate în administrare sau cu titlu oneros. În aceleași condiții, acesta poate schimba destinația activelor succesorale aflate în administrare.

Administratorul patrimoniului succesoral sau executorul testamentar poate adopta orice măsură care depășește sfera simplei administrări în cazul în care moștenitorii își dau consimțământul în acest sens. În cazul în care moștenitorii nu ajung la un acord sau în cazul în care un moștenitor este considerat o persoană aflată sub protecție specială, este necesară aprobarea instanței.
Executorul testamentar este responsabil pentru îndeplinirea în mod corespunzător a ultimei dorințe a testatorului cu diligența necesară. Acesta poate să exercite toate drepturile necesare pentru a-și îndeplini sarcinile, inclusiv dreptul de a apăra valabilitatea testamentului în fața instanței și de a invoca incompetența unui moștenitor sau a unui legatar și de a asigura executarea tuturor instrucțiunilor testatorului. În testament, testatorul poate să stabilească îndatoriri suplimentare pentru executorul testamentar.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Procedura succesorală se încheie cu pronunțarea unei hotărâri privind succesiunea în care sunt precizate în mod expres drepturile și obligațiile legate de patrimoniul succesoral. Părțile au dreptul de a introduce o acțiune împotriva respectivei hotărâri în termen de cincisprezece zile de la data pronunțării acesteia. Hotărârea devine definitivă în cazul în care nu a fost formulat niciun recurs în termenul respectiv. Hotărârea definitivă servește drept dovadă a drepturilor și obligațiilor prevăzute în aceasta. Hotărârea are statutul unui document autentic.
Înainte de încheierea procedurii succesorale, instanța poate emite confirmarea oficială a faptelor cunoscute în dosar. Această confirmare constituie, de asemenea, un document autentic.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 14/12/2020
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.
NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini de a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.
Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi: en.

Succesiunile - Germania

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Un testament se poate elabora într-una dintre cele două forme prevăzute de lege: olografă sau autentică.
Un testament olograf poate fi întocmit numai de persoanele care au împlinit vârsta de 18 ani și trebuie să fie scris de mână de la început până la ultimul cuvânt, apoi să fie semnat. Dacă testamentul a fost dactilografiat cu ajutorul unei mașini de scris sau al unui calculator, dacă semnătura lipsește sau dacă testamentul a fost dictat (de exemplu, înregistrat audio), acesta nu este valabil, prin urmare, doar moștenitorii legali sunt în măsură să moștenească, dacă nu există alt testament valabil care să numească drept alternativă un alt moștenitor. Pentru autentificare, testamentul trebuie semnat cu numele complet (și anume, nume și prenume), astfel încât să nu existe nicio ambiguitate cu privire la persoana care a redactat testamentul. În cele din urmă, se recomandă insistent să se includă în testament data și locul, pentru a arăta când și unde a fost întocmit documentul oficial. Acest lucru este important deoarece un testament anterior poate fi revocat – integral sau parțial – de un testament nou. În cazul în care nu se menționează data în unul dintre testamente sau chiar în ambele, este adesea imposibil să se determine care dintre acestea este mai recent și ar trebui să fie considerat valabil.
Cuplurile căsătorite și partenerii înregistrați sunt autorizați, de asemenea, să întocmească un testament olograf conjunctiv. În acest caz, testamentul olograf produs de unul sau de ambii soți sau parteneri trebuie să fie semnat de ambii [pentru mai multe detalii, a se vedea *Was ist ein gemeinschaftliches Testament* ? (Ce este un testament conjunctiv?), la pagina 28 a broșurii *Erben und Verebben* elaborată de Ministerului Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*)].
În cazul în care doriți să evitați riscul de a face greșeli în procesul de elaborare a testamentului dumneavoastră, ar trebui să întocmiți un testament public (numit și „testament notarial”). În acest sens, trebuie să îi prezentați unui notar, verbal, dispozițiile testamentare pe care doriți să le faceți, acesta consemnându-le ulterior în scris, sau redactați chiar dumneavoastră aceste dispoziții și să le înmânați notarului (pentru mai multe informații, a se vedea documentul *Das öffentliche Testament* (Testamentul autentic), la pagina 26 a broșurii *Erben und Verebben* elaborată de Ministerului Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor. Acest tip de testament poate fi întocmit, de asemenea, de minorii care au împlinit vârsta de 16 ani.
Pentru încheierea unui pact asupra unei succesiuni viitoare, ambele părți trebuie să se prezinte în fața notarului în același timp (pentru mai multe detalii, a se vedea *Der Erbvertrag* (Pact asupra unei succesiuni viitoare), pagina 34 a broșurii *Erben und Verebben* elaborată de Ministerului Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Pentru a contracara riscul ca după decesului unei persoane testamentul olograf al acesteia să fie ascuns, pierdut sau să se uite faptul că acesta a fost redactat, este recomandabil (dar nu obligatoriu) ca acesta să fie depus la instanța locală (*Amtsgericht*) sau, în Baden-Württemberg, la biroul unui notar (*notariat*) până la sfârșitul anului 2017, astfel încât să poată fi arhivat în siguranță. Un testament notarial se păstrează întotdeauna în custodie sigură. Același

lucru este valabil în cazul unui pact asupra unei succesiuni viitoare, exceptând cazul în care părțile la pact declară în mod expres că testamentul nu va fi plasat în custodie oficială; în acest din urmă caz, documentul se depune la notar. Testamentele și pactele asupra unei succesiuni viitoare care sunt păstrate în custodie sigură trebuie deschise la decesul persoanei care a dat dispozițiile *mortis causa* (pentru cauză de moarte) prevăzute în testament (persoană pe care legea o numește „testator").

Începând cu 1 ianuarie 2012, testamentele notariale și dispozițiile notariale *mortis causa* (testamentele și pactele asupra unei succesiuni viitoare) care sunt păstrate în custodie sigură de către instanțele locale, sau, în Baden-Württemberg, până la sfârșitul anului 2017, de către notariate, se înregistrează electronic în Registrul Central al Testamentelor din *Bundesnotarkammer* [Camera Federală a Notarilor]. În cazul dispozițiilor *mortis causa* care au fost întocmite înainte de această dată și plasate în custodie sigură, detaliile relevante ale birourilor de înregistrare vor fi transferate registrului.

În calitatea sa de autoritate de înregistrare, Camera Federală a Notarilor primește notificări cu privire la toate decesele care se produc la nivel intern și informează instanța competentă de drept succesoral (*Nachlassgericht*), dispozițiile succesiunii fiind înregistrate și sunt păstrate în custodie sigură în scopul deschiderii oricăror dispoziții testamentare *mortis causa*, păstrate în custodie sigură.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Rudele apropiate pot fi dezmoștenite printr-un testament. Cu toate acestea, situația în care soțul/soția, copiii și nepoții sau părinții persoanei decedate nu primesc nicio parte din patrimoniul defunctului, chiar dacă aceștia ar fi fost moștenitorii legali în cazul în care dispoziția testamentară nu ar fi existat efectiv, a fost întotdeauna considerată injustă. Ca urmare a recunoașterii oficiale și asumării responsabilității reciproce, stabilite prin lege, același lucru este valabil și în cazul partenerului supraviețuitor al unei relații de parteneriat de același sex, care a fost înregistrată. Prin urmare, legiuitorul acordă acestui grup restrâns de persoane o cotă-parte rezervatară. Beneficiarii cotei-părți au dreptul să solicite de la moștenitorul (moștenitorii) testamentari o sumă de bani egală cu jumătate din valoarea cotei-părți rezervatare.

Exemplu: La decesul testatorului, rămâne soțul acesteia (cu care a trăit în regimul comunității de bunuri pentru bunurile dobândite în timpul căsătoriei, prin care fiecare dintre soți își păstrează dreptul de proprietate asupra propriilor bunuri, însă valoarea corespunzătoare creșterii nete a averii acestora în timpul căsătoriei este împărțită în mod egal) și o fiică. În testamentul acesteia, testatorul l-a desemnat pe soțul său ca unic moștenitor. Masa succesorală este în valoare de 100 000 EUR. Cota pentru determinarea părții obligatorii a fiicei este de ¼ (partea sa legală este de ½; la fel ca cea a soțului cu care a trăit în regimul comunității de bunuri pentru bunurile dobândite în timpul căsătoriei). Pentru a calcula suma de bani la care are dreptul fiica, proporția reprezentând rezerva succesorală trebuie să fie înmulțită cu valoarea masei succesorale la momentul deschiderii succesiunii. Aceasta înseamnă că fiica poate solicita de la soț o rezervă succesorală în valoare de 25 000 EUR (¼ × 100 000 EUR).

Testatorii nu pot să obstrucționeze dreptul la această cotă rezervatară prin includerea beneficiarilor cotei rezervatare în testament, ci numai să le aloce mai puțin de jumătate din cota-parte obligatorie care li se cuvine. În astfel de cazuri, beneficiarul cotei rezervatare are dreptul la o sumă suplimentară, astfel încât cota rezervatară să ajungă la jumătate din cota-parte obligatorie.

Exemplu: În testamentul său, testatorul i-a desemnat ca moștenitori pe soția sa (cu care a trăit într-un regim al comunității de bunuri pentru bunurile dobândite în timpul căsătoriei) și pe fiica sa, acordându-le ⅞ și, respectiv, ⅛ din averea sa. Masa succesorală este în valoare de 800 000 EUR. Proporția corespunzătoare cotei rezervatare a fiicei este de ¼, adică 200 000 EUR. Având în vedere că aceasta a fost inclusă în testament și, prin urmare, urmează să moștenească 100 000 EUR (⅛ din 800 000 EUR), fiica are dreptul să primească doar o sumă suplimentară pentru a se acoperi diferența (100 000 EUR).

Cererile privind cota obligatorie trebuie să fie prezentate în termen de trei ani de la data la care beneficiarul potențial al cotei obligatorii a luat cunoștință de deschiderea succesiunii și de dispoziția care i-a adus prejudicii și, în orice caz, în termen de maxim treizeci de ani de la deschiderea succesiunii.

Moștenitorii pot solicita amânarea plății rezervei succesorale în cazul în care executarea imediată a creanței i-ar afecta grav în mod injust. Exemplul citat în legislație este o situație în care, altfel, locuința familiei ar trebui să fie vândută. Cu toate acestea, trebuie să se țină seama în mod corespunzător de interesele beneficiarului sau ale beneficiarilor. Amânarea presupune că rezerva succesorală nu trebuie să fie plătită imediat. Este la latitudinea instanței să hotărască, de la caz la caz, cu cât timp se poate amâna plata rezervei succesorale și dacă este necesară prezentarea unei garanții pentru achitarea creanței respective.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care nu există un testament sau un pact asupra unei succesiuni viitoare se aplică normele privind succesiunea prevăzute prin lege.

În temeiul dreptului succesoral german, numai rudele au calitatea de moștenitor, mai precis persoanele care au aceiași părinți, bunici sau străbunici cu defunctul, precum și persoanele care au origini comune mai îndepărtate cu defunctul. În conformitate cu această definiție, afinii nu sunt considerați rude ale testatorului și, prin urmare, sunt excluși de la succesiunea legală, de exemplu soacra, ginerele, tatăl vitreg, fiica vitregă, mătușa prin căsătorie, unchi prin căsătorie etc.; din cauză că nu au strămoși comuni cu testatorul.

Relația de familie poate rezulta, de asemenea, din adopție (a copilului), întrucât acest proces dă naștere unei relații de familie autentice din punct de vedere juridic între copil și adoptant și între copil și rudele adoptantului, precum și tuturor drepturilor și obligațiilor care decurg din această relație de familie. În consecință, copiii adoptați au, în general, aceleași drepturi ca și copiii biologici (se pot aplica totuși condiții speciale în cazul în care se adoptă copii care au depășit vârsta majoratului).

Soții reprezintă o altă excepție de la principiul succesiunii exclusiv pe bază de rudenie. Deși, de regulă, soții nu sunt înrudiți și, astfel, nu au ascendenți comuni, aceștia beneficiază totuși de un drept propriu la moștenire după soț/soție. În cazul în care soții au divorțat, nu există drept la moștenire. În anumite condiții, acest lucru este valabil, de asemenea, în cazul soților care nu au divorțat încă, dar care sunt separați.

În temeiul dreptului succesoral, partenerii înregistrați au aceleași drepturi în materie de succesiune cu soțul/soția. În schimb, nu există niciun drept legal la succesiune pentru alte forme de coabitare.

Dreptul succesoral aplicabil rudelor:

Nu toate rudele au aceleași drepturi în materie de succesiune. Legea împarte aceste drepturi în funcție de diferitele grade de rudenie ale moștenitorilor:

Gradul întâi

Moștenitorii de gradul 1 sunt doar descendenții defunctului, și anume copiii, nepoții, strănepoții etc.

Copiii născuți în afara căsătoriei sunt moștenitorii legali ai mamei și ai tatălui lor, precum și ai rudelor acestora. (Cu excepția cazurilor în care testatorul a decedat înainte de 29 mai 2009, dacă copilul extraconjugal s-a născut înainte de 1 iulie 1949, a se vedea notele de subsol de la paginile 11 și 15 ale broșurii *Erben und Vererben* elaborată de Ministerului Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor.)

Dacă există un moștenitor din cadrul acestui grup de rude foarte apropiate, toate rudele mai îndepărtate sunt excluse de la moștenire și nu primesc nicio cotă-parte din aceasta.

Exemplu: Defunctul are o fiică și numeroși nepoți și nepoate de unchi. Nepoții și nepoatele nu moștenesc nimic.

Copiii copiilor (și anume, nepoții, strănepoții etc.) pot fi moștenitori, de regulă, numai dacă părinții lor au decedat sau au renunțat la moștenire.

Exemplu: Defunctului i-au supraviețuit o fiică, precum și trei nepoți, care sunt copiii unui fiu care a decedat, de asemenea. Fiica primește jumătate din masa succesorală, în timp ce nepoții trebuie să împartă cealaltă jumătate între ei – și anume, jumătatea care i s-ar fi cuvenit tatălui lor. Aceasta înseamnă că fiecare nepot primește din moștenire.

Gradul al doilea

Moștenitorii de gradul al doilea sunt părinții defunctului împreună cu copiii lor și cu copiii copiilor lor, și anume frații, surorile, nepoții și nepoatele de unchi ale testatorului. Și în acest caz, copiii părinților testatorului au drept de moștenire doar dacă și părinții testatorului sunt decedați. Ulterior, aceștia moștenesc cota care revenea tatălui decedat sau mamei decedate.

Rudele de gradul al doilea pot moșteni doar dacă nu există rude de gradul întâi.

Exemplu: Defunctului îi supraviețuiește un nepot și o nepoată de unchi. Surorile și părinții defunctului sunt decedați. Prin urmare, nepotul și nepoata moștenesc fiecare câte o jumătate din masa succesorală.

Rudele de gradul al treilea și rude mai îndepărtate

Cea de a treia categorie cuprinde bunicii și copiii lor și copiii copiilor lor (mătușă, unchi, verișor etc.), în timp ce cel de al patrulea grad se referă la străbunici și copiii lor și copiii copiilor lor etc. Succesiunea legală este întemeiată, în esență, pe aceleași norme precum în cazul gradelor menționate mai sus. Cu toate acestea, începând cu rudele de gradul al patrulea, în cazul în care copiii bunicilor au decedat, descendenții lor nu mai sunt primii luați în considerare, ci, în acest moment, persoana (persoanele) care este (sunt) ruda (rudele) cea mai apropiată (cele mai apropiate) devin(e) unicul moștenitor (unicii moștenitori) [în acest punct se trece de la sistemul de succesiune bazat de părinți (care presupune coborârea de la un ascendent pe linie părintească până la identificarea unui moștenitor) la sistemul bazat pe gradul de rudenie, care implică identificarea celei mai apropiate rude pe baza gradului de rudenie).

Următorul principiu se aplică întotdeauna: este suficient ca o rudă de grad anterior să fie în viață pentru ca toți moștenitorii potențiali de gradul următor să fie excluși.

Soții și partenerii înregistrați

Indiferent de regimul matrimonial aplicat, soțul sau soția, precum și partenerul înregistrat supraviețuitor au calitatea de moștenitori legali și au dreptul la ¼ din masa succesorală împreună cu eventualii descendenți, și la ½ din masa succesorală împreună cu eventualele rude de gradul al doilea (și anume, părinți, frați sau surori, nepoți sau nepoate de unchi ai defunctului), precum și oricare bunici.

În cazul în care soții au trăit în „regimul comunității de bunuri pentru bunurile dobândite în timpul căsătoriei" (acesta fiind regimul aplicabil din oficiu, cu excepția cazului în care soții au convenit asupra unui alt regim matrimonial în cadrul unui acord prenupțial sau postnupțial), proporția menționată anterior crește cu ¼. Același lucru este valabil pentru partenerii înregistrați.

În cazul în care nu există rude de gradul întâi sau al doilea și nici bunici, soțul/partenerul supraviețuitor primește întreaga masă succesorală.

Exemplu: după decesul defunctului, rămân soția (cu care a trăit în regimul comunității de bunuri pentru bunurile dobândite în timpul căsătoriei) și părinții acestuia. Soția primește ¾ (½ + ¼), iar părinții – ca moștenitori de gradul al doilea – primesc fiecare ⅛ din masa succesorală. În plus, atunci când ceilalți moștenitori sunt rude de gradul doi, ca în cazul de față, sau bunici, soția are dreptul la ceea ce în limba germană drept este cunoscut drept „*Großer Voraus*", și anume un drept preferențial care, în majoritatea cazurilor, acoperă integralitatea bunurilor din gospodărie și cadourile de nuntă (atunci când ceilalți moștenitori sunt rude de gradul întâi, un soț supraviețuitor care moștenește în calitate de moștenitor legal are dreptul să moștenească aceste bunuri numai în măsura în care ar avea nevoie de ele pentru a întreține o gospodărie corespunzătoare).

Dreptul legal al statului la succesiune

În cazul în care nu există soț sau partener și nu se poate identifica nicio rudă, statul dobândește calitatea de moștenitor legal. Răspunderea sa este întotdeauna limitată la valoarea masei succesorale.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

În principiu, instanța de drept succesoral din cadrul instanței teritoriale de la ultimul domiciliu al testatorului are competența să soluționeze cauze succesorale (sau, în Baden-Württemberg, până la sfârșitul anului 2017, biroul notarial relevant).

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Se poate renunța la succesiune prin depunerea unei declarații la instanța de drept succesoral; o astfel de declarație trebuie să fie prezentată în fața instanței de drept succesoral și să fie înregistrată de aceasta sau poate fi depusă după ce a fost autentificată de un notar (pentru mai multe detalii, a se vedea mai jos).

Declarația de acceptare nu trebuie să fie prezentată într-o formă specifică și nu este nevoie de confirmare de primire. Depășirea termenului limită pentru depunerea declarației de renunțare este suficientă pentru a constitui acceptarea succesiunii.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Moștenirea sau legatul se acceptă sau se respinge prin prezentarea unei declarații în fața persoanei însărcinate cu moștenirea/legatul. Acesta poate fi moștenitorul (*Erbe*) sau un legatar [(*Vermächtnisnehmer)*, de exemplu pentru o parte din moștenire sau din legat (*Untervermächtnis)]*.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

În dreptul succesoral german nu există prevederi privind declararea acceptării sau a renunțării la rezerva succesorală.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Deschiderea testamentului

Un testament prezentat instanței de drept succesoral sau luat din custodia sigură se deschide oficial de către instanța de drept succesoral în urma decesului testatorului. Moștenitorii vor fi notificați oficial cu privire la acest lucru.

Procedura pentru eliberarea unui certificat de moștenitor

Certificatul de moștenire este emis de instanța competentă (sau în Baden-Württemberg, până la sfârșitul anului 2017, de biroul notarial) și în acesta se precizează identitatea moștenitorului, întinderea dreptului său la moștenire și – acolo unde este cazul – succesiunea ulterioară sau executarea testamentului. Acesta este eliberat de către instanța de drept succesoral pe baza unei cereri. Cererea trebuie să demonstreze că datele cerute prin lege sunt exacte în integralitatea lor sau trebuie să fie însoțită de o declarație pe propria răspundere conform căreia nu există motive de îndoială cu privire la exactitatea datelor. Declarația pe propria răspundere se poate face în fața unui notar sau a unei instanțe, cu excepția cazului în care legislația statului federal respectiv prevede că numai notarii sunt competenți în acest sens.

Emiterea unui certificat european de moștenitor

Legea privind administrarea internațională aleatorie [*Internationale Erbrechtsverfahrensgesetz, IntruRVG*] stabilește procedurile de emitere a certificatului european de moștenitor. Certificatul european de moștenitor este valabil în aproape toate țările Uniunii Europene (cu excepția Irlandei și a Danemarcei). De asemenea, certificatul este emis la cererea instanței de drept succesoral sub forma unei copii legalizate de un notariat, cu o perioadă de valabilitate limitată. Acest certificat are rolul, în principal, de a simplifica partajarea bunurilor în interiorul UE.

Împărțirea bunurilor

În cazul în care există mai mulți moștenitori ai masei succesorale, aceasta devine proprietatea comună indiviză a moștenitorilor. Prin urmare, moștenitorii coproprietari pot să dispună de elementele individuale ale masei succesorale numai prin acțiuni comune, de exemplu în scopul de a vinde automobilul defunctului, în cazul în care aceasta nu mai este necesar. Aceștia trebuie, de asemenea, să gestioneze în comun masa succesorală. Acest lucru conduce adesea la dificultăți majore, în special în cazul în care moștenitorii locuiesc la distanțe mari și nu pot ajunge la un acord. Această „comunitate forțată" este, de regulă, foarte incomodă și, în principiu, oricare dintre moștenitori poate solicita dizolvarea comunității prin solicitarea împărțirii masei succesorale. Cea mai importantă excepție în acest sens este situația în care defunctul a precizat în testamentul său că masa succesorală nu trebuie să fie împărțită pentru o anumită perioadă de timp, de exemplu cu scopul de a permite unei întreprinderi familiale să își continue activitatea.
În cazul în care defunctul a numit un executor testamentar, acesta este responsabil de împărțirea masei succesorale. În caz contrar, moștenitorii trebuie să efectueze ei înșiși împărțirea. În acest scop, moștenitorii pot solicita asistență din partea unui notar. Dacă aceștia nu reușesc să ajungă la un acord în pofida desemnării unui notar drept intermediar, singura opțiune rămasă este intentarea unei acțiuni în instanță.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Pentru informații privind succesiunea legală, a se vedea mai sus.
În cazul în care defunctul a lăsat un testament, acesta are prioritate față de normele dreptului succesoral. Prin urmare, numai persoanele desemnate în testament moștenesc bunuri din masa succesorală, dacă testatorul a dat dispoziții în testament cu privire la totalitatea patrimoniului succesoral. Pentru informații privind persoanele care au dreptul la o rezervă succesorală, a se vedea mai sus.
La decesul testatorului, masa succesorală este transferată în mod legal moștenitorului (moștenitorilor) (principiul dobândirii automate a moștenirii). Cu toate acestea, moștenitorii au dreptul să renunțe la succesiune (a se vedea mai jos).
Defunctul poate, de asemenea, să lase prin testament un legat sau o moștenire, de exemplu prin alocarea unor bunuri individuale sau a unor sume de bani specifice anumitor persoane. În astfel de cazuri, beneficiarii legatului (legatarii) nu au calitatea de moștenitori, însă au dreptul să ceară în instanță de la pârât (pârâți) oricare bun le-a fost lăsat în mod expres prin testament.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Renunțarea la moștenire

Moștenitorii nu sunt răspunzători pentru pasivul succesiunii în cazul în care renunță la moștenire în termenul stabilit. Ca principiu general, moștenitorul respectiv trebuie să renunțe la succesiune în termen de șase săptămâni de la data la care a fost notificat cu privire la deschiderea succesiunii și la temeiul statutului său de moștenitor, aceasta presupunând prezentarea unei declarații oficiale instanței de drept succesoral. Declarația poate fi dată în fața instanței de drept succesoral, fiind înregistrată de aceasta, sau poate fi depusă după ce a fost autentificată de un notar. În cel de al doilea caz, este suficient să se trimită o scrisoare, deși autenticitatea semnăturii moștenitorului trebuie să fie certificată de către notar. Actul de acceptare sau de renunțare la succesiune are, de regulă, caracter obligatoriu.

Răspunderea în cazul în care succesiunea este acceptată

În cazul în care moștenitorii acceptă succesiunea, aceștia îi succed defunctului din punct de vedere juridic. Aceasta înseamnă că aceștia moștenesc, de asemenea, datoriile persoanei în cauză și, în principiu, au obligația să-și utilizeze și activele proprii pentru a stinge datoriile respective.
Cu toate acestea, moștenitorii au posibilitatea de a-și limita răspunderea pentru datoriile moștenite la ceea ce este cunoscut sub denumirea de „masa succesorală" (*Erbmasse*). Aceasta înseamnă că orice creditori la care defunctul avea datorii pot să-și recupereze pierderile suferite din masa succesorală, activele proprii ale moștenitorilor fiind protejate împotriva terților. Moștenitorii pot obține o astfel de limitare a răspunderii în două moduri: fie depun o cerere la instanța de drept succesoral pentru a solicita administrarea patrimoniului succesoral în numele creditorilor, fie solicită inițierea unei proceduri de insolvență a succesiunii prin depunerea unei cereri la instanța teritorială competentă în materie de insolvență.
În cazul în care masa succesorală nu este suficientă nici pentru a acoperi costurile de administrare a succesiunii în numele creditorilor, nici pentru a acoperi costurile procedurii de insolvență a succesiunii, moștenitorii pot totuși să obțină o limitare a răspunderii. Dacă creanțele sunt solicitate de către un creditor, moștenitorii pot invoca insuficiența activelor din cadrul masei succesorale. Aceștia pot refuza să soluționeze pasivele succesiunii, dacă valoarea masei succesorale nu este suficientă pentru acoperirea lor. Cu toate acestea, moștenitorii au obligația de a preda creditorilor activele succesiunii.
În cazul în care moștenitorii doresc pur și simplu să evite să se confrunte cu datorii pe care nu le-au anticipat, trebuie să inițieze o procedură de notificare publică (*Aufgetbotsverfahren*), prin care moștenitorii depun o cerere la instanța competentă pentru a solicita tuturor creditorilor testatorului să notifice instanței, până la termenul stabilit, datoria restantă care îi revine testatorului. În cazul în care un creditor nu își comunică creanțele în termenul stabilit, acesta trebuie să se mulțumească cu partea din masa succesorală rămasă la sfârșit. Procedura de notificare publică poate, de asemenea, să clarifice situația pentru moștenitori, arătându-le dacă există motive ca masa succesorală să fie pusă sub administrare oficială, prin solicitarea administrării patrimoniului succesoral sau insolvența acestuia.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Este necesar să se prezinte o cerere de rectificare a cărții funciare, însoțită de dovezi care să ateste că aceasta este incorectă, astfel moștenitorul unei proprietăți să poată fi înregistrat în cartea funciară ca proprietar. Pentru a solicita rectificarea cărții funciare în urma decesului proprietarului înregistrat, solicitantul trebuie să fi dobândit, mai întâi, calitatea de moștenitor.
În astfel de cazuri, pentru rectificarea cărții funciare solicitantul își poate dovedi calitatea de moștenitor prin prezentarea certificatului de moștenitor sau a certificatului european de moștenitor.
În cazul în care succesiunea se bazează pe o dispoziție *mortis causa*, prevăzută într-un document public (un testament notarial sau un pact asupra unei succesiuni viitoare), este suficient să se prezinte Oficiului cărții funciare (*Grundbuchamt*) dispoziția în cauză și documentul oficial de deschidere a moștenirii.
În cazul în care un bun imobil face obiectul unui legat, trebuie să se prezinte întotdeauna un act notarial pentru a se efectua transferul proprietății către legatar, indiferent care sunt normele succesorale aplicabile. Actul notarial trebuie să arate că legatarul are dreptul să preia dreptul de proprietate asupra bunului imobil.
Se pot solicita, de asemenea, alte documente, în funcție de natura cauzei respective. De exemplu, pentru ca o societate comercială să fie înregistrată drept moștenitor, solicitanții trebuie să facă dovada competenței lor de reprezentare (de exemplu, un extras oficial din Registrul Comerțului).

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

În temeiul dreptului succesoral german, administrarea masei succesorale în numele creditorilor poate fi folosită pentru a împiedica acoperirea datoriilor din activele proprii ale moștenitorului. Instanța de drept succesoral poate doar să dispună ca masa succesorală să fie pusă sub administrare la cererea unei persoane autorizate (moștenitor, executor testamentar, creditor al succesiunii, cumpărător al succesiunii în integralitatea sa sau moștenitor ulterior).
Administratorul este un organism desemnat în mod oficial. Deși se ocupă de administrarea activelor totale ale unei alte persoane, administratorul are totuși statutul de parte de sine stătătoare în caz de litigiu. Acesta își exercită atribuțiile oficiale cu titlu privat atunci când administrează activele celeilalte persoane cu scopul de a satisface interesele tuturor părților implicate (moștenitori și creditori). Procesul de administrare a masei succesorale pe care administratorul are dreptul – și, de fapt – obligația de a-l realiza nu vizează doar menținerea și sporirea masei succesorale, ci, în primul rând, satisfacerea intereselor creditorilor succesiunii. Principala atribuție a administratorului este de a se asigura că pasivele succesiunii sunt lichidate.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?
Pe lângă moștenitorii de fapt, administratorul în caz de insolvență (a se vedea mai sus) și executorul testamentar (a se vedea mai jos), se pot atribui competențe relevante și curatorului succesiunii.
Instanța de drept succesoral dispune curatela succesiunii în cazul în care acest lucru este necesar în momentul respectiv deoarece identitatea moștenitorului responsabil este incertă sau nu se știe dacă acesta a acceptat sau nu succesiunea. Curatela succesiunii are ca scop protejarea și menținerea patrimoniului în interesul moștenitorului necunoscut.
Instanța de drept succesoral stabilește sfera responsabilităților curatorului în conformitate cu măsurile necesare în fiecare caz individual. Sfera poate fi destul de extinsă sau poate pur și simplu să se concentreze asupra administrării elementelor individuale ale masei succesorale. Curatorului succesiunii este responsabil, de regulă, de identificarea moștenitorilor necunoscuți și de protejarea și conservarea patrimoniului.
În principiu, curatela unei succesiuni nu vizează satisfacerea intereselor creditorilor succesiunii, întrucât aceasta urmărește, în primul rând, să protejeze moștenitorii. În mod excepțional, atribuțiile curatorului pot include, de asemenea, utilizarea resurselor din masa succesorală pentru a achita datoriile succesiunii, în cazul în care acest lucru este necesar pentru buna administrare și conservare a succesiunii sau cu scopul de a preveni pierderi sau prejudicii, în special orice costuri care ar putea rezulta din litigii inutile.
9.3 Ce competențe are un administrator?
Un testator este autorizat să desemneze una sau mai multe executori în dispozițiile sale pentru cauză de moarte. Acesta poate, de asemenea, să autorizeze un terț, executorul sau instanța de drept succesoral să numească un (alt) executor. Obligațiile executorului încep de îndată ce persoana desemnată acceptă numirea sa în această poziție.
În temeiul legii, responsabilitatea executorului este de a pune în aplicare dispozițiile testamentare ale defunctului. În cazul în care există mai mulți moștenitori, executorul este autorizat să împartă masa succesorală între aceștia.
Executorul are obligația de a administra succesiunea. În special, executorul are dreptul de a intra în posesia masei succesorale și de a dispune de elementele care fac parte din aceasta. În acest caz, moștenitorii nu au competența de a dispune de niciun element din masa succesorală care face obiectul administrării executorului. Executorul are, de asemenea, dreptul de a-și asuma angajamente în numele succesiunii, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura o bună administrare a succesiunii. Acesta are dreptul de a dispune de elemente în mod gratuit numai dacă există o obligație morală în acest sens sau din respect pentru morala comună.
Cu toate acestea, testatorul are posibilitatea de a limita competențele executorului astfel cum crede de cuviință, în comparație cu cele prevăzute în legislație. Acesta are, de asemenea, competența de a stabili perioada de executare a testamentului. De exemplu, testatorul poate să îi încredințeze executorului gestionarea masei succesorale și împărțirea acesteia pe termen scurt. Pe de altă parte, acesta poate, în egală măsură, să decidă să solicite în testamentul său sau în pactul asupra unei succesiuni viitoare executarea pe termen lung a masei succesorale. În principiu, executarea pe termen lung poate fi autorizată pentru o perioadă de maxim 30 de ani, începând de la data deschiderii succesiunii. Cu toate acestea, testatorul poate solicita continuarea administrării masei succesorale până la decesul moștenitorului sau al executorului sau până la producerea unui alt eveniment de natură personală care afectează pe unul dintre aceștia. În astfel de cazuri, executarea testamentului poate dura efectiv mai mult de 30 de ani.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Certificatul de moștenitor sau certificatul european de moștenitor este necesar, în general, pentru a se dovedi că moștenitorul deține un drept de succesiune, de exemplu în cazul în care un moștenitor dorește transferarea unui teren sau a unui cont al defunctului pe numele său. Dacă există un testament public (a se vedea mai sus), este posibil ca, în astfel de situații, să nu fie necesară prezentarea unui certificat de moștenitor ori a unui certificat european de moștenitor.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 11/03/2024
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Estonia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Testatorul poate întocmi dispoziția pentru cauză de moarte în caz de deces prin intermediul unui testament sau al unui pact asupra unei succesiuni viitoare. Testamentul poate fi notarial sau privat. Testatorul își poate revoca testamentul sau o parte din acesta în orice moment printr-un testament ulterior sau printr-un pact asupra unei succesiuni viitoare. Această opțiune nu se aplică în cazul testamentelor reciproce între soți, întrucât modificările sau revocările unor astfel de testamente sunt reglementate de norme speciale.
Testamentele notariale
Un testament notarial este un testament autentificat de notar sau un testament care a fost întocmit de către testator și depus spre păstrare la un notar, într-un plic sigilat.

În cazul unui testament notarial, notarul autentifică testamentul pe care l-a întocmit conform dispozițiilor testamentare ale testatorului sau testatorul întocmește testamentul și îl depune spre autentificare la notar. Un testament notarial trebuie semnat de către testator în prezența notarului.
Un testament autentificat la notar poate fi, de asemenea, întocmit de către o persoană cu vârsta de cel puțin 15 ani. Un astfel de testator nu are nevoie de consimțământul reprezentantului său legal.
În cazul unui testament depun spre păstrare la un notar, testatorul îi înmânează personal notarului dispoziția sa testamentară într-un plic sigilat, declarând notarului că aceasta reprezintă dorința sa. În acest caz, notarul întocmește un act notarial care să ateste depunerea testamentului, iar respectivul act este semnat de către testator și de către notar. Testatorul poate în orice moment să retragă un testament depus la un notar. În acest caz, notarul întocmește un act notarial care să ateste retragerea testamentului, iar respectivul act este semnat de către testator și de către notar.
Nu există termen de valabilitate pentru testamentele notariale. Cu alte cuvinte, acestea rămân în vigoare până la modificarea sau revocarea lor.

Testamentele private

Un testament privat este fie un testament semnat în prezența unor martori, fie un testament olograf.
Nu este obligatoriu ca textul unui testament privat semnat în fața unor martori să fie redactat de către testator (sau să fie scris de mâna testatorului), însă este obligatoriu ca acesta să fie semnat în prezența a cel puțin doi martori cu capacitate juridică activă, iar în testament trebuie să figureze data și anul în care a fost întocmit. Martorii trebuie să fie prezenți simultan în momentul semnării testamentului. Testatorul trebuie să informeze martorii cu privire la faptul că au fost citați ca martori pentru întocmirea unui testament și că testamentul reprezintă dispoziția sa testamentară. Nu este necesar ca martorii să cunoască conținutul testamentului. Imediat după semnarea testamentului de către testator, martorii vor semna, la rândul lor, testamentul. Martorii confirmă prin semnăturile lor faptul că testorul a semnat testamentul și că, după cunoștința lor, testatorul are capacitate juridică activă și capacitatea de a întocmi testamentul. O persoană nu poate avea calitatea de martor în cazul în care ascendenții sau descendenții săi, frații/surorile sale și descendenții acestora, precum și soțul/soția sau ascendenții și descendenții săi beneficiază de pe urma testamentului întocmit.
Un testament privat olograf trebuie scris în întregime de mâna testatorului (acesta nu poate dactilografiat, imprimat sau redactat într-un alt mod mecanic), iar în testament trebuie să figureze data și anul în care a fost întocmit. Un testament olograf trebuie să fie semnat personal de către testator.
Testatorul poate păstra un testament privat sau îl poate da spre păstrare unei alte persoane.
Un testament privat își încetează valabilitatea în termen de șase luni de la întocmirea sa, în cazul în care testatorul este încă în viață. Un testament în care nu se specifică data sau anul în care a fost întocmit și nu este posibilă stabilirea în alt mod a momentului întocmirii sale este nul.

Testamentul reciproc între soți

Un testament reciproc este un testament întocmit în comun de către soți, în care fiecare dintre aceștia îl numește pe celălalt moștenitor sau formulează alte dispoziții succesorale în caz de deces.
Într-un testament reciproc în care fiecare dintre soți îl numește pe celălalt drept unic moștenitor, soții pot desemna persoana căreia îi va fi transferată cota succesorală a soțului supraviețuitor după deces.
Un testament reciproc între soți trebuie să fie autentificat de notar. Notarul întocmește acest tip de testament în conformitate cu dispozițiile testamentare ale soților, iar soții trebuie să îl semneze în prezența notarului.
O dispoziție prevăzută într-un testament reciproc între soți poate fi revocată de unul dintre soți în timpul vieții ambilor soți. Un testament din care respectiva dispoziție este revocată trebuie să fie autentificat de notar. Dispoziția este considerată revocată în momentul în care celălalt soț a primit o înștiințare, transmisă printr-o procedură notarială, cu privire la revocarea dispoziției respective. După decesul unuia dintre soți, soțul supraviețuitor poate revoca dispoziția numai în cazul în care renunță la cota succesorală care i-a fost atribuită pe baza testamentului reciproc.
Un testament reciproc între soți devine nul în cazul în care căsătoria a încetat înainte de decesul testatorului. De asemenea, acesta devine nul în cazul în care testatorul, înainte de decesul său, a intentat o acțiune de divorț în instanță, și-a dat acordul în scris pentru divorț sau era îndreptățit să solicite anularea căsătoriei și a depus în instanță o cerere în acest sens.

Pactele asupra unor succesiuni viitoare

Un pact asupra unei succesiuni viitoare reprezintă un acord între testator și o altă persoană, prin care testatorul desemnează o persoană drept moștenitor și specifică o obligație legată de moștenire, o obligație testamentară sau o dispoziție testamentară. Un pact asupra unei succesiuni viitoare poate fi încheiat, de asemenea, între testator și un moștenitor *ab intestat* (legal) al acestuia cu privire la renunțarea la succesiune de către moștenitorul ab intestat.
Un pact asupra unei succesiuni viitoare poate să conțină, de asemenea, dispoziții unilaterale ale testatorului; în acest caz, clauzele specificate în testament se aplică respectivelor dispoziții.
Pactele asupra succesiunii viitoare trebuie să fie redactate și autentificate la notar. Pactele asupra succesiunii viitoare sunt semnate în prezența unui notar.
Un pact asupra unei succesiuni viitoare sau o dispoziție inclusă în acesta poate fi anulată sau revocată în timpul vieții părților printr-un acord între părți autentificat de notar sau printr-un nou pact asupra unei succesiuni viitoare.
În cazul în care un pact asupra unei succesiuni viitoare a fost încheiat în circumstanțe care reprezintă motive pentru anularea sa în conformitate cu partea generală a Legii privind Codul civil, anularea pactului poate fi solicitată și după decesul testatorului de către persoana îndreptățită la succesiune în caz de invaliditate a pactului sau a unei dispoziții a acestuia.
În plus, este posibilă retragerea dintr-un pact asupra unei succesiuni viitoare. Testatorul poate să se retragă dintr-un pact asupra unei succesiuni viitoare în cazul în care dreptul de retragere a fost convenit în respectivul pact. Retragerea se poate produce, de asemenea, în cazul în care persoana îndrituită a comis o infracțiune împotriva testatorului, a soțului/soției acesteia sau a unui ascendent sau descendent al acesteia sau în cazul în care partenerul contractual încalcă în mod intenționat dreptul prevăzut de lege de a asigura întreținerea testatorului. Testatorul are, de asemenea, dreptul de a se retrage în situația în care o parte din pactul asupra unei succesiuni viitoare care este obligată să îndeplinească obligațiile recurente față de testator în timpul vieții acestuia – mai ales, asigurarea întreținerii testatorului – încalcă în mod intenționat și în mare măsură o astfel de obligație. Retragerea dintr-un pact asupra unei succesiuni viitoare se produce prin intermediul unei declarații autentificate de notar a partenerului contractual. În cazul unui pact reciproc asupra unei succesiuni viitoare, dacă dreptul de retragere este convenit în acesta, întregul pact devine nul și neavenit dacă una dintre părți se retrage, cu excepția cazului în care se specifică altfel în pactul respectiv. Dreptul de retragere dintr-un pact reciproc asupra unei succesiuni viitoare se stinge după decesul uneia dintre părți. După decesul uneia dintre părți, partea supraviețuitoare din pactul asupra unei succesiuni viitoare poate revoca dispoziția sa testamentară numai dacă renunță la cota succesorală care i-a fost atribuită în temeiul pactului asupra unei succesiuni viitoare.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Testamentele și testamentele notariale sunt întotdeauna înregistrate în registrul de succesiuni în următoarea zi lucrătoare după autentificarea notarială a actului notarial. În plus, notarii au obligația să înregistreze în registrul succesoral toate modificările aduse pactelor asupra unei succesiuni viitoare, acordurile privind rezilierea pactelor asupra unor succesiuni viitoare și declarațiile de retragere din pactele asupra unor succesiuni viitoare. Încălcarea obligației de înregistrare nu afectează valabilitatea testamentului.

Întocmirea unui testament privat poate fi înregistrată în registrul succesoral de către testator sau de către orice persoană care deține informații cu privire la testamentul privat și căreia i s-a solicitat de către testator să efectueze înregistrarea. Înregistrarea testamentelor private în registrul succesoral nu este obligatorie.
Testamentele notariale și pactele asupra unor succesiuni viitoare sunt înregistrate în registrul succesoral de către notarul care a autentificat testamentul sau pactul asupra unei succesiuni viitoare sau la care a fost depus testamentul. În acest scop, notarul efectuează o înregistrare în registrul succesoral sau transmite o notificare în acest sens către registru. Începând cu 1 ianuarie 2015, notarii nu mai transmit notificări către registrul succesoral, ci modifică datele din registrul succesoral prin înregistrările efectuate în acest sens.
Datele privind testamentele private pot fi înregistrate în registrul succesoral prin intermediul portalului național https://www.eesti.ee de către orice persoană care are cunoștință de întocmirea testamentului și căreia i s-a solicitat să efectueze înregistrarea în cauză.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

În general, nu există nicio restricție privind întocmirea testamentelor și nici dreptul de a dispune al testatorului nu este în general limitat în cazul în care acesta a întocmit un testament.
Libertatea de a testa este însă limitată de instituirea unei rezerve succesorale, care limitează libertatea testatorului de a transfera moștenitorilor, preferențial, propriile bunuri succesorale. Dreptul de a solicita rezerva succesorală de la moștenitori se naște în cazul în care un testator a dezmoștenit, printr-un testament sau printr-un pact asupra unei succesiuni viitoare, un descendent, părinții sau soțul/soția care are dreptul la succesiune *ab intestat* și față de care testatorul, în momentul decesului, are o obligație de întreținere prevăzută în Codul familiei sau în cazul în care un testator a redus rezerva succesorală a acestora în raport cu rezerva succesorală care le revine conform succesiunii ab intestat. Beneficiarul rezervei succesorale are, în consecință, un drept de creanță împotriva moștenitorilor conform dreptului obligațiilor. Dreptul de creanță constă în faptul că persoana îndreptățită să primească rezerva succesorală poate solicita plata unei sume de bani echivalente cu rezerva succesorală pe baza valorii patrimoniului succesoral. Persoana care își exercită dreptul la o rezervă succesorală nu este un moștenitor. Cuantumul rezervei succesorale reprezintă jumătate din valoarea cotei succesorale pe care un moștenitor ar fi primit-o, conform legii, în cazul unei succesiuni, dacă toți moștenitorii legali ar fi acceptat succesiunea.
În plus față de cota sa succesorală, soțul/soția testatorului poate invoca dreptul personal de utilizare a imobilului care a fost reședința conjugală a soților, dacă standardul de viață al acestuia/acesteia s-ar deteriora altfel din cauza succesiunii. În conformitate cu jurisprudența Curții Supreme, soțul/soția testatorului are acest drept indiferent dacă moștenește sau nu orice altceva și indiferent dacă succesiunea este legală sau testamentară.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care testatorul nu a lăsat un testament sau un pact asupra unei succesiuni viitoare valabil, succesiunea este considerată *ab intestat* și este reglementată prin lege. În cazul în care testamentul sau pactul asupra unei succesiuni viitoare al unui testator nu include întregul său patrimoniu succesoral, succesiunea pentru partea neacoperită este reglementată prin lege. Moștenitorii *ab intestat* sunt soțul/soția și rudele testatorului; succesiunea se realizează pe trei niveluri. Soțul/soția face parte din categoria moștenitorilor *ab intestat*.
Primii în ordinea succesiunii sunt descendenții testatorului (copiii, copiii adoptați, nepoții etc.). Alături de moștenitorii din prima categorie, soțul/soția moștenește o sumă egală cu cota-parte a unui copil al testatorului, dar nu mai puțin de un sfert din patrimoniul succesoral.
În cazul în care nu există moștenitori din prima categorie, cei care succed sunt părinții testatorului și descendenții acestora (frații și surorile testatorului). În cazul în care ambii părinți ai testatorului sunt în viață în momentul deschiderii succesiunii, aceștia moștenesc întregul patrimoniu succesoral în părți egale. În cazul în care tatăl sau mama defunctului nu mai este în viață în momentul deschiderii succesiunii, copiii, copiii adoptați și nepoții etc. părintelui decedat îi succed acestuia. Alături de moștenitorii din a doua categorie, soțul/soția moștenește jumătate din patrimoniul succesoral.
În cazul în care nu există moștenitori din a doua categorie, cei care succed sunt bunicii testatorului și descendenții acestora (mătușile și unchii testatorului). În cazul în care toți bunicii testatorului sunt în viață în momentul deschiderii succesiunii, aceștia moștenesc întregul patrimoniu succesoral în părți egale. În cazul în care un bunic pe linie paternă sau maternă al testatorului nu mai este în viață în momentul deschiderii succesiunii, copiii, copiii adoptați și nepoții etc. săi îl iau locul. În cazul nu care nu există niciun astfel de moștenitor, celălalt bunic din aceeași linie moștenește și cota-parte a bunicului decedat. În cazul în care și celălalt bunic este, de asemenea, decedat, copiii, copiii adoptați și nepoții etc. acestuia moștenesc patrimoniul succesoral. În cazul în care fie bunicii pe linie paternă, fie bunicii pe linie maternă ai testatorului nu mai sunt în viață în momentul deschiderii succesiunii și nu au descendenți, cealaltă pereche de bunici și copiii, copiii adoptați și nepoții etc. bunicilor decedați le iau locul acestora. Dispozițiile referitoare la prima categorie de moștenitori se aplică și în cazul descendenților care iau locul părinților lor în calitate de moștenitori.
În cazul în care testatorul a fost căsătorit și nu a avut moștenitori din prima sau din a doua categorie, soțul/soția moștenește întregul patrimoniu succesoral.
În cazul în care testatorul nu are moștenitori sau un soț/o soție *ab intestat*, atunci moștenitorul legal este administrația locală din localitatea în care a fost deschisă succesiunea. Locul în care a fost deschisă succesiunea este ultimul loc de reședință al testatorului. Dacă ultima reședință permanentă a testatorului a fost într-o altă țară decât Estonia, însă în cazul succesiunii se aplică legislația estonă, moștenitorul *ab intestat* este statul (Republica Estonă).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

În Estonia, procedurile succesorale se desfășoară la notarul estonian unde s-a inițiat dezbaterea succesiunii dacă ultima reședință a testatorului se afla în Estonia. Notarul face o mențiune în registrul de succesiuni cu privire la inițierea procedurii. Dacă ultima reședință a testatorului a fost într-o țară străină, un notar estonian va fi competent numai în ceea ce privește bunurile situate în Estonia, cu condiția ca procedurile de succesiune să nu poată fi desfășurate în țara străină sau ca procedurile desfășurate în străinătate să nu includă bunurile situate în Estonia sau ca certificatul de moștenitor eliberat în străinătate să nu fie recunoscut în Estonia.
Dezbaterea succesiunii se face de către un notar estonian inclusiv în cazul în care, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor (JO L 201, 27.7.2012, p. 107-134), procedura succesorală trebuie să aibă loc în Estonia, în aplicarea articolelor 4-15 și 17 din regulamentul menționat.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Declarația de acceptare a succesiunii sau de renunțare la succesiune trebuie prezentat notarului însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale. Declarațiile pot fi, de asemenea, autentificate de către un alt notar care le va transmite apoi notarului însărcinat cu desfășurarea procedurilor succesorale. Funcționarii consulari cu calificări speciale și care își desfășoară activitatea în cadrul reprezentanțelor estone din străinătate pot, de asemenea, să certifice declarația de acceptare a succesiunii sau de renunțare la succesiune. Funcționarii consulari sunt obligați să transmită imediat respectivele declarații certificate de aceștia notarului însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

În temeiul legatului, legatarul are dreptul de a solicita executorului să îi transfere bunul care face obiectul legatului. Pentru a beneficia de legat, legatarul trebuie să depună o cerere de executare la executor. Testatorul poate impune executarea legatului ca o obligație pentru moștenitor sau pentru un alt legatar. În cazul în care testatorul nu a numit un executor pentru legat, moștenitorul acționează în calitate de executor.

Întrucât dispozițiile privind acceptarea succesiunii sau privind renunțarea la succesiune se aplică și în cazul acceptării unui legat și al renunțării la un legat, nedepunerea unei declarații de renunțare la legat în termenul prevăzut pentru formularea renunțării echivalează cu acceptarea legatului. În cazul în care legatarul dorește să renunțe la legat, declarația de renunțare trebuie depusă în termenul prevăzut de lege pentru formularea renunțării, care este de trei luni de la decesul testatorului și de la data la care o persoană a luat cunoștință de faptul că are dreptul să beneficieze de un legat.
În cadrul procedurilor succesorale, notarul contactează toți legatarii menționați în testament și îi informează cu privire la dreptul lor la legat. Înainte de prezentarea cererii de executare a legatului, legatarul are dreptul de a obține informații cu privire la acesta. Ca și în cazul acceptării succesiunii, declarația de acceptare a unui legat sau de renunțare la un legat este irevocabilă. În vederea susținerii drepturilor sale, legatarul are dreptul de a depune o cerere la notarul însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale pentru eliberarea unui certificat (certificat de legatar) privind creanța aferentă legatului.
În cazul în care legatul este un bun imobil sau un alt obiect în cazul căruia o tranzacție de vânzare trebuie legalizată de notar, contractul privind transferul legatului încheiat între executorul legatului și legatar trebuie, de asemenea, autentificat de notar.
Un legatar care este moștenitor are dreptul la legat chiar dacă renunță la succesiune.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

O rezervă succesorală este o creanță pecuniară împotriva unui moștenitor în temeiul dreptului obligațiilor, care urmează să fie prezentată moștenitorilor.
Dreptul de a primi o rezervă succesorală ia naștere în momentul deschiderii succesiunii. Pentru a primi o rezervă succesorală nu este necesară depunerea la notar a unei cereri în acest sens.
În cazul în care un testator a dezmoștenit, printr-un testament sau printr-un pact asupra unei succesiuni viitoare, un descendent, un părinte sau soțul/soția care are dreptul la succesiune *ab intestat* și față de care testatorul, în momentul decesului, are o obligație de întreținere prevăzută în Codul familiei sau în cazul în care un testator a redus rezervele succesorale ale acestora în raport cu rezervele succesorale care le revin conform succesiunii *ab intestat*, aceștia au dreptul de a solicita o rezervă succesorală de la moștenitori.
Pe baza unei cereri legalizate la notar din partea unui moștenitor, a unui executor testamentar sau a unei persoane care are dreptul să beneficieze de o rezervă succesorală, notarul autentifică certificatul de solicitare a unei rezerve succesorale – cunoscut și sub denumirea de certificat al beneficiarului rezervei succesorale. În certificatul beneficiarului rezervei succesorale se precizează identitatea acestuia și dimensiunea rezervei succesorale sub forma unei cote-părți legale din patrimoniul succesoral.
Se poate renunța la rezerva succesorală printr-un pact asupra unei succesiuni viitoare încheiat între testator și persoana cu drept de succesiune. Pactul trebuie autentificat de notar.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

În momentul deschiderii succesiunii – și anume, după decesul testatorului – patrimoniul succesoral este transferat moștenitorilor care pot fi moștenitori în temeiul unui pact asupra unei succesiuni viitoare, moștenitori testamentari sau moștenitori *ab intestat*.
Pentru a stabili eligibilitatea de a moșteni, procedura succesorală poate fi inițiată de către un moștenitor, de către un creditor al testatorului, de către legatar sau de către o altă persoană care are un interes în ceea ce privește patrimoniul succesoral. O persoană care dorește să deschidă o procedură trebuie să ia legătura cu un notar; O persoană care dorește să deschidă o procedură trebuie să ia legătura cu un notar; notarul pregătește și autentifică o cerere în acest sens. astfel, în cazul în care procedura succesorală a fost deja inițiată prin prezentarea unei cereri la un notar, notarul care a acceptat respectiva cerere o va transmite notarului însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale.
Moștenitorul poate accepta succesiunea sau poate renunța la aceasta. Termenul pentru renunțarea la succesiune este de trei luni. Această perioadă începe să curgă din momentul în care moștenitorul ia cunoștință sau ar trebui să ia cunoștință de decesul testatorului și de dreptul său de succesiune. În cazul în care moștenitorul nu renunță la succesiune în această perioadă, se consideră că acesta a acceptat succesiunea. Pentru a accepta succesiunea, moștenitorul poate, de asemenea, să depună, înainte de termenul respectiv, o cerere la notarul însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale.
Decizia moștenitorului de a accepta o succesiune sau de a renunța la o succesiune este ireversibilă. După renunțarea la succesiune, aceasta nu mai poate fi acceptată; după acceptarea succesiunii, la aceasta nu mai poate renunța. Acest principiu se aplică și în cazul acceptării unui legat sau renunțării la un legat – cu excepția faptului că legatarii care sunt și moștenitori au dreptul la legat chiar dacă au renunțat la succesiune.
Declarațiile de acceptare a unei succesiuni și de renunțare la o succesiune trebuie autentificate de notar.
La deschiderea procedurii succesorale, notarul face o mențiune în registrul de succesiuni despre deschiderea procedurii imediat după acceptarea cererii de inițiere de dezbatere a succesiunii și publică un anunț privind inițierea procedurii în Monitorul Oficial (*Ametlikud Teadaanded*) în termen de cel mult două zile lucrătoare de la inițierea procedurii. De asemenea, notarul transmite o comunicare privind inițierea procedurii succesorale moștenitorilor cunoscuți de notar și altor persoane cu drepturi sau obligații în virtutea unui testament sau a unui pact asupra succesiunii viitoare. În cazul unei succesiuni testamentare, notarul informează, de asemenea, persoanele care ar fi moștenit în cazul unei succesiuni *ab intestat*.
Notarul efectuează investigații privind drepturile și obligațiile testatorului și le solicită informații în acest sens instituțiilor de credit care își desfășoară activitatea în Republica Estonia, a căror listă este stabilită de un decret al ministrului de resort. În plus, notarul poate, de asemenea, să adreseze întrebări altor persoane pe baza unei cereri autorizate notarial a inițiatorului procedurii succesorale sau a oricărei alte persoane care are drepturi asupra succesiunii.
În cazul în care testatorul a fost căsătorit în regimul comunității de bunuri în momentul deschiderii succesiunii, notarul efectuează investigațiile corespunzătoare și cu privire la drepturile și obligațiile soțului supraviețuitor al testatorului.
Persoana care are dreptul de a iniția o procedură succesorală are dreptul de a obține informații de la notar în cursul procedurii succesorale cu privire la cine a acceptat succesiunea și cine a renunțat la succesiune. În cazul unei succesiuni testamentare, au acest drept și persoanele care ar fi moștenit în cazul unei succesiuni *ab intestat*. Persoanele menționate anterior au, de asemenea, dreptul de a examina rezultatele investigațiilor efectuate cu privire la drepturile și obligațiile testatorului. În cazul succesiunii testamentare, persoanele care ar fi moștenit în cazul succesiunii *ab intestat* au dreptul să examineze testamentul și pactul asupra succesiunii viitoare.
Dacă se furnizează dovezi suficiente în ceea ce privește dreptul la succesiune al moștenitorului și întinderea acestuia, notarul autentifică un certificat de moștenitor, dar nu mai devreme de o lună de la publicarea anunțului de inițiere a unei proceduri succesorale în publicația oficială *Ametlikud Teadaanded*.
Notarul face o mențiune în registrul de succesiuni despre eliberarea certificatului de moștenitor.
După eliberarea certificatului de moștenitor, moștenitorii pot ajunge la un acord privind partajul masei succesorale. În caz de litigiu, partajul se face de o instanță judecătorească, la cererea unuia dintre moștenitori.
Cu ocazia partajului succesiunii se determină ce bunuri sau cote din bunuri fac parte din masa succesorală și ce drepturi și obligații aferente se transferă fiecărui comoștenitor. Masa succesorală se împarte între moștenitori în funcție de cotele lor succesorale, pe baza valorii uzuale a obiectelor care formează masa succesorală la momentul partajului. Dacă moștenitorii sunt de acord, un bun care face parte din masa succesorală poate fi evaluat pe baza interesului special pe care unul dintre moștenitori îl are în legătură cu acest bun.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Succesiunea se deschide după decesul persoanei în cauză. După deschiderea succesiunii, aceasta este transferată moștenitorului. Temeiul juridic în cazul succesiunii este legislația în vigoare sau ultima dorință a testatorului, exprimată într-un testament sau într-un pact asupra unei succesiuni viitoare. Dreptul de succesiune în temeiul unui pact asupra unei succesiuni viitoare este preferabil față de dreptul de succesiune în temeiul unui testament, ambele fiind preferabile față de dreptul de succesiune *ab intestat*.
Nu este necesară depunerea unei cereri separate pentru a primi succesiunea. După acceptarea succesiunii, toate drepturile și obligațiile testatorului sunt transferate moștenitorilor, cu excepția celor care sunt, prin natura lor, întru totul legate de persoana testatorului sau care nu sunt transferabile conform legii. În cazul în care moștenitorul acceptă succesiunea, dreptul de proprietate asupra bunurilor care fac parte din patrimoniul succesoral este considerat a fi transferat retroactiv de la data deschiderii succesiunii. În cazul în care succesiunea a fost acceptată de mai mulți moștenitori (comoștenitori), patrimoniul succesoral le aparține în comun.
Orice persoană cu capacitate juridică are dreptul să succeadă – sunt incluse în această categorie persoanele fizice aflate în viață în momentul decesului testatorului și persoanele juridice existente în momentul respectiv. Un copil născut viu după deschiderea succesiunii este considerat eligibil pentru a moșteni în momentul deschiderii succesiunii, în cazul în care acesta a fost conceput înainte de deschiderea succesiunii. Se consideră că o fundație înființată pe baza unui testament sau a unui pact asupra unei succesiuni viitoare a existat în momentul deschiderii succesiunii în cazul în care dobândește ulterior drepturi în calitate de persoană juridică.
Soțul supraviețuitor nu are drept de succesiune sau dreptul la rezerva succesorală în cazul în care testatorul a intentat o acțiune de divorț înainte de deces sau a solicitat acordul în scris pentru divorț sau era îndreptățit, în momentul decesului său, să solicite anularea căsătoriei și a depus în instanță o cerere în acest sens.
Un părinte care a fost lipsit complet de dreptul la custodie nu poate fi moștenitorul legal al unui copil.
Nu este eligibilă la moștenire o persoană care îndeplinește oricare dintre următoarele condiții:
a provocat sau a încercat să provoace în mod intenționat și ilegal decesul testatorului;
a pus în mod intenționat și ilegal testatorul într-o situație în care acesta s-a aflat în incapacitatea de a-și exprima sau de a-și revoca intenția testamentară; prin constrângere sau inducere în eroare, l-a împiedicat pe testator să formuleze sau să modifice o dispoziție testamentară sau, în același mod, l-a determinat pe testator să formuleze sau să revoce o dispoziție testamentară, într-o situație în care nu mai era posibil ca testatorul să își exprime intenția testamentară reală;
în mod intenționat și ilegal a eliminat sau a distrus un testament sau un pact asupra unei succesiuni viitoare, într-o situație în care nu mai era posibil ca testatorul să îl reînnoiască;
a falsificat testamentul întocmit de testator sau pactul asupra unei succesiuni viitoare sau o parte din acesta.
În conformitate cu legislația estonă, beneficiarul unei rezerve succesorale nu este considerat moștenitor; acesta are un drept de creanță împotriva moștenitorilor conform dreptului obligațiilor. Dreptul de a solicita rezerva succesorală de la moștenitori se naște în cazul în care un testator a dezmoștenit, printr-un testament sau printr-un pact asupra unei succesiuni viitoare, un descendent, părinții sau soțul/soția care are dreptul la succesiune *ab intestat* și față de care testatorul, în momentul decesului, are o obligație de întreținere prevăzută în Codul familiei sau în cazul în care un testator a redus rezerva succesorală a acestora în raport cu rezerva succesorală care le revine conform succesiunii *ab intestat*. Cuantumul rezervei succesorale reprezintă jumătate din valoarea cotei succesorale pe care moștenitorul ar fi primit-o în cazul unei succesiuni *ab intestat*, dacă toți moștenitorii legali ar fi acceptat succesiunea.
Procedura de succesiune poate fi inițiată de către un moștenitor, de către un creditor al testatorului, de către un legatar sau de către o altă persoană cu drepturi în ceea ce privește patrimoniul succesoral pe baza unei cereri autentificate de notar. O procedură succesorală este desfășurată de către notarul din Estonia la al cărui birou a fost inițiată și care este înregistrat în registrul succesoral în calitate de executor al procedurii succesorale. Procedura poate fi desfășurată de către un notar; astfel, în cazul în care procedura succesorală a fost deja inițiată prin prezentarea unei cereri la un notar, notarul care a acceptat respectiva cerere o va transmite notarului însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale. Notarul autentifică certificatul de moștenitor în cazul în care sunt furnizate suficiente probe cu privire la dreptul de succesiune al unui moștenitor. În cazul în care există mai mulți moștenitori, notarul indică proporția cotei succesorale a fiecărui moștenitor.
Moștenitorul poate accepta succesiunea sau poate renunța la aceasta. În cazul în care o persoană cu drept de succesiune nu renunță la succesiune în termen de trei luni din momentul în care a luat cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de dreptul său de succesiune, se consideră că aceasta a acceptat succesiunea. Persoana care renunță la o succesiune evită consecințele juridice legate de succesiune.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da, un moștenitor este obligat să preia toate datoriile testatorului. În cazul în care patrimoniul succesoral nu este suficient, moștenitorul achită datoriile din propriul patrimoniu, cu excepția cazului în care moștenitorul, după efectuarea unui inventar, a achitat datoriile conform procedurii prevăzute de lege, proprietatea a fost declarată în stare de faliment sau procedurile de faliment s-au încheiat printr-o anulare fără declararea falimentului.
În cazul în care un moștenitor solicită efectuarea unui inventar al bunurilor succesorale, creditorii acestui moștenitorului nu au voie să își acopere, din patrimoniul succesoral, creanțele pe care le au împotriva moștenitorului până când nu se efectuează inventarul, dar înainte de expirarea termenului de efectuare a inventarului. După efectuarea inventarului, răspunderea moștenitorului pentru datoriile legate de patrimoniul succesoral este limitată la valoarea acestuia.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

În cazul în care testatorul deține bunuri imobile, înregistrarea acestora în cartea funciară devine caducă după decesul său, având în vedere că persoana înregistrată în cartea funciară ca titular al dreptului real nu este deținătorul efectiv al acestui drept (conform dreptului material), deoarece toate activele testatorului sunt transferate unei alte persoane – moștenitorul – după deschiderea succesiunii.
Pentru înregistrarea moștenitorului sau a moștenitorilor în cartea funciară, trebuie depusă o cerere de înregistrare din partea noului titular al dreptului real, la care trebuie anexat un document care să ateste succesiunea legală – certificatul de moștenitor.
În cazul în care dreptul real a fost transferat unui grup de comoștenitori, declarația unui comoștenitor este suficientă pentru rectificarea înregistrării, ceilalți moștenitori nefiind considerați relevanți, adică consimțământul acestora nu este necesar pentru înregistrare deoarece un moștenitor nu poate împiedica înscrierea unui titlu care i-a fost deja transferat în cartea funciară. Același principiu se aplică și în cazul în care este transferată o parte din bunurile care aparțin unui grup de comoștenitori.
Legislația prevede cerințe speciale în cazul în care, în conformitate cu certificatul de moștenitor, patrimoniul soților a fost guvernat de regimul comunității. În acest caz, fiecare obiect în parte poate fi atât bun comun, cât și bun propriu, iar această chestiune nu poate fi soluționată în cursul procesului de autentificare a certificatului de moștenitor.
În plus, legislația prevede excepții pentru situația în care moștenitorii au partajat masa succesorală în scopul dizolvării grupului de comoștenitori, stabilind bunurile sau părțile din acestea ori drepturile și obligațiile ce compun patrimoniul succesoral care vor fi primite de fiecare comoștenitor și bunurile imobile ce compun patrimoniul succesoral care trebuie primite de către un anumit moștenitor.

În cazul în care testatorul nu a fost niciodată căsătorit, trebuie prezentate următoarele documente pentru rectificarea datelor din cartea funciară:

certificatul de moștenitor,
o cerere de înregistrare, autentificată de notar sau semnată digital; o cerere de înregistrare care urmează să fie semnată digital trebuie redactată și depusă la oficiul cadastral prin intermediul portalului cadastral (https://kinnistuportaal.rik.ee); accesarea portalului este posibilă cu ajutorul **cărții de identitate** estoniene, al **Mobile-ID**, al anumitor cărți de identitate străine sau prin intermediul portalului național https://www.eesti.ee.
Nu se percepe nicio taxă națională pentru rectificarea unei înregistrări în cartea funciară.
În acest caz, toți moștenitorii care figurează în certificatul de moștenitor sunt înregistrați în cartea funciară în calitate de coproprietari.
În cazul în care în urma partajului succesoral un bunul imobil îi revine unui anumit moștenitor, trebuie depuse următoarele documente pentru modificarea înregistrării în cartea funciară:
acordul privind partajul succesoral, autentificat la un notar din Estonia,
o cerere de înregistrare (aceasta poate fi inclusă în acordul sus-menționat autentificat la notar).
Se percepe o taxă națională pentru modificarea înregistrării în cartea funciară.
În acest caz, persoana indicată în acord drept titularul dreptului de proprietate asupra bunului imobil în cauză este înregistrată în cartea funciară.
Pentru autentificarea acordului privind partajul succesoral, trebuie prezentat notarului certificatul de moștenitor.
În cazul în care căsătoria testatorului se încheiase înainte de deschiderea succesiunii sau s-a încheiat odată cu decesul testatorului, însă bunul imobil inclus în patrimoniul succesoral nu a constituit proprietatea comună a foștilor soți, trebuie depuse următoarele documente pentru rectificarea înregistrării în cartea funciară:
certificatul de moștenitor,
certificatul de atestare a dreptului de proprietate care să dovedească faptul că bunul în cauză este bun propriu al testatorului,
o cerere de înregistrare, autentificată de notar sau semnată digital; o cerere de înregistrare care urmează să fie semnată digital trebuie redactată și depusă la oficiul cadastral prin intermediul portalului cadastral (https://kinnistuportaal.rik.ee); accesarea portalului este posibilă cu ajutorul **cărții de identitate** estoniene, al **Mobile-ID**, al anumitor cărți de identitate străine sau prin intermediul portalului național https://www.eesti.ee.
Nu se percepe nicio taxă națională pentru rectificarea unei înregistrări în cartea funciară.
Toți moștenitorii menționați în certificatul de moștenitor sunt înregistrați în cartea funciară.
Pentru autentificarea certificatului de atestare a dreptului de proprietate, solicitantul trebuie să dovedească notarului că este vorba de un bun aflat în proprietatea exclusivă (bun propriu) a soțului/soției. În general, trebuie prezentate notarului documentele care dovedesc achiziționarea bunului dacă acesta nu le poate obține singur; pentru a dovedi faptul că soții au împărțit bunul sau l-au inclus în patrimoniul propriu (de exemplu, acord privind bunurile soților, acord privind partajul bunurilor comune, un alt document referitor la achiziție care să ateste că este vorba de un bun propriu, cum ar fi un contract de donație etc.).
În cazul în care căsătoria testatorului se încheiase înainte de deschiderea succesiunii sau s-a încheiat odată cu decesul testatorului, iar bunul imobil inclus în patrimoniul succesoral constituia proprietatea comună a foștilor soți, trebuie depuse următoarele documente pentru rectificarea înregistrării în cartea funciară:
certificatul de moștenitor,
certificatul de atestare a dreptului de proprietate care să dovedească faptul că respectivul bun s-a aflat în proprietatea comună a testatorului și a fostului soț /fostei soții;
o cerere de înregistrare, autentificată de notar sau semnată digital; o cerere de înregistrare care urmează să fie semnată digital trebuie redactată și depusă la oficiul cadastral prin intermediul portalului cadastral (https://kinnistuportaal.rik.ee); accesarea portalului este posibilă cu ajutorul **cărții de identitate** estoniene, al **Mobile-ID**, al anumitor cărți de identitate străine sau prin intermediul portalului național https://www.eesti.ee.
Nu se percepe nicio taxă națională pentru rectificarea unei înregistrări în cartea funciară.
Toți moștenitorii menționați în certificatul de moștenitor și soțul supraviețuitor/soția supraviețuitoare sau fostul soț/fosta soție sunt înscriși în cartea funciară indiferent dacă aceștia sunt sau nu sunt moștenitori.
Pentru autentificarea certificatului de atestare a dreptului de proprietate, solicitantul trebuie să dovedească notarului că este vorba de un bun aflat în proprietate comună. În general, trebuie prezentate notarului documentele care dovedesc achiziționarea bunului dacă acesta nu le poate obține singur (printre altele, acordul privind partajul bunurilor comune, contractul privind bunurile soților).
În cazul în care căsătoria testatorului se încheiase înainte de deschiderea succesiunii sau s-a încheiat odată cu decesul testatorului, iar bunul imobil inclus în patrimoniul succesoral se afla în proprietatea comună a foștilor soți și patrimoniul succesoral este împărțit între comoștenitori astfel încât bunul imobil să revină unui anumit comoștenitor, trebuie prezentate următoarele documente pentru modificarea înregistrării în cartea funciară:
certificatul de atestare a dreptului de proprietate și un acord privind partajarea bunurilor comune ale soților, autorizate de un notar din Estonia,
cererea de înregistrare (aceasta poate fi inclusă în acordurile sus-menționate, autorizate de notar, privind partajul bunurilor comune și patrimoniul succesoral).
Se percepe o taxă națională pentru modificarea înregistrării în cartea funciară.
În urma partajului bunurilor comune ale soților, testatorul și soțul supraviețuitor/soția supraviețuitoare sunt înscriși în cartea funciară în calitate de proprietari în funcție de cotele lor succesorale. Moștenitorii menționați în certificatul de moștenitor cărora le este transferat, în temeiul acordului, dreptul de proprietate asupra unui anumit bun imobil sunt înscriși în cartea funciară în calitate de proprietari ai cotei legale a testatorului. În cazul în care cota legală care aparține moștenitorilor este împărțită între moștenitori, se indică cota legală a fiecărui moștenitor.
Pentru autentificarea certificatului de atestare a dreptului de proprietate, solicitantul trebuie să dovedească notarului că este vorba de un bun aflat în proprietate comună.
O altă opțiune în acest caz este prezentarea următoarelor documente pentru modificarea înregistrării în cartea funciară:
acordul privind partajul bunurilor comune ale foștilor soți și un acord privind partajul patrimoniului succesoral, autorizate de un notar din Estonia,
cererea de înregistrare (aceasta poate fi inclusă în acordurile sus-menționate, autorizate de notar, privind partajul bunurilor comune și patrimoniul succesoral).
Se percepe o taxă națională pentru modificarea înregistrării în cartea funciară.
Persoana indicată în acordul privind partajul patrimoniului succesoral drept persoana căreia îi este acordat, în temeiul acordului, dreptul de proprietate asupra bunului imobil în cauză este înscrisă în cartea funciară în calitate de proprietar al bunul respectiv.
Pentru autentificarea certificatului de atestare a dreptului de proprietate, solicitantul trebuie să dovedească notarului că este vorba de un bun aflat în proprietate comună.
9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?
În cazul decesului testatorului, o instanță judecătorească pune în aplicare măsuri pentru administrarea patrimoniului succesoral dacă:
nu se cunoaște niciun moștenitor,
niciun moștenitor nu este prezent în locul unde se află patrimoniul succesoral;

nu se cunoaște dacă un moștenitor a acceptat succesiunea,
un moștenitor are capacitate de exercițiu limitată și nu i-a fost desemnat un curator,
alte temeiuri prevăzute de lege.
Măsurile de administrare a unui patrimoniu succesoral constau în organizarea administrării patrimoniului succesoral și în aplicarea de măsuri conservatorii prevăzute de Codul de procedură civilă. Instanța numește un administrator pentru administrarea patrimoniului succesoral.
Instanța ia măsuri de administrare din proprie inițiativă, cu excepția cazului în care se prevede astfel în legislație. Instanța poate, de asemenea, să decidă cu privire la măsurile de administrare a unui patrimoniu succesoral la cererea unui creditor al testatorului, a unui legatar sau a oricărei persoane care are un drept de creanță aferent patrimoniului succesoral în cazul în care neaplicarea măsurilor de administrare pot împiedica satisfacerea unei creanțe a persoanei sus-menționate din activele incluse în patrimoniul succesoral. În cazul unui dezacord în ceea ce privește persoana care are drept de moștenire, instanța poate lua, de asemenea, o decizie cu privire la luarea de măsuri de administrare a unui patrimoniu succesoral la cererea unei persoane care solicită recunoașterea dreptului de succesiune.
În cazul neexecutării unei dispoziții testamentare, instanța poate numi un administrator pentru executarea dispoziției în cauză pe baza unei cereri depuse de o persoană interesată. Administratorul are drepturile și obligațiile unui executor testamentar în ceea ce privește bunurile desemnate pentru executarea dispoziției testamentare.
Instituțiile guvernamentale naționale și locale, notarii și executorii judecătorești sunt obligați să informeze instanța cu privire la necesitatea luării de măsuri de administrare, în cazul în care au cunoștință de acest lucru.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

În cazul în care nu au fost luate măsuri de administrare în ceea ce privește patrimoniul succesoral, moștenitorii acestuia îl administrează în comun.
Moștenitorii au obligația de a executa toate dispozițiile incluse în testament, inclusiv transferul patrimoniului succesoral pe baza dispozițiilor testamentare.
În cazul în care s-au luat măsuri de administrare în ceea ce privește patrimoniul succesoral, acesta este administrat de către administratorul numit de instanță, căruia instanța îi poate da instrucțiuni pentru deținerea, utilizarea și efectuarea de acte de dispoziție privind activele succesorale. Administratorul poate dispune numai de bunurile succesorale pentru a-și îndeplini obligațiile și pentru a acoperi cheltuielile legate de administrarea patrimoniului succesoral.
Administratorul trebuie să respecte obligațiile care revin administratorului patrimoniului succesoral conform legii.
În cazul în care, în testament, este numit un executor testamentar, un moștenitor nu poate dispune de bunurile care fac parte din patrimoniul succesoral care sunt necesare executorului testamentar pentru a-și îndeplini obligațiile. Executorul testamentar este obligat să administreze activele succesorale cu prudență și să furnizeze moștenitorilor bunurile de care nu are nevoie pentru a executa testamentul. Până în momentul acceptării succesiunii de către moștenitori, executorul testamentar este obligat să îndeplinească obligațiile de administrator sau să depună o cerere pentru administrarea patrimoniului succesoral.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Drepturile, obligațiile și competențele administratorului unui patrimoniu succesoral

administrarea bunurilor cu prudență și asigurarea conservării acestora;
asigurarea întreținerii bunurilor succesorale pentru membrii familiei care au locuit cu testatorul până în momentul decesului acestuia și au beneficiat de pensie de întreținere din partea testatorului;
îndeplinirea obligațiilor legate de patrimoniul succesoral și întocmirea de rapoarte pentru instanță și pentru moștenitori cu privire la administrarea patrimoniului succesoral;
luarea în posesie a patrimoniului succesoral de la un moștenitor sau de la un terț sau garantarea separării, în orice al mod, a patrimoniului succesoral de bunurile unui moștenitor, în cazul în care acest lucru este necesar pentru asigurarea conservării patrimoniului succesoral;
prezentarea în fața unui notar a unei cereri de inițiere a procedurii succesorale, dacă este necesar, sau luarea altor măsuri pentru identificarea moștenitorului în cazul în care notarii din Estonia nu au competența de a desfășura procedura succesorală;
după efectuarea unui inventar, administratorul patrimoniului succesoral satisface creanțele înregistrate în inventarul patrimoniului succesoral ajunse la scadență. Administratorul patrimoniului succesoral poate satisface creanțele care nu sunt încă exigibile doar cu consimțământul moștenitorului. Dacă instanța s-a pronunțat privind luarea de măsuri pentru administrarea unui patrimoniu succesoral la cererea unui creditor al testatorului, a unui legatar sau a oricărei alte persoane care are un drept de creanță în ceea ce privește patrimoniul succesoral, dacă neaplicarea măsurilor de administrare pot împiedica satisfacerea unei creanțe a persoanei sus-menționate din activele incluse în patrimoniul succesoral, administratorul este obligat, după efectuarea inventarului patrimoniului succesoral, să satisfacă toate creanțele înregistrate în inventarul patrimoniului succesoral din activele incluse în patrimoniul succesoral în ordinea prevăzută de lege. Bunurile succesorale nu pot fi acordate moștenitorului înainte de satisfacerea creanțelor;
în cazul în care bunurile succesorale sunt insuficiente pentru satisfacerea tuturor creanțelor, iar moștenitorul nu este de acord să satisfacă creanțele din propriile bunuri, administratorul patrimoniului succesoral sau moștenitorul este obligat să prezinte în cel mai scurt timp o cerere de declarare a falimentului patrimoniului succesoral. Un administrator poate să dispună doar de bunurile succesorale pentru îndeplinirea obligațiilor legate de acestea și pentru acoperirea cheltuielilor legate de administrarea bunurilor succesorale. Un administrator nu are dreptul de a dispune de un bun imobil inclus într-un patrimoniul succesoral fără un mandat judecătoresc. Această regulă nu se aplică în cazul în care nu a fost stabilit niciun moștenitor în termen de șase luni de la deschiderea succesiunii sau în cazul în care un moștenitor care a acceptat succesiunea nu a început să administreze patrimoniul succesoral în termen de șase luni de la acceptarea succesiunii; în acest caz, administratorul poate vinde bunurile care compun masa succesorală după efectuarea unui inventar și după depunerea sumei de bani obținute din vânzarea bunurilor.
moștenitorul nu are niciun drept de a dispune de un patrimoniu succesoral care a fost acordat unui administrator în scopul administrării;
administratorul patrimoniului succesoral are dreptul de a primi un onorariu pentru îndeplinirea îndatoririlor sale. Instanța stabilește nivelul acestui onorariu.

Drepturile, obligațiile și competențele unui executor testamentar

Executorul testamentar îndeplinește îndatoririle prevăzute de lege, cu excepția cazului în care se prevede altfel în testament. Executorul testamentar poate deroga de la îndeplinirea îndatoririlor prevăzute în testament cu consimțământul persoanelor interesate, în cazul în care acest lucru este în interesul executării intenției pe care a avut-o testatorul.
Executorul testamentar este obligat ca imediat după acceptarea îndatoririlor sale să transmită moștenitorilor o listă a bunurilor incluse în patrimoniul succesoral de care are nevoie pentru a-și îndeplini îndatoririle.
Până în momentul acceptării succesiunii de către moștenitori, executorul testamentar este obligat să îndeplinească obligațiile de administrator sau să depună o cerere pentru administrarea patrimoniului succesoral.
Executorul testamentar este obligat să execute legate, obligații testamentare, dispoziții testamentare și alte obligații prevăzute în testament sau într-un pact asupra unei succesiuni viitoare.
Executorul testamentar este obligat să administreze cu prudență și să asigure conservarea bunurilor succesorale necesare pentru îndeplinirea îndatoririlor sale.

Executorul testamentar este obligat să ia în posesie un bun inclus într-un patrimoniu succesoral sau să asigure în alt fel separarea unor astfel de bunuri de bunurile proprii ale moștenitorilor în cazul în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea obligațiilor sale.
Executorul testamentar are dreptul de a-și asuma obligații în ceea ce privește o succesiune și să dispună de bunurile incluse într-un patrimoniu succesoral, dacă acest lucru este necesar pentru îndeplinirea obligațiilor sale.
În cazul în care testatorul a formulat dispoziții cu privire la partajarea patrimoniului succesoral, executorul testamentar împarte acest patrimoniu între moștenitori.
Executorul testamentar are dreptul de a reprezenta un moștenitor sau un legatar în măsura în care acest lucru este necesar pentru a-și îndeplini obligațiile.
Executorul testamentar este obligat să furnizeze moștenitorilor bunurile incluse în patrimoniul succesoral pe care le are în posesie și de care nu are nevoie pentru a-și îndeplini obligațiile.
În cazul în care un executor testamentar nu este obligat să execute personal o dispoziție a testatorului, acesta poate solicita executarea respectivei dispoziții de către un moștenitor.
Moștenitorii nu au dreptul să dispună de bunurile incluse în patrimoniul succesoral de care executorul testamentar are nevoie pentru a-și îndeplini obligațiile.
Executorul testamentar este răspunzător pentru orice prejudiciu cauzat în mod ilegal de către un moștenitor sau de către un legatar prin încălcarea obligațiilor sale.
Executorul testamentar este obligat să întocmească rapoarte pentru moștenitori și legatari cu privire la activitatea sa.
Cheltuielile necesare pe care un executor testamentar le suportă pentru îndeplinirea îndatoririlor sale sunt acoperite din patrimoniul succesoral.
Executorul testamentar are dreptul de a solicita un onorariu rezonabil pentru activitățile sale, cu excepția cazului în care se prevede altfel în testament.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

În cazul în care sunt furnizate suficiente probe privind dreptul de succesiune al moștenitorilor și sfera acestuia, notarul trebuie să autentifice certificatul de moștenitor, care stabilește cota succesorală a fiecărui moștenitor; cu toate acestea, în certificat nu figurează componența patrimoniului succesoral.
Drepturile și obligațiile testatorului se transferă în mod legal moștenitorului în momentul decesului testatorului. Certificatul de moștenitor nu este constitutiv de drepturi, adică nu conduce la încetarea sau la crearea unui drept de proprietate. Acesta este un document care atestă succesiunea legală și care indică faptul că persoana specificată în certificat are calitatea de moștenitor, în măsura precizată.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 18/04/2023
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Grecia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

A. Succesiunea voluntară este posibilă numai prin testament (articolele 1710 și 1712 din Codul civil).
Sunt prevăzute tipurile de testament prezentate în cele ce urmează.
(a) Testamente ordinare
testamentul olograf: scris în întregime, datat și semnat de mâna testatorului (fără utilizarea unor dispozitive mecanice) (articolele 1721-1723 din Codul civil). Nu este necesar ca un astfel de testament să fie depus la vreo autoritate. După moartea testatorului, *orice persoană care se află în posesia unui testament olograf are obligația, după ce a fost informată de decesul testatorului și fără întârziere intenționată, să depună testamentul spre publicare fie la judecătorul instanței civile districtuale în a cărei jurisdicție se află ultimul domiciliu sau ultima reședință a testatorului sau propriul domiciliu,* fie la orice autoritate consulară elenă în cazul în care beneficiarul dispozițiilor testamentare locuiește în străinătate (articolele 1774-1775 din Codul civil);
testamentul secret: redactat de testator și prezentat unui notar într-un plic sigilat în prezența a trei martori sau în prezența a doi notari și a unui martor. După decesul testatorului, notarul are obligația, *fără întârziere intenționată, să depună personal originalul testamentului la judecătorul instanței civile districtuale în a cărei jurisdicție se află sediul său social* (articolele 1738-1748 și *1769* din Codul civil);
testamentul autentic: dictat de testator în fața unui notarul și în prezența a trei martori sau în fața a doi notari și în prezența unui singur martor. Se redactează un act notarial. Acesta conține testamentul și este păstrat de notar, care are obligația*, după ce a fost informat de decesul testatorului și fără întârziere intenționată, să trimită o copie a testamentului judecătorului instanței civile districtuale în a cărei jurisdicție se află sediul său social* (articolele 1724-1737 și *1769* din Codul civil).
(b) Testamente extraordinare
În circumstanțe extraordinare, un testament poate fi redactat la bordul unei nave (articolele 1749-1752 din Codul civil), de soldați aflați într-o campanie militară (articolele 1753-1756 din Codul civil) și de persoane aflate în izolare (articolul 1757 din Codul civil). Testamentul extraordinar se depune fără

întârziere la cea mai apropiată autoritate consulară elenă sau la un notar din Grecia și se notifică autorității de supraveghere competente (articolele 1761-1762 din Codul civil). Testamentul extraordinar devine nul și neavenit imediat după scurgerea a trei luni de la data la care circumstanțele extraordinare au încetat să afecteze testatorul, cu condiția ca acesta din urmă să fie încă în viață (articolele 1758-1760 din Codul civil).
Toate testamentele sunt valabile în aceeași măsură, iar un testament ulterior anulează orice testament anterior de îndată ce testatorul revocă în mod explicit testamentul anterior sau atunci când testamentul ulterior conține dispoziții contrare celor din testamentul anterior sau diferite de acestea. În ultimul caz, un testament ulterior anulează numai părțile contrare din testamentul anterior (articolele 1763-1768 din Codul civil).
În toate cazurile, testatorul trebuie să aibă capacitate de exercițiu, trebuie să acționeze din propria voință liberă și neîngrădită și trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute de lege pentru redactarea în formă valabilă a oricăruia dintre tipurile de testament.
B. Alternativ, poate fi încheiat un contract de donație ca urmare a decesului (articolele 2032-2035 din Codul civil). Totuși, în acest caz, donatarul nu este considerat moștenitor sau succesor universal al donatorului.
C. Testamentul conjunctiv (și anume, testamentul redactat de două sau mai multe persoane într-un singur act) este interzis de lege (articolul 1717 din Codul civil).
D. Pacturile asupra succesiunilor viitoare sunt, de asemenea, interzise (articolul 368 din Codul civil).

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

A. Nu este obligatoriu ca testamentul olograf să fie depus la o anumită autoritate. Cu toate acestea, din motive de siguranță, testatorul îl poate depune spre păstrare la un notar (articolul 1722 din Codul civil).
B. Testamentul secret și testamentul autentic se depun obligatoriu la un notar și fac obiectul unui act notarial (articolele 1743 și 1732 din Codul civil).
C. Testamentul extraordinar se notifică unei autorități de supraveghere și se depune fără întârziere la cea mai apropiată autoritate consulară elenă sau la un notar din Grecia (articolele 1761-1762 din Codul civil).
D. După decesul testatorului, *notarul la care a fost depus un testament are obligația, în cazul unui testament autentic, să trimită o copie judecătorului instanței civile districtuale și, în cazul unui testament secret sau extraordinar, să depună personal originalul testamentului spre publicare la judecătorul instanței civile districtuale în jurisdicția căreia se află sediul său social (articolele* 1769-1780 din Codul civil și articolele 807-811 din Codul de procedură civilă). *Orice persoană care se află în posesia unui testament olograf are obligația, după ce a fost informată de decesul testatorului și fără întârziere intenționată, să îl depună spre publicare la judecătorul instanței civile districtuale în jurisdicția căreia se află ultimul domiciliu sau ultima reședință a testatorului sau propriul domiciliu (articolele 1774-1775 din Codul civil și articolele 807-811 din Codul de procedură civilă).* În cazul în care beneficiarul dispozițiilor testamentare locuiește în străinătate, acesta poate depune testamentul la orice autoritate consulară elenă.
E. Orice persoană care găsește un testament olograf sau se află în posesia unui testament olograf și nu îl depune imediat la o autoritate competentă este pasibilă de sancțiuni civile și penale și, în cazul în care aceasta este un moștenitor, este declarată nedemnă de a moșteni (articolele 914, 902, 903 și 1860 din Codul civil, articolul 811 din Codul de procedură civilă, precum și articolele 222 și 242 din Codul penal).

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

A. Descendenții și părinții defunctului, precum și soțul supraviețuitor sau persoana supraviețuitoare cu care defunctul a încheiat un parteneriat înregistrat, care ar fi fost chemați la succesiune în calitate de moștenitori legali, au dreptul la o rezervă succesorală (articolul 1825 din Codul civil și articolul 11 din Legea 3719/2008).
B. Rezerva succesorală reprezintă jumătate din cota legală. Beneficiarul legal al respectivei rezerve este inclus ca moștenitor rezervatar în raport cu rezerva (articolul 1825 din Codul civil).
C. Metoda utilizată pentru calcularea raportului este complexă. Se ține seama de beneficiile impozabile deja primite de beneficiar de la defunct și de valoarea totală (fictivă) a patrimoniului succesoral (articolele 1830-1834 din Codul civil).
D. Este considerată nescrisă orice restricție impusă prin testament asupra moștenitorului rezervatar în măsura în care ea se aplică rezervei succesorale (articolul 1829 din Codul civil). Prin introducerea unei acțiuni în reducțiune, moștenitorul rezervatar poate cere anularea unei donații făcute de defunct în timpul vieții, în cazul în care patrimoniul succesoral care exista încă la momentul decesului este insuficient pentru a acoperi rezerva. Dreptul la acțiunea în reducțiune se prescrie în termen de doi ani de la deces (articolele 1835-1838 din Codul civil).
E. Moștenitorul rezervatar nu primește rezerva succesorală în cazul în care a fost dezmoștenit de defunct (articolele 1839-1845) și nici în cazul în care a fost declarat nedemn de a moșteni (articolele 1860-1864). Moștenitorul rezervatar poate renunța la succesiune (articolele 1847-1859 din Codul civil) sau poate renunța la dreptul asupra rezervei succesorale (articolul 1826 din Codul civil).

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Există șase clase de moștenitori legali. O persoană dintr-o anumită clasă nu este chemată la succesiune dacă există o persoană dintr-o clasă superioară care este chemată la succesiune (articolul 1819 din Codul civil):
A. Din clasa întâi de moștenitori legali fac parte descendenții defunctului. Succesiunea este stabilită pe tulpină. Descendentul de gradul cel mai apropiat exclude descendenții de grade mai îndepărtate din aceeași tulpină. Copiii moștenesc în părți egale (articolul 1813 din Codul civil).
Din clasa întâi de moștenitori legali face parte și soțul supraviețuitor, acesta primind un sfert din moștenire (articolul 1820 din Codul civil).
Din clasa întâi de moștenitori legali face parte și persoana supraviețuitoare cu care defunctul a încheiat un parteneriat înregistrat, aceasta primind o șesime din moștenire (articolul 11 din Legea 3719/2008).
B. Din clasa a doua de moștenitori legali fac parte părinții și frații și surorile defunctului, precum și copiii și nepoții fraților și surorilor defunctului care i-au predecedat sau care au renunțat la moștenire ori au fost declarați nedemni de a moșteni. Părinții și frații și surorile, precum și copiii și nepoții fraților și surorilor care i-au predecedat defunctului sau care au renunțat la moștenire ori au fost declarați nedemni de a moșteni moștenesc pe tulpină (articolul 1814 din Codul civil).
Dacă frații vitregi și surorile vitrege vin la moștenire în concurs cu părinții sau cu frații și surorile bune ori cu copiii sau nepoții fraților și surorilor bune, aceștia primesc jumătate din partea care revine fraților și surorilor bune. Tot jumătate din această parte primesc și copiii sau nepoții fraților și surorilor care i-au predecedat defunctului sau care au renunțat la moștenire ori au fost declarați nedemni de a moșteni (articolul 1815 din Codul civil).
Din clasa a doua de moștenitori legali face parte și soțul supraviețuitor, acesta primind jumătate din moștenire (articolul 1820 din Codul civil).
Din clasa a doua de moștenitori legali face parte și persoana supraviețuitoare cu care defunctul a încheiat un parteneriat înregistrat, aceasta primind o treime din moștenire (articolul 11 din Legea 3719/2008).
C. Din clasa a treia de moștenitori legali fac parte bunicii defunctului și, dintre descendenții lor, copiii și nepoții.
Dacă, la momentul decesului, bunicii din ambele linii sunt în viață și nu au renunțat la moștenire și nici nu au fost declarați nedemni de a moșteni, aceștia sunt unici moștenitori și moștenesc în părți egale.
Dacă, la momentul decesului, bunicul sau bunica pe linie paternă sau pe linie maternă nu mai este în viață sau a renunțat la moștenire ori a fost declarat(ă) nedemn(ă) de a moșteni, acesta/aceasta este înlocuit(ă) de copiii și nepoții săi. În absența copiilor și a nepoților sau dacă aceștia au renunțat la moștenire ori au fost declarați nedemni de a moșteni, moștenirea care îi revine persoanei care a decedat sau a renunțat la moștenire ori a fost declarată nedemnă de a

moșteni este atribuită bunicului sau bunicii de pe aceeași linie; în lipsa unui astfel de bunic sau a unei astfel de bunici sau dacă bunicul sau bunica în cauză a renunțat la moștenire sau a fost declarat(ă) nedemn(ă) de a moșteni, moștenirea revine copiilor și nepoților săi.
Dacă, la momentul decesului, bunicul și bunica pe linie paternă sau maternă nu mai este în viață sau a renunțat la moștenire ori a fost declarat(ă) nedemn(ă) de a moșteni și dacă nu are copii și nepoți sau are, dar ei au renunțat la moștenire sau au fost declarați nedemni de a moșteni, bunicul sau bunica și copiii și nepoții săi de pe cealaltă linie sunt unici moștenitori.
Copiii moștenesc în părți egale și exclud nepoții din aceeași tulpină. Nepoții moștenesc pe tulpină (articolul 1816 din Codul civil).
Din clasa a treia de moștenitori legali face parte și soțul supraviețuitor, acesta primind jumătate din moștenire (articolul 1820 din Codul civil).
Din clasa a treia de moștenitori legali face parte și persoana supraviețuitoare cu care defunctul a încheiat un parteneriat înregistrat, aceasta primind o treime din moștenire (articolul 11 din Legea 3719/2008).
D. Din clasa a patra de moștenitori legali fac parte străbunicii defunctului, aceștia moștenind în părți egale, indiferent de linie (articolul 1817 din Codul civil).
Din clasa a patra de moștenitori legali face parte și soțul supraviețuitor, acesta primind jumătate din moștenire (articolul 1820 din Codul civil).
Din clasa a patra de moștenitori legali face parte și persoana supraviețuitoare cu care defunctul a încheiat un parteneriat înregistrat, aceasta primind o treime din moștenire (articolul 11 din Legea 3719/2008).
E. Soțul supraviețuitor sau persoana supraviețuitoare cu care defunctul a încheiat un parteneriat înregistrat face parte și din clasa a cincea de moștenitori legali și primește întreaga moștenire (articolul 1821 din Codul civil și articolul 11 din Legea 3719/2008).
Nu sunt moștenitori legali soțul divorțat și nici persoana supraviețuitoare cu care defunctul a încheiat un parteneriat înregistrat, în cazul în care parteneriatul a fost dizolvat când defunctul era încă în viață.
Nu este moștenitor legal soțul supraviețuitor împotriva căruia defunctul a intentat o acțiune de divorț, pe baza unor motive valabile de divorț (articolul 1822 din Codul civil).
F. Din clasa a șasea de moștenitori legali face parte statul elen, acesta primind întreaga moștenire sub beneficiu de inventar (articolul 1824 din Codul civil și articolul 118 din Legea de introducere a Codului civil).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Instanța competentă în materie de succesiune, și anume fie *instanța civilă districtuală* din regiunea în care defunctul își avea domiciliul în momentul decesului sau în care se afla reședința acestuia în lipsa unui domiciliu, fie *instanța civilă districtuală din capitala statului* în lipsa reședinței, deține competența în chestiunile legate de succesiune (articolele 30 și 810 din Codul de procedură civilă).
Notarii și autoritățile consulare elene dețin, de asemenea, competența de a întocmi și de a păstra testamente.
În fine, autoritățile fiscale elene dețin, de asemenea, competența de a primi declarații fiscale cu privire la succesiune și de a aplica taxe de succesiune.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

În ceea ce privește articolul 5 literele (b)-(d), următoarele declarații se depun la secretariatul instanței competente în materie de succesiune:
declarațiile de renunțare la moștenire sau la un legat din partea oricărui moștenitor (testamentar, legal sau rezervatar). Renunțarea se exercită în termen de patru luni de la data la care partea care renunță a fost informată cu privire la deschiderea succesiunii și cu privire la motivul deschiderii succesiunii. Dacă defunctul sau moștenitorul locuiește în străinătate, termenul de renunțare se prelungește la un an (articolul 812 din Codul de procedură civilă și articolele 1847-1859 din Codul civil);
declarațiile de acceptare a moștenirii sub beneficiu de inventar (articolul 812 din Codul de procedură civilă și articolele 1902-1912 din Codul civil);
declarațiile de acceptare a funcției de executor testamentar, de renunțare la această funcție sau de demitere din această funcție (articolul 812 din Codul de procedură civilă și articolele 2017-2031 din Codul civil);
declarațiile de acceptare a numirii în calitate de curator al unei moșteniri vacante sau de retragere dintr-o astfel de numire (articolul 812 din Codul de procedură civilă și articolele 1865-1870 din Codul civil).

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

A. Moștenitorul poate, în termenul prevăzut pentru renunțarea la moștenire (și anume, patru luni sau un an, în cazul în care defunctul sau moștenitorul își avea reședința în străinătate la data deschiderii succesiunii – articolul 1847 din Codul civil), să declare la secretariatul instanței competente în materie de succesiune *(la articolul 810 din Codul de procedură civilă se specifică instanța corespunzătoare competentă în materie de succesiune)* că a acceptat moștenirea sub beneficiu de inventar. În acest caz, moștenitorul sub beneficiu de inventar răspunde pentru datoriile moștenirii în limita valorii bunurilor din patrimoniul succesoral (articolele 1902 și 1904 din Codul civil).
Moștenitorul sub beneficiu de inventar are obligația de a proceda la inventarierea bunurilor din patrimoniul succesoral în termen de patru luni. Patrimoniul succesoral este un ansamblu de bunuri diferit de patrimoniul personal al moștenitorului. Moștenitorul sub beneficiu de inventar are obligația de a-i plăti mai întâi pe creditorii moștenirii și apoi pe legatari. În cazul actelor de renunțare la bunurile moștenirii, moștenitorul sub beneficiu de inventar are obligația de a cere permisiunea instanței competente în materie de succesiune (articolele 1902-1912 din Codul civil și articolele 812, 838-841 din Codul de procedură civilă).
B. Creditorii moștenirii sau moștenitorii pot solicita instanței competente în materie de succesiune lichidarea judiciară a patrimoniului succesoral (articolul 1913 din Codul civil). Instanța are obligația de a dispune lichidarea patrimoniului succesoral la cererea moștenitorului sub beneficiu de inventar, iar, în acest caz, moștenitorul sub beneficiu de inventar transmite bunurile moștenirii creditorilor și este degrevat de toate datoriile (articolul 1909 din Codul civil). Instanța competentă în materie de succesiune numește un lichidator în scopul lichidării, care îi invită pe creditori să își prezinte creanțele. Creditorii sunt plătiți înaintea legatarilor (articolele 1913-1922 din Codul civil).
C. Dacă moștenitorul este necunoscut (moștenire vacantă), instanța competentă în materie de succesiune numește un curator al moștenirii vacante, care are sarcina de a administra patrimoniul succesoral și de a-i plăti pe creditorii moștenirii până la găsirea moștenitorului (articolele 1865-1870 din Codul civil).
D. Dacă defunctul a făcut deja obiectul unei proceduri de declarare a falimentului, procedura de faliment continuă în ceea ce privește moștenirea.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

A. Moștenirea revine automat moștenitorului la data decesului persoanei pe care o moștenește. În principiu, nu este necesar, așadar, niciun act explicit specific de acceptare a moștenirii (articolul 1846 din Codul civil).
B. În cazul în care un moștenitor indică prin comportamentul său că dorește să devină moștenitor (prin implicarea sa în succesiune), se consideră că acesta a acceptat în mod tacit moștenirea (articolul 1849 din Codul civil).

C. În cazul în care un moștenitor nu și-a exercitat dreptul de renunțare la moștenire în termenul stabilit (și anume, patru luni sau un an, în cazul în care reședința defunctului sau a moștenitorului se afla în străinătate la data deschiderii succesiunii – articolul 1847 din Codul civil), se consideră că acesta a acceptat moștenirea în mod fictiv (articolul 1850 din Codul civil).
D. Există o excepție de la principiul dobândirii automate a patrimoniului succesoral în cazul în care obiectul care urmează să fie moștenit este un drept de proprietate sau orice alt drept real asupra unui bun imobil. În acest caz, actul de acceptare a moștenirii sau certificatul de moștenitor trebuie înscris în registrul actelor sau în cartea funciară, iar moștenitorul dobândește dreptul real cu efect retroactiv de la data decesului persoanei pe care o moștenește (articolele 1846, 1193, 1195 și 1198 din Codul civil).

8 Preiau moştenitorii datoriile defunctului şi, dacă da, în ce condiţii?

A. Moștenitorul, în calitate de succesor universal al defunctului, răspunde, inclusiv cu averea personală, pentru datoriile moștenirii, spre deosebire de legatari, care sunt succesori cu titlu particular ai defunctului (articolul 1901 din Codul civil).
B. Moștenitorul poate, în termenul prevăzut pentru renunțarea la moștenire (și anume, patru luni sau un an, în cazul în care reședința defunctului sau a moștenitorului se afla în străinătate la data deschiderii succesiunii – articolul 1847 din Codul civil), să declare la secretariatul instanței competente în materie de succesiune că a acceptat succesiunea sub beneficiu de inventar. În acest caz, moștenitorul sub beneficiu de inventar răspunde pentru datoriile moștenirii în limita valorii bunurilor din patrimoniul succesoral (articolele 1902 și 1904 din Codul civil).
C. Moștenitorul sub beneficiu de inventar are obligația de a proceda la inventarierea bunurilor din patrimoniul succesoral în termen de patru luni. Patrimoniul succesoral este un ansamblu de bunuri diferit de patrimoniul personal al moștenitorului. Moștenitorul sub beneficiu de inventar are obligația de a-i plăti mai întâi pe creditorii moștenirii și apoi pe legatari. În cazul actelor de renunțare la bunurile moștenirii, moștenitorul sub beneficiu de inventar are obligația de a cere permisiunea instanței competente în materie de succesiune (articolele 1902-1912 din Codul civil și articolele 812, 838-841 din Codul de procedură civilă).
D. În cursul inventarierii, creditorii moștenirii pot solicita instanței competente în materie de succesiune lichidarea judiciară a patrimoniului succesoral (articolul 1913 din Codul civil). Instanța are obligația de a dispune lichidarea patrimoniului succesoral la cererea moștenitorului sub beneficiu de inventar, iar, în acest caz, moștenitorul sub beneficiu de inventar transmite bunurile moștenirii creditorilor și este degrevat de toate datoriile (articolul 1909 din Codul civil).

9 Ce documente şi/sau informaţii sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Pentru a înregistra un bun imobil care a fost moștenit, este necesar un înscris autentic (de obicei, un act notarial de acceptare a moștenirii sau un certificat de moștenitor). Acesta trebuie să fie depus la autoritatea competentă (registrul actelor sau cartea funciară) de la locul unde este situat bunul imobil.
Pentru informații suplimentare: http://www.ktimatologio.gr/

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Conform legislației elene în materie de succesiune, patrimoniul succesoral este dobândit direct de moștenitor după decesul persoanei pe care o moștenește, fără intervenția vreunui reprezentant sau a vreunui administrator (articolele 983 și 1846 din Codul civil).

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziţia pentru cauză de moarte lăsată de defunct şi/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Moștenitorul însuși, care, în consecință, administrează bunurile din patrimoniul succesoral. Dacă există mai mulți moștenitori, aceștia administrează patrimoniul succesoral în comun până la partajarea sa (articolele 1884-1894 din Codul civil).
Defunctul în testamentul său sau moștenitorii prin acord sau prin intermediul unei cereri depuse la instanța competentă în materie de succesiune pot numi un executor testamentar, care are sarcina de a administra și de a partaja bunurile moștenirii (articolele 2017-2031 din Codul civil).
Dacă moștenitorul este necunoscut (moștenire vacantă), instanța competentă în materie de succesiune numește un curator al moștenirii vacante, care are sarcina de a administra patrimoniul succesoral până la găsirea moștenitorului (articolele 1865-1870 din Codul civil).

9.3 Ce competenţe are un administrator?

Moștenitorul sub beneficiu de inventar administrează patrimoniul succesoral până la achitarea creditorilor moștenirii (articolele 1902-1912 din Codul civil).
În urma unei cereri depuse de oricare dintre creditori sau moștenitori la instanța competentă în materie de succesiune, poate fi emis un ordin de lichidare judiciară a patrimoniului succesoral, acesta urmând să fie administrat de un lichidator numit de instanța competentă în materie de succesiune (articolele 1913-1922 din Codul civil).

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislaţiei naţionale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului şi a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

A. Orice parte în cauză (moștenitor, legatar, curator, executor testamentar, creditori ai moștenirii, cumpărător al moștenirii) poate solicita *judecătorului instanței civile districtuale* competente în materie de succesiune să emită un certificat de moștenitor, în cadrul procedurii necontencioase (articolul 819 din Codul de procedură civilă).
B. Certificatul de moștenitor este un document care este eliberat de *judecătorul instanței civile districtuale* competente în materie de succesiune și care conține informațiile referitoare la succesiune (calități și drepturi, cote succesorale) (articolul 1961 din Codul civil și articolul 820 din Codul de procedură civilă).
Certificatul de moștenitor poate fi un document personal (când atestă calitatea și cota succesorală a unei singure persoane) sau un document comun (când este eliberat unor comoștenitori sau mai multor persoane) (articolul 1960 din Codul civil).
C. Se presupune că moștenitorul, legatarul, curatorul sau executorul testamentar care figurează în certificatul de moștenitor are calitatea și drepturile aferente indicate în certificat. Această prezumție poate fi contestată (articolul 821 din Codul de procedură civilă și articolul 1962 din Codul civil).
D. Certificatul de moștenitor este un înscris autentic. Toate părțile terțe care efectuează tranzacții cu bună-credință cu partea indicată ca moștenitor în certificatul de moștenitor sunt protejate (articolul 822 din Codul de procedură civilă și articolul 1963 din Codul civil).
E. În cazul în care se eliberează un certificat de moștenitor incorect, acesta este revocat, modificat, anulat și retras împreună cu toate căile de atac ordinare și extraordinare introduse împotriva hotărârii judecătorești prin care s-a dispus eliberarea certificatului de moștenitor (articolele 1964-1966 din Codul civil și articolele 823-824 din Codul de procedură civilă).
F. În cazul în care obiectul succesiunii este un drept real asupra unui bun imobil, moștenitorul poate înregistra certificatul de moștenitor (articolele 1846, 1193, 1195 și 1198 din Codul civil).
G. Calitatea și drepturile moștenitorului sunt atestate și de alte documente, în plus față de certificatul de moștenitor (de exemplu, copie a testamentului, certificate de stare civilă, hotărâre declarativă etc.).

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 11/12/2020

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini es a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi: en.

Succesiunile - Spania

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Spania are șapte sisteme juridice distincte în materie de drept succesoral. Acestea sunt direct aplicabile rezidenților străini din fiecare teritoriu care dispune de o legislație proprie. În cazul cetățenilor spanioli trebuie să se aplice criteriul cetățeniei regionale (legătura cu fiecare jurisdicție teritorială conform normelor juridice spaniole) – articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 din 4 iulie 2012.

În ceea ce privește dispozițiile testamentare, trebuie făcută o distincție între normele de drept civil comun, astfel cum sunt prevăzute în Codul civil din 1889, modificat de mai multe ori, în special după publicarea Constituției spaniole din 1978, și reglementarea acestora în temeiul legilor locale sau speciale (*derechos forales o especiales*) ale acelor comunități autonome cu competențe în materie de drept civil (Galicia, Țara Bascilor, Navarra, Aragon, Catalonia și Insulele Baleare).

Conform dreptului civil comun, testamentul reprezintă titlul de succesiune, având în vedere că, în general, pactul asupra unei succesiuni viitoare sau testamentul conjunctiv nu este acceptat. Testamentul poate fi:

- deschis: adică se întocmește în fața unui notar, care îl redactează și îl înscrie în registrele notariale. Acesta este modul obișnuit de a se întocmi un testament;
- închis: adică se întocmește în fața unui notar fără ca acesta să cunoască conținutul dispozițiilor testamentare. Această formă este ieșită din uz;
- olograf: adică este scris de mână de către testator, semnat și datat. Acest tip de testament nu este utilizat foarte des.

Dreptul civil comun al Spaniei poate fi consultat pe site-ul Monitorului Oficial de stat (*Boletín Oficial del Estado*) (https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1889-4763). Traduceri ale acestui text în engleză și franceză sunt disponibile la adresa: https://www.mjusticia.gob.es/es/areas-tematicas/documentacion-publicaciones/publicaciones/traducciones-derecho-espanol

Legile locale sau speciale prevăd norme proprii privind testamentele în fiecare dintre jurisdicțiile teritoriale unde se aplică, recunoscându-se concepte diferite și specifice în fiecare dintre acestea. Unele recunosc testamentul conjunctiv și pactul asupra unei succesiuni viitoare.

Textul fiecărui regulament specific pentru legi locale sau speciale este disponibil la adresa: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Testamentele întocmite în fața unui notar trebuie înregistrate de către acesta în Registrul general de succesiuni (*Registro General de Actos de Última Voluntad*) care aparține de Ministerul Justiției. În cazul în care există un testament, acest registru va indica data celui mai recent testament, testamentele anterioare și registrul notarial oficial în care a fost inclus respectivul testament. Camerele notariale (*Colegios Notariales*) pot furniza informații actualizate cu privire la notarul sau arhiva unde poate fi găsit testamentul în cazul în care notarul care a primit testamentul și-a încetat activitatea (https://www.notariado.org).

Acest registru nu este accesibil publicului. Acesta poate fi consultat doar de persoanele care pot demonstra că au un interes legitim în ceea ce privește succesiunea după decesul testatorului și, în cursul vieții sale, de testator, de un reprezentant special al acestuia sau pe baza unui ordin judecătoresc în cazul unei incapacități.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Dreptul comun spaniol rezervă o parte din moștenire, sau mai degrabă din activele pe care aceasta le implică, pentru anumite rude sub forma unei rezerve succesorale după includerea valorii legatelor făcute de testator, inclusiv *inter vivos*, și după deducerea datoriilor. Conform Codului civil, „rezerva succesorală reprezintă cota-parte din bunuri de care testatorul nu poate dispune întrucât aceasta este rezervată prin lege anumitor moștenitori denumiți «moștenitori rezervatari»”.

Moștenitorii rezervatari sunt:

Copiii și descendenții, în ceea ce privește părinții și ascendenții acestora.

În lipsa celor de mai sus, părinții și ascendenții, în ceea ce privește copiii și descendenții lor.

Soțul supraviețuitor sau soția supraviețuitoare în forma prevăzută de lege.

Rezerva succesorală a copiilor și descendenților este constituită din două treimi din patrimoniul succesoral al tatălui și al mamei. Cu toate acestea, aceștia din urmă pot dispune de una dintre cele două treimi care constituie rezerva succesorală pentru a crește valoarea moștenirii copiilor sau descendenților lor. Treimea rămasă va putea fi împărțită în mod liber. Aceasta se caracterizează prin atribuirea unui drept asupra întregului patrimoniu succesoral, întrucât este în general *pars bonorum*, cu câteva excepții.

Rezerva succesorală a ascendenților constă în jumătate din moștenirea tatălui și a mamei, cu excepția cazului în care și soțul deține o cotă, caz în care rezerva succesorală constă într-o treime.

Rezerva succesorală alocată soților care nu sunt separați legal constă în uzufructul a două treimi din activele patrimoniului succesoral în lipsa ascendenților și descendenților. Dacă există descendenți, aceasta constă în uzufructul uneia dintre cele două treimi care corespund descendenților. Dacă există doar ascendenți, aceasta constă în uzufructul jumătății, pe care moștenitorii îl pot deconta în numerar.
Drepturile locale sau speciale conțin diferite norme de stabilire a unor dispoziții specifice în materie de rezerve succesorale. Fiecare dintre aceste norme trebuie examinate pentru a determina aspectele specifice reglementate în fiecare din aceste jurisdicții teritoriale, care variază de la rezerva succesorală *pars bonorum* la *pars valorum* care implică un drept la o cotă din valoarea proprietății, care este plătită în numerar și este un simplu drept de credit, de exemplu în Catalonia, și chiar o rezervă simbolică, de exemplu în Navarra, care necesită pur și simplu o formulare rituală în testamentul testatorului obligat să plătească.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Din nou, ar trebui să se aibă în vedere că Spania are șapte sisteme succesorale. În dreptul civil comun, dacă nu există moștenitori îndreptățiți în temeiul testamentului, legea distribuie patrimoniul succesoral în următoarea ordine de prioritate: 1. descendenți; 2. ascendenți (în ambele cazuri soțul/soția deține dreptul de uzufruct asupra unei treimi sau, respectiv, unei jumătăți din patrimoniul succesoral); 3. soții care nu sunt separați legal; 4. rudele de gradul IV (verii primari); 5. statul.
Drepturile locale conțin dispoziții specifice în materie. Pe lângă posibilitatea moștenirii de către rude, drepturile locale recunosc posibilitatea moștenirii pentru comunitatea autonomă de pe teritoriul testatorului și chiar pentru o anumită instituție, în forma și în termenii prevăzuți de normele care reglementează acest aspect.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

În lipsa dispoziției privind bunurile pentru cauză de moarte, notarii au autoritatea de a stabili părțile îndreptățite să moștenească averea prin lege (declarație de succesiune).
Dacă oricare dintre părțile în cauză contestă calitatea de moștenitori, activele care formează moștenirea sau împărțirea moștenirii, litigiul va fi soluționat de instanțele judecătorești în cadrul procedurilor legale corespunzătoare.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Ca regulă generală, acceptarea unei moșteniri sau renunțarea la aceasta se realizează în fața notarului. Deși acceptarea expresă poate fi făcută și printr-un înscris sub semnătură privată, în cazul unei devoluțiuni și în scop probatoriu va fi necesar un înscris notarial în formă autentică. Acest lucru se realizează fără a aduce atingere posibilei intervenții a unui consul sau a unui funcționar diplomatic spaniol autorizat să îndeplinească funcții notariale.
Acceptarea poate fi și implicită (oferită prin intermediul unor instrumente care implică în mod necesar disponibilitatea de a accepta sau pe care numai persoanele cu calitate de moștenitor au dreptul să le utilizeze).
Orice persoană care poate stabili că are interes în renunțarea la calitatea de moștenitor sau la acceptarea succesiunii îl poate însărcina pe notar să-l informeze pe moștenitor că are la dispoziție 30 de zile calendaristice pentru a accepta sau renunța la succesiune.
Dacă moștenitorul renunță la succesiune în defavoarea creditorilor săi, creditorii pot solicita judecătorului să îi autorizeze să o accepte în numele moștenitorului pentru a acoperi suma datorată.
Acceptarea parțială sau condiționată nu este permisă. Moștenitorul poate, totuși, să accepte succesiunea, dar nu și nu legatul, sau invers.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Aceeași autoritate ca și în cazul succesiunii, așa cum se descrie în secțiunea de mai sus.
Cu toate acestea, ca o excepție de la interdicția privind acceptarea parțială, dacă există diverse legate care nu necesită plata unei contraprestații pentru a le primi (sau dacă toate moștenirile necesită o astfel de contraprestație), un legatar poate să le accepte sau să renunțe la ele individual. Un legatar nu are voie să renunțe la acelea care necesită contraprestație și să le accepte pe acelea care nu necesită o contraprestație.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Nu se poate accepta sau renunța la rezerva succesorală, ca atare, ci aceasta se primește prin intermediul unei devoluțiuni succesorale, cu excepția cazului în care există o acțiune judiciară al cărei scop este de a se dispune plata unei sume sau a unor bunuri care vor greva asupra moștenirii.
Codul civil permite unui legatar să renunțe la succesiune și să accepte îmbunătățirea moștenirii (care este una dintre cele două treimi din rezerva succesorală a descendenților).

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Dacă există testament și testatorul a numit un executor, acesta din urmă va avea autoritatea să achite cheltuielile de înmormântare și orice legate, să păstreze proprietatea în stare bună, să apere valabilitatea testamentului și să asigure executarea acestuia.
Dacă este desemnat un auditor (*contador-partidor*), această persoană va fi responsabilă pentru împărțirea moștenirii. Auditorul poate fi numit de testator, de moștenitori de comun acord, de grefier (*secretario judicial*) sau de notar conform dispozițiilor moștenitorilor și legatarilor în ceea ce privește o proporție de 50 % din activele patrimoniului succesoral.
În lipsa unui auditor sau în cazul împărțirii de către testator, moștenitorii pot distribui patrimoniul între ei, după cum consideră potrivit.
În practică, în ambele cazuri, împărțirea moștenirii și devoluțiunea se efectuează în fața notarului în scopuri probatorii și pentru înregistrarea drepturilor.
În cazul în care nu a fost numit un auditor și un moștenitor solicită acest lucru, împărțirea poate fi executată de instanțe. Instanțele desemnează un expert pentru evaluarea proprietății și un auditor pentru împărțirea moștenirii. De asemenea, dacă se solicită, numirea unui administrator și inventarierea bunurilor de către instanțe pot fi, de asemenea, convenite în prealabil. Diviziunile făcute de auditor (cu orice modificări pe care judecătorul le poate face dacă un moștenitor se opune acestora) se înscriu în evidențele notariale.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Persoanele îndreptățite la o moștenire sau un legat de drept sau prin dispoziție pentru cauză de moarte devin moștenitori sau legatari la acceptarea succesiunii sau a legatului (a se vedea secțiunea 5.2). Efectele acceptării se aplică retroactiv din momentul decesului testatorului.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

În cazul acceptării pure și simple sau al acceptării care nu este sub beneficiu de inventar, moștenitorul răspunde de toate datoriile succesiunii, a căror plată ar putea implica nu numai bunurile moștenite, ci și bunurile proprii ale moștenitorului.
În cazul acceptării moștenirii sub beneficiu de inventar, moștenitorul este obligat să plătească datoriile și celelalte obligații fiscale ale succesiunii doar până la concurența valorii bunurilor succesorale.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Deținerea calității de moștenitor sau legatar nu are ca rezultat, în general, înscrierea în Cartea Funciară (*Registro de la Propiedad*) a dreptului la o proprietate imobiliară specifică, deoarece această calitate nu conferă un drept real asupra unei proprietăți specifice. Cel mult, poate rezulta într-o înscriere provizorie. Moștenitorii au un drept proporțional asupra întregului patrimoniu succesoral. Legatarii au dreptul personal de a cere ca moștenitorii să le

transfere orice proprietate lăsată lor prin legat. Transferul efectiv de drepturi necesită acceptarea succesiunii sau a moștenirii și acordarea unei proprietăți specifice. Numai în anumite cazuri (cum ar fi cel al moștenitorului unic, al proprietății exclusive sau al legatarului autorizat să intre în posesia exclusivă) este posibilă renunțarea la împărțirea și transmisiunea patrimoniului succesoral.
Pentru a înregistra bunurile imobile, este necesar fie un act public de acceptare a succesiunii și a devoluțiunii (întocmită în fața unui notar), fie o hotărâre judecătorească. Acest act trebuie să includă sau să fie însoțit, ca documente complementare, de titlul de succesiune (testament, certificat de moștenitor, pact, în cazul în care acesta este acceptat), certificatul complet de deces și certificatul emis de Registrul general al actelor de ultimă voință. Plata impozitelor pe transferul bunurilor prin moștenire este, de asemenea, necesară.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Numirea unui administrator (*administrador*) nu este necesară conform legislației spaniole; cu toate acestea, o astfel de numire poate fi convenită în procesul de împărțire a moștenirii, în anumite circumstanțe.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

În cazul în care în testament a fost numit un executor testamentar (*albacea*) (conform dreptului comun), acesta va administra patrimoniul succesoral (a se vedea Secțiunea 6).
De asemenea, testatorul poate să numească, în testament, un auditor pentru bunurile imobile, care va evalua și va împărți bunurile succesorale.
În general, pot fi numite trei persoane – executorul testamentar, auditorul și administratorul – toate având competențe administrative care pot fi modificate de testator sau de judecător și, în anumite cazuri, de moștenitorii înșiși.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Principalele funcții ale administratorului patrimoniului succesoral sunt:
reprezentarea patrimoniului succesoral,
prezentarea periodică a conturilor,
conservarea patrimoniului succesoral și înfăptuirea oricărui alt act de administrare care ar putea fi considerat necesar.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Certificatul de moștenitor în cazul succesiunii ab intestat este un instrument notarial care dovedește calitatea moștenitorilor legali și rezerva lor corespunzătoare.
Actul public de acceptare și partaj (și de transfer al legatelor, după caz) întocmit în fața unui notar și prin acord între părțile în cauză atribuie drept de proprietate asupra unor active specifice ale patrimoniului succesoral.
În cazul în care succesiunea se realizează în fața unei instanțe, hotărârea judecătorească privind partajul (prin care se soluționează eventualele chestiuni litigioase, dacă este cazul) va constitui un titlu suficient și trebuie oficializată în fața unui notar, astfel cum prevede legea.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 14/04/2023
Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.
NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini fr a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Succesiunile - Franţa

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziţia pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Într-o situație transfrontalieră, un testament este valabil dacă respectă legea statului în care a fost întocmit.
Cerințe de fond în Franța
• autorul trebuie să fie în deplinătatea facultăților mintale (articolul 901 din Codul civil);
• testatorul trebuie să aibă capacitate de exercițiu (articolul 902 din Codul civil).
• există dispoziții speciale pentru persoanele care beneficiază de protecție juridică, cum ar fi interdicția de a lăsa testament care se aplică minorilor cu vârsta mai mică de 16 ani (articolul 903 din Codul civil) și obligația ca adulții aflați sub tutelă să aibă autorizarea unui judecător sau a consiliului de familie (articolul 476 din Codul civil). Persoanele care sunt sub curatelă pot să lase testament fără alte condiții (articolul 470 din Codul civil) în afară de cele prevăzute la articolul 901.
Cerințe de formă
În Franța se admit patru tipuri de testament:
• testamentul olograf: trebuie scris de mână integral, datat și semnat de testator (articolul 970 din Codul civil).

• testamentul autentic: trebuie să fie făcut în fața a doi notari sau a unui notar și doi martori (articolul 971 din Codul civil). Dacă testamentul este făcut în fața a doi notari, testatorul le dictează acestora conținutul testamentului. Același lucru este valabil și în cazul în care este făcut în fața unui singur notar. În ambele cazuri, testatorului i se citește apoi testamentul (articolul 972 din Codul civil). Acesta trebuie să fie semnat de testator în prezența notarului și a celor doi martori (articolul 973 din Codul civil) și apoi semnat și de notar și de martori (articolul 974 din Codul civil).
• testamentul mistic: este dactilografiat sau scris de mână de către testator sau de o altă persoană, semnat de testator și apoi închis și ștampilat în fața unui notar în prezența a doi martori (articolul 976 din Codul civil).
• testamentul internațional: acesta este prezentat de testator în fața unui notar și a doi martori, fiind semnat de testator și apoi anexat unui certificat redactat de notarul responsabil pentru conservare (Convenția de la Washington din 26 octombrie 1973).
În temeiul articolului 895 din Codul civil, testatorul poate revoca testamentul în orice moment.
Pactele asupra unei succesiuni viitoare
În principiu, pactele asupra unei succesiuni viitoare sunt interzise (articolul 722 din Codul civil).
Cu toate acestea, începând din ianuarie 2007, s-a recunoscut că o persoană cu vocație succesorală (copilul) poate să renunțe cu anticipație la exercitarea dreptului de a ataca un act care îi aduce atingere părții sale din moștenire, în beneficiul uneia sau mai multor persoane, cu sau fără capacitate de moștenitor (frați sau surori ori descendenții acestora). Este vorba de o renunțare anticipată la acțiunea în reducere (articolul 929 din Codul civil). Pentru a fi valabilă, această renunțare trebuie să ia forma unui act autentic și să fie făcută în fața a doi notari. În cadrul pactului trebuie, de asemenea, să fie desemnați și beneficiarii moștenirii (a se vedea, de asemenea, punctul 3).
În plus, în contextul unei operațiuni de donație-partaj de la o generație la alta, o persoană cu vocație succesorală (copilul) poate conveni ca propriii săi descendenți să primească întreaga sa cotă de moștenire sau o parte a acesteia (articolul 1078-4 din Codul civil).

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Orice testament și, în special cel olograf, se poate înregistra. Înregistrarea se face de către notar în Registrul central al testamentelor. Înscrierea în registru nu vizează conținutul testamentului, ci numai starea civilă a persoanei în cauză și informațiile referitoare la notarul la care va fi depus testamentul. Prin urmare, rolul registrului central este de a direcționa solicitantul către notarul care deține documentul și nu de a dezvălui conținutul acestuia.
Oricine poate avea acces la registru după prezentarea unui extras al certificatului de deces sau a oricărui alt document care demonstrează decesul persoanei al cărui testament se caută. Persoana în cauză este cea care va trebui să ia legătura cu notarul la care a fost înregistrat testamentul. Cererea se depune online: https://www.adsn.notaires.fr/fcddvPublic/profileChoice.htm.
Notarul nu poate comunica conținutul testamentului decât moștenitorilor și legatarilor, cu excepția cazului în care există în acest sens o hotărâre a președintelui *Tribunal de grande instance*.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Legislația franceză consacră dreptul la o rezervă succesorală numai în beneficiul descendenților defunctului (copii, nepoți etc., cu condiția să nu fie înlăturați de la moștenire un alți moștenitori cu rang preferabil) și al soțului supraviețuitor, în absența descendenților.
Ascendenții și colateralii nu au dreptul la rezerva succesorală.
Dreptul de a beneficia de rezerva succesorală, care limitează libertatea de testare și a cărei mărime variază în funcție de numărul de copii ai decedatului sau de calitatea moștenitorului rezervatar (copil sau soț supraviețuitor), nu poate avea ca obiect mai mult de 3/4 din succesiune. Persoanele care au dreptul la o rezervă nu pot renunța la acesta (cu excepția cazului în care se renunță la succesiune). Cu toate acestea, se poate renunța anticipat la dreptul de a exercita o acțiune în reducere împotriva liberalităților excesive (renunțarea anticipată la acțiunea în reducere menționată la punctul 1, referitoare la pactele asupra unei succesiuni viitoare).
Prin urmare, acești moștenitori își pot exercita dreptul la rezerva succesorală (articolul 721 din Codul civil, articolul 912 din Codul civil).
• Rezerva succesorală a copiilor: rezerva este jumătate din masa succesorală dacă defunctul are un singur copil la data decesului, 2/3 dacă are doi copii și 3 /4 dacă are trei sau mai mulți copii (articolul 913 din Codul civil).
• Rezerva succesorală a soțului supraviețuitor: rezerva soțului supraviețuitor este un sfert din activele succesiunii (articolul 914-1 din Codul civil). Aceasta există numai în absența descendenților și a ascendenților și pentru orice succesiune deschisă începând cu 1 iulie 2002.
Procedura de solicitare a dreptului la o rezervă succesorală
Acțiunea în reducere permite moștenitorilor să își exercite dreptul la rezervă. Astfel, atunci când printr-o liberalitate se aduce atingere direct sau indirect rezervei unuia sau mai multor moștenitori, liberalitatea poate fi redusă până la cotitatea disponibilă (articolul 920 din Codul civil).
Astfel de acțiuni pot fi introduse numai de către titularii rezervei, în termen de 5 ani de la deschiderea succesiunii sau de 2 ani de la descoperirea încălcării (articolul 921 din Codul civil).
Orice moștenitor major care are dreptul la o cotă rezervatară poate renunța în avans la exercitarea unei acțiuni în reducere (articolul 929 din Codul civil).
Această renunțare trebuie făcută printr-un act autentic în fața a doi notari. Se semnează separat de fiecare moștenitor care renunță la această prerogativă, în prezența exclusivă a notarilor. Actul de renunțare se referă în mod specific la consecințele juridice viitoare pentru fiecare moștenitor care renunță.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În dreptul francez, în absența unui testament, succesiunea va fi atribuită în felul următor:
• În cazul în care defunctul, fără soț/soție, are copiii, masa succesorală se împarte între descendenți, în părți egale (articolul 734 și 735 din Codul civil).
• În cazul în care defunctul este celibatar și nu are copii, masa succesorală se împarte între părinții defunctului, frații și surorile sale și descendenții acestora (articolul 738 din Codul civil).
În cazul în care defunctul nu are frați și nici descendenți ai acestora, tatăl și mama acestuia îl moștenesc, fiecare primind jumătate din masa succesorală (articolul 736 din Codul civil).
Atunci când tatăl și mama au decedat înaintea persoanei despre moștenirea căruia este vorba, frații defunctului sau descendenții acestora îl moștenesc, cu excepția altor rude pe linie ascendentă sau colaterală (articolul 737 din Codul civil).
• În cazul în care defunctul a fost căsătorit, înainte de a se dezbate succesiunea trebuie mai întâi lichidat regimul matrimonial care exista între soți. După lichidarea regimului matrimonial, se aplică următoarele principii:
• În cazul în care defunctul căsătorit are copiii, soțul supraviețuitor are drept de opțiune, după cum urmează: acesta poate alege între dreptul de uzufruct asupra tuturor bunurilor existente și dreptul de proprietate asupra unui sfert din bunuri în cazul în care toți copiii sunt ai celor doi soți; în cazul în care unul sau mai mulți copii nu sunt ai ambilor soți, soțul supraviețuitor nu poate alege și va beneficia doar de proprietatea asupra unui sfert din bunuri (articolul 757 din Codul civil). Se consideră că soțul a optat pentru uzufruct dacă decedează fără a-și fi exprimat opțiunea.
• În cazul în care defunctul are un soț care îi supraviețuiește și rude pe linie ascendentă, jumătate din masa succesorală îi revine soțului, un sfert tatălui și un sfert mamei. În cazul în care unul dintre ascendenți a predecedat, sfertul acestuia îi revine soțului supraviețuitor al defunctului (articolul 757-1 din Codul civil).
• În cazul în care nu există rude pe linie ascendentă și nici descendenți, întreaga succesiune îi revine soțului supraviețuitor (articolul 757-2 din Codul civil).
Prin derogare de la articolul 757-2 din Codul civil, în cazul în care nu există rude pe linie ascendentă, frații și surorile defunctului sau descendenții acestora

primesc jumătate din bunurile care se regăsesc în natură în masa succesorală, bunuri care au fost moștenite sau primite ca donație de defunct de la rudele sale pe linie ascendentă. Este vorba de dreptul la returnare (articolul 757-3 din Codul civil). Soțul supraviețuitor primește toate celelalte bunuri.

Partenerii dintr-un parteneriat înregistrat

Partenerii supraviețuitori din parteneriate înregistrate nu au vocație succesorală legală. Însă aceștia pot fi beneficiarii unor legate.

Partenerul înregistrat nu este prin urmare considerat moștenitor al defunctului. Acesta beneficiază de un drept temporar de folosință asupra locuinței familiale (și a mobilei) timp de un an după decesul partenerului său, cu condiția ca aceasta să fi fost efectiv locuința sa principală la momentul decesului partenerului său, în conformitate cu articolul 515-6 din Codul civil. Prin urmare, acesta moștenește doar dacă a fost numit ca moștenitor prin testament.

Dacă există copii, indiferent dacă aceștia provin sau nu din acest cuplu, este posibil să i se lase prin testament partenerului doar partea din masa succesorală neafectată de rezerva succesorală destinată copiilor. Cotitatea disponibilă variază în funcție de numărul de copii: o treime din masa succesorală dacă sunt doi copii, un sfert dacă sunt trei sau mai mulți copii (a se vedea explicațiile de mai sus).

În absența copiilor, este posibil să i se lase prin testament partenerului supraviețuitor sau unui terț toate activele, deoarece nu există moștenitori cu drept la o rezervă succesorală. Cu toate acestea, atunci când părinții defunctului sunt încă în viață, aceștia pot solicita recuperarea bunurilor pe care i le-au dat copilului lor predecedat, în limita unui sfert din masa succesorală per părinte (articolul 738-2 din Codul civil).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

În materie de succesiuni, notarul este autoritatea competentă în Franța. Intervenția sa este obligatorie dacă succesiunea presupune bunuri imobile, și opțională în absența acestora.

Notarul stabilește cotele succesorale în cadrul unui act autentic denumit *acte de notoriété* și emite certificatele imobiliare în vederea înregistrării transmiterii bunurilor ca urmare a decesului; oferă asistență moștenitorilor în îndeplinirea obligațiilor lor fiscale (stabilirea și depunerea declarației de succesiune în termenele prevăzute și plata impozitului pe succesiune); în cazul în care structura succesiunii permite acest lucru și în funcție de numărul de moștenitori și de voința acestora, notarul organizează distribuirea activelor între moștenitori, prin stabilirea unui act de partaj.

În caz de litigiu, competența materială și teritorială îi revine *Tribunal de Grande Instance* în raza teritorială a căruia se află locul de deschidere a succesiunii. Această competență este exclusivă.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Grefa *Tribunalului de Grande Instance* de la locul de deschidere a succesiunii are competența de a primi declarații de renunțare sau de acceptare a moștenirii până la concurența activelor nete ale succesiunii.

Acceptarea simplă a succesiunii nu este supusă niciunei formalități speciale.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Grefa *Tribunalului de Grande Instance* de la locul de deschidere a succesiunii are competența de a primi declarații de renunțare la legatele universale sau cu titlu universal. Renunțarea la un legat cu titlu particular nu necesită o declarație în temeiul legislației franceze.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Opțiunea succesorală este indivizibilă. Aceasta privește succesiunea în ansamblul său și, prin urmare, nu poate fi limitată la rezerva succesorală.

Cu toate acestea, moștenitorul poate renunța la dreptul de a solicita o reducere a liberalităților care îi afectează cota rezervatară.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Succesiunea se deschide în urma decesului unei persoane, la locul ultimului domiciliu al defunctului.

În caz de deces, moștenitorii pot alege între trei opțiuni: acceptarea succesorală pură și simplă, acceptarea succesiunii până la concurența activelor nete sau renunțarea la succesiune.

Acceptarea pură și simplă poate fi expresă sau tacită (articolul 782 din Codul civil). Este tacită în momentul în care moștenitorul face un act care presupune, în mod necesar, asumarea intenției de a accepta moștenirea și pe care nu ar avea dreptul să îl facă decât în calitate de moștenitor (articolul 783 din Codul civil).

Acceptarea succesiunii până la concurența activelor nete implică o declarație adresată grefei *Tribunalului de Grande Instance* sesizat cu deschiderea succesiunii (articolul 787 din Codul civil și articolul 788 din Codul civil). Declarația este însoțită sau urmată de un inventar al succesiunii în termen de maximum două luni. Inventarul trebuie efectuat de un notar, un adjudecător sau un executor judecătoresc (articolul 789 din Codul civil). În cazul în care nu se face un inventar, se consideră că este vorba de o acceptare pură și simplă a succesiunii (articolul 790 din Codul civil). Inventarul trebuie să acopere toate elementele patrimoniului, atât activele, cât și pasivele.

Acceptarea până la concurența activelor nete îi permite moștenitorului să evite confuzia bunurilor sale personale cu bunurile succesorale; să își mențină față de moștenire toate drepturile pe care le-a dobândit anterior în ceea ce privește bunurile defunctului; să nu fie obligat la plata datoriilor succesorale decât până la concurența valorii bunurilor pe care le-a dobândit prin moștenire. În consecință, moștenitorul va fi răspunzător pentru pasiv, dar numai până la valoarea activului pe care îl primește ca succesiune.

Renunțarea la succesiune nu se prezumă, ci trebuie să fie expres formulată. Pentru a fi opozabilă față de terți, aceasta trebuie făcută sau depusă la instanța în a cărei jurisdicție se deschide succesiunea (articolul 804 din Codul civil). Moștenitorul care renunță la moștenire este considerat că nu a avut niciodată calitatea de moștenitor.

Termenul pentru exercitarea opțiunii succesorale este de 10 ani, iar după această perioadă moștenitorul este prezumat a fi renunțat la moștenire. Cu toate acestea, un moștenitor poate fi obligat să opteze (articolul 771 din Codul civil), ceea ce îi conferă un termen de două luni pentru a răspunde. După această perioadă de reflecție și în cazul în care moștenitorul nu a luat o decizie, se consideră că a acceptat succesiunea pur și simplu.

Principiul care se aplică în dreptul francez în materie succesorală este acela al unei soluționări pe cale amiabilă, fără implicarea judecătorului. Numai în cazul unui dezacord între moștenitori se poate solicita intervenția judecătorului.

Majoritatea succesiunilor sunt soluționate pe cale amiabilă, cu ajutorul unui notar. Cu toate acestea, este posibil ca prezența notarului să nu fie necesară, în special în absența unor bunuri imobile în patrimoniul testatorului. Dacă moștenitorii apelează la un notar, acesta poate fi ales în mod liber. Dacă moștenitorii nu se înțeleg cu privire la alegerea notarului, fiecare moștenitor poate fi reprezentat de un notar.

După ce a fost ales notarul, trebuie să se stabilească compoziția patrimoniului testatorului luându-se în considerare regimul matrimonial al defunctului, donațiile anterioare etc. Pentru a stabili masa succesorală, notarul va lua legătura cu diferite organisme (societăți de asigurare, bănci etc.) și le va cere moștenitorilor să evalueze bunurile imobile sau celelalte active care nu sunt cotate la bursă. Un inventar al bunurilor mobile poate fi, de asemenea, esențial. Pasivul va fi stabilit prin înregistrarea datoriilor aflate în sarcina defunctului: facturi, impozite datorate, ajutoare sociale recuperabile, angajamente în calitate de garant sau alocații de întreținere datorate unui fost soț/unei foste soții.

În momentul decesului, moștenitorii devin proprietari în indiviziune ai tuturor activelor succesiunii până la partajul activelor. Acești coproprietari în indiviziune sunt, de asemenea, răspunzători pentru obligații în aceleași proporții. Vânzarea bunurilor aflate în indiviziune, fiind un act de dispoziție, trebuie să fie decisă în unanimitate. În schimb, actele de administrare pot fi decise cu o majoritate de cel puțin două treimi din drepturile aflate în indiviziune. În plus, orice coproprietar poate lua măsurile necesare pentru conservarea bunurilor indivize. În cazul unei situații de blocaj, intervenția judecătorului este posibilă în scopul de a înlocui acordul anumitor coproprietari în indiviziune.
Partajul activelor din patrimoniul succesoral între moștenitori pune capăt indiviziunii. Acest lucru se face fie pe cale amiabilă, dacă beneficiarii sunt de acord (principiul, articolul 835 din Codul civil) sau în urma unei proceduri judiciare, în caz de dezacord, cu intervenția unui notar (excepția, articolul 840 din Codul civil). În plus, partajul poate fi total sau parțial - atunci când anumite active rămân în indiviziune (de exemplu, bunuri în uzufruct). Orice moștenitor poate solicita partajul (articolul 815 din Codul civil). Creditorul unei persoane aflate în indiviziune poate, de asemenea, să solicite partajul (articolul 815-17 din Codul civil).
Această ultimă etapă a dezbaterii moștenirii presupune constatarea transferului bunurilor pe numele moștenitorilor. Prin urmare, este necesar să se elibereze titluri de proprietate pentru a valida faptul că moștenitorii sunt noii proprietari ai bunurilor imobile, ai participațiilor în societăți civile, ai vehiculelor sau ai valorilor mobiliare. În cazul bunurilor imobile, moștenitorii trebuie să își înregistreze titlul de proprietate în registrul funciar, la fel ca și participațiile în societăți civile, pentru care înregistrarea se face la grefa tribunalului comercial și al societăților (*tribunal du commerce et des sociétés*).
Dacă nu se face partajul, moștenitorii rămân în indiviziune.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

În temeiul legislației franceze, decesul unei persoane atrage după sine deschiderea succesiunii și conduce la o indiviziune între moștenitorii desemnați prin lege, care intră de drept în posesia bunurilor (sunt moștenitori sezinari) și se substituie drepturilor și acțiunilor defunctului (articolele 720 și 724 din Codul civil), ceea ce le permite, în principiu, să intre imediat în posesia fizică a patrimoniului succesoral. Aceștia vor trebui totuși să opteze între: acceptarea pură și simplă a succesiunii, acceptarea acesteia până la concurența activelor nete sau refuzarea acesteia (a se vedea explicațiile de la punctul 6).
Numai în absența moștenitorilor rezervatari (articolul 1006 din Codul civil) legatarii și donatarii universali pot să intre de drept în posesia bunurilor moștenite. Dacă există moștenitori rezervatari, legatarii și donatarii universali trebuie să le solicite acestora eliberarea moștenirii (articolul 1004 din Codul civil).
Legatarii cu titlu universal și legatarii cu titlu particular trebuie să se adreseze moștenitorilor sezinari (articolul 1011 și 1014 din Codul civil). Moștenitorii sezinari sunt cei care le acordă eliberarea moștenirii.
Statul (în caz de moștenire vacantă) trebuie pus în posesie. În acest caz, statul este reprezentat de *Administration des domaines*.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorul universal sau cu titlu universal care acceptă pur și simplu succesiunea răspunde nelimitat pentru datoriile și cheltuielile aferente succesiunii. În ceea ce privește legatele care au ca obiect sume de bani, moștenitorii universali sau cu titlu universal răspund de realizarea acestora doar până la concurența activelor nete (articolul 785 din Codul civil).
În prezența mai multor moștenitori, fiecare dintre aceștia răspunde personal pentru datoriile și cheltuielile părții proprii din succesiune (articolul 873 din Codul civil).
Dacă un moștenitor a optat pentru o acceptare pură și simplă, acesta răspunde nelimitat pentru toate datoriile și cheltuielile persoanei decedate. Acesta poate însă solicita să fie descărcat integral sau parțial de obligația sa față de o datorie succesorală în cazul în care, în momentul dezbaterii succesiunii, nu a avut cunoștință de existența pasivului succesoral și dacă plata unor astfel de datorii i-ar putea submina în mod grav patrimoniul.
• În cazul în care a optat pentru acceptarea până la concurența activelor nete, moștenitorul răspunde de datoriile patrimoniului succesoral până la valoarea activelor pe care le-a moștenit.
• Dacă a renunțat la succesiune, moștenitorul nu este responsabil pentru datorii.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Dispozițiile articolului 710-1 din Codul civil prevăd că numai înscrisurile primite sub formă autentică de către un notar care își desfășoară activitatea în Franța, hotărârile judecătorești și actele autentice emise de o autoritate administrativă pot da naștere unor formalități de publicitate funciară.
În cazul în care un bun imobil este inclus într-o masă succesorală, notarul întocmește o atestare notarială în acest sens, denumită certificat imobiliar. Acest act autentic stabilește transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile pe numele moștenitorilor. Certificatul trebuie publicat la serviciul de publicitate funciară. Valoarea bunului trebuie declarată de către moștenitori și indicată în act. Valoarea trebuie să corespundă prețului pieței.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Implicarea unui reprezentant autorizat nu este prevăzută și nici impusă în dreptul francez. Cu toate acestea, judecătorul poate desemna un astfel de mandatar. Înregistrarea în registrul funciar este în sarcina moștenitorilor, asistați de notar. Defunctul poate numi un executor testamentar ale cărui competențe sunt definite la articolul 1025 și următoarele din Codul civil.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Executarea dispozițiilor pentru cauză de moarte și administrarea bunurilor succesorale intră în responsabilitatea moștenitorilor. În cazul unui litigiu, este competent *Tribunalului de Grande Instance* de la locul de deschidere a succesiunii.
Judecătorul poate desemna un mandatar succesoral pentru a reprezenta toți moștenitorii, în limitele competențelor care îi sunt conferite (articolul 813-1 din Codul civil).
În legislația franceză există și alte tipuri de mandate de administrare a unei succesiuni. De exemplu, mandatul cu efect postum (articolul 812 din Codul civil), care îi permite defunctului să numească un mandatar care să administreze sau să gestioneze tot patrimoniul succesoral sau o parte a acestuia. Sau mandatul convențional (articolul 813 din Codul civil) al cărui regimul aplicabil este cel de drept comun și mandatul judiciar, menționat anterior.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Toți moștenitorii sezinari au competențe de executare a succesiunii. În caz de dificultate sau de blocaj, poate fi sesizat judecătorul, care numește un administrator. În acest caz, mandatarul trebuie să organizeze provizoriu succesiunea, din cauza inerției, a lipsei de acțiune sau a vinei unuia sau mai multor moștenitori. În îndeplinirea sarcinilor sale, mandatarul ia măsuri strict de conservare, de supraveghere și de administrare a succesiunii (articolul 813-4). În limitele competențelor care îi sunt conferite, mandatarul îi reprezintă pe toți moștenitorii în cadrul procedurilor judiciare și extrajudiciare (articolul 813-5 din Codul civil).

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

În dreptul francez, actul autentic denumit *acte de notoriété* este un act întocmit în mod obișnuit de un notar pentru a dovedi calitatea de moștenitor [articolul 730 alineatul (1) din Codul civil], chiar dacă dovada se poate face prin orice mijloc de probă. Acesta este un act autentic care stabilește cine sunt moștenitorii și partea moștenită de fiecare dintre ei. În acest scop, notarul va solicita rudelor persoanei decedate să îi pună la dispoziție documente care să îi permită identificarea membrilor de familie vizați de succesiune (livretul de familie, contractul de căsătorie, hotărârea de divorț etc.). Actul este autentic până la dovada contrară și poate fi înlocuit cu un simplu certificat semnat de moștenitori pentru succesiunile mici.

Dacă este necesar, notarul poate elibera un act de opțiune succesorală sau un certificat imobiliar.
Succesiunea se încheie prin împărțirea bunurilor, care se materializează adesea printr-un act de partaj notarial.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

Ultima actualizare: 14/12/2020
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.
NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini hr a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Succesiunile - Croaţia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Dreptul de succesiune și normele în temeiul cărora instanțele, alte autorități și persoanele autorizate acționează în materie de succesiune sunt detaliate în Legea succesiunilor [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația) nr. 48/03, 163/03, 35/05 și 127/13].
O dispoziție privind un patrimoniu în cazul unui deces poate fi formulată sub forma unui testament. Un testament poate fi întocmit de către orice persoană în deplinătatea facultăților mintale cu vârsta minimă de 16 ani.
Un testament este valabil numai dacă este întocmit în forma prevăzută de lege și conform condițiilor prealabile prevăzute de lege. În condiții normale, un testament poate fi întocmit sub forma unui testament privat sau a unui testament public, în timp ce, în circumstanțe extraordinare, se poate face un testament verbal (nuncupativ).
Un testament privat este un testament olograf sau un testament întocmit în prezența unor martori. Un testament olograf este un testament scris și semnat de mâna testatorului. Un testament întocmit în prezența unor martori poate fi formulat de către un testator care poate să citească și să scrie, prin declararea în fața a doi martori prezenți simultan că documentul, indiferent de persoana care l-a întocmit, reprezintă propria voință și prin semnarea acestuia în prezența martorilor. Martorii trebuie să semneze respectivul testament.
Un testament public este un testament întocmit cu participarea autorităților publice. Orice persoană poate întocmi un testament valabil sub forma unui testament public. O persoană care nu poate să citească sau să își scrie propriul nume poate, în circumstanțe extraordinare, să întocmească un testament numai sub forma unui testament public. La cererea testatorului, un testament public poate fi întocmit de către una dintre persoanele autorizate prin lege: un judecător din cadrul unei instanțe municipale (*općinski sud)*, un grefier din cadrul unei instanțe municipale și un notar public sau, în străinătate, de către un reprezentant consular sau de către un reprezentant diplomatic/consular al Republicii Croația. Legea prevede procedura și acțiunile care trebuie întreprinse de către o persoană autorizată pentru întocmirea unui testament public.
Un testator care dorește să confere testamentului său forma unui testament internațional trebuie să depună o cerere la o persoană autorizată pentru întocmirea de testamente publice. Scopul întocmirii unui testament internațional constă în garantarea recunoașterii formei acestuia în statele semnatare ale Convenției din 1973 privind o lege armonizată cu privire la forma unui testament internațional și în statele care au transpus în legislația națională dispozițiile privind testamentul internațional.
Numai în circumstanțe extraordinare, care fac imposibilă întocmirea unui testament sub orice altă formă valabilă, un testator își poate exprima ultima dorință oral în fața a doi martori prezenți simultan. Valabilitatea unui astfel de testament expiră după 30 de zile de la încetarea circumstanțelor extraordinare în care a fost întocmit.
Pacturile succesorale (un pact prin care o persoană lasă prin testament întregul patrimoniu succesoral sau o parte din acesta celeilalte părți la pact sau unui terț), pacturile asupra unei succesiuni viitoare sau unui legat viitor (un pact prin care o persoană înstrăinează o moștenire pe care se așteaptă să o primească; un pact asupra moștenirii unui terț aflat încă în viață; un pact asupra unui legat sau asupra unor alte beneficii pe care o parte contractantă se așteaptă să le primească ca urmare a unei succesiuni care nu a fost încă deschisă) și pacturile asupra conținutului unui testament (un pact prin care o persoană se angajează să includă sau să nu includă o anumită dispoziție în testamentul său, să revoce sau să nu revoce o dispoziție din testamentul său) nu sunt permise conform legislației croate și, prin urmare, dacă au fost totuși încheiate, sunt nule.
Legislația croată permite încheierea unui contract de cesiune și de împărțire a bunurilor succesorale pe durata vieții. Este vorba de un contract pe care un ascendent (cedentul) îl încheie cu descendenții săi și prin care cedentul împarte și cedează descendenților săi, în totalitate sau parțial, bunurile succesorale pe care le deține în momentul încheierii contractului. Pentru ca un astfel de contract să fie valabil, este necesar consimțământul tuturor copiilor și al celorlalți descendenți care sunt beneficiarii patrimoniului succesoral al cedentului. Contractul trebuie formulat în scris și atestat de către un judecător al instanței competente sau întocmit sub forma unui act notarial sau a unui act legalizat (autentificat) de către un notar public. Contractul poate viza soțul/soția cedentului, al cărui/cărei consimțământ este, de asemenea, necesar în acest caz. Bunurile succesorale care fac obiectul respectivului contract nu sunt incluse în patrimoniul succesoral, nici nu sunt luate în considerare pentru stabilirea valorii patrimoniului succesoral.
Legislația croată nu permite încheierea unui contract de renunțare la o succesiune care nu a fost deschisă. În mod excepțional, un descendent care poate dispune în mod autonom de drepturile sale poate încheia cu ascendentul un contract de renunțare în prealabil la moștenirea la care descendentul ar avea

dreptul după decesul ascendentului. Un astfel de contract poate fi încheiat și de către un soț/o soție cu privire la moștenirea care i-ar reveni după decesul soției/soțului său. Contractul trebuie formulat în scris și atestat de către un judecător al instanței competente sau întocmit sub forma unui act notarial sau a unui act legalizat (autentificat) de către un notar public.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

În Registrul croat de evidență a testamentelor, administrat de către Camera croată a notarilor publici, se înregistrează întocmirea, depunerea și declararea testamentelor. La cererea testatorului, informațiile cu privire la aceste fapte sunt prezentate spre înregistrare de către instanțele competente, notari publici, avocați și persoanele care au întocmit testamentul. Înregistrarea testamentelor în Registrul croat de evidență a testamentelor nu este obligatorie, iar faptul că un testament nu este înregistrat în registru sau nu este depus într-un alt loc nu aduce atingere valabilității acestuia.

Informațiile din registru nu pot fi puse la dispoziția niciunei persoane înainte de decesul testatorului, cu excepția testatorului sau a persoanei autorizate în mod explicit de către testator în acest sens.

În cadrul procedurii succesorale, instanța sau un notar public însărcinat cu respectiva procedură trebuie să solicite de la Registrul croat de evidență a testamentelor toate informațiile cu privire la posibilele testamente ale defunctului.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Libertatea testatorului de a dispune de bunurile sale este limitată de dreptul moștenitorilor rezervatari la o rezervă succesorală.

Moștenitorii rezervatari sunt:

descendenții testatorului, copiii adoptați ai acestuia, copiii aflați în îngrijirea testatorului în calitate de partener și descendenții săi, soțul/soția testatorului sau concubinul/concubina acestuia, partenerul de viață sau partenerul de viață neoficial al acestuia – aceștia au dreptul la o rezervă succesorală echivalentă cu jumătate din cota succesorală care le-ar reveni conform ordinii succesorale legale în lipsa unui testament;

părinții testatorului, părinții săi adoptivi și alți ascendenți – aceștia au dreptul la o rezervă succesorală numai dacă se află incapacitate permanentă de muncă și nu dispun de mijloace de subzistență, iar rezerva lor succesorală este echivalentă cu un sfert din cota succesorală care le-ar reveni conform ordinii succesorale legale în lipsa unui testament.

Moștenitorii rezervatari pot solicita o rezervă succesorală numai dacă, într-un caz specific, aceștia au dreptul să beneficieze de moștenire în calitate de moștenitori legali.

Motivele pentru care testatorul poate exclude din testament, în întregime sau parțial, un moștenitor rezervatar care are dreptul la o rezervă succesorală sunt definite de lege. Testatorul poate proceda astfel în cazul în care moștenitorul a comis o încălcare gravă a unei obligații legale sau morale față de testator, care decurge din relația de familie a moștenitorului cu testatorul; în cazul în care moștenitorul a săvârșit în mod deliberat o infracțiune gravă împotriva testatorului sau a soțului/soției, unui copil sau unui părinte al acestuia; în cazul în care moștenitorul a săvârșit o infracțiune gravă împotriva Republicii Croația sau împotriva valorilor protejate prin normele de drept internațional; în cazul în care moștenitorul a dus o viață inactivă sau necinstită. Testatorul care dorește să excludă un moștenitor trebuie să declare în mod explicit acest lucru în testament, precizând motivele excluderii. Motivul excluderii trebuie să existe în momentul întocmirii testamentului. Prin excludere, moștenitorul își pierde dreptul de succesiune, proporțional cu excluderea în sine, iar drepturile altor persoane care ar putea beneficia de bunurile succesorale ale testatorului sunt stabilite ca și cum decesul moștenitorului exclus ar fi survenit înaintea celui al testatorului.

În plus față de posibilitatea excluderii moștenitorilor rezervatari, testatorul poate priva în mod deliberat un descendent, în totalitate sau parțial, de o rezervă succesorală la care are dreptul, în cazul în care descendentul are foarte multe datorii sau este risipitor. Respectiva cotă succesorală, în loc să-i fie acordată descendentului privat de aceasta, va reveni descendenților săi. O astfel de privare rămâne valabilă numai dacă, în momentul decesului testatorului, persoana privată de acest drept are un copil minor sau un nepot minor aparținând unui copil decedat anterior sau are un copil major sau un nepot major aparținând unui copil decedat anterior, aflat în incapacitate de muncă și lipsit de mijloace de subzistență. Moștenitorul privat de cota sa succesorală moștenește de la testator cota succesorală neacoperită de respectiva privare și, de asemenea, în cazul în care condițiile prealabile pentru privare nu mai există în momentul decesului testatorului.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care testatorul nu a lăsat niciun testament, legea prevede că moștenitorii săi legali beneficiază de moștenire în ordinea succesiunii, pe baza principiului conform căruia moștenitorii cei mai apropiați în ordinea succesiunii îi exclud de la succesiune pe moștenitorii mai îndepărtați în ordinea succesiunii.

Moștenitorii legali ai testatorului sunt:

descendenții săi, copiii adoptați ai acestuia și copiii aflați în grija testatorului în calitate de partener, precum și descendenții acestora,
soțul/soția acestuia,
concubinul/concubina acestuia,
partenerul de viață al acestuia,
partenerul de viață neoficial al acestuia,
părinții acestuia,
părinții adoptivi ai acestuia,
frații/surorile acestuia și descendenții lor,
bunicii acestuia și descendenții lor,
alți ascendenți.

În ceea ce privește dreptul de succesiune, concubinul/concubina este asimilat(ă) unui soț/unei soții, în timp ce copiii născuți în afara căsătoriei și descendenții acestora sunt asimilați copiilor născuți în timpul căsătoriei și descendenților acestora. Un concubinaj care conferă dreptul de succesiune legală reprezintă o relație de conviețuire de durată (de cel puțin trei ani sau mai puțin în cazul în care din această uniune s-a născut un copil comun) între o femeie necăsătorită și un bărbat necăsătorit și care s-a încheiat în momentul decesului testatorului, cu condiția respectării condițiilor prealabile privind valabilitatea unei căsătorii.

În ceea ce privește dreptul de succesiune, un partener de viață este asimilat unui soț/unei soții, iar copiii aflați în îngrijirea testatorului în calitate de partener sunt asimilați propriilor copii. Un parteneriat civil reprezintă o uniune familială între două persoane de același sex încheiată în fața unei autorități competente în conformitate cu dispozițiile unei legi speciale (Legea privind parteneriatele civile între persoane de același sex).

În ceea ce privește dreptul de succesiune, un partener de viață neoficial este asimilat unui concubin. Un parteneriat civil neoficial reprezintă o uniune familială între două persoane de același sex care nu au încheiat un parteneriat civil în fața unei autorități competente, cu condiția ca respectiva uniune să fi durat cel puțin trei ani și să fi îndeplinit, încă de la început, condițiile prealabile privind valabilitatea unui parteneriat civil.

Descendenții și soțul/soția testatorului sunt primii în ordinea succesiunii. Moștenitorii din prima categorie de succesiune moștenesc în părți egale. Distribuția *per stirpes* se aplică în cazul acestei ordini de succesiune, astfel încât cota succesorală care ar fi revenit unui copil decedat anterior dacă acesta i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită, în părți egale, de către copiii acestuia, și anume de către nepoții testatorului; în cazul în care oricare dintre nepoții

testatorului a decedat înaintea testatorului, cota succesorală care i-ar fi revenit respectivului nepot dacă acesta ar mai fi fost în viață în momentul decesului testatorului este moștenită, în părți egale, de către copiii acestuia, și anume de către strănepoții testatorului, aceeași succesiune aplicându-se până la epuizarea tuturor descendenților testatorului.
Bunurile succesorale ale unui testator fără descendenți sunt moștenite de către moștenitorii din a doua categorie de succesiune – părinții și soțul/soția testatorului. Părinții testatorului moștenesc jumătate din patrimoniul succesoral, iar soțul/soția testatorului moștenește cealaltă jumătate. În cazul în care ambii părinți au decedat înaintea testatorului, soțul/soția moștenește întregul patrimoniu succesoral. În cazul în care testatorul nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare, părinții acestuia moștenesc, în părți egale, întregul patrimoniu succesoral; în cazul în care unul dintre părinții testatorului a decedat înaintea acestuia, cota succesorală care i-ar fi revenit respectivului părinte dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de celălalt părinte. Frații /surorile testatorului și descendenții acestora sunt moștenitorii testatorului din a doua categorie succesorală în cazul în care testatorul nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare și în cazul în care unul sau ambii părinți ai testatorului au decedat înaintea acestuia. În acest caz (în cazul în care unul sau ambii părinți ai testatorului au decedat înaintea acestuia, iar testatorul nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare), cota succesorală care ar fi revenit fiecăruia dintre părinți dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de copiii acestora (frații/surorile testatorului), de nepoții acestora, de strănepoții și alți descendenți ai acestora, conform regulilor aplicabile în cazurile în care bunurile succesorale ale testatorului sunt moștenite de copiii și de alți descendenți ai acestuia. În cazul în care unul dintre părinții testatorului a decedat înaintea testatorului, iar acesta din urmă nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare și nici descendenți, cota succesorală care i-ar fi revenit părintelui respectiv dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de celălalt părinte; în cazul în care celălalt părinte a decedat, de asemenea, înaintea testatorului, iar acesta din urmă nu are un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare, descendenții respectivului părinte moștenesc cota succesorală care ar fi revenit ambilor părinți.
Bunurile succesorale ale unui testator care nu are descendenți, un soț/o soție sau părinți sau ai cărui părinți nu au descendenți sunt moștenite de moștenitorii din a treia categorie de succesiune. În cadrul celei de a treia categorii de succesiune, moștenitorii testatorului sunt bunicii acestuia, jumătate din bunurile succesorale ale acestuia fiind moștenite de către bunicii pe linie paternă, iar cealaltă jumătate de către părinții pe linie maternă. Bunicii din aceeași linie moștenesc în părți egale. În cazul în care unul dintre acești ascendenți din aceeași linie a decedat înaintea testatorului, cota succesorală care i-ar fi revenit respectivului ascendent dacă acesta i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de către descendenții acestuia (copiii, nepoții și alți descendenți), conform regulilor aplicabile în cazurile în care bunurile succesorale ale testatorului sunt moștenite de copiii și de alți descendenți ai acestuia. În cazul în care bunicii din aceeași linie au decedat înaintea testatorului și nu au descendenți, cota succesorală care le-ar fi revenit dacă i-ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de către bunicii din cealaltă linie sau de către descendenții acestora.
Bunurile succesorale ale unui testator care nu are descendenți sau părinți sau care nu are descendenți sau un soț/o soție sau bunici care, la rândul lor, nu au descendenți sunt moștenite de către moștenitorii din cea de a patra categorie de succesiune. În cea de a patra categorie de succesiune sunt incluși străbunicii testatorului. O jumătate din patrimoniul succesoral este moștenită de către străbunicii pe linie paternă (această jumătate este moștenită în părți egale de către părinții bunicului pe linie paternă al testatorului și de către părinții bunicii pe linie paternă a testatorului), iar cealaltă jumătate este moștenită de către străbunicii pe linie maternă (această jumătate este moștenită în părți egale de către părinții bunicului pe linie maternă al testatorului și de către părinții bunicii pe linie maternă a testatorului). În cazul în care niciunul dintre acești ascendenți nu se mai află în viață, cota succesorală care i-ar fi revenit dacă ar mai fi fost în viață este moștenită de soțul/soția acestuia. În cazul în care unul dintre aceste cupluri de ascendenți nu se mai află în viață, cotele succesorale care i-ar fi revenit fiecărui membru al cuplului dacă ar mai fi fost în viață sunt moștenite de către celălalt cuplu din aceeași linie. În cazul în care străbunicii din aceeași linie nu se mai află în viață, cota succesorală care le-ar fi revenit dacă ar mai fi fost în viață este moștenită de către străbunicii din cealaltă linie.
În cazul în care nu există niciun moștenitor din cea de a patra categorie de succesiune, bunurile testatorului sunt moștenite de ascendenți săi mai îndepărtați conform regulilor aplicabile în cazul străbunicilor săi.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Procedura succesorală se derulează în primă instanță în fața unui tribunal municipal sau în fața unui notar public, în calitate de mandatar al tribunalului.
Competența teritorială a tribunalului municipal de a efectua procedura succesorală este stabilită în funcție de domiciliul testatorului din momentul decesului său și, în al doilea rând, în funcție de locul său de reședință, de locul din Republica Croația în care se află cea mai mare parte din patrimoniul său succesoral sau în funcție de locul în care testatorul este înregistrat în Registrul de evidență a persoanelor. Instanța încredințează notarilor publici desfășurarea procedurii succesorale, iar în cazul în care mai mulți notari publici își au birourile notariale în raza teritorială a instanței, dosarele sunt încredințate acestora în mod egal în ordine alfabetică, în funcție de numele de familie al notarului public.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

O declarație de acceptare sau de refuzare a unei succesiuni (declarație de succesiune) poate fi formulată oral în fața oricărui tribunal municipal, în fața unei instanțe cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale sau, în caz contrar, un document legalizat care să conțină o declarație de succesiune poate fi prezentat unui tribunal cu atribuții de autentificare a testamentelor sau unui notar public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale.
O declarație de acceptare sau de refuzare a succesiunii nu poate fi revocată.
Formularea unei declarații de succesiune nu este obligatorie. În cazul în care o persoană nu a formulat o declarație de refuzare a succesiunii, se consideră că aceasta dorește să fie moștenitor. O persoană care a formulat o declarație valabilă de acceptare a succesiunii nu o poate retrage ulterior.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

O declarație de refuzare sau de acceptare a unui legat poate fi formulată oral în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale sau un document legalizat care să conțină o declarație de refuzare sau de acceptare a legatului poate fi prezentat instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Dreptul la o rezervă succesorală este un drept ereditar dobândit după decesul testatorului. Un moștenitor rezervatar poate formula oral o declarație de acceptare sau de refuzare a unei rezerve succesorale în fața oricărui tribunal municipal, în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale sau poate prezenta un document legalizat care să conțină o declarație de succesiune în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale.
Dreptul la o rezervă succesorală se exercită, în cadrul procedurii succesorale, numai la cererea unui moștenitor rezervatar – în cazul în care, în cadrul procedurii succesorale, un moștenitor rezervatar nu pretinde o rezervă succesorală, instanța sau notarul public nu este obligat să stabilească dreptul acestuia la o rezervă succesorală.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

O procedură succesorală nu este o procedură contencioasă care să vizeze stabilirea moștenitorilor testatorului, bunurile care constituie patrimoniul succesoral al testatorului și alte drepturi legate de patrimoniul succesoral ale moștenitorilor, legatarilor și altor persoane.
O procedură succesorală este desfășurată de către un tribunal municipal sau de către un notar public, în calitate de mandatar al instanței. Un tribunal municipal cu competență teritorială de a desfășura proceduri succesorale este denumit și instanță cu atribuții de autentificare a testamentelor. Competența teritorială a tribunalului municipal de a efectua procedura succesorală este stabilită în funcție de domiciliul testatorului din momentul decesului său și, în al doilea rând, în funcție de locul său de reședință, de locul din Republica Croația în care se află cea mai mare parte din patrimoniul său succesoral sau în funcție de locul în care testatorul este înregistrat în Registrul de evidență a persoanelor.
Procedura succesorală este instituită *ex officio* după ce instanța primește un certificat de deces, un extras dintr-un registru de evidență a deceselor sau un document echivalent. Instanța încredințează unui notar public, care își are biroul notarial pe raza teritorială a acesteia, desfășurarea procedurii succesorale, îi transmite acestuia certificatul de deces și stabilește un termen pentru desfășurarea procedurii respective. Un notar public desfășoară procedurile judiciare de atestare a valabilității unui testament în calitate de mandatar al instanței în temeiul unei hotărâri a acesteia prin care îi este încredințată notarului respectiv desfășurarea procedurilor respective și în conformitate cu dispozițiile Legii succesiunilor. Ca regulă generală, procedura succesorală este desfășurată de către un notar public în calitate de mandatar al instanței și, numai în cazuri excepționale, de către instanță.
În cazul în care un notar public desfășoară acțiuni în cadrul unei proceduri succesorale în calitate de mandatar al instanței, acesta este autorizat, în aceleași mod ca și un judecător sau un tribunal municipal, să întreprindă toate acțiunile necesare în cadrul respectivei proceduri și să ia toate deciziile, cu excepția celor pentru care Legea succesiunilor prevede altfel. În cazul în care, în cadrul unei proceduri desfășurate în fața unui notar public, părțile sunt în dezacord cu privire la fapte de care depind drepturile acestora (de exemplu, dreptul de succesiune, dimensiunea cotei succesorale etc.) sau de care depinde componența patrimoniului succesoral sau obiectul legatului, notarul public trebuie să predea dosarul instanței pentru ca aceasta să se pronunțe cu privire la suspendarea procedurii și să solicite părților să inițieze acțiuni civile sau administrative. În cazul în care, în cadrul unei proceduri desfășurate în fața unui notar public, părțile sunt în dezacord cu privire la fapte de care depinde dreptul la o moștenire testamentară sau un alt drept, notarul public trebuie să predea dosarul instanței, care le va solicita părților să inițieze în acest caz acțiuni civile sau administrative, însă aceasta nu va suspenda procedura succesorală. În cazurile speciale prevăzute de Legea succesiunilor (hotărârea privind separarea bunurilor succesorale de bunurile moștenitorului, dreptul comoștenitorilor care au trăit sau au dobândit bunuri în cadrul unei uniuni cu testatorul și împărțirea obiectelor de uz casnic), notarul public poate lua decizii numai cu consimțământul tuturor părților din cadrul procedurii; în caz contrar, notarul trebuie, de asemenea, să predea dosarul instanței. Instanța care a încredințat desfășurarea procedurii succesorale unui notar public monitorizează permanent activitatea acestuia.
Audierea privind atestarea valabilității unui testament reprezintă elementul central al unei proceduri succesorale; se poate organiza una sau mai multe astfel de audieri.
Nu se organizează o audiere privind atestarea valabilității unui testament în cazul în care testatorul a lăsat doar bunuri mobile și drepturi echivalente și niciuna dintre persoanele cu drept de moștenire nu poate solicita desfășurarea procedurii succesorale.
Părțile (moștenitorii, legatarii, alte persoane care exercită un drept în ceea ce privește patrimoniul succesoral), persoanele care ar putea să pretindă în mod legat un drept de moștenire (în cazul în care există un testament), executorul testamentar (dacă este cazul) și alte persoane interesate sunt citate la o audiere privind atestarea valabilității unui testament. În citația la audiere, instanța sau notarul public va informa persoanele interesate cu privire la inițierea procedurilor și cu privire la un eventual testament care i-a fost prezentat și va cita persoanele interesate pentru a le prezenta imediat un testament scris sau un document care să ateste existența unui testament nuncupativ, în cazul în care deține un astfel de testament, sau pentru a le aduce la cunoștință numele martorilor la formularea testamentului nuncupativ. Respectivele persoane interesate vor fi informate în mod specific în citație că, până la pronunțarea unei hotărâri în primă instanță cu privire la succesiune, pot formula o declarație de refuzare a succesiunii, oral, în cadrul audierii sau public, prin intermediul unui document legalizat și că, prin neprezentarea la audiere sau prin formularea unei astfel de declarații, se va considera că acestea doresc să fie moștenitori.
Eventualele aspecte relevante pentru pronunțarea unei hotărâri în cadrul procedurii succesorale, în special dreptul de moștenire, dimensiunea cotei succesorale și drepturile la legate, vor fi discutate în cadrul unei audieri privind atestarea valabilității unui testament. Instanța sau notarul public pronunță o hotărâre pe baza rezultatelor tuturor audierilor. Instanța sau notarul public este autorizat să stabilească faptele pe care părțile la procedură nu le-au prezentat și, de asemenea, să prezinte probe pe care părțile nu le-au propus, în cazul în care instanța sau notarul public consideră că respectivele fapte și probe sunt relevante pentru luarea unei hotărâri. În general, instanța sau notarul public decide cu privire la drepturi după ce le-a dat persoanelor interesate posibilitatea de a face declarațiile necesare. Drepturile oricăror persoane care, deși citate în mod corespunzător, nu s-au prezentat la audiere vor fi discutate de către instanță sau de către notarul public pe baza informațiilor puse la dispoziția instanței sau a notarului public, luând în considerare declarațiile scrise ale respectivelor persoane primite înainte de luarea unei hotărâri.
Declarațiile de succesiune sunt declarații prin intermediul cărora un moștenitor acceptă sau refuză succesiunea. Orice persoană este autorizată, însă nu este obligată să formuleze o declarație de succesiune. În cazul în care o persoană nu a formulat o declarație de refuzare a succesiunii, se consideră că aceasta dorește să fie moștenitor. O persoană care a formulat o declarație valabilă de acceptare a succesiunii nu o poate retrage ulterior. Instanța sau notarul public nu va solicita niciunei persoane să formuleze o declarație de succesiune, însă un moștenitor care dorește să formuleze o astfel de declarație poate să facă acest lucru oral în fața instanței cu atribuții de autentificare a testamentelor sau a notarului public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale sau în fața unui alt tribunal municipal sau prin prezentarea la instanța atribuții de autentificare a testamentelor sau la notarul public însărcinat cu desfășurarea procedurii succesorale a unui document legalizat care să conțină o declarație de succesiune. Pentru formularea unei declarații de refuzare a succesiunii, instanța sau notarul public trebuie să-l avertizeze pe moștenitor cu privire la consecințele unei astfel de declarații și trebuie să-i aducă la cunoștință faptul că o declarație de refuzare a succesiunii poate fi formulată numai în nume personal, precum și în nume personal și în numele descendenților săi.
Instanța va suspenda procedura succesorală și le va solicita părților să inițieze acțiuni civile sau administrative în cazul în care părțile sunt în dezacord cu privire la faptele de care depinde unul dintre drepturile lor, componența patrimoniului succesoral sau obiectul legatului. Părții al cărei drept este considerat de către instanță cel mai puțin plauzibil i se va solicita să inițieze acțiuni civile sau administrative. În cazul în care părțile sunt în dezacord cu privire la faptele de care depinde dreptul la o moștenire testamentară sau un alt drept, instanța le va solicita părților respective să inițieze acțiuni civile sau administrative, însă nu va suspenda procedura succesorală.
După încheierea procedurii succesorale, instanța sau notarul public va pronunța o hotărâre cu privire la succesiune. Întrucât, conform legislației croate, succesiunea se efectuează *ipso iure* în momentul decesului testatorului, o hotărâre privind succesiunea este de natură declarativă. Hotărârea definește persoana care a devenit moștenitor după decesul testatorului și drepturile dobândite de alte persoane. Conținutul hotărârii este stabilit de Legea succesiunilor, iar hotărârea conține informații cu privire la: testator (numele și prenumele, codul numeric personal, numele unuia dintre părinți, data nașterii, naționalitatea și, în cazul persoanelor căsătorite decedate, numele de dinainte de căsătorie al acestora); componența patrimoniului succesoral (specificarea bunurilor imobile cu detalii din cartea funciară necesare pentru înregistrare; specificarea bunurilor mobile și a altor drepturi pe care instanța le-a considerat parte a patrimoniului succesoral); moștenitorii (numele și prenumele, codul numeric personal, domiciliul, relația moștenitorului cu testatorul, dacă acesta moștenește în calitate de moștenitor legal sau testamentar; dacă există mai mulți moștenitori, cota succesorală a fiecărui moștenitor exprimată sub forma unei fracții); limitarea sau grevarea drepturilor moștenitorului (dacă dreptul moștenitorului face obiectul unei condiții, al unui termen sau al unei dispoziții și, în

caz afirmativ, dacă și în ce mod acesta este limitat sau grevat și în beneficiul cui); persoanele îndreptățite la o moștenire sau la alte drepturi rezultate din patrimoniul succesoral, specificându-se în mod clar respectivul drept (numele și prenumele, codul numeric personal și domiciliul persoanei în cauză). O hotărâre cu privire la succesiune este adusă la cunoștința tuturor moștenitorilor și legatarilor, precum și a persoanelor care au depus o cerere privind succesiunea în cursul procedurilor judiciare; odată devenită definitivă, hotărârea este adusă și la cunoștința autorității fiscale competente. În cadrul unei hotărâri cu privire la succesiune, instanța sau notarul public va solicita ca, odată ce respectiva hotărâre devine definitivă, să fie efectuate înregistrările necesare în cartea funciară în conformitate cu normele legislației funciare și ca bunurile mobile aflate în custodia instanței, a notarului public sau, conform dispozițiilor acestora, aflate în custodia unui terț să fie predate persoanelor autorizate.
Înainte de pronunțarea unei hotărâri cu privire la succesiune, instanța sau notarul public poate, la cererea unui legatar, să pronunțe o hotărâre separată cu privire la legat, cu condiția ca respectivul legat să nu fie contestat de către moștenitori. În cazul în care componența patrimoniului succesoral este doar parțial necontestată, poate fi pronunțată o hotărâre parțială cu privire la succesiune pentru a stabili moștenitorii și legatarii și bunurile necontestate care compun patrimoniul succesoral.
O hotărâre luată de un notar public, în calitate de mandatar al instanței în cadrul procedurii succesorale, poate face obiectul unei obiecțiuni. O obiecțiune este depusă la notarul public în termen de opt zile de la aducerea la cunoștința părților a hotărârii, iar notarul public trebuie să o depună fără întârziere la tribunalul municipal competent împreună cu dosarul. Obiecțiunile sunt analizate de către un singur judecător. Orice obiecțiune inoportună, incompletă sau inadmisibilă va fi respinsă de către instanță. Pentru a decide cu privire la o obiecțiune împotriva unei hotărâri luate de un notar public, instanța poate menține în vigoare hotărârea sau o poate anula, în totalitate sau parțial. În cazul anulării (în totalitate sau parțial) a hotărârii, instanța însăși se va pronunța cu privire la partea anulată din hotărâre. O hotărâre a instanței de anulare, în totalitate sau parțial, a hotărârii notariale nu poate face obiectul unei căi de atac individuale. O hotărâre privind obiecțiunea va fi comunicată părților și notarului public.
Hotărârile pronunțate de un tribunal de primă instanță în cadrul procedurii succesorale pot face obiectul unei căi de atac în cazul în care nu se prevede altfel în Legea succesiunilor. O cale de atac poate fi formulată în termen de cincisprezece zile de la pronunțarea hotărârii în primă instanță. O cale de atac poate fi formulată în fața tribunalului de primă instanță care, în cazul în care calea de atac a fost formulată în timp util, poate să pronunțe o nouă hotărâre de modificare a hotărârii contestate, cu condiția ca aceasta să nu încalce drepturile altor persoane pe care se bazează respectiva hotărâre. În cazul în care tribunalul de primă instanță nu își modifică hotărârea, acesta va trimite acțiunea la instanța de apel, indiferent dacă calea de atac a fost formulată în termenul prevăzut de lege. În general, instanța de apel hotărăște numai asupra căilor de atac formulate în timp util, însă poate lua, de asemenea, în considerare o cale de atac care nu a fost formulată în timp util, cu condiția ca aceasta să nu încalce drepturile altor persoane care se bazează pe hotărârea atacată.
Căile de atac extraordinare nu sunt permise în cadrul procedurilor succesorale.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

O persoană devine moștenitor, legal sau testamentar, *ipso iure* în momentul decesului testatorului. La momentul respectiv, moștenitorul dobândește un drept ereditar, iar patrimoniul succesoral al defunctului este transferat prin lege moștenitorului, devenind astfel moștenirea acestuia. Pentru dobândirea unui drept ereditar, nu este necesară o declarație de acceptare a succesiunii. Un moștenitor care nu dorește să fie moștenitor are dreptul să refuze o succesiune până la pronunțarea unei hotărâri în primă instanță cu privire la succesiune.
Un legatar dobândește un drept asupra unui legat în momentul decesului testatorului.
Procedura succesorală de stabilire a moștenitorilor testatorului, a bunurilor care constituie patrimoniul succesoral al testatorului și alte drepturi legate de patrimoniul succesoral care le revin moștenitorilor, legatarilor și altor persoane este descrisă în răspunsul la întrebarea nr. 6 privind procedura succesorală.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorii care nu au refuzat succesiunea sunt răspunzători în mod individual și solidar pentru datoriile testatorului, fiecare până la concurența valorii cotei sale succesorale.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Pentru înregistrarea în cartea funciară, următoarele documente trebuie depuse la Departamentul cadastral de pe lângă tribunalul municipal în a cărui rază teritorială se află bunul imobil:
o propunere de înregistrare;
un document în original sau o copie legalizată a unui document pe baza căruia este obținut titlul de proprietate (temeiul juridic pentru obținerea titlului de proprietate – un contract de vânzare, un contract de donație, un contract de întreținere, o hotărâre cu privire la succesiune etc.);
o dovadă a naționalității cesionarului titlului de proprietate (un certificat de cetățenie, o copie legalizată a pașaportului etc.) sau o dovadă a statutului de persoană juridică (un extras din registrul comerțului), în cazul în care cesionarul este o persoană juridică străină;
în cazul în care solicitantul este reprezentat de un avocat, trebuie furnizată o procură în original sau o copie legalizată a acesteia;
în cazul în care un solicitant a numit un avocat să-l reprezinte, iar acesta se află în străinătate, solicitantul este obligat să numească un avocat cu reședința în Croația pentru a primi documentele;
dovada achitării unei taxe judiciare în valoare de 200,00 HRK, la rubrica nr. 16, și a unei taxe de timbru în valoare de 50,00 HRK, la rubrica nr. 15, în conformitate cu Legea privind taxele judiciare (Monitorul Oficial al Republicii Croația nr. 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 și 157/13).

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Legislația croată nu prevede numirea obligatorie a unui administrator al patrimoniului succesoral. Motivul este acela că patrimoniul succesoral este transferat moștenitorilor ipso iure în momentul deschiderii succesiunii (în momentul decesului testatorului sau în momentul în care acesta este declarat decedat).
Cu toate acestea, legislația croată stipulează că, în cazuri specifice, instanța cu atribuții de autentificare a testamentelor numește un curator temporar al bunurilor succesorale. Se procedează în acest mod în cazul în care nu se cunosc moștenitorii sau nu se cunoaște reședința acestora sau nu este posibilă contactarea acestora și în alte cazuri, dacă este necesar. Custodele temporar al bunurilor succesorale este autorizat să acționeze în judecată sau să fie acționat în judecată, să recupereze sau să plătească datoriile în numele moștenitorilor și să-i reprezinte pe aceștia. Dacă este necesar, instanța poate defini drepturi și atribuții speciale pentru custodele bunurilor succesorale. De asemenea, instanța poate numi un custode al bunurilor succesorale care au fost separate de bunurile moștenitorilor la cererea creditorilor testatorului.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Patrimoniul succesoral este administrat de către moștenitori, cu excepția părții care a fost încredințată spre administrare unui executor testamentar sau unui custode al bunurilor succesorale.
Testatorul poate numi prin testament unul sau mai mulți executori testamentari. Persoana numită în calitate de executor testamentar nu este obligată să accepte aceste atribuții. Atribuțiile executorului testamentar sunt specificate de testator în testament. În cazul în care testatorul nu a formulat nicio dispoziție specifică, atribuțiile executorului testamentar sunt în special următoarele:
să se îngrijească și să întreprindă tot ceea ce este necesar pentru conservarea patrimoniului succesoral în numele și în favoarea moștenitorilor;
să administreze patrimoniul succesoral;
să întreprindă tot ceea ce este necesar pentru plata datoriilor și legatelor în numele și în favoarea moștenitorilor.

În același timp, executorul testamentar trebuie să se asigure, în toate privințele, ca testamentul să fie executat conform dorinței testatorului.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Conform legislației croate, de regulă, nu se numește un administrator. Motivul este acela că patrimoniul succesoral este transferat moștenitorilor ipso iure în momentul deschiderii succesiunii (în momentul decesului testatorului sau în momentul în care acesta este declarat decedat). Moștenitorul administrează și dispune de toate bunurile care constituie patrimoniul succesoral. În cazul în care există mai mulți moștenitori, până la stabilirea cotei succesorale care revine fiecărui moștenitor, comoștenitorii administrează și dispun de toate bunurile care constituie patrimoniul succesoral în calitate de coproprietari, cu excepția părții care fost încredințată spre administrare executorului testamentar sau custodelui bunurilor succesorale.

În urma unei hotărâri definitive prin care se stabilește cota succesorală care revine fiecărui moștenitor, comoștenitorii administrează și dispun de toate bunurile care au constituit până în momentul respectiv proprietatea comună, până la dizolvarea patrimoniului succesoral, conform regulilor în baza cărora comoștenitorii administrează și dispun de patrimoniul succesoral, cu excepția părții care a fost încredințată spre administrare executorului testamentar sau custodelui bunurilor succesorale.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

În cursul procedurii succesorale, în cazul în care a fost numit un executor testamentar, instanța îi va emite acestuia, la cererea sa și fără întârziere, un certificat care să ateste capacitatea și puterile acestuia, cu precizarea că declarațiile executorului testamentar trebuie să fie considerate ca fiind cele al testatorului. Nicio persoană care acționează cu bună credință, în conformitate cu declarația persoanei care s-a identificat drept executor testamentar în baza unui certificat judiciar nu va fi răspunzătoare pentru niciun prejudiciu rezultat adus moștenitorilor. În cazul în care instanța îl revocă pe executorul testamentar, acesta este obligat să returneze instanței, fără întârziere, certificatul care atestă capacitatea și puterile sale; în caz contrar, acesta va fi răspunzător pentru eventualele prejudicii rezultate.

După încheierea procedurii succesorale, se pronunță o hotărâre cu privire la succesiune. Prin respectiva hotărâre se stabilește persoana care a devenit moștenitorul testatorului după decesul acestuia, precum și drepturile conferite unor alte persoane. Întrucât, conform legislației croate, o persoană devine moștenitor *ipso iure*, scopul stabilirii moștenitorului nu este acela de a dobândi dreptul de moștenire sau de a dobândi moștenirea în sine (acestea se dobândesc în momentul decesului testatorului), ci doar acela de a permite și de a facilita exercitarea drepturilor și obligațiilor dobândite prin succesiune.

Efectul hotărârii definitive privind succesiunea este acela că, prin respectiva hotărâre, se consideră că s-a stabilit componența patrimoniului succesoral, moștenitorul testatorului, dimensiunea cotei succesorale care revine acestuia, dacă dreptul de moștenire al acestuia este limitat sau grevat și, în caz afirmativ, în ce mod, precum și dacă există alte drepturi la legate și, în caz afirmativ, care sunt acestea.

Conținutul unei hotărâri definitive cu privire la succesiune poate fi contestat de către o persoană pentru care, conform dispozițiilor Legii succesiunilor, caracterul definitiv al hotărârii cu privire la succesiune sau o acțiune civilă împotriva persoanelor în favoarea cărora au fost constatate faptele a căror veridicitate le contestă nu creează niciun fel de obligații.

Hotărârea definitivă cu privire la succesiune nu este obligatorie pentru persoanele care pretind un drept la bunurile în cazul cărora s-a stabilit că fac parte din patrimoniul succesoral, cu condiția ca persoanele în cauză să nu fi participat la audierea privind atestarea valabilității testamentului în calitate de părți și să nu fi fost citate în mod corespunzător să participe personal la respectiva audiere. De asemenea, o astfel de hotărâre nu este obligatorie pentru persoanele care pretind, ca urmare a decesului testatorului, un drept la moștenire în temeiul testamentului sau al legii sau care pretind un drept la un legat, cu condiția ca persoanele în cauză să nu fi participat la audierea privind atestarea valabilității testamentului în calitate de părți și să nu fi fost citate în mod corespunzător să participe personal la respectiva audiere.

Cu titlu excepțional, pentru persoanele care au participat la audierea privind atestarea valabilității testamentului în calitate de părți sau care au fost citate în mod corespunzător să participe la respectiva audiere, prin hotărârea definitivă, nu se creează niciun fel de obligație în ceea ce privește eventualele drepturi de care ar beneficia în temeiul unui testament găsit ulterior sau în ceea ce privește drepturile stabilite în cadrul unei proceduri civile sau administrative (a cărei inițiere le-a fost solicitată) după ce hotărârea cu privire la succesiune devine definitivă, dacă au fost îndeplinite condițiile prealabile pe baza cărora acestea ar putea solicita, în cadrul unei acțiuni civile, repetarea procedurii succesorale.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 06/02/2023

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Italia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Dispozițiile pentru cauză de moarte pot fi stabilite numai prin intermediul unui testament. Testamentele conjunctive și pacturile asupra succesiunilor viitoare sunt interzise.

Dispozițiile testamentare pot lua forma:

desemnării unui moștenitor, prin care testatorul cedează întregul patrimoniu succesoral sau o cotă-parte din acesta, fără a specifica activele care fac obiectul cedării respective;
unui legat, prin care testatorul cedează unul sau mai multe active identificate în mod specific.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Dispozițiile testamentare nu trebuie să fie înregistrate, indiferent de forma utilizată.
În cazul unui testament public, care este un testament întocmit sub forma unui act notarial, notarul, după decesul testatorului, trebuie să transfere testamentul din registrul actelor de ultimă voință către registrul tranzacțiilor *inter vivos* și să înregistreze procesul-verbal de transfer.
În cazul unui testament olograf, care este un testament întocmit sub semnătură privată, acesta trebuie prezentat unui notar, după decesul testatorului, astfel încât notarul să poată să asigure efectul legal al acestuia prin intermediul unui proces-verbal de publicare care va fi ulterior înregistrat.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Un testator poate din punct de vedere juridic să cedeze întregul său patrimoniu succesoral. Soțul/soția, copiii săi și descendenții acestora, precum și (în cazul în care nu există copii) părinții acestuia au dreptul la o „rezervă succesorală", care reprezintă o cotă-parte minimă din succesiune care le este rezervată; însă un testament care nu respectă acest drept este, de asemenea, valabil și eficace, cu condiția ca acesta să nu fie contestat de către moștenitorii descriși mai sus. În cazul în care testamentul nu este contestat sau o eventuală acțiune în justiție pentru contestarea acestuia se dovedește nefondată, testamentul rămâne în vigoare în întregime.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care nu există testament, se aplică normele privind succesiunea legală din Codul civil. În unele cazuri, poate exista un testament prin care să fie cedată doar o cotă-parte din patrimoniul succesoral: pentru partea rămasă, normele privind succesiunea legală se aplică în paralel cu cele care reglementează dispoziția testamentară. Persoanele care au dreptul prin lege la moștenire sunt soțul/soția, copiii, părinții, frații/surorile și rudele până la gradul al șasea. Cotele-părți din moștenire depind de existența efectivă a persoanelor enumerate mai sus. Existența copiilor exclude părinții, frații/surorile și rudele mai îndepărtate.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

O moștenire este acordată moștenitorului pe baza unei declarații de acceptare, în timp ce legatul se acordă automat, cu condiția să nu se fi renunțat la acesta. Acceptarea unei moșteniri nu poate fi parțială și poate fi expresă (printr-o declarație corespunzătoare) sau tacită (în cazul în care moștenitorul săvârșește o faptă care nu ar fi putut fi săvârșită decât în cazul în care respectiva persoană ar fi avut calitatea de moștenitor, cum ar fi vânzarea unui bun succesoral). Declarația de acceptare sau de renunțare se realizează printr-un act notarial sau printr-un proces-verbal al unui grefier al instanței competente în a cărei rază teritorială este deschisă succesiunea. Aceleași norme se aplică și în cazul moștenitorilor rezervelor succesorale, care nu pot să accepte sau să renunțe decât la rezerva succesorală. Cu toate acestea, respectivii moștenitori pot să renunțe la dreptul lor la o rezervă succesorală din patrimoniu în situațiile în care respectiva rezervă succesorală a fost lezată. În cazul în care un moștenitor al unei rezerve succesorale a fost exclus de la succesiune sau este beneficiarul unei cote-părți din patrimoniu mai mici decât rezerva succesorală care îi revine, acesta poate introduce o acțiune în instanță numai în scopul de a-și exercita dreptul de a beneficia de rezerva succesorală.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Nu există o procedură unică definită prin lege.
Succesiunea se deschide după decesul testatorului. La data respectivă și pe baza testamentului sau a normelor legale aplicabile, sunt identificate persoanele desemnate în calitate de moștenitori sau legatari. Persoanele respective sunt responsabile ulterior de luarea măsurilor necesare emiterii declarațiilor de acceptare sau de renunțare, care apoi sunt utilizate pentru a stabili persoana care moștenește bunurile succesorale și în ce proporție.
În cazul în care există mai mulți coproprietari, fiecare dintre aceștia are dreptul de a solicita împărțirea patrimoniului succesoral, care se poate realiza prin intermediul unui contract sau al unei cereri adresate instanței în cadrul unei proceduri civile de drept comun în scopul pronunțării unei hotărâri privind împărțirea patrimoniului succesoral.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Legatarii își dobândesc automat calitatea de legatar, cu excepția cazului în care aceștia renunță la moștenire. Calitatea de moștenitor se dobândește printr-o declarație de acceptare expresă sau printr-un act care constituie o acceptare tacită. Persoanele desemnate în calitate de moștenitori care se află în posesia bunurilor succesorale devin în mod automat moștenitori după trecerea unei perioade de trei luni de la data deschiderii succesiunii.
Acceptarea expresă, care trebuie să fie acordată în termen de zece ani de la deschiderea succesiunii, poate lua forma unei acceptări pure și simple sau a unei acceptări sub beneficiu de inventar pentru a limita răspunderea pentru datoriile defunctului/defunctei.
Acceptarea succesiunii de către minori sau de către alte persoane care fac obiectul unei incapacități juridice trebuie să se realizeze în mod expres și sub beneficiu de inventar.
Efectele acceptării succesiunii sau a legatului sunt retroactive până în momentul deschiderii succesiunii.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorii sunt răspunzători pentru toate datoriile defunctului/defunctei, proporțional cu valoarea părților lor corespunzătoare din moștenire. În schimb, legatarii nu sunt răspunzători pentru aceste datorii.
Moștenitorul pur și simplu are o răspundere personală nelimitată în ceea ce privește datoriile defunctului/defunctei și este, prin urmare, răspunzător chiar dacă cuantumul datoriilor depășește valoarea activelor succesorale.
În cazul în care succesiunea a fost acceptată sub beneficiu de inventar, moștenitorul este răspunzător pentru datoriile defunctului/defunctei numai până la concurența valorii activelor succesorale.
În cazul în care succesiunea a fost acceptată sub beneficiu de inventar, trebuie întocmit un raport în care să se descrie și să se indice valoarea tuturor bunurilor care constituie activele și a tuturor pasivelor: moștenitorul trebuie să fie autorizat de către instanță să întreprindă orice acțiune pentru a dispune de bunurile succesorale, iar această autorizație se va acorda numai dacă acțiunile în cauză servesc intereselor creditorilor succesorali.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Moștenitorii și legatarii au obligația de a prezenta autorităților fiscale o declarație de succesiune, care conține informații cu privire la toate activele succesorale, inclusiv bunurile imobile, precum și datele cadastrale corespunzătoare. O copie a declarației de succesiune este utilizată pentru transferul evidențelor din registrele cadastrale și, prin urmare, pentru înregistrarea oricăror bunuri imobile pe numele moștenitorilor sau legatarilor care au devenit proprietarii acestora.

Procedura care se aplică pentru înregistrarea bunurilor moștenite de către moștenitori sau legatari în registrele funciare este diferită pentru cele două categorii. În cazul unui legatar, dreptul de proprietate este înregistrat pe baza unei copii a testamentului în care se precizează respectivul legat. În cazul unui moștenitor, se înregistrează declarația de acceptare expresă sau acțiunea de stabilire a acceptării tacite.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Numirea unui administrator nu este obligatorie.

Orice persoană care întocmește un testament poate numi un executor testamentar care este responsabil de administrarea activelor succesorale numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea rolului respectiv.

Legea indică persoanele responsabile de administrarea unui patrimoniu succesoral în cazul în care moștenitorii fac obiectul unei incapacități juridice.

În cazul în care una dintre persoanele desemnate în calitate de moștenitori acceptă succesiunea, se poate solicita instanței să numească un curator pentru succesiunea vacantă care va administra activele succesorale până la emiterea unei prime declarații de acceptare, moment în care îndatoririle de curator vor înceta automat.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

În cazul în care un legat prevede ca acțiunile să fie întreprinse de către moștenitori, aceștia din urmă sunt responsabili pentru executarea dispozițiilor testamentare.

Testatorul poate numi un executor testamentar care va fi responsabil ulterior pentru garantarea respectării dispozițiilor testamentare.

Activele succesorale sunt administrate de către persoanele care au obligația să execute dispozițiile testamentare până când respectivele sarcini sunt îndeplinite integral.

9.3 Ce competențe are un administrator?

În general, administratorii au doar competențe de administrare ordinară, astfel încât aceștia să poată proteja activele succesorale și valoarea acestora. Este necesară o autorizare din partea instanței pentru acte de dispoziție sau de administrare extraordinară.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Autoritățile din localitatea în care s-a născut sau a locuit defunctul/defuncta emit un certificat de deces, un extras din registrul de evidență a deceselor și un certificat privind situația familială care conține informații cu privire la decesul persoanei respective, datele sale cu caracter personal și relațiile sale de rudenie.

Calitatea de moștenitor sau de legatar nu este atestată de niciun document emis de autoritățile publice.

Orice persoană care dorește să dobândească calitatea de moștenitor sau de legatar poate prezenta un act notarial, care reprezintă o declarație făcută în fața unui notar de către doi martori care nu sunt implicați în succesiune, sub rezerva răspunderii penale. Autoritățile publice acceptă, de asemenea, o declarație în locul unui act notarial, întocmită de persoana în cauză, de asemenea, sub rezerva răspunderii penale.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 22/12/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Cipru

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

În principiu, dreptul intern nu include nicio dispoziție referitoare la testamentele conjunctive. Practic, în momentul întocmirii testamentului, fiecare dintre soți îl poate desemna pe celălalt ca unic moștenitor.

Testamentele sunt întocmite și executate în conformitate cu dispozițiile articolului 23 din capitolul 195.

Testamentele trebuie să fie întocmite în scris și semnate de către testator sau de către o altă persoană, la cererea și în prezența testatorului. Acestea trebuie semnate, de asemenea, în prezența a cel puțin doi martori, toți prezenți în același timp, pentru a atesta și a semna testamentul în prezența testatorului. În cazul în care testamentul cuprinde mai mult de o pagină, toate paginile trebuie semnate sau parafate.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Un testament poate:

(a) să fie depus la grefa din provincia testatorului, în conformitate cu dispozițiile articolului 9 din capitolul 189;

(b) să fie păstrat la cabinetul avocatului testatorului sau

(c) să fie păstrat de către testatorul însuși sau de către orice altă persoană desemnată de testator în acest scop.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Principiul rezervei succesorale este inclus în dreptul intern, fiind reglementat de articolul 41 din capitolul 195. Articolul 51 din capitolul 195 este, de asemenea, relevant.

Copiii au dreptul la o cotă-parte disponibilă de până la 25 % din valoarea netă a patrimoniului succesoral. În cazul în care nu există niciun copil, ci doar un soț supraviețuitor/o soție supraviețuitoare sau un părinte (tatăl sau mama), acesta are dreptul la o cotă-parte disponibilă de până la 50 %, în timp ce în toate celelalte cazuri, întregul patrimoniu succesoral poate fi transferat.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În lipsa unei dispoziții pentru cauză de moarte, patrimoniul succesoral va fi transmis în conformitate cu dispozițiile articolului 44 *și următoarele* din capitolul 195.

În cazul în care există copii și un soț/o soție, valoarea netă a patrimoniului succesoral va fi distribuită, în părți egale, soțului/soției și copiilor. În cazul în care nu există copii sau descendenți, cota-parte care îi revine soțului/soției va crește, în funcție de existența altor rude de până la al patrulea grad de rudenie. În special, în cazul existenței unor frați/surori sau părinți ai defunctului/defunctei, cota-parte care îi revine soțului/soției se ridică la 50 % din valoarea netă, iar în cazul în care nu există alte rude de până la al patrulea grad de rudenie, soțul/soția are dreptul la ¾ din patrimoniul succesoral. În toate celelalte cazuri, întregul patrimoniu succesoral îi va reveni soțului/soției.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

În toate cazurile de mai sus, autoritatea competentă este instanța districtuală în a cărui rază teritorială se află ultima reședință a testatorului/defunctului (defunctei).

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Depunerea unei cereri

Prezentarea unei exceptări temporare aprobate de către Administrația Financiară

Emiterea unui act de concesiune

Înregistrarea inventarului

Plata oricărei datorii succesorale, inclusiv a obligațiilor fiscale

Împărțirea patrimoniului succesoral

Înregistrarea conturilor finale

Dreptul intern nu include nicio dispoziție referitoare la o procedură succesorală inițiată *ex officio* de către instanță.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

O persoană poate deveni moștenitor în cazul în care este o rudă a defunctului/defunctei până la al șaselea grad de rudenie. O dispoziție în acest sens este menționată la articolul 44 *și următoarele* din capitolul 195 și în prima și cea de a doua anexă la capitolul 195.

O persoană poate deveni moștenitor în cazul în care anumite bunuri succesorale îi sunt transmise prin testament de către testator.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

În conformitate cu dreptul intern, moștenitorii nu sunt răspunzători pentru datoriile defunctului/defunctei. Datoriile se impută exclusiv din bunurile succesorale, care vor fi împărțite moștenitorilor/legatarilor numai după achitarea datoriilor (inclusiv a obligațiilor fiscale). O dispoziție în acest sens este menționată la articolele 41 litera (b) și 42 din capitolul 189.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

În cazul în care termenul „înregistrare” de bunuri imobiliare înseamnă transmiterea patrimoniului imobiliar al defunctului/defunctei către moștenitorii/legatarii acestuia, documentele necesare sunt următoarele:

actul de concesiune;

un certificat de achitare a obligațiilor fiscale emis de către Administrația Financiară și o autorizație de cesiune de bunuri imobiliare;

un certificat de achitare a obligațiilor fiscale privind impozitele aplicate bunurilor imobiliare/câștigurilor de capital;

o chitanță și un certificat de achitare a taxelor edilitare și de canalizare și o declarație solemnă privind distribuția din partea administratorului patrimoniului succesoral și/sau a executorului testamentar;

orice alt document solicitat de către Oficiul de Cadastru și/sau de către Administrația Financiară.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Numirea unui administrator este obligatorie în scopul împărțirii bunurilor succesorale. Numirea se face, la cerere, prin ordin judecătoresc. Cererea de administrare se întocmește în conformitate cu capitolul 189, în special cu articolele 18, 19, 20, 29, 49 și cu capitolul 192. Cererea trebuie însoțită de o declarație sub jurământ din partea administratorului sau executorului propus, de o declarație sub jurământ din partea garantului, dacă este necesar, și de un act de garanție, dacă este necesar. Aceasta trebuie însoțită, de asemenea, de un certificat de deces și de moștenitor emis de către primarul localității în care își avea reședința defunctul/defuncta și de consimțământul moștenitorilor cu privire la numirea unui administrator. În toate celelalte cazuri, se urmează procedura descrisă la întrebarea 6 de mai sus.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Dreptul de a executa dispoziția pentru cauză de moarte a defunctului/defunctei este deținut de executor, iar, în cazul în care acesta decedează sau nu este interesat, dreptul este deținut de orice persoană care are un interes legitim în ceea ce privește patrimoniul succesoral, de exemplu, un legatar sau un moștenitor.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Competențele administratorului sunt descrise la articolul 41 din capitolul 189.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Documentul în cauză este actul de concesiune în care este numit administratorul și/sau executorul. Numele beneficiarilor sunt enumerate în cererea de administrare și/sau de validare a testamentului și în certificatul de deces și de moștenitor emis de primarul localității în care își avea reședința defunctul /defuncta.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 10/02/2023

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Letonia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziţia pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

În temeiul articolului 418 din Codul civil leton (*Civillikums*), testamentul este actul unilateral prin care o persoană dispune cu privire la întreaga sa avere, la o parte din aceasta sau la anumite bunuri ori drepturi pentru timpul când nu va mai fi în viață. În temeiul articolului 420 din Codul civil, orice persoană poate întocmi un testament, cu excepția minorilor. Minorii care au împlinit vârsta de 16 ani pot întocmi testamente cu privire la bunurile personale (articolul 195 din Codul civil). Persoanele aflate sub tutelă pot, de asemenea, să întocmească testamente. Trebuie precizat că, în temeiul articolului 421 din Codul civil, persoanele care nu pot să își exprime voința nu pot întocmi testamente.

Dreptul civil prevede că, în funcție de forma lor, testamentele pot să fie autentice sau olografe.

Testamentele autentice sunt întocmite în fața unui notar sau a unui tribunal pentru familie. Ele trebuie să fie redactate în prezența testatorului. Se consideră că originalul unui testament autentic este testamentul înscris în registrul actelor din cadrul unui notariat sau al unui consulat ori în registrul testamentelor din cadrul unui tribunal pentru familie. După semnarea originalului, testatorului i se eliberează un exemplar al testamentului.

În temeiul articolelor 445 și 446 din Codul civil, testamentele olografe sunt valabile dacă există siguranța că ele au fost întocmite de către testator și că reflectă corect ultima voință a acestuia. Testamentele olografe se întocmesc în scris, fiind scrise în întregime și semnate de mâna testatorului.

În temeiul articolului 604 din Codul civil, testamentul în care două sau mai multe persoane testează reciproc una în favoarea celeilalte în cadrul unui singur înscris se numește testament conjunctiv. Totuși, testamentul în care numirea unei persoane ca moștenitor este condiționată de numirea valabilă a unei alte persoane, astfel încât cele două numiri sunt valabile sau nevalabile numai împreună, este denumit testament reciproc.

În temeiul articolului 639 din Codul civil, succesiunea contractuală se stabilește printr-un acord conform căruia o parte îi acordă altei părți sau mai multe părți își acordă reciproc, integral sau parțial, dreptul la o moștenire viitoare. Acest tip de acord se numește pact asupra unei succesiuni viitoare. Într-un pact asupra unei succesiuni viitoare, o parte poate, de asemenea, să acorde o moștenire unei alte părți sau unui terț. Nu este permisă excluderea de la moștenire prin pact asupra unei succesiuni viitoare.

2 Ar trebui ca dispoziţia să fie înregistrată şi, dacă da, în ce mod?

Dacă dispoziția pentru cauză de moarte este întocmită sub forma unui înscris autentic (act notarial, testament certificat de un tribunal pentru familie), aceasta trebuie înregistrată în registrul public al testamentelor. Dispozițiile pentru cauză de moarte care sunt întocmite sub semnătură privată nu sunt înregistrate, cu excepția cazului în care au fost depuse spre păstrare la un notar public sau la un tribunal pentru familie.

3 Există restricţii asupra libertăţii de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Testatorul are libertatea de a stabili cine va moșteni întregul său patrimoniu după moartea sa, dar nu poate dispune în privința rezervei succesorale, care trebuie să revină moștenitorilor rezervatari. Moștenitorii rezervatari au doar dreptul să pretindă plata echivalentului în bani al rezervei succesorale.

4 În cazul în care nu există o dispoziţie pentru cauză de moarte, cine moşteneşte şi în ce proporţie?

În temeiul Codului civil au dreptul la moștenire soțul supraviețuitor, rudele și persoanele adoptate.

Persoanele adoptate și descendenții lor îi moștenesc pe părinții adoptivi și pe rudele acestora. Descendenții unei persoane adoptate o moștenesc pe persoana adoptată, dar și pe părintele adoptiv și pe rudele acestuia. Moștenitorul dintr-o clasă de succesiune inferioară nu moștenește dacă moștenitorii dintr-o clasă de succesiune superioară și-a exprimat voința de a moșteni.

Soțul moștenește împreună cu moștenitorii din prima, a doua sau a treia clasă de succesiune. Când moștenește împreună cu moștenitori din prima clasă, soțul primește o cotă egală cu aceea a descendenților dacă numărul descendenților care și-au exprimat voința de a moșteni este mai mic de patru; dacă acest număr este mai mare sau egal cu patru, soțul primește un sfert din patrimoniul succesoral. Când moștenește împreună cu moștenitori din a doua sau a treia clasă, soțul primește o jumătate din patrimoniul succesoral. Soțul primește întregul patrimoniu succesoral dacă nu există niciun moștenitor din prima, a doua sau a treia clasă sau dacă eventualii moștenitori nu și-au exprimat voința de a moșteni.

Rudele defunctului moștenesc într-o ordine stabilită, care se bazează atât pe tipul de rudenie, cât și pe gradul de rudenie. În scopul de a stabili ordinea succesiunii, moștenitorii legali se încadrează în patru clase distincte:

în prima clasă moștenesc, indiferent de gradul de rudenie, toți descendenții defunctului, dacă între aceștia și defunct nu există alți descendenți care ar avea dreptul să moștenească;

în cea de-a doua clasă moștenesc ascendenții defunctului din cel mai apropiat grad, precum și frații buni ai defunctului și copiii fraților buni care au decedat înaintea acestuia;

în cea de-a treia clasă moștenesc frații vitregi ai defunctului, precum și copiii fraților vitregi care au decedat înaintea acestuia;

în cea de-a patra clasă moștenesc celelalte rude colaterale din cel mai apropiat grad de rudenie, indiferent dacă rudenia este totală sau parțială.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Notarul public.

5.2 să primească o declaraţie de renunţare sau de acceptare a unei succesiuni?

Notarul public.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Notarul public.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Notarul public.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

După deschiderea succesiunii, moștenitorul trebuie să își exprime voința de a accepta moștenirea. Acest lucru se face prin depunerea unei cereri de moștenire la un notar public. Notarul public deschide procedura de succesiune, anunță deschiderea succesiunii, constată dreptul la moștenire al unei persoane și eliberează certificatul de moștenitor.

Dacă succesiunea are loc în temeiul unei dispoziții pentru cauză de moarte, această dispoziție trebuie să fie depusă la un notar, care o va citi și îi va recunoaște valabilitatea în forma cerută de lege. Și în acest caz, moștenitorul trebuie să își exprime voința de a accepta moștenirea. Dacă a fost desemnat un legatar, acesta va fi, de asemenea, menționat în certificatul de moștenitor.

Legislația letonă nu cuprinde prevederi cu privire la lichidarea și partajul patrimoniului succesoral al defunctului. O astfel de prevedere poate fi inclusă de un testator în dispoziția sa pentru cauză de moarte, dar astfel de cazuri nu sunt frecvente. După ce notarul confirmă dreptul la succesiune al moștenitorilor, aceștia din urmă pot fie să rămână în indiviziune, fie să își împartă bunurile încheind un contract de partaj al patrimoniului succesoral. Dacă partajul patrimoniului succesoral este dorit numai de unul sau de o parte din moștenitori, împotriva voinței celorlalți moștenitori, părțile care doresc partajul pot introduce o acțiune de partaj succesoral.

Singurul caz în care legea prevede vânzarea bunurilor defunctului este atunci când nu există moștenitori și când succesiunea este declarată vacantă, intrând în jurisdicția statului. Dacă există creditori, bunurile sunt vândute la licitație de către un executor judecătoresc. Dacă nu există creditori, înstrăinarea bunurilor este hotărâtă de Serviciul de Administrare Fiscală.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

În ceea ce îi privește pe legatari, la articolul 500 din Codul civil se prevede că, în cazul în care unei persoane îi este lăsat prin testament numai un anumit bun din moștenire, și nu totalitatea moștenirii sau o parte din aceasta, bunul respectiv se numește legat, iar persoana căreia acesta îi este lăsat prin testament se numește legatar.

Persoana interesată trebuie să depună o cerere de moștenire la un notar public. Dacă există o dispoziție pentru cauză de moarte, aceasta trebuie, de asemenea, să fie depusă la notar și să fie citită de către acesta. Notarul eliberează moștenitorilor și legatarilor un certificat de moștenitor la expirarea termenului de acceptare a moștenirii, care a fost stabilit de către notar (de cel puțin 3 luni), sau în conformitate cu prevederile Codului civil (un an de la deschiderea succesiunii sau de la luarea la cunoștință a deschiderii succesiunii).

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Codul civil prevede că, odată cu acceptarea și dobândirea moștenirii, toate drepturile și obligațiile defunctului, în măsura în care acestea nu se sting odată cu decesul, sunt transferate moștenitorilor. Moștenitorii răspund pentru datoriile defunctului, inclusiv cu bunurile proprii dacă bunurile moștenite sunt insuficiente. Moștenitorul care a acceptat o moștenire sub beneficiu de inventar răspunde pentru datoriile defunctului și pentru orice altă obligație a acestuia numai în limita moștenirii culese.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Certificatul de moștenitor și cererea de înregistrare se depun la cartea funciară.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Pot fi numite următoarele persoane:

un administrator al patrimoniului succesoral, după deschiderea succesiunii. La cererea moștenitorilor sau, în anumite cazuri prevăzute de lege (de exemplu, când un patrimoniu este puternic grevat de datorii, când nu există moștenitori sau când moștenitorii nu poate fi contactați etc.), notarul public instituie administrarea patrimoniului succesoral printr-un act separat, care este trimis tribunalului pentru familie în vederea numirii unui administrator;

un executor testamentar. Această numire are loc în timpul vieții testatorului atunci când acesta își întocmește testamentul.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Testamentul care produce efecte juridice este executat de către executorul testamentar, numit în acest scop fie chiar în testament, fie într-un act separat întocmit de testator. Dacă nu a fost numit un executor, testamentul este executat de un moștenitor desemnat în testament. Dacă însă nu există niciun moștenitor testamentar direct, testamentul este executat de către un administrator al patrimoniului succesoral, numit de un tribunal pentru familie pe baza unei decizii a notarului.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Statutul juridic al executorului testamentar și întinderea drepturilor și a obligațiilor sale sunt determinate de voința testatorului, așa cum este exprimată în testament. Dacă testatorul nu a lăsat alte instrucțiuni precise, executorul testamentar nu trebuie decât să se asigure, în măsura necesară pentru scopul urmărit, că testamentul este respectat conform ultimei voințe a defunctului, că succesiunea este efectuată și că patrimoniul succesoral este împărțit între moștenitori și legatari.

Administratorii unui patrimoniu succesoral acționează, în ceea ce privește administrarea și reprezentarea patrimoniului, în totală independență și în interesul patrimoniului. Aceștia administrează un patrimoniu succesoral cu aceeași grijă și diligență cu care un proprietar atent și-ar administra propriile bunuri. Pe durata administrării patrimoniului succesoral, administratorii depun declarații anuale la un tribunal pentru familie, iar după distribuirea patrimoniului succesoral către moștenitori sau după încetarea administrării din orice motiv, trebuie depusă o declarație finală. Administrarea și dreptul administratorului de a acționa în numele patrimoniului succesoral se încheie în momentul eliberării unui certificat de moștenitor de către un notar.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Notarul public eliberează un certificat de moștenitor sub forma unui înscris autentic. Opozabilitatea unui înscris autentic nu poate fi pusă în discuție. Înscrisul poate să fie atacat în justiție în cadrul unei acțiuni separate.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 06/02/2024

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Lituania

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Conform Codului civil al Republicii Lituania (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*), dispoziția pentru cauză de moarte se întocmește sub forma unui testament. Un testament poate fi autentic (redactat în scris în două exemplare și autentificat de un notar sau de un funcționar consular al Republicii Lituania într-o altă țară) sau olograf [un testament scris de mâna testatorului în care se specifică numele și prenumele testatorului, data (ziua, luna și anul) și locul emiterii testamentului, în care este exprimată voința testatorului și care este semnat de către testator; acest tip de testament poate fi redactat în orice limbă). Soții pot întocmi un testament conjunctiv prin care se desemnează unul pe altul drept moștenitor. În cazul decesului unuia dintre soți, soțul supraviețuitor moștenește în întregime patrimoniul soțului decedat (inclusiv comunitatea de bunuri între soți), cu excepția rezervei succesorale.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Testamentul autentic este autentificat și înscris în registrul notarial în prezența testatorului. Un exemplar al testamentului este păstrat de către testator, iar celălalt rămâne la autoritatea care l-a autentificat. Testatorul poate încredința testamentul olograf spre păstrare unui notar sau unui funcționar consular al Republicii Lituania dintr-o țară străină. Registrul testamentelor întocmite în Republica Lituania este gestionat de către Biroul Central pentru Ipoteci (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Notarii și funcționarii consulari trebuie să notifice Biroului Central pentru Ipoteci, în termen de trei zile lucrătoare, toate testamentele autentificate, acceptate spre păstrare sau anulate. Notificarea trebuie să cuprindă numele și prenumele, codul numeric personal și domiciliul testatorului, precum și data și locul emiterii testamentului, tipul acestuia și locul în care este păstrat. Conținutul testamentului nu trebuie să fie specificat.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Da, Codul Civil prevede dreptul la rezerva succesorală: copiii (copii adoptivi), soțul/soția și părinții (părinți adoptivi) defunctului care depindeau financiar de defunct la data decesului acestuia, moștenesc, indiferent de conținutul testamentului, jumătate din cota la care ar fi fost îndreptățit fiecare dintre ei în cazul unei succesiuni legale (rezerva succesorală), dacă prin testament nu le este lăsat mai mult. Rezerva succesorală este determinată în funcție de valoarea patrimoniului succesoral, din care fac parte și mobilierul și aparatele de uz casnic obișnuite.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În lipsa unui testament, se deschide succesiunea legală. În cazul succesiunii legale, moștenesc în părți egale următorii: în prima clasă – copiii defunctului (inclusiv copiii adoptivi) și copiii defunctului născuți după moartea acestuia; în a doua clasă – părinții (părinți adoptivi) și nepoții defunctului; în a treia clasă – bunicii paterni și materni, precum și străneopoții defunctului; în a patra clasă – frații și surorile, precum și străbunicii paterni și materni ai defunctului; în a cincea clasă – copiii fraților și ai surorilor defunctului (nepoți și nepoate), precum și frații și surorile părinților defunctului (unchi și mătuși); în a șasea clasă – copiii fraților și ai surorilor părinților defunctului (veri și vere). Moștenitorii din a doua clasă vin la moștenire numai atunci când nu există moștenitori din prima clasă sau când aceștia nu acceptă moștenirea sau renunță la moștenire, precum și atunci când toți moștenitorii din prima clasă au fost privați de dreptul de a moșteni. Moștenitorii din a treia, a patra, a cincea și a șasea clasă moștenesc atunci când nu există moștenitori dintr-o clasă superioară sau când aceștia din urmă au renunțat la moștenire sau au fost privați de dreptul de a moșteni. Copiii adoptivi și descendenții acestora care primesc o moștenire în urma decesului părintelui adoptiv sau al rudelor acestuia sunt asimilați copiilor părintelui adoptiv și descendenților acestora. Ei nu au drept la succesiunea legală în urma decesului părinților lor naturali sau al altor ascendenți, și nici în urma decesului fraților și surorilor de sânge. Părinții adoptivi și rudele acestora care beneficiază de succesiune în urma decesului copilului lor adoptiv sau al descendenților acestuia sunt asimilați părinților naturali și altor rude de sânge. Părinții naturali ai unui copil adoptiv și rudele de sânge ale acestora de grad superior pe linie ascendentă nu au dreptul la succesiune legală în urma decesului unui copil adoptiv sau al descendenților acestuia. Au dreptul la succesiunea legală copiii care sunt născuți din părinți căsătoriți sau din părinți a căror căsătorie a fost anulată, precum și copiii care sunt născuți în afara căsătoriei și a căror paternitate a fost stabilită conform legii. Nepoții și străneopoții defunctului participă la succesiunea legală împreună cu moștenitorii din prima și a doua clasă dacă unul dintre părinții lor, care ar fi fost moștenitor, nu mai este în viață în momentul deschiderii succesiunii. Aceștia moștenesc, în cote egale, partea care ar fi revenit prin succesiune legală tatălui sau mamei decedate. Soțul supraviețuitor al defunctului moștenește prin succesiune legală sau împreună cu moștenitorii din prima sau a doua clasă, dacă există. Dacă moștenitorii sunt în număr de maximum trei (fără a se lua calcul soțul supraviețuitor), soțul supraviețuitor moștenește, împreună cu moștenitorii din prima clasă, un sfert din moștenire. Dacă există mai mult de trei moștenitori, soțul supraviețuitor moștenește, în cote egale, alături de ceilalți moștenitori. Dacă moștenește împreună cu moștenitorii din a doua clasă, soțul supraviețuitor beneficiază de jumătate din moștenire. Dacă nu există moștenitori din prima sau a doua clasă, soțul supraviețuitor moștenește întregul patrimoniu. Mobilierul și aparatele de uz casnic obișnuite se transmit moștenitorilor prin succesiune legală, indiferent de gradul de rudenie și de cota moștenită, dacă moștenitorii au locuit împreună cu defunctul timp de cel puțin un an până la decesul acestuia.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Notarul și instanța de la locul deschiderii succesiunii.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Conform codului civil lituanian, moștenitorul trebuie să accepte moștenirea pentru a o dobândi. Acceptarea nu poate fi parțială sau supusă unor condiții și excepții. Se consideră că moștenirea este acceptată când moștenitorul începe efectiv să gestioneze bunurile moștenite sau când depune o cerere de acceptare a moștenirii la notarul de la locul deschiderii succesiunii. Se consideră că moștenirea este acceptată când moștenitorul începe să gestioneze bunurile moștenite, tratându-le ca pe proprietatea sa (gestionează și utilizează bunurile moștenite, dispune de ele, le supraveghează, plătește impozite, s-a adresat instanței exprimându-și voința de a accepta moștenirea și de a numi un administrator al moștenirii etc.). Când moștenitorul începe să gestioneze o parte din patrimoniul succesoral sau chiar numai anumite bunuri din acest patrimoniu, se consideră că moștenirea a fost acceptată în întregime. Moștenitorul care a început să gestioneze bunurile moștenite are dreptul să renunțe la moștenire în termenul stabilit pentru acceptarea moștenirii, prin depunerea unei cereri la notarul de la locul deschiderii succesiunii. Într-un astfel de caz, se consideră că moștenitorul a gestionat patrimoniul succesoral în interesul altor beneficiari. Aceste acțiuni trebuie să fie întreprinse în termen de trei luni de la data deschiderii succesiunii. Persoanele al căror drept la moștenire apare numai dacă alți moștenitori renunță la moștenire își pot exprima acordul de a accepta moștenirea în termen de trei luni de la nașterea dreptului la acceptare. Termenul de acceptare a moștenirii poate fi prelungit pe cale judiciară, când o instanță recunoaște că termenul a fost depășit din motive serioase. Moștenirea poate să fie acceptată după expirarea termenului stabilit fără a se apela la o instanță și atunci când toți ceilalți moștenitori legali care au acceptat moștenirea consimt la acest lucru. Notarul este obligat să informeze Biroul Central pentru Ipoteci cu privire la acceptarea moștenirii în termen de trei zile lucrătoare. Moștenitorul sau legatarul are dreptul de a renunța la moștenire în termen de trei luni de la data deschiderii succesiunii. Renunțarea nu poate să fie parțială sau supusă unor condiții și excepții. Renunțarea la moștenire produce aceleași efecte ca și neacceptarea moștenirii. Moștenitorul renunță la moștenire prin depunerea unei cereri la notarul de la locul deschiderii succesiunii. Renunțarea la moștenire nu este permisă dacă moștenitorul a depus la notarul de la locul deschiderii succesiunii o cerere de acceptare a moștenirii sau o cerere de eliberare a certificatului de moștenitor. Când există mai mulți moștenitori, patrimoniul moștenit intră în proprietatea comună a tuturor moștenitorilor, cu excepția cazului în care nu s-a dispus altfel prin testament. Nimeni nu poate fi obligat să renunțe la dreptul său de a separa cota care îi revine din patrimoniul transmisibil. Patrimoniul succesoral se împarte de comun acord între moștenitori. Patrimoniul succesoral nu poate să fie divizat înainte ca moștenitorul legal sau legatarul să se nască sau dacă testatorul a dispus prin testament o anumită perioadă de deținere în comun a bunurilor moștenite de către succesori. Această perioadă nu poate depăși cinci ani de la data deschiderii succesiunii, cu excepția cazurilor în care printre moștenitori există minori. În acest caz, testatorul poate interzice partajul patrimoniului succesoral până când moștenitorii în cauză împlinesc vârsta de optsprezece ani. Moștenitorii pot efectua partajul succesoral de comun acord înainte ca drepturile lor de proprietate să fie înscrise în registrul public. Partajul succesoral face obiectul unui act notarial, care trebuie să fie înscris în registrul public. În cazul în care moștenitorii nu reușesc să ajungă la un acord privind partajul bunurilor, patrimoniul succesoral este împărțit de instanță pe baza acțiunilor introduse de către fiecare moștenitor. Bunurile divizibile se împart în natură, iar bunurile indivizibile revin unuia dintre moștenitori, în funcție de natura bunurilor și de nevoile moștenitorului. Ceilalți moștenitori sunt compensați cu valoarea bunurilor prin intermediul altor bunuri sau în numerar. Dacă toți moștenitorii sunt de acord, întreaga masă succesorală sau anumite bunuri din patrimoniul succesoral pot fi vândute la licitație, încasările fiind împărțite între moștenitori, sau moștenitorii pot să liciteze între ei anumite bunuri din patrimoniul succesoral, acestea urmând să fie transferate moștenitorului care face cea mai bună ofertă. Transferul anumitor bunuri din patrimoniul succesoral către un anumit moștenitor se poate decide și prin tragere la sorți, dacă toți moștenitorii sunt de acord.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Momentul deschiderii succesiunii este considerat a fi momentul decesului persoanei despre a cărei moștenire este vorba. Dacă această persoană este declarată decedată, momentul deschiderii succesiunii este data la care devine definitivă hotărârea judecătorească de declarare a decesului sau data decesului indicată în hotărârea judecătorească. Pentru a deveni moștenitor, o persoană trebuie să accepte moștenirea (începând efectiv să gestioneze bunurile moștenite sau depunând o cerere de acceptare a moștenirii la notarul de la locul deschiderii succesiunii). Legatarii trebuie să notifice acceptarea unui legat executorului testamentar (administratorului moștenirii), moștenitorului care a acceptat moștenirea și care este însărcinat cu executarea legatului sau notarului de la locul deschiderii succesiunii. Dacă legatul se referă la dreptul asupra unui imobil, cererea trebuie depusă la notar în toate cazurile.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorul care a acceptat moștenirea prin începerea gestionării patrimoniului sau prin depunerea unei cereri la notar răspunde pentru datoriile defunctului cu toate bunurile sale. Dacă moștenirea a fost acceptată, în modul menționat mai sus, de către mai mulți moștenitori, aceștia răspund în solidar pentru datoriile defunctului cu toate bunurile lor. În declarația de acceptare a moștenirii dată în fața notarului, moștenitorul are dreptul să indice că dorește să accepte moștenirea pe baza unui inventar al bunurilor. În acest caz, moștenitorul răspunde pentru datoriile defunctului numai cu bunurile moștenite. Dacă cel puțin un moștenitor a acceptat moștenirea pe baza unui inventar al bunurilor, se consideră că toți ceilalți moștenitori au acceptat moștenirea în același mod. Întocmirea unui inventar al bunurilor poate fi solicitată și de creditorii defunctului. Dacă, în momentul întocmirii inventarului respectiv, moștenitorul omite din culpă să indice totalitatea bunurilor succesorale, nu îi declară pe toți debitorii defunctului, înscrie, din proprie inițiativă, o datorie fictivă în patrimoniul succesoral sau nu își îndeplinește obligația de a prezenta toate datele necesare pentru întocmirea respectivului inventar, moștenitorul răspunde pentru datoriile defunctului cu toate bunurile sale.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Următoarele bunuri imobile se înscriu în cartea funciară dacă au fost clasificate ca bunuri imobile separate conform procedurii prevăzute în legea lituaniană referitoare la cadastru (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*) și dacă le-a fost atribuit un număr unic de înregistrare: terenuri, clădiri, apartamente în blocuri de locuințe și localuri. Cererile de înscriere a unui bun imobil în cartea funciară (*Nekilnojamojo turto registras*) trebuie să fie însoțite de următoarele documente:

o cerere de înscriere în cartea funciară a drepturilor reale imobiliare (drepturi de proprietate sau de folosință) sau de modificare a datelor din cartea funciară cu privire la drepturile reale;

documentele referitoare la înscrierea în cartea funciară a datelor cadastrale cu privire la un bun imobil care a fost clasificat ca bun separat în cartea funciară, precum și toate documentele referitoare la modificarea acestor date (decizie adoptată de către o autoritate națională sau de către o autoritate de administrare, hotărâre judecătorească, ordonanță, decret sau decizie, tranzacții scrise, documente din cadastre și registre din alte state sau alte documente prevăzute de lege sau de guvern);

documente care atestă dobândirea unui bun, nașterea unor drepturi reale, apariția unor restricții asupra acestor drepturi și fapte juridice, precum și donarea, vânzarea și cumpărarea sau închirierea de către societăți comerciale; documente legalizate de notar care atestă nașterea drepturilor reale, apariția unor restricții asupra acestor drepturi și fapte juridice, depuse la un registru local prin intermediul unui notar, în format electronic;

documentele care atestă identitatea solicitantului, cu excepția cazurilor în care cererea este trimisă prin poștă sau prin mijloace electronice sau prin intermediul unui notar.
Dacă un bun imobil moștenit și drepturile reale aferente sunt înscrise deja în cartea funciară în cazul unei succesiuni, singurul document pe care moștenitorul trebuie să îl depună la cartea funciară este certificatul de moștenitor eliberat de notar (sau certificatul de drept de proprietate în cazul decesului unuia dintre soți care a legat în întregime un bun celuilalt soț). Mențiunile cu privire la eliberarea unui certificat de moștenitor, în cazul moștenirii prin succesiune a unui bun imobil, și/sau a unui certificat de drept de proprietate, în cazul decesului unuia dintre soți, pot fi înscrise și în cartea funciară, după primirea unei notificări în acest sens de către un notar.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Dacă există posibilitatea ca valoarea unei societăți individuale (personale) sau a unei ferme moștenite ori datoriile defunctului să depășească valoarea moștenirii, moștenitorul poate să se adreseze instanței de la locul deschiderii succesiunii, după acceptarea moștenirii, în scopul de a solicita numirea unui administrator al moștenirii sau de a solicita în același timp numirea unui administrator al moștenirii și pronunțarea unei hotărâri din care să reiasă dacă moștenirea va fi scoasă la licitație sau dacă se va deschide procedura de insolvență. În acest ultim caz, datoriile defunctului sunt acoperite exclusiv cu moștenirea. Dacă moștenirea cuprinde bunuri care trebuie administrate [societate individuală (personală), fermă, valori mobilare etc.] și dacă de administrare nu se poate ocupa executorul testamentar sau moștenitorul, instanța districtuală numește un administrator al moștenirii transmisibile; același lucru este valabil și în cazul în care creditorii defunctului introduc o acțiune înainte de acceptarea moștenirii de către moștenitori. Administrarea moștenirii se stabilește printr-o hotărâre a instanței districtuale de la locul deschiderii succesiunii. În hotărârea sa, instanța numește un administrator al moștenirii și stabilește remunerația acestuia.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Executarea testamentului intră în sarcina executorului testamentar numit de testator, a moștenitorului desemnat de testator sau a administratorului moștenirii numit de instanță. Dacă testatorul nu a numit un executor testamentar sau dacă executorul testamentar numit sau moștenitorul desemnat nu își poate îndeplini sarcinile, instanța districtuală de la locul deschiderii succesiunii numește un administrator al moștenirii care îndeplinește toate sarcinile necesare pentru executarea dispozițiilor testamentare. Executorul testamentar îndeplinește toate sarcinile necesare pentru executarea dispozițiilor testamentare. Până la numirea unui administrator al moștenirii sau până la stabilirea moștenitorilor, executorul testamentar își asumă funcțiile de moștenitor: preia moștenirea, întocmește un inventar al moștenirii, achită datoriile moștenirii, recuperează creanțele de la debitorii defunctului, plătește pensiile alimentare datorate persoanelor aflate în întreținere, îi caută pe moștenitori, verifică dacă moștenitorii acceptă moștenirea etc.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administratorul moștenirii are aceleași drepturi și obligații ca executorul testamentar și, *mutatis mutandis*, se supune dispozițiilor de drept real care sunt cuprinse în codul civil lituanian și care se aplică în cazul administrării bunurilor și a activităților de către terți.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

După expirarea unei termen de trei luni de la data deschiderii succesiunii, moștenitorii sau legatarii se pot adresa notarului de la locul deschiderii succesiunii în vederea eliberării unui certificat de moștenitor. Este vorba de un document a cărui formă este stabilită de stat și prin care se confirmă faptul că moștenitorul a acceptat moștenirea și că a dobândit dreptul de proprietate asupra bunurilor moștenite. Trebuie precizat că, în temeiul codului civil lituanian, dreptul de proprietate al moștenitorului se naște în momentul acceptării moștenirii, și nu la data eliberării certificatului de moștenitor. În plus, moștenitorul nu este obligat – dar are dreptul – să solicite un certificat de moștenitor. Certificatul de moștenitor confirmă acceptarea moștenirii și constituie temeiul juridic pentru înregistrarea drepturilor reale asupra bunurilor imobile moștenite. Conform codului lituanian de procedură civilă (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*), certificatul de moștenitor eliberat de un notar este considerat o dovadă scrisă oficială cu o mai mare valoare probatorie. Se consideră că faptele menționate în dovezi scrise oficiale sunt pe deplin dovedite până la dezmințirea lor cu alte dovezi ale cazului, cu excepția declarațiilor martorilor.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 15/12/2020
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Luxemburg

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

La stabilirea dispozițiilor pentru cauză de moarte, următoarele reguli, printre altele, trebuie să fie respectate.
În primul rând, testatorul trebuie să fie sănătos din punct de vedere psihic. Persoanele care sunt declarate incapabile prin lege nu pot testa. În ceea ce privește minorii, se aplică dispoziții specifice, care se referă, în special, la protecția patrimoniului persoanelor în cauză.
În plus, anumite dispoziții pentru cauză de moarte, cum ar fi testamentele conjunctive, sunt interzise. Același lucru este valabil, de asemenea, pentru pactele asupra succesiunii viitoare.
În ceea ce privește diferitele forme de testamente prevăzute în dreptul succesoral luxemburghez, Codul civil enumeră:

testamentul olograf;
testamentul prin act public sau testamentul autentic;
testamentul mistic.
În funcție de forma de testament aleasă, demersurile și metodele variază.

Testamentul olograf

Testamentul olograf este testamentul scris în întregime de mâna testatorului, datat și semnat de către acesta.
Avantajul testamentului olograf este simplitatea acestuia. Dezavantajul constă în faptul că testamentul olograf poate fi redactat de către testator fără ca cineva să fie informat cu privire la existența testamentului. Prin urmare, este posibil ca testamentul să nu fie găsit după decesul testatorului.
De asemenea, există un risc de falsificare și de distrugere. În plus, în cazul în care testamentul olograf este ilizibil, ambiguu sau incomplet, acesta riscă să nu fie valabil. Trebuie remarcat, în acest context, că și o inexactitate a datei dintr-un testament olograf poate antrena nulitatea acestuia. În plus, testamentul olograf poate fi nul din cauza unei erori de fond.
Prin urmare, testatorul are tot interesul, pe de o parte, să facă publice atât existența testamentului, cât și locul de păstrare a acestuia și, pe de altă parte, să se asigure că testamentul său este valabil.
Cunoașterea existenței testamentului olograf poate fi asigurată prin faptul că testatorul a informat o persoană de încredere cu privire la acesta sau, în schimbul plății unei taxe, prin înscrierea informațiilor principale despre testament (cum ar fi numele testatorului, adresa acestuia, precum și locul în care a fost depus testamentul) în registrul central al testamentelor. Acest registru este menținut sub forma unei baze de date de Administrația pentru Înregistrări și Domenii (a se vedea, de asemenea, mai jos).
În ceea ce privește validitatea testamentelor, este esențial ca testamentul să fie scris în întregime de mâna testatorului, să fie datat și semnat de către testator. Având în vedere de mai sus, se recomandă să se recurgă la un expert în materie de drept succesoral – cum ar fi un notar – care va asigura valabilitatea dispozițiilor pentru cauză de moarte vizate.

Testamentul autentic

Testamentul autentic sau public este primit de către doi notari sau de către un notar asistat de doi martori.
Aceasta prezintă avantaje considerabile în comparație cu testamentul olograf.
Avantajele țin, pe de o parte, de consilierea juridică pe care o furnizează notarul care instrumentează actul testatorului. Consilierea juridică garantează că ultimele dorințe ale testatorului nu sunt afectate de o eroare de formă sau de fond și că testamentul este valabil.
În același timp, având în vedere faptul că testamentul autentic este depus la un notar, testamentul va rămâne secret până la data decesului testatorului, însă ultimele sale dorințe vor fi accesibile după decesul său. De asemenea, trebuie menționat în acest context că notarului care instrumentează actul îi revine sarcina de a înscrie în registrul testamentelor elementele cheie ale testamentului autentic întocmit de acesta.

Testamentul mistic

Testamentul mistic (sau testamentul secret) este un act emis de către testator sau de o altă persoană și prezentat de către testator închis, ștampilat și sigilat, unui notar în prezența a doi martori sau a unui al doilea notar. Notarul care primește testamentul mistic întocmește un act de suprascriere în minuta sau în brevet.
Notarul asigură păstrarea testamentului mistic și, prin urmare, exclude orice risc de înlocuire și de falsificare.
Testamentul mistic, ca și testamentul autentic, permite păstrarea secretului cu privire la dispozițiile date de către testator în timpul vieții. De asemenea, prin depunerea testamentului la un notar, testamentul mistic va fi accesibil după decesul testatorului.
Faptul că notarul care instrumentează actul întocmește un act de suprascriere atunci când primește testamentul mistic nu înseamnă că testamentul depus este valabil. Dimpotrivă, chiar dacă testamentul mistic a fost întocmit și depus în conformitate cu dispozițiile procedurale relevante, acesta poate totuși să fie declarat nevalid din cauza unei erori de fond. Într-adevăr, dat fiind faptul că testamentul mistic este prezentat închis, ștampilat și sigilat la notarul care îl instrumentează, acesta din urmă nu poate garanta validitatea de fond a dispozițiilor pentru cauză de moarte în cauză.
În Luxemburg, recurgerea la forma mistică pentru redactarea unui testament este rară.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

În Luxemburg, elementele cheie ale anumitor testamente trebuie și, respectiv, pot să fie înscrise în registrul testamentelor (a se vedea, de asemenea, răspunsul la întrebarea anterioară). Obligația de înregistrare privește testamentele elaborate prin act public, precum și testamentele mistice și testamentele olografe încredințate unui notar. Același lucru este valabil, de asemenea, pentru retragerea, revocarea și celelalte modificări ale testamentelor respective. În ceea ce privește testamentul olograf aflat în posesia unei persoane private, înregistrarea în registrul menționat este facultativă.
Nici testamentul în sine, nici conținutul acestuia nu sunt păstrate în registru. Înregistrarea trebuie să conțină numai numele și prenumele testatorului, precum și, dacă este cazul, cel al soțului/soției, data și locul nașterii testatorului, numărul de identificare al acestuia, profesia, adresa sau domiciliul, natura și data actului a cărui înregistrare este solicitată, numele și adresa notarului care a primit documentul sau care îl păstrează în custodie sau, în cazul unui testament olograf, după caz, numele și adresa oricărei alte persoane sau instituții căreia i-a fost încredințat testamentul sau locul unde este păstrat acesta.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Da, în dreptul succesoral luxemburghez, există restricții privind libertatea de a dispune pentru cauză de moarte.
Mai precis, rezerva succesorală nu permite ca o persoană să dezmoștenească anumiți moștenitori legali printr-o donație sau o dispoziție pentru cauză de moarte.
Conform legii luxemburgheze, doar descendenții defunctului (copii sau – în cazul în care copiii sunt deja predecedați la momentul decesului – copiii acestora) au dreptul la rezerva succesorală.
Rezerva succesorală se ridică la jumătate din masa succesorală legală în cazul în care în urma defunctului rămâne un singur copil, la ⅔ din masa succesorală dacă rămân doi copii și la ¾ din masa succesorală dacă rămân trei sau mai mulți copii.
Este posibil să se renunțe la rezerva succesorală. Renunțarea trebuie să fie expresă și constă într-o declarație la grefa tribunalului din locul deschiderii succesiunii, înscrisă într-un registru special prevăzut în acest scop.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În lipsa unui testament, succesiunea este reglementată de dispozițiile prevăzute de lege.
În general, ordinea de succesiune este după cum urmează:
descendenții (copii, nepoți);
soțul supraviețuitor;
tatăl și mama, împreună cu frații și surorile defunctului și descendenții acestora din urmă;
ascendenții, alții decât tatăl și mama (bunicii, străbunicii etc.);
colateralii, alții decât frații și surorile (unchi, mătuși, nepoți, nepoate etc.);
statul.

În această ierarhie, pot apărea mai multe situații în ceea ce privește ordinea moștenitorilor:

Situația 1: defunctul are un soț supraviețuitor și copii (sau nepoți)

Atunci când legea vorbește despre soțul supraviețuitor, aceasta se referă la soțul nedivorțat, împotriva căruia nu există nicio hotărâre de separare de corp care să fi dobândit autoritate de lucru judecat.

Moștenirea revine, în părți egale, copiilor persoanei decedate, proporțional cu numărul acestora, sub rezerva drepturilor soțului supraviețuitor.

Exemplu:

În cazul în care în urma defunctului a rămas un copil, acesta din urmă moștenește, sub rezerva drepturilor soțului supraviețuitor, întreaga succesiune.

În cazul în care în urma defunctului rămân 2 copii, tot sub rezerva dreptului soțului supraviețuitor, cei 2 copii își împart succesiunea defunctului.

În astfel de cazuri, soțul supraviețuitor are posibilitatea de a alege între:

uzufructul asupra imobilului în care cei doi soți au locuit împreună și asupra mobilierului aferent - cu condiția ca imobilul să fi aparținut defunctului în totalitate sau în comun cu soțul supraviețuitor - și

cea mai mică parte atribuită unui copil legitim, dacă nu este mai mică decât un sfert din masa succesorală.

Soțul supraviețuitor beneficiază de un termen de 3 luni și 40 de zile după deces pentru a exercita această opțiune printr-o declarație la grefa instanței districtuale în a cărei rază teritorială este deschisă succesiunea. În lipsa exprimării unei opțiuni în termenul stabilit, se consideră că soțul supraviețuitor a optat pentru uzufruct.

În cazul în care soțul supraviețuitor optează pentru partea atribuită unui copil, părțile copiilor vor fi reduse proporțional în măsura necesară pentru a constitui partea soțului supraviețuitor.

Ce se întâmplă în cazul în care unul dintre copiii defunctului a murit înaintea acestuia, dar a lăsat el însuși copii?

În acest caz, se aplică principiul reprezentării. Copilul (copiii) copilului predecedat (și anume, nepoții defunctului) își împart partea de moștenire a tatălui și /sau a mamei lor.

Cu alte cuvinte, aceștia primesc împreună partea pe care părintele ar fi obținut-o dacă ar fi supraviețuit testatorului.

Ce se întâmplă în cazul în care soțul supraviețuitor care a optat pentru uzufructul asupra locuinței comune se recăsătorește?

În acest caz, copiii, respectiv nepoții în caz de predeces al unuia dintre copii, pot solicita, de comun acord, ca uzufructul să fie convertit în capital.

Capitalul respectiv trebuie să corespundă valorii uzufructului, care se stabilește, între altele, pe baza vârstei uzufructuarului.

Conversia trebuie solicitată la tribunal în termen de 6 luni de la data recăsătoriei soțului supraviețuitor și susținută de toți copiii, respectiv nepoții (ibidem).

În cazul în care copiii nu sunt toți de acord să solicite conversia în capital, aceasta este facultativă pentru tribunal.

Situația 2: defunctul nu are copii, ci un soț supraviețuitor

În cazul în care în urma defunctului nu rămân nici copii, nici descendenți ai acestora, soțul supraviețuitor are întâietate față de toate celelalte rude ale soțului decedat și, în consecință, culege întreaga succesiune a defunctului, indiferent dacă soțul supraviețuitor se recăsătorește ulterior.

Soțul supraviețuitor nu este, cu toate acestea, un moștenitor rezervatar al soțului său. Prin urmare, spre deosebire de copiii defunctului, acesta nu are dreptul la o rezervă legală. Cu alte cuvinte, soțul supraviețuitor, în cazul în care nu există niciun copil al defunctului, ar putea, teoretic, să fie exclus din succesiunea soțului său fie printr-o donație, fie printr-un testament.

Situația 3: defunctul nu are nici copii, nici soț, dar lasă frați și surori (sau nepoți și nepoate)

În acest caz, trebuie să se facă o distincție în funcție de faptul dacă părinții defunctului se află sau nu încă în viață.

În cazul în care părinții defunctului sunt încă în viață, tatăl și mama culeg fiecare un sfert din moștenire, care totalizează jumătate.

Frații și surorile sau descendenții acestora își împart cealaltă jumătate.

Dacă numai tatăl sau mama supraviețuiește decedatului, acesta primește un sfert din moștenire, iar fraților și surorilor sau descendenților acestora li se atribuie celelalte trei sferturi din succesiune.

Copiii fraților și surorilor (și anume, nepoții și/sau nepoatele defunctului), în caz de predeces al părinților lor, își împart prin reprezentare partea succesorală a tatălui sau mamei lor care a decedat înaintea defunctului.

Astfel, aceștia primesc împreună partea pe care tatăl și/sau mama lor ar fi obținut-o în cazul în care ar fi supraviețuit testatorului.

Situația 4: defunctul nu are nici copii, nici soț, nici frați sau surori, nici nepoți și nepoate, însă părinții defunctului sunt încă în viață

În acest caz, întreaga succesiune revine tatălui și mamei defunctului, fiecare câte o jumătate.

Dacă numai tatăl sau mama supraviețuiește, acesta sau aceasta moștenește întreaga masă succesorală a copilului său predecedat (ibidem).

Situația 5: defunctul nu are nici copii, nici soț, nici frați și surori, nici nepoți și nepoate, iar părinții și ceilalți ascendenți ai defunctului sunt decedați

În această ipoteză, unchii și/sau mătușile defunctului, frații și/sau surorile bunicilor, verișorii și/sau verișoarele, precum și descendenții acestora din urmă trebuie considerați ca fiind moștenitori.

Succesiunea este împărțită în două linii, linia paternă și linia maternă, fiecare primind jumătate din masa succesorală.

Nu mai poate moșteni niciun moștenitor dincolo de nepotul sau nepoata unui văr, atât pe linia maternă, cât și pe linia paternă. În acest caz, masa succesorală revine statului și este vorba despre o succesiune vacantă.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Procedura de succesiune este inițiată de moștenitor (moștenitori), care încredințează, din proprie inițiativă, unui notar la alegerea sa/lor sau desemnat de defunct, toate operațiunile privind soluționarea cauzei succesorale.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

În ceea ce privește acceptarea unei succesiuni, legislația luxemburgheză nu definește nicio autoritate specifică în fața căreia ar trebui făcută o declarație de acceptare. Dispozițiile relevante prevăd că acceptarea poate fi expresă sau tacită. Acceptarea este expresă atunci când titlul sau calitatea de moștenitor se obține printr-un act autentic sau privat. Acceptarea este tacită atunci când moștenitorul efectuează un act care implică în mod necesar intenția acestuia de a accepta și pe care nu ar avea dreptul să îl facă decât în calitate de moștenitor.

În ceea ce privește renunțarea, dispozițiile Codului civil impun ca aceasta să fie făcută la grefa Tribunalului de Primă Instanță din circumscripția în care este deschisă succesiunea, într-un registru special ținut în acest scop.

Având în vedere implicațiile, drepturile și obligațiile care pot decurge dintr-o succesiune, este recomandat să se consulte un notar, atât în cazul acceptării, cât și în cazul renunțării la o succesiune.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Deoarece Codul civil luxemburghez nu cuprinde nicio normă specifică în această privință, jurisprudența luxemburgheză pornește de la premisa că acceptarea unei moșteniri (indiferent dacă este universală, cu titlu universal sau specific) se poate realiza prin toate mijloacele.

Același lucru se aplică, de asemenea, în cazul repudierii unei anumite moșteniri. Astfel, repudierea se poate face, printre altele, în mod tacit, dacă, de exemplu, legatarul refuză să efectueze sarcinile legate de succesiunea în cauză.

În ceea ce privește repudierea unei moșteniri universale, respectiv a unei moșteniri cu titlu universal, unele instanțe impun ca cerințele de formă prevăzute pentru renunțarea la o succesiune să fie respectate, în timp ce alte instanțe le declară inaplicabile.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

În ceea ce privește acceptarea unei rezerve succesorale, se aplică reglementările menționate mai sus.

Renunțarea la rezerva succesorală necesită o declarație la grefa tribunalului din locul deschiderii succesiunii, înscrisă într-un registru special prevăzut în acest scop.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Procedura de succesiune este inițiată de moștenitor (moștenitori), care încredințează, din proprie inițiativă, unui notar la alegerea sa/lor sau desemnat de defunct, toate operațiunile privind soluționarea cauzei succesorale.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

În momentul decesului testatorului, masa succesorală a defunctului este atribuită în mod direct moștenitorului. Acest lucru nu înseamnă însă că moștenitorii trebuie să accepte succesiunea (a se vedea mai sus).

Pentru a putea moșteni, este necesar, în special, ca moștenitorul:

să existe din punct de vedere legal în momentul decesului lui *de cujus*, și anume să fie, cel puțin, conceput, cu condiția ca respectivul copil să fie născut în viață;

să nu fie exclus prin lege, cum sunt, în special:

persoanele incapabile;

medicii sau chirurgii, agenții sanitari și farmaciștii care îngrijesc un bolnav în cursul perioadei de boală de care aceasta decedează, în cazul în care testamentul a fost făcut în favoarea lor în cursul bolii;

să nu fi fost exclus dintr-o succesiune pentru nedemnitate.

În ceea ce privește succesiunea, va trebui, după caz, să se urmeze procedura de eliberare succesiunii, respectiv procedura de trimitere în posesie.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da, cu condiția ca moștenitorii să accepte pur și simplu succesiunea.

În acest context, ar trebui remarcat totuși faptul că, în momentul deschiderii unei succesiuni, moștenitorii pot, de asemenea, să accepte succesiunea sub beneficiu de inventar.

Efectul beneficiului de inventar conferă moștenitorului avantajul de a nu fi obligat la plata datoriilor succesiunii decât în limita valorii bunurilor pe care le-a cules, iar moștenitorul poate chiar să se sustragă de la plata datoriilor abandonând toate bunurile succesiunii creditorilor și legatarilor.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Testatorul are libertatea de a desemna orice persoană (persoane) responsabilă(e) de execuția dispozițiilor sale testamentare, cu excepția minorilor.

În ceea ce privește rolul administratorului succesiunii, a se vedea mai sus.

În temeiul articolului 1 din Legea modificată din 25 septembrie 1905 privind transcrierea drepturilor reale imobiliare, toate actele între vii, cu titlu gratuit sau oneros, translative de drepturi reale imobiliare, altele decât privilegiile și ipotecile, sunt transcrise la biroul ipotecilor în raza căruia se află bunurile. Articolul 2 din legea menționată prevede că numai hotărârile judecătorești, actele autentice și actele administrative pot fi transcrise.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

În dreptul succesoral luxemburghez, pot apărea trei cazuri care implică administrarea succesiunii:

1) administrarea unui succesiuni vacante

În cadrul unei succesiuni vacante, Tribunalul de Primă Instanță competent numește un curator, la cererea persoanelor interesate sau la cererea procurorului, și îi încredințează administrarea succesiunii.

2) acte de administrare în caz de acceptare a unei succesiuni sub beneficiu de inventar

În acest caz, moștenitorul beneficiar este cel care are sarcina de a administra patrimoniul succesoral. Aceasta trebuie să raporteze creditorilor și legatarilor administrarea pe care a efectuat-o.

În conformitate cu jurisprudența luxemburgheză, face parte integrantă din această administrare, printre altele, obligația de a recupera datoriile succesiunii.

În mod excepțional, instanțele pot încredința o astfel de administrare unei părți terțe. Acest lucru este posibil în cazul în care moștenitorii sub beneficiu de inventar, prin lipsa lor de acțiune, prin administrarea defectuoasă sau prin incompetența lor, pun în pericol interesele creditorilor succesiunii în cauză și le pot cauza prejudicii (jurisprudența luxemburgheză).

3) acte de administrare în caz de indiviziune a unei succesiuni

În caz de indiviziune a unei succesiuni, președintele tribunalului districtual competent poate desemna un coproprietar indiviziune ca administrator.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Testatorul are libertatea de a desemna orice persoana (persoane) responsabilă(e) de execuția dispozițiilor testamentare, cu excepția minorilor.

În ceea ce privește rolul administratorului succesiunii, a se vedea mai sus.

9.3 Ce competențe are un administrator?

A se vedea mai sus.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Actul de notorietate întocmit de un notar este cel care prezintă o forță probantă superioară.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 15/12/2020
Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Ungaria

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziţia pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

a) testamente

Există trei tipuri principale de testamente în sistemul juridic maghiar: testamente autentice, testamente private scrise și (ca tip excepțional) testamente orale [Secțiunea 7:13 din Codul civil (Polgári Törvénykönyv)].

(aa) Testamentul autentic trebuie să fie redactat în fața unui notar public. Atunci când este redactat un testament autentic, notarul public aplică reglementările juridice speciale relevante (dispozițiile Legii privind notarii publici aplicabile actelor notariale).

ab) Legislația maghiară recunoaște trei subtipuri de *testamente private scrise*:

- *testament olograf*: acest testament este valabil din punctul de vedere al formei dacă este scris în întregime de către testator cu mâna sa [Secțiunea 7:17(1)(*a*)] din Codul civil;
- *testament scris de către alte persoane* (testament alograf): aceste testamente trebuie să fie semnate de către testator în prezența a doi martori sau, dacă acestea au fost semnate anterior, testatorul trebuie să declare că semnătura îi aparține în prezența a doi martori. Martorii trebuie să semneze testamentul, indicând capacitatea lor de martori. Testamentele dactilografiate sunt întotdeauna considerate alografe chiar dacă sunt dactilografiate de testator în persoană [Secțiunea 7:17(1)(*b*) din Codul civil].
- *testament privat va fi depus la un notar public*; Pentru ca acest testament să fie valabil în ceea ce privește forma, testatorul trebuie să semneze testamentul (indiferent dacă este alograf sau olograf) el însuși, apoi să îl depună personal la un notar public, marcat special ca și testament. Testamentele pot fi depuse la un notar public ca și document deschis sau sigilat (Secțiunea 7:17(1)(*c*) din Codul civil).

Ca o altă cerință formală privind valabilitatea tuturor celor trei tipuri de testamente private în ceea ce privește forma, *data la care acesta a fost redactat* trebuie să fie indicată în mod clar în actul în sine.

În cadrul categoriei de testamente private scrise există reguli speciale aplicabile testamentelor care conțin *mai multe foi separate*:

- dacă testamentul este olograf, fiecare foaie trebuie să prezinte un număr de pagină secvențial;
- dacă testamentul este alograf, pe lângă cerință numerotării secvențiale a foilor, testatorul și cei doi martori trebuie să semneze fiecare foaie (Secțiunea 7:17 alineatul 2 din Codul civil).

Un testament scris poate fi făcut *într-o limbă* pe care testatorul poate să o înțeleagă și

- scrie (în cazul testamentelor olografe); și
- citi (în cazul testamentelor alografe).

Testamentele redactate în stenografie sau o scriere codificată sau simbolică alta decât scrisul normal sunt nevalide (secțiunea 7:16 din Codul civil).

ac) Testamentele orale (testamente nuncupative) pot fi făcute de persoane care se află într-o situație extraordinară care pune viața în pericol în care nu este posibilă redactarea unui testament (Secțiunea 7:20 din Codul civil). Pentru a face un testament oral, testatorul trebuie să își exprime voința oral în întregime în prezența simultană a doi martori într-o limbă înțeleasă de martori - sau în limbajul semnelor dacă testatorul utilizează limbajul semnelor - și să anunțe în același timp că declarația sa verbală constituie testamentul său (Secțiunea 7:21 din Codul civil). Caracterul excepțional al testamentelor verbale este subliniat de dispoziția care prevede că aceste testamente devin inoperante dacă testatorul a avut posibilitatea de a face un testament scris fără nicio dificultate în timpul unei perioade de treizeci de zile consecutive de la data încetării situației care a justificat efectuarea testamentului oral (Secțiunea 7:45 din Codul civil).

b) norme speciale cu privire la forma testamentelor conjunctive

Codul civil le permite soților să facă testamente conjunctive în timpul regimului comunității de bunuri dobândite pe perioada vieții conjugale comune (secțiunea 7:23 din Codul civil).

Ar trebui remarcat faptul că pe lângă soți, partenerii înregistrați sunt, de asemenea, autorizați să facă testamente conjunctive, în conformitate cu secțiunea 3 alineatul (1) din Legea de reglementare a parteneriatelor înregistrate (Legea XXIX din 2009).

Soți (parteneri înregistrați) poate efectua testamente conjunctive sub următoarele forme:

ba) sub forma unui testament autentic (legalizat la notar);

bb) sub forma unui testament privat olograf: În acest caz, actul este în întregime scris și semnat de către unul dintre testatori cu mâna sa, iar celălalt testator declară în același document, printr-o declarație semnată și scrisă de mâna sa, că documentul conține, de asemenea, ultima sa dorință.

bc) sub formă alografă: În acest caz, actul este semnat de către testatori în prezența simultană a celuilalt testator și a doi martori, sau (dacă este semnat anterior), ambii testatori declară separat în prezența simultană a celuilalt testator și a martorilor că semnătura de pe document îi aparține.

Există norme speciale aplicabile condițiilor de formă a testamentelor conjunctive alcătuite din *mai multe foi separate*:

- în cazul în este scris de mână de către unul dintre testatori, fiecare foaie a testamentului trebuie să fie numerotată în ordine și semnată de către celalalt testator;

- dacă testamentul este alograf, pe lângă cerință numerotării în ordine a foilor, testatorii și cei doi martori trebuie să semneze fiecare foaie (Secțiunea 7:23 alineatul 3 din Codul civil).

c) pact asupra unei succesiuni viitoare

În legislația maghiară, un pact asupra unei succesiuni viitoare este un acord prin care una dintre părțile contractante (testatorul) numește cealaltă parte moștenitorul său *în schimbul întreținerii, rentei anuale sau îngrijirii* (Secțiunea 7:48 din Codul civil).

Prin urmare, în legislația maghiară un pact asupra unei succesiuni viitoare este un contract cu titlu oneros. În pactul asupra unei succesiuni viitoare, testatorul poate numi cealaltă parte contractantă moștenitorul său pentru întregul său patrimoniu succesoral sau pentru o parte a acestuia sau pentru anumite bunuri. Întreținerea, renta anuală sau îngrijirile oferite în schimb pot să fie acordate testatorului sau unui terț menționat în pact. Un pact asupra unei succesiuni viitoare reprezintă o dispoziție pentru cauză de moarte numai în ceea ce privește declarația contractuală a testatorului, dar nu și pentru alte părți contractante (persoana care oferă întreținerea, renta anuală sau îngrijire).

Dispozițiile care reglementează testamentele scrise se aplică *cerințelor privind valabilitatea formală* a pacturilor asupra unor succesiuni viitoare, cu excepția faptului că cerințele formale ale testamentelor alografe se aplică acestor pacturi chiar dacă sunt redactate de mână de către una dintre părți (Secțiunea 7:49 alineatul 1 din Codul civil). În consecință, un pact asupra unei succesiuni viitoare este valabil din punct de vedere al formei dacă

- se execută în mod autentic de către un notar public (în mod similar cu un testament autentic), sau
- se efectuează în felul impus pentru testamente alografe (adică sunt implicați doi martori).

Pentru validitatea unui pact asupra unei succesiuni viitoare, *consimțământul reprezentantului legal și aprobarea tutorelui* sunt necesare dacă partea care încheie pactul asupra unei succesiuni viitoare în calitate de testator este

- un minor cu capacitate juridică limitată sau
- o persoană a cărei capacitate juridică a fost parțial limitată în ceea ce privește declarațiile juridice cu privire la proprietate (secțiunea 7:49 alineatul 2 din Codul civil).

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Nu. Valabilitatea dispoziției nu este condiționată de înscrierea sa într-un registru oficial. Cu toate acestea, în cazul în care un notar public este implicat în redactarea unei astfel de dispoziții, notarul public prevede din oficiu înscrierea faptului că dispoziția pentru cauză de moarte a fost redactată (sau revocată, modificată sau că un testament depus la un notar public a fost retras) în Registrul național de evidență a testamentelor (Végrendeletek Országos Nyilvántartása). În consecință, formularea următoarelor tipuri de dispoziții pentru cauză de moarte (sau revocarea, modificarea acestora sau retragerea testamentelor depuse la notarul public) sunt înscrise în Registrul național de evidență a testamentelor:

- testament autentic (va fi întocmit de un notar public într-un act autentic);
- testament privat va fi depus la un notar public;
- pact asupra unei succesiuni viitoare (dacă este întocmit de un notar public într-un act autentic);
- donație testamentară (dacă este întocmită de un notar public într-un act autentic).

Cu toate acestea, omisiunea unei astfel de înregistrări, din orice motiv, nu va compromite validitatea testamentului.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

În conformitate cu secțiunea 7:10 din Codul civil, testatorii au dreptul de a dispune liber de proprietatea lor, sau o parte din aceasta, printr-o dispoziție pentru cauză de moarte.

În consecință, libertatea dispoziției testamentare se extinde asupra tuturor bunurilor testatorului. Deși legislația maghiară conține reglementarea legală a rezervei succesorale pentru anumite rude apropiate ale testatorului (descendent, soț/soție, părinte), rezerva succesorală în temeiul dreptului maghiar este o revendicare *supusă dreptului contractelor*, pe care beneficiarul o poate executa față de moștenitori. (Termenul de prescripție pentru această revendicare este de cinci ani.) Persoana care are dreptul la o rezervă succesorală nu devine moștenitor, adică nu are dreptul la nicio cotă materială (*in rem*) din succesiune, chiar dacă va avea câștig de cauză în executarea revendicării sale împotriva moștenitorului.

În temeiul rezervei succesorale, persoana care poate pretinde la rezerva succesorală are dreptul la o treime din cota care i-ar reveni în calitate de moștenitor legal. În cazul în care soțul sau soția poate pretinde, în calitate de moștenitor legal, la drepturi de uzufruct, rezerva succesorală este constituită, în această privință, din partea din dreptul de uzufruct limitată la ceea ce este necesar pentru satisfacerea nevoile sale, ținând seama de patrimoniul moștenit.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În absența unei dispoziții pentru cauză de moarte, succesiunea este reglementată de normele aplicabile succesiunii *ab intestat*. În conformitate cu succesiunea *ab intestat*, rudele (descendenți, rudele în linie ascendentă sau linii laterale), precum și soțul supraviețuitor sau partenerul (a) defunctului moștenesc, în conformitate cu normele descrise mai jos.

a) Moștenirea de către rude

aa) Moștenirea de către descendenți (Secțiunea 7:55 din Codul civil)

Moștenitorii legali sunt, în primul rând, copiii defunctului; doi sau mai mulți copii moștenesc în părți egale. În locul unui copil (sau al unui descendent mai îndepărtat) exclus din succesiune, moștenesc descendenții persoanei excluse, în conformitate cu normele de substituție, respectiv,

- în părți egale între ei;
- împreună, cota pe care ar fi moștenit-o ascendentul lor exclus.

Cu toate acestea, la stabilirea părții din patrimoniul succesoral care revine descendenților defunctului, așa-numita *obligație de a înapoia donațiile descendenților (raportul donațiilor la masa succesorală)* trebuie să fie, de asemenea, luată în considerare (a se vedea punctul *e)*).

ab) Moștenirea de către părinți și descendenții părinților (Secțiunea 7:63 din Codul civil)

În cazul în care defunctul nu are descendenți și nu a avut soț/soție (sau dacă aceștia sunt excluși de la succesiune), părinții descendentului moștenesc în părți egale. În locul unui părinte nedemn de a moșteni moștenesc descendenții părintelui respectiv la fel cum descendenții unui copil moștenesc în locul său (în conformitate cu normele de substituție). În cazul în care un părinte nedemn de a moșteni nu are descendenți sau dacă descendentul este exclus de la succesiune, celălalt părinte sau descendenții acestuia moștenesc.

ac) Moștenirea de către bunici și descendenții bunicilor (Secțiunea 7:63 din Codul civil)

În cazul în care testatorul nu are descendenți, părinți sau descendenți parentali și nu a avut soț/soție (sau dacă aceștia sunt excluși de la succesiune), bunicii defunctului sunt moștenitorii săi legali în părți egale. În locul unui bunic nedemn de a moșteni moștenesc descendenții bunicului respectiv la fel cum descendenții unui părinte moștenesc în locul părintelui respectiv (în conformitate cu normele de substituție).

În cazul în care un bunic nedemn de a moșteni nu are niciun descendent sau dacă descendentul său este exclus de la succesiune, soțul/soția bunicului respectiv moștenește în locul său și dacă soțul/soția este, de asemenea, nedemn(ă) de a moșteni, moștenesc descendenții săi. În cazul în care ambii bunici de pe oricare dintre linii au fost declarați nedemni de a moșteni și nu există descendenți în locul lor (sau dacă aceștia sunt excluși de la succesiune), întreaga avere este moștenită de către bunicii de pe cealaltă linie sau de către descendenții acestora.

ad) Moștenirea de către străbunici și descendenții străbunicilor (Secțiunea 7:65 din Codul civil)

În cazul în care nu există moștenitori în grupul gentilic al bunicilor (sau dacă aceștia sunt excluși de la succesiune), moștenitorii legali ai defunctului sunt străbunicii acestuia în părți egale. În locul unui străbunic nedemn de a moșteni moștenesc descendenții străbunicului respectiv, la fel cum descendenții unui bunic moștenesc în locul bunicului respectiv (în conformitate cu normele de substituție).
În cazul în care un străbunic nedemn de a moșteni nu are niciun descendent sau dacă descendentul său este exclus de la succesiune, soțul/soția străbunicului respectiv moștenește în locul său și dacă soțul/soția este, de asemenea, nedemn(ă) de a moșteni, moștenesc descendenții săi. În cazul în care ambii străbunici de pe oricare dintre linii au fost declarați nedemni de a moșteni și nu există descendenți în locul lor (sau dacă aceștia sunt excluși de la succesiune), întreaga avere este moștenită de către străbunicii de pe cealaltă linie în părți egale.
ae) Moștenirea ab intestat de către rudele îndepărtate (Secțiunea 7:66 din Codul civil)
În cazul în care defunctul nu are străbunici sau descendenți ai străbunicilor (sau dacă aceștia sunt excluși de la succesiune), rudele îndepărtate ale defunctului devin moștenitorii săi legali în părți egale.
af) Lipsa moștenitorilor (Secțiunea 7:74 din Codul civil)
În lipsa moștenitorilor legali masa succesorală revine statului.
Statul este moștenitor în mod obligatoriu, ceea ce înseamnă că nu are dreptul de a renunța la moștenire. Cu toate acestea, în alte privințe, statul are același statut juridic ca și alți moștenitori. În legislația maghiară, succesiunea statului constituie o achiziție supusă dreptului civil și nu dreptului public.
b) Moștenirea de către soț/soție (Secțiunile 7:58 și 7:62 din Codul civil)
Succesiunea *ab intestat* a soțului supraviețuitor este condiționată de existența unei căsătorii *valabile din punct de vedere juridic* cu defunctul. Cu toate acestea, simpla existență a căsătoriei nu este suficientă pentru succesiunea *ab intestat* a soțului (soției). Secțiunea 7:62 din Codul civil prevede o cauză specială de excludere în cazul absenței *comunității conjugale*: soțul supraviețuitor nu poate moșteni în cazul în care cuplul era separat în momentul deschiderii succesiunii și circumstanțele arată în mod vădit că nu exista nicio așteptare rezonabilă de reconciliere. Acest motiv de excludere poate fi invocat de către o persoană care, ca urmare a unei astfel de excluderi, ar moșteni ea însăși sau ar fi scutită de o obligație sau alte sarcini la care este obligată, în temeiul dispoziției pentru cauză de moarte.
Trebuie remarcat faptul că normele care reglementează succesiunea soților în Codul civil trebuie să se aplice, cu modificările necesare, și *partenerului înregistrat* al defunctului; prin urmare, partenerii înregistrați au același statut de moștenire ca și soții, în conformitate cu Secțiunea 3 alineatul 1 din Legea privind parteneriatul înregistrat (Legea XXIX din 2009).
Spre deosebire de soții înregistrați, așa numiții parteneri domestici în fapt (persoanele care au trăit în comunitate conjugală efectivă cu testatorul în afara căsătoriei sau a parteneriatului înregistrat) nu au dreptul la succesiunea *ab intestat* în conformitate cu legislația maghiară.
Statutul soților în succesiunea *ab intestat* depinde de prezența oricăror alți moștenitori ai defunctului:
ba) Moștenirea de către soți și descendenți (Secțiunea 07:58 din Codul civil)
Dacă defunctul are descendenți sau un soț supraviețuitor, soțul supraviețuitor are următoarele drepturi în succesiune:
- posesiuni viagere din locuința familiei utilizate împreună cu defunctul , inclusiv mobilier și aparatură casnică; și
- din restul succesiunii o cotă de aceeași dimensiune ca și cota moștenită de către copiii defunctului (o „cotă a unui copil")
Soțul/soția poate solicita în orice moment amortizarea posesiunilor viagere (în ceea ce privește viitorul) (Secțiunea 7:59 din Codul civil). În acest caz, soțul sau soția are dreptul la o „cotă a unui copil" - în natură sau în bani - din patrimoniul succesoral care urmează să fie amortizat. Posesiunile viagere pot să fie, de asemenea, amortizate în timpul procedurii de succesiune. Amortizarea posesiunilor viagere trebuie să fie efectuată ținând cont de interesele rezonabile ale părților interesate (soțul și descendenții).
În cursul procedurii de succesiune, descendenții și soțul/soția pot stipula în acordul lor cu privire la repartizarea moștenirii (așa-numitul acord de repartizare) ca în locul unei „cote a unui copil", soțul/soția să primească proprietatea pe viață pentru întreaga avere.
bb) Moștenirea de către soți și părinți (Secțiunea 7:60 din Codul civil)
În cazul în care defunctul nu are niciun descendent (sau descendentul este exclus de la succesiune) și defunctul are părinți supraviețuitori, precum și soț supraviețuitor, soțul supraviețuitor are următoarele drepturi în succesiune:
- locuința familiei utilizată împreună cu defunctul, inclusiv mobilierul și echipamentele casnice (titlul de proprietate pentru aceste bunuri mai degrabă decât proprietatea pe viață); și
- jumătate din partea rămasă din patrimoniul succesoral. Cealaltă jumătate din patrimoniul succesoral este repartizată după cum urmează:
- Această parte din patrimoniul succesoral este împărțită între cei doi părinți ai defunctului în părți egale;
- Cu toate acestea, în cazul în care unul dintre părinți este exclus de la succesiune, celălalt părinte și soțul/soția defunctului moștenesc în părți egale partea care nu va fi atribuită părintelui exclus.
bc) Soțul/soția în calitate de unic moștenitor (Secțiunea 7:61 din Codul civil)
Dacă defunctul nu are niciun descendent sau părinte supraviețuitor (sau aceștia sunt excluși din succesiune), soțul supraviețuitor moștenește întregul patrimoniu succesoral. Prin urmare, moștenirea *ab intestat* de către soțul supraviețuitor exclude moștenirea *ab intestat* de către descendenții părinților defunctului (sau a fraților/surorilor defunctului) sau de către rudele îndepărtate pe linie ascendentă sau în linii laterale.
c) Efectele juridice ale adopției în ceea ce privește succesiunea ab intestat
Adopția dă naștere drepturilor la succesiunea *ab intestat* între persoana adoptată și părintele adoptiv și rudele sale. În plus, în anumite cazuri, drepturile de succesiune *ab intestat* rămân, de asemenea, între copilul adoptiv și rudele sale de sânge.
ca) Moștenirea ab intestat de către copilul adoptiv
Persoanele adoptate, pe durata adopției, sunt tratate ca și descendenți de sânge ai părintelui adoptiv, în sensul succesiunii *ab intestat*: ei moștenesc la fel ca și descendenții de sânge ai părintelui adoptiv din patrimoniul părintelui adoptiv și a rudelor acestuia. Copilul adoptiv își păstrează, de asemenea, dreptul legal de a moșteni de la rudele sale de sânge, dar numai dacă copilul adoptiv a fost adoptat de către o rudă în linie ascendentă, un frate sau o soră, sau un descendent al unei astfel de rude pe linie ascendentă. (Secțiunea 7:72 din Codul civil)
cb) Succesiunea ab intestat a proprietății copilului adoptiv
Efectul adopției în ceea ce privește moștenirea se aplică, de asemenea, „invers". Următoarele persoane au dreptul de a fi moștenitorii legali ai unei persoane adoptate:
- descendenții săi și soțul supraviețuitor;
- în absența descendenților, soțul/soția sa și descendenții părinților adoptivi;
- în absența descendenților și a unui soț supraviețuitor, părinții adoptivi și rudele acestora,
în conformitate cu normele generale privind succesiunea an intestat.
Succesiunea *ab intestat* a unui părinte adoptiv și a rudelor acestuia este condiționată de existența adopției la data deschiderii succesiunii.

Cu toate acestea, dacă persoanele enumerate mai sus nu moștenesc după copilul adoptiv, rudele de sânge ale copilului adoptiv sunt moștenitorii săi legali, cu condiția ca acesta să fi fost adoptat de către o rudă pe linie ascendentă, sau de un către un descendent al unei astfel de rude pe linie ascendentă (Secțiunea 7:73 din Codul civil).

d) „Succesiunea liniară" – reguli speciale pentru succesiunea ab intestat privind anumite bunuri

Așa-numita „succesiune liniară" este o caracteristică specială din legislația maghiară. Succesiunea liniară implică norme *speciale* privind succesiunea *ab intestat* prin care anumite bunuri din patrimoniul succesoral (așa numit-a proprietate liniară) sunt supuse unui tratament diferit față de normele generale referitoare la succesiunea *ab intestat*.

Trebuie remarcat faptul că normele succesiunii liniare se aplică exclusiv *numai în cazul în care nu există niciun descendent*. În cazul în care defunctul are descendenți ca moștenitori legali, se aplică normele generale ale succesiunea *ab intestat*.

da) Bunuri care aparțin proprietății liniare (Secțiunea 7:67 din Codul civil)

Proprietatea liniară constituie o sub-proprietate în patrimoniul defunctului. Această sub-proprietate cuprinde acele bunuri

- pe care defunctul le-a dobândit de la un strămoș prin moștenire sau drept cadou; și
- pe care defunctul le-a moștenit sau primit sub formă de cadou de la un frate sau soră sau de la un descendent al unui frate/surori, cu condiția ca fratele /sora sau descendentul fratelui/surorii să fi dobândit proprietatea respectivă de la un strămoș comun al defunctului și al său, cu titlu de moștenire sau cadou.

Cu toate acestea, legea exclude anumite bunuri din domeniul de aplicare a proprietății liniare (așa-numita „proprietate exclusă din succesiunea liniară"); a se vedea punctul *dd)* de mai jos.

Natura liniară a proprietății (adică, proprietatea respectivă aparține proprietății liniare) trebuie să fie dovedită de către persoana care moștenește în temeiul acestui titlu.

db) Moștenirea proprietății liniare (Secțiunea 7:68 din Codul civil)

Proprietatea liniară este moștenită de către părinții defunctului (sau descendenții părinților excluși) și de bunicii și strămoșii îndepărtați ai defunctului („moștenitorii liniari"). Moștenirea proprietății liniare este reglementată de următoarele norme:

- Un părinte moștenește proprietatea care a fost transmisă defunctului de către părintele respectiv sau strămoșii acestuia. În cazul în care părintele a fost exclus de la succesiune, descendenții moștenesc în locul său în conformitate cu dispozițiile generale referitoare la succesiunea *ab intestat*.
- În cazul în care atât părintele, cât și descendentul părintelui care are dreptul să moștenească proprietatea liniară au fost excluși de la succesiune, proprietatea liniară este moștenită de bunicul defunctului;
- În cazul în care bunicul defunctului a fost, de asemenea, exclus de la succesiune, proprietatea liniară este moștenită de un ascendent mai îndepărtat al defunctului.

Dacă defunctul nu are niciunul dintre moștenitorii indicați mai sus, normele privind succesiunea liniară nu se aplică: în acest caz, moștenirea proprietății liniare este guvernată de normele generale privind succesiunea *ab intestat*.

dc) Dreptul de proprietate pe viață al soțului supraviețuitor asupra proprietății liniare (Secțiunea 7:69 din Codul civil)

Moștenitorii menționați la punctul *db)* (moștenitorii liniari) moștenesc dreptul de proprietate asupra proprietății liniare. Cu toate acestea, soțul supraviețuitor al defunctului are dreptul de proprietate pe viață asupra proprietății liniare a acestuia.

Răscumpărarea dreptului de proprietate pe viață poate să fie solicitată după cum urmează:

- Oricare dintre părțile interesate - și anume, soțul care are dreptul la proprietate pe viață sau moștenitorul liniar - poate solicita răscumpărarea proprietății pe viață;
- Cu toate acestea, răscumpărarea referitoare la proprietatea pe viață asupra locuinței familiei utilizate cu defunctul , incluzând mobilierul și aparatura casnică, poate fi solicitată exclusiv de către soț.

În caz de răscumpărare a proprietății pe viață, soțul are dreptul la o treime din proprietatea liniară.

dd) Proprietatea exclusă din succesiunea liniară (Secțiunea 7:70 din Codul civil)

Fără a aduce atingere dispozițiilor de la litera *da)*, următoarele elemente sunt excluse din proprietatea liniară:

- cadouri de valoare obișnuită;
- orice bunuri care nu mai există în momentul decesului testatorului. Cu toate acestea, dispozițiile privind succesiunea liniară se aplică oricăror proprietăți înlocuitoare sau proprietăți cumpărate din încasările primite pentru astfel de bunuri.

Dacă un defunct are un soț supraviețuitor, nicio revendicare nu poate fi făcută pe motiv de succesiune liniară, pentru mobilier și accesorii casnice de valoare obișnuită.

e) Obligația de a înapoia cadouri (raport succesoral)

În cazul în care moștenitorii sunt descendenții defunctului, partea alocată pentru fiecare din patrimoniul succesoral este influențată de obligația descendenților de a-și înapoia unul altuia cadourile. În special, dacă mai mulți descendenți moștenesc împreună, fiecare moștenitor adaugă la valoarea patrimoniului succesoral valoarea *avansurilor* pe care le-au primit de la defunct în timpul vieții (Secțiunea 7:56 din Codul civil).

Obligația de a înapoia cadouri este reglementată de următoarele norme principale.

Pe baza obligației de a înapoia cadouri, co-moștenitorii trebuie să adauge avansurile la patrimoniul succesoral dacă

- defunctul a prevăzut în mod expres că aceste avansuri trebuie să fie incluse în cota de moștenire a patrimoniului succesoral, sau
- circumstanțele sugerează că testamentul a fost făcut în temeiul obligației de includere.

Cu toate acestea, obligația de a înapoia cadourile nu se extinde la următoarele moșteniri [secțiunea 7:56 alineatul (3) din Codul civil]:

- avansuri de valoare obișnuită; și
- întreținerea furnizată urmașilor care au nevoie de sprijin

chiar dacă defunctul a prevăzut în mod expres acest lucru.

Procedura de înapoiere a cadourilor cuprinde următoarele acțiuni (secțiunea 7:57 alineatul 1 din Codul civil):

- moștenitorii trebuie să adauge la valoarea succesiunii valoarea avansurilor primite din partea defunctului;
- valoarea consolidată rezultată (adică valoarea consolidată determinată prin adăugarea valorii patrimoniului succesoral la valoarea netă a avansurilor înapoiate) trebuie să fie împărțită proporțional între moștenitori în funcție de cota fiecăruia din succesiunea *ab intestat*;
- valoarea avansurilor înapoiate de fiecare moștenitor (adică valoarea avansului primit de acesta de la defunctul) trebuie să fie dedusă din cota alocată moștenitorului respectiv.

În cazul în care valoarea înapoiată de un co-moștenitor atinge sau depășește valoarea cotei sale succesorale, calculată pe baza valorilor înapoiate, acesta este considerat a fi îndeplinit obligațiile legate de moștenirea care urmează să fie împărțită, și nu este obligat să ramburseze niciun excedent (secțiunea 7:57 alineatul 4 din Codul civil).

Descendenții acestora au obligația de a înapoia cadouri

- în cazul succesiunii *ab intestat*, sau

- dacă descendenții moștenesc cote care corespund cotei lor legale din patrimoniul succesoral în temeiul unui testament (Secțiunea 7:56 alineatul 2 din Codul civil).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

În Ungaria, în procedurile reglementate de dreptul succesoral sunt de competența notarilor publici sau a instanțelor judecătorești.

- În cazul în care nu există niciun litigiu între părțile interesate de succesiune, aspectele juridice legate de succesiune sunt în general stabilite în procedurile de certificare a testamentului efectuate de către un notar public (pentru detalii, a se vedea punctul 6). Procedura de certificare a testamentului efectuată de către un notar public este o procedură necontencioasă, în cazul în care notarul public are o funcție similară cu cea a unei instanțe, iar procedura se încheie cu o decizie oficială („procedura de certificare").
- În cazul în care există un litigiu între părțile interesate, acesta nu poate fi soluționată de notarul public; în astfel de cazuri, se aplică procedurile judiciare.

Întrucât litigiile în materie de succesiuni sunt destul de rare, marea majoritate a cauzelor de succesiune în Ungaria sunt reglementate definitiv în cadrul procedurii de certificare a testamentului efectuate de un notar public.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Dreptul ungar urmează principiul succesiunii *ipso iure*; patrimoniul este transferat moștenitorului la momentul decesului testatorului fără niciun act juridic separat. În consecință, în conformitate cu dreptul ungar, nu este necesar să se facă o declarație de *acceptare* a moștenirii.

În cazul în care un moștenitor nu dorește să moștenească, acesta poate să facă o declarație de *renunțare* la succesiune. Legea nu prevede niciun fel de cerințe specifice cu privire la forma renunțării; aceasta este valabilă în ceea ce privește forma, indiferent dacă a fost făcută oral sau în scris.

Cu toate acestea, în Ungaria, ordinea succesiunii este determinată printr-o procedură juridică formală, așa-numita procedură succesorală (a se vedea punctul 6), prin urmare, notarul public care efectuează procedura succesorală trebuie să fie informat cu privire la renunțare în cazul în care aceasta trebuie să fie luată în considerare în cadrul procedurii succesorale. Prin urmare, în practică, fie renunțarea se face în fața notarului public care efectuează procedura succesorală sau o renunțare scrisă este depusă la notarul public respectiv.

În cazul în care un moștenitor renunță la succesiune, astfel de renunțare produce efecte retroactiv la data de decesul testatorului: se consideră că patrimoniul succesoral nu a fost transferat.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Normele explicate la punctul 5.2 privind transferul și renunțarea la succesiune reglementează, cu modificările necesare, moșteniri specifice (legatum vindicationis).

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Astfel cum s-a menționat mai sus, în legislația maghiară rezervele succesorale sunt revendicări care intră sub incidența dreptului contractual, care poate fi aplicat împotriva unui moștenitor. Acestea nu reprezintă o cotă materială (*in rem*) din succesiune. În consecință, nicio „declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale" nu este cunoscută în legislația maghiară. Modul de soluționare a unei revendicări a unei rezerve succesorale depinde în primul rând de relația dintre moștenitor și persoana care are dreptul la o rezervă succesorală:

- În cazul în care există un *consens* între moștenitor și persoana care are dreptul la rezerva succesorală în această privință (adică, moștenitorul recunoaște dreptul la o rezervă succesorală), aceștia pot încheia un acord în cadrul procedurii succesorale cu privire la acceptarea cererii pentru o rezervă succesorală (de exemplu, moștenitorul poate transfera anumite bunuri incluse în patrimoniul succesoral persoanei care are dreptul la o rezervă succesorală pentru a răspunde solicitării acesteia);
- În caz contrar, persoana care are dreptul la o rezervă succesorală poate solicita executarea drepturilor sale împotriva moștenitorului în instanță.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Dreptul maghiar prevede o procedură juridică formală a așa-numitei proceduri succesorale. Această procedură este demarată *ex officio* (din inițiativa funcționarului) și are drept obiectiv implicarea tuturor părților interesate (moștenitori, legatari, persoane care au dreptul la rezerve succesorale, creditori ai patrimoniului succesoral, etc.), în scopul de a rezolva toate aspectele juridice legate de succesiune în cadrul unei proceduri unice, în măsura posibilului.

În Ungaria procedura succesorală cuprinde două etape. Prima etapă este *procedura de inventar* efectuată de un angajat desemnat al primăriei locale competente, funcționarul responsabil cu efectuarea inventarului. Această procedură urmărește să pună bazele procedurii efectuate de către notarul public; scopul ei este să clarifice circumstanțele personale și materiale ale cauzei succesorale (în special bunurile incluse în moștenire, precum și persoanele interesate și să stabilească dacă defunctul a lăsat dispoziții pentru cauză de moarte). Toate aceste elemente sunt înregistrate în inventarul patrimoniului succesoral, care este trimis notarului public competent atunci când este finalizat.

A doua etapă constă în *procedura în fața unui notar public*, care se desfășoară în conformitate cu normele în materie de proceduri necontencioase judiciare. În cadrul acestei proceduri, notarul public are o funcție similară cu cea a instanțelor și exercită autoritatea publică a statului.

Această procedură este supusă unor *norme privind competența judiciară* specifice: doar notarii publici cu competență definită prin lege pot efectua procedura; cu alte cuvinte, în cadrul procedurilor succesorale, părțile interesate (de exemplu, moștenitorii) nu pot implica notarul public ales de ei.

În cadrul acestei proceduri, notarul public examinează din oficiu faptele și circumstanțele care determină ordinea succesiunii. În general, este necesară o audiere pentru a clarifica faptele; notarul public cheamă părțile interesate să participe la audiere. În cazul în care există dovezi care indică faptul că defunctul a lăsat dispoziții pentru cauză de moarte, notarul public ia măsuri din oficiu pentru a obține acest act.

În Ungaria, *distribuirea masei succesorale* în rândul succesorilor are loc, în general, în cadrul procedurilor succesorale. Distribuirea masei succesorale reprezintă în esență încetarea coproprietății moștenitorilor care au rezultat prin succesiune. Acest lucru tinde să aibă loc prin intermediul unui acord între moștenitori: *acordul de alocare*. În cazul în care moștenitorii încheie un astfel de acord de alocare, notarul public eliberează un certificat de validare a succesiunii pe baza acordului, având un conținut corespunzător.

În cursul procedurii succesorale, un acord poate fi încheiat, de asemenea, între moștenitori și alte părți interesate: moștenitorii pot transfera, în parte sau în totalitate, bunurile dobândite prin succesiune către un creditor al patrimoniului succesoral sau către o altă persoană care are dreptul la o rezervă succesorală pentru a satisface revendicările acestora. Acest lucru permite soluționarea negociată a revendicărilor făcute de creditorii patrimoniului succesoral sau de către persoanele care au dreptul la o rezervă succesorală în cursul procedurilor succesorale.

La încheierea procedurii succesorale, notarul public eliberează o decizie oficială: *certificatul de validare a succesiunii*. Prin această decizie, notarul public transferă legal diferitele elemente ale proprietății către moștenitori (sau legatari).

Părțile interesate pot *ataca în justiție* certificatul de validare a succesiunii eliberat de către notarul public; cauza este judecată de către instanța regională competentă. În lipsa unei căi de atac, certificatul definitiv de validare a succesiunii devine definitiv. Certificatul definitiv de validare a succesiunii este un document public autentic care atestă calitatea de moștenitor (legatar) menționată în acesta. Notarul public prevede din oficiu transmiterea certificatului final de validare a succesiunii către autoritatea care păstrează registrul de bunuri imobile (sau registrul altor bunuri).

Ar trebui remarcat faptul că în cazul în care există un litigiu între părțile interesate, notarul public nu poate rezolva acest litigiu în cadrul procedurii de succesiune; litigiile pot fi soluționate doar în cadrul procedurilor judiciare.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

În conformitate cu secțiunea 7:1 din Codul civil, patrimoniul succesoral al unei persoane revine în totalitate moștenitorului după decesul testatorului. În consecință, dreptul maghiar urmează principiul succesiunii *ipso iure*. Moștenitorul dobândește prin succesiune în temeiul legii, fără niciun fel de act juridic separat (de exemplu, declarație de acceptare), la momentul decesului testatorului; „succesiunea vacantă" nu există în legislația maghiară. În cazul în care există mai mulți moștenitori, aceștia dobândesc patrimoniul succesoral proporțional cu cotele deținute din patrimoniu la momentul decesului testatorului; la momentul decesului, coproprietatea indiviză este creată între ei.

Există două tipuri de moștenire în temeiul dreptului civil maghiar: moștenirea specifică (*legatum vindicationis*) și moștenirea obligatorie (*legatum damnationis*).

Moștenirea specifică este donarea de către testator a unui anumit bun din patrimoniul succesoral unui anumit beneficiar (legatar) menționat în cadrul unei dispoziții pentru cauză de moarte. Moștenirea specifică reprezintă dobândirea directă a dreptului asupra patrimoniului succesoral; adică, legatarul dobândește obiectul moștenirii specifice la data decesului testatorului.

Moștenirea obligatorie este o moștenire în care testatorul își obligă moștenitorul, sub forma unei dispoziții pentru cauză de moarte, să furnizeze anumite beneficii financiare unui anumit beneficiar (de exemplu, plata unei anumite sume de bani). În ceea ce privește natura juridică, moștenirea obligatorie reprezintă solicitarea unui drept juridic obligatoriu împotriva moștenitorului, și nu presupune dobândirea directă a drepturilor de la testator.

Având în vedere cele de mai sus, potrivit dreptului maghiar moștenitorii și legatarii specifici dobândesc patrimoniul succesoral sau moștenirea în momentul decesului testatorului. Ar trebui remarcat, cu toate acestea, că, în pofida dobândirii de drepturi ipso iure, potrivit dreptului maghiar în general, este necesar să se efectueze în mod formal o procedură legislativă (procedura succesorală).

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da. În conformitate cu secțiunea 7:96 din Codul civil, moștenitorii sunt responsabili pentru datoriile succesiunii. Această răspundere a moștenitorilor este limitată, după cum urmează:

- Moștenitorii sunt responsabili pentru datoriile succesiunii în primul rând pentru proprietatea succesorală („obiectele și veniturile patrimoniului succesoral") (răspunderea *cum viribus*).
- Dacă, totuși, obiectele sau veniturile unui patrimoniu succesoral nu se află în posesia moștenitorului la momentul executării revendicării, celelalte bunuri ale moștenitorului vor fi, de asemenea, alocate până la valoarea moștenirii, pentru a acoperi revendicările (răspunderea *pro viribus*).

Ar trebui să se remarce faptul că, spre deosebire de alte sisteme juridice, legislația maghiară nu recunoaște nicio corelație între răspunderea moștenitorilor și inventarul patrimoniului succesoral. Caracterul limitat al răspunderii moștenitorilor rezultă din lege: moștenitorii nu trebuie să facă o „declarație de limitare a răspunderii lor", atunci când acceptă o succesiune.

Secțiunea 7:94 din Codul civil se precizează revendicările care constituie datorie a patrimoniului succesoral. Prin urmare, datoriile patrimoniului succesoral cuprind:

a) costurile unei înmormântări corespunzătoare pentru defunct;
b) costurile aplicabile pentru dobândirea, securizarea și gestionarea patrimoniului succesoral („costuri legate de patrimoniul succesoral"), precum și costurile procedurii succesorale;
c) datoriile defunctului;
d) obligațiile bazate pe rezerva succesorală;
e) datorii bazate pe moșteniri și devize.

Cele cinci categorii de datorii ale patrimoniului succesoral indicate mai sus sunt clasificate într-o *ordine* ierarhică (Secțiunea 7:95 din Codul civil). Datoriile sunt acoperite în ordinea stabilită pentru diferitele categorii de datorii ale patrimoniului succesoral. Dacă acoperirea completă a tuturor datoriilor dintr-o categorie de datorii nu este posibilă, revendicările sunt îndeplinite proporțional în cadrul categoriei respective (în funcție de dimensiunea relativă a revendicărilor).

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

În cazul în care patrimoniul succesoral conține bunuri imobile, notarul public prevede din oficiu transmiterea certificatului de validare a succesiunii către autoritatea competentă care menține Registrul proprietăților imobiliare (a se vedea punctul 6) pentru ca schimbările referitoare la proprietate să fie înscrise în registru.

În conformitate cu secțiunea 29 din Legea CXLI din 1997 privind înregistrarea proprietăților imobiliare (1997. évi CXLI. törvény az ingatlan-nyilvántartásról; „Legea privind înregistrarea proprietăților imobiliare"), ca regulă generală, drepturile și faptele pot fi înregistrate pe baza documentelor publice, a documentelor private cu forță probantă deplină, sau pe baza unor copii ale acestor documente întocmite în prezența unui notar public, care confirmă crearea, modificarea sau încetarea drepturilor sau faptelor care fac obiectul înregistrării, cu o declarație de autorizare a înregistrării din partea titularului dreptului de înregistrare sau a potențialului titular al dreptului de înregistrare în cartea funciară ca și beneficiar provizoriu (de exemplu, o autorizare în vederea înregistrării, care poate să fie acordată de către titular prin emiterea unui document cu aceleași cerințe formale ca și documentul pe baza căruia se efectuează înregistrarea).

Secțiunea 32 din Legea privind înregistrarea proprietăților imobiliare precizează conținutul obligatoriu al unui document în scopul înregistrării proprietăților imobiliare:

a) datele de identificare fizică, adresa și numărul de identificare personală ale clientului,
b) denumirea, numărul statistic, sediul social și numărul de înregistrare al societății sau judecătoriei pentru organizațiile care au numere statistice; pentru persoanele juridice ecleziastice, numărul de înregistrare,
c) adresa completă și descrierea proprietății în cauză (municipiu, numărul lotului topografic), precum și cota de proprietate afectată,
d) descrierea detaliată a dreptului sau faptei,
e) temeiul juridic al modificării,
f) acordul părților în cauză și/sau o declarație de autorizare necondiționată și irevocabilă dată de către proprietarul înregistrat,
g) declarația părților contractante privind cetățenia lor.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Legislația maghiară nu recunoaște conceptul juridic de administrator al unui patrimoniu succesoral (administrator).

Cu toate acestea, în anumite cazuri notarul public care efectuează procedura poate numi un administrator care să îndeplinească anumite funcții de administrare a bunurilor din patrimoniul succesoral. Această numire poate avea loc în următoarele cazuri:

aa) administrator pentru exercitarea drepturilor de membru în asociațiile profesionale (secțiunea 32 alineatul (2) din Legea privind succesiunile)

În cazul în care masa succesorală cuprinde o participare/acțiune în cadrul unei asociații de întreprinderi (sau cooperativă), notarul public poate numi un administrator pentru exercitarea temporară a drepturilor care decurg din participare/acțiune. Acest administrator este numit, la cererea asociației (cooperativei) sau a oricărei alte persoane (entități) care are un interes în funcționarea acesteia.
ab) administrator pentru colecții (secțiunea 32 alineatul (3) din Legea privind succesiunile)
În cazul în care masa succesorală include creanțe, notar public poate numi un administrator pentru colectarea creanțelor, la cererea unei părți care are un interes în succesiune. Acest administrator este responsabil de luarea măsurilor juridice necesare pentru a executa creanțele care fac parte din patrimoniul succesoral.
Nu este numit administrator (chiar și în cazurile de mai sus), dacă acțiunile menționate mai sus sunt efectuate de către un *executor testamentar*.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

În Ungaria, aspecte juridice referitoare la succesiuni sunt soluționate în cadrul unei proceduri legislative oficiale (procedura succesorală) efectuate de către un notar public, care îndeplinește funcțiile unui judecător în cadrul procedurii (a se vedea punctul 6).
Notarul public verifică din oficiu dacă există vreo mențiune în registrul național de evidență a testamentelor în ceea ce privește dispoziția pentru cauză de moarte a defunctului și prevede din oficiu achiziționarea dispoziției pentru cauză de moarte după decesul testatorului, în cazul în care există informații care indică faptul că există o dispoziție pentru cauză de moarte.
În consecință, potrivit dreptului maghiar este *sarcina și responsabilitatea notarului public care efectuează procedura succesorală să execute o dispoziție pentru cauză de moarte*.
Cu toate acestea, dreptul maghiar permite, de asemenea, testatorilor să numească un executor al dispoziției pentru cauză de moarte (testamentului).
Trebuie subliniat, totuși, că numirea unui executor testamentar nu substituie procedurile de succesiune; un executor testamentar nu își poate „asuma” responsabilitățile unui notar public.
Drepturile și obligațiile unui executor testamentar sunt reglementate de prevederile dispoziției pentru cauză de moarte. În cazul în care dispoziția nu conține prevederi în acest sens, executorul testamentar are următoarele drepturi și obligații (secțiunea 99 a Legii privind succesiunile):
- ajută autoritățile implicate în procedură să efectueze inventarul patrimoniului succesoral;
- inițiază măsuri de securitate pentru a proteja patrimoniul succesoral, dacă este necesar;
- administrează patrimoniul succesoral. În acest rol de gestionare a bunurilor, executorul testamentar are dreptul și obligația de a
- solicita ca moștenitorii sau legatarii să pună în aplicare dispozițiile testamentului;
- satisface creditorii patrimoniului succesoral (acționând în nume propriu, dar în debitul patrimoniului);
- exercită temporar drepturile care decurg din orice acțiuni (participațiuni) în asociații de întreprinderi (cooperative) incluse în patrimoniul succesoral;
- execută revendicările care fac parte din patrimoniul succesoral (acționând în numele său, dar în creditul patrimoniului succesoral).

Cu toate acestea, drepturile executorului testamentar cu privire la administrarea bunurilor sunt limitate: acesta nu poate să își asume nicio obligație cu privire la proprietatea imobiliară și nu poate vinde proprietatea, cu excepția cazului în care toate persoanele care au interes în succesiune au fost de acord cu astfel de acțiuni; în plus, el nu poate face o dispoziție în debitul patrimoniului succesoral în mod gratuit.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Pentru drepturile și obligațiile administratorului numit de notarul public și ale executorului testamentar, a se vedea punctul 9.1.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

După cum s-a indicat mai sus (a se vedea punctul 6), în Ungaria procedurile succesorale sunt efectuate de către un notar public. La finalul acestei proceduri, este emisă o decizie formală, *certificatul de validare a succesiunii*. Prin această decizie, notarul public transferă în mod legal diferitele elemente ale proprietății către moștenitori (sau legatari).
Ar trebui să se remarce, totuși, că dobândirea dreptului de proprietate de către moștenitori nu se produce în virtutea certificatului de validare a succesiunii. Așa cum s-a arătat mai sus, dreptul maghiar respectă principiul *succesiunii ipso iure*; averea revine moștenitorilor la momentul decesului testatorului. În acest sens, certificatul de validare a succesiunii are un efect *declarativ*.
După ce a devenit definitiv, certificatul de validare a succesiunii emis de către notarul public are o *funcție de legitimare*: acesta este un document autentic care atestă terților statutul persoanelor pe care le menționează ca moștenitori (sau legatari) cu excepția cazului în care o instanță hotărăște altfel printr-o procedură juridică.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 15/01/2024
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Malta

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Dispunerea bunurilor după decesul unei persoane poate fi efectuată în trei moduri: (a) prin testament – care poate fi un testament conjunctiv, cunoscut și sub denumirea de *unica charta*, între soț și soție, (b) prin testament secret depus la tribunal de către testator ori notar sau, în absența unuia dintre aceste tipuri de testamente, (c) prin partajul bunurilor în conformitate cu legea (succesiunea *legală*).
Prin testament se poate dispune de întregul patrimoniu sau de o parte din acesta. Dispunerea bunurilor care nu sunt menționate în testament se face conform legii. Testamentele pot include dispoziții universale, prin care testatorul își lasă moștenire întreaga avere uneia sau mai multor persoane (denumite moștenitori), precum și dispoziții speciale în favoarea unor persoane denumite legatari.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

În termen de cincisprezece zile de la data testamentului, notarul întocmește o notă de înscriere și o înregistrează la directorul registrului public. Testamentul secret poate fi depus de către testator la un judecător sau magistrat din cadrul Secției de jurisdicție voluntară sau predat personal la un notar care, în termen de patru zile lucrătoare de la data predării, trebuie să transmită testamentul spre păstrare la grefa Secției de jurisdicție voluntară.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Codul civil prevede rezerva succesorală. Aceasta este un drept de credit asupra patrimoniului defunctului rezervat prin lege pentru descendenții defunctului de către soțul supraviețuitor. În conformitate cu secțiunea 616 din codul menționat, rezerva succesorală prevăzută pentru toți copiii, indiferent dacă au fost concepuți sau născuți în timpul căsătoriei, concepuți sau născuți în afara căsătoriei sau adoptați, se ridică la o treime din valoarea patrimoniului succesoral, dacă nu există mai mult de patru copii, sau la o jumătate din valoarea patrimoniului succesoral, dacă există cinci sau mai mulți copii.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Atunci când nu există testament, când testamentul nu este valabil, când moștenitorii nu doresc sau nu pot să moștenească sau când între moștenitori nu există dreptul la acumularea de bunuri, se deschide succesiunea legală.
Legea prevede că în astfel de situații moștenirea revine descendenților, ascendenților, rudelor colaterale, soției sau soțului defunctului și guvernului Maltei. În acest caz succesiunea are loc în funcție de gradul de rudenie, care este determinat de numărul de generații. Dacă defunctului nu îi supraviețuiește nicio persoană cu vocație succesorală, moștenirea revine guvernului maltez.
Este exclusă de la moștenirea legală orice persoană care, prin mijloace frauduloase sau violente, l-a împiedicat pe defunct să facă un testament și care este, prin urmare, incapabilă sau nedemnă de a primi moștenirea.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Instanțele malteze au competența generală de a decide în cauzele legate de succesiuni. Tribunalul pentru împărțirea moștenirilor dispune de competențe speciale în câteva circumstanțe specifice când moștenitorii nu cad de acord cu privire la modul în care urmează să fie împărțită moștenirea.
În general, atunci când nu există dezacorduri sau litigii privind succesiunile, se recurge la notari și avocați.
De asemenea, orice persoană interesată se poate prezenta la Secția de jurisdicție voluntară pentru a solicita pronunțarea unei hotărâri de deschidere a unei succesiuni în favoarea sa.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Grefierul instanței și notarii

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Grefierul instanței și notarii

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Grefierul instanței și notarii

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Succesiunea începe atunci când o persoană interesată se prezintă la un notar sau un avocat care efectuează cercetări pentru a verifica dacă în registrul public a fost înscris vreun testament autentic sau dacă la tribunal a fost depus vreun testament secret. După aceste demersuri, se deschide succesiunea: notarul sau avocatul identifică moștenitorii și legatarii, dacă este cazul, și îi informează în legătură cu rezultatele cercetărilor sale. Bunurile sunt apoi împărțite conform voinței testatorului. În cazul în care defunctul nu a lăsat niciun testament, bunurile sunt împărțite în conformitate cu prevederile legii.
Atât bunurile mobile, cât și imobile pot fi vândute dacă toți moștenitorii sunt de acord, încasările fiind împărțite între moștenitori conform proporțiilor indicate în testament.
În cazul unui litigiu, de exemplu în ceea ce privește autenticitatea testamentului sau împărțirea moștenirii, moștenitorul care ridică problema poate apela la Prima cameră a Tribunalului Civil sau la Tribunalul pentru împărțirea moștenirilor.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Succesiunea este deschisă la data decesului sau la data la care hotărârea prin care se declară că persoana a cărei succesiune este vizată este presupusă decedată pe motive de absență îndelungată dobândește autoritate de lucru judecat.
Nicio persoană nu este obligată să accepte o moștenire care îi revine. Acceptarea poate fi explicită sau implicită. Acceptarea este implicită când moștenitorul ia măsuri care implică voința sa de a accepta moștenirea și explicită când moștenitorul își asumă statutul de moștenitor, printr-un înscris autentic sau printr-un înscris sub semnătură privată. În schimb, renunțarea nu poate fi prezumată.
În cazul unui legat, legatarul are dreptul, de la data decesului testatorului, să îi ceară moștenitorului intrarea în posesia bunului legat.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da, moștenitorii răspund pentru datoriile defunctului în proporția și în modul stabilite de către testator. Dacă defunctul nu lasă niciun testament sau dacă acesta nu prevede repartizarea datoriilor, moștenitorii plătesc datoriile proporțional cu cota lor din moștenire. Fiecare moștenitor răspunde personal pentru datoriile moștenirii.
În cazul în care oricare dintre moștenitori posedă bunuri ipotecate pentru garantarea datoriei, acesta răspunde, având în vedere bunurile respective, pentru întreaga datorie. În cazul în care un moștenitor a plătit mai mult decât cota sa din datoria comună din cauza unei astfel de ipoteci, acesta are dreptul la compensație din partea celorlalți moștenitori, în limita cotei deținute de aceștia.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Dreptul succesoral nu obligă moștenitorii să își înregistreze bunurile imobile pe care le-au moștenit. Cu toate acestea, în conformitate cu Legea privind costurile de autentificare și transfer, persoanele care moștenesc bunuri imobile trebuie să înregistreze o așa-numită declarație pentru cauză de moarte în Registrul public. Această declarație cuprinde, în esență, data, informații exacte despre defunct și moștenitor/legatar, data și locul decesului, o descriere a patrimoniului moștenit, titlul de transfer, valoarea imobilului, locul în care s-a făcut declarația și semnătura declarantului și a notarului public.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Numirea unui administrator nu este obligatorie.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Moștenitorul sau executorul testamentar.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administratorul sau executorul testamentar întocmește inventarul moștenirii, reprezintă drepturile legate de moștenire și ajută la recunoașterea acestora, verificând toate pretențiile judiciare formulate împotriva moștenirii, administrează, ca parte a obligației de a depune, toate sumele incluse în moștenirea respectivă sau primite pentru vânzarea bunurilor mobile sau imobile și dă socoteală persoanei în cauză.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

În general, nu se eliberează documente pentru dovedirea statutului și a drepturilor persoanelor cu drept la moștenire întrucât succesiunea intervine automat în momentul decesului. Cu toate acestea, orice persoană interesată se poate prezenta la Secția de jurisdicție voluntară pentru a solicita deschiderea unei succesiuni în favoarea sa.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 15/12/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini nl a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi: en.

Succesiunile - Țările de Jos

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Cu excepția unui număr limitat de cazuri speciale [articolele 4:97-107 din Codul civil (*Burgerlijk Wetboek*, denumit în continuare „BW")], testamentul nu poate fi redactat decât printr-un înscris autentificat de notarul public sau printr-un înscris sub semnătură privată care va fi predat notarului spre păstrare (articolul 4:94 BW). Nu este valabil testamentul reciproc, făcut împreună de două sau mai multe persoane. (articolul 4:93 BW). De asemenea, nu sunt valabile convențiile asupra unei moșteniri nedeschise încă. Conform articolului 4:4(2) BW, convențiile asupra înstrăinării, în tot sau în parte, a unei moșteniri nedeschise sunt nule absolut.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Notarul care a redactat testamentul trebuie să înregistreze informațiile în următoarea zi lucrătoare în Registrul Central al Testamentelor (RTC).
A se vedea, de asemenea: http://www.centraaltestamentenregister.nl/. Informații privind păstrarea, înregistrarea și căutarea unui testament sunt, de asemenea, disponibile pe site-ul Asociației Rețelei Europene a Registrelor testamentare (ARERT), la rubrica „Fișa de informații": http://www.arert.eu/

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Numai descendenții defunctului (copiii sau – în cazul în care copiii au predecedat – copiii acestora) sunt moștenitori rezervatari. Soțul supraviețuitor și ascendenții nu sunt moștenitori rezervatari. Rezerva succesorală este de jumătate din masa succesorală, a se vedea articolul 4:64 BW. În cazul în care un descendent invocă rezerva succesorală, acesta nu va mai fi considerat moștenitor, ci creditor.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În lipsa unui testament, se aplică următoarele principii, după caz:
În cazul în care defunctul nu a fost căsătorit și nu a avut copii, în principiu, moștenirea revine, în cote egale, părinților, fraților și surorilor defunctului. Fiecare părinte va moșteni întotdeauna cel puțin o pătrime.
În cazul în care defunctul nu a fost căsătorit și a avut copii, moștenirea se cuvine în cote egale copiilor.
În cazul în care defunctul este căsătorit și nu a avut copii, moștenirea se cuvine în întregime ultimului soț supraviețuitor.
În cazul în care defunctul este căsătorit și are copii, moștenirea se cuvine, în cote egale, copiilor și soțului, însă, prin lege, soțul supraviețuitor dobândește posesia asupra bunurilor succesorale. Moștenirea este lichidată în numele soțului. În calitate de moștenitori, fiecare dintre copii va dobândi prin lege o creanță pecuniară asupra soțului supraviețuitor. Creanța pecuniară corespunde cotei din moștenire cuvenite copilului. Această creanță devine executorie în cazul în care soțul supraviețuitor este declarat în stare de faliment sau face obiectul unei restructurări a datoriilor (a se vedea, de asemenea, Legea privind restructurarea datoriilor persoanelor fizice (*Wet schuldsanering natuurlijke personen*)) sau decedează (articolul 4:13 BW).
Soții căsătoriți și partenerii înregistrați au aceleași drepturi.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Notarul este autoritatea competentă din Țările de Jos în materia dreptului succesoral. Părțile sunt libere să aleagă un notar, indiferent de ultimul loc de reședință al defunctului.
Moștenitorul are trei opțiuni. În cazul în care moștenitorul dorește numai să accepte moștenirea, acesta poate face acest lucru, în mod tacit sau expres, fără alte formalități. Ca urmare a acceptării, moștenitorul răspundere personală pentru toate datoriile moștenirii. Cu toate acestea, moștenitorul își poate limita răspunderea acceptând moștenirea în mod expres sub beneficiul de inventar. În cazul în care moștenitorul dorește să renunțe la moștenire sau dacă o acceptă sub beneficiul de inventar, acesta trebuie să prezinte instanței o declarație în acest sens. În acest ultim caz, instanța stabilește un termen în care succesibilul trebuie să accepte moștenirea.
Legatele pot fi acceptate sau refuzate fără nicio formalitate. În conformitate cu legislația Țărilor de Jos, nu este posibilă acceptarea parțială a legatelor.
Un moștenitor legal poate renunța la rezerva succesorală prin simplul fapt că nu o cere. Legea nu prevede declarații specifice în acest scop. În cazul în care moștenitorii legali renunță la rezerva succesorală, această împrejurare poate fi constatată prin declarația renunțătorului.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

În cele mai multe cazuri, în special atunci când a fost încheiată o convenție matrimonială sau un testament, sesizarea notarului public reprezintă cel mai potrivit mod de a lichida moștenirea. Oricare dintre moștenitori sau executorul testamentar, după caz, pot sesiza un notar public din Țările de Jos. Părțile au libertatea de a alege notarul public, indiferent de ultimul loc de reședință al defunctului. Notarul va asista moștenitorii la împărțirea moștenirii. Acesta va stabili cine sunt moștenitorii, apoi va verifica dacă există un testament și va sfătui succesorii să accepte sau să refuze moștenirea. De asemenea, acesta întocmește un inventar al patrimoniului succesoral și va proceda apoi la distribuirea acestuia. Notarul poate, de asemenea, să le ofere asistență în legătură cu respectarea obligațiilor lor fiscale. Lichidarea moștenirii se face de către instanță numai în câteva situații. Atunci când lichidarea patrimoniului succesoral este contestată sau dacă unul dintre moștenitori (de exemplu, în cazul în care este minor) nu este în măsură să se îngrijească de interesele sale.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

În Țările de Jos nu este prevăzută nicio procedură judiciară. Cu toate acestea, există un instrument, certificatul de moștenitor (*Verklaring van Erfrecht*), a se vedea articolul 4:188 BW, emis de notarul neerlandez (a se vedea articolul 3:31 BW) tuturor părților în cauză, respectiv moștenitorilor. Executorul testamentar poate, de asemenea, să solicite un certificat de moștenitor. În temeiul autorității sale, notarul menționează în certificat persoanele care au dreptul la moștenire, cota din moștenire care se cuvine acestora, dacă este cazul, numele executorului testamentar. Prin certificatul de moștenitor, moștenitorii/executorul testamentar se pot identifica în fața debitorilor patrimoniului succesoral și vor putea să obțină punerea la dispoziție a soldurilor bancare etc. Un act notarial este necesar pentru transferul proprietății asupra bunurilor imobile sau al unui alt drept asupra unor bunuri imobile către unul dintre moștenitori.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

În cazul în care moștenitorul a acceptat succesiunea fără rezerve, acesta are răspundere nelimitată pentru datoriile defunctului (articolul 4: 182 BW). În cazul în care succesiunea este acceptată sub rezervă de inventar, moștenitorul este răspunzător pentru datorii numai în măsura în care acestea pot fi acoperite din partea din moștenire care i se cuvine acestui moștenitor. Acesta nu răspunde personal.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Certificatul de moștenitor poate fi înregistrat în registrul public al bunurilor imobile. Un act notarial separat este necesar pentru transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile sau al altor drepturi asupra bunurilor imobile.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Legislația din Țările de Jos nu prevede numirea obligatorie a unui administrator al patrimoniului succesoral.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Testatorii pot desemna prin testament un executor testamentar, care să lichideze moștenirea. În cazul acceptării sub rezervă de inventar, instanța poate numi un administrator special.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Executorul testamentar desemnat prin testament are în mod normal competențe limitate în conformitate cu articolul 4:144 BW. Acesta poate administra patrimoniul succesoral și poate plăti datoriile moștenirii. Testatorii pot conferi mai multe drepturi executorului testamentar, de exemplu, dreptul de a transfera bunuri din patrimoniul succesoral fără acordul moștenitorilor. În cazul în care executorul testamentar este desemnat executor special (administratorul fiduciar care lichidează patrimoniul succesoral), acesta poate transfera bunurile și poate lua toate deciziile privind împărțirea moștenirii.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Prin înscris autentic notarial, moștenitorii pot împărți de comun acord bunurile moștenirii. Acest lucru este necesar în cazul în care un moștenitor este incapabil (din cauza faptului că este minor sau din motive de reorganizare/administrare judiciară). Pentru transferul bunurilor imobile sau al drepturilor asupra bunurilor imobile în Țările de Jos este necesar un act notarial, a se vedea răspunsul la întrebarea 7 de mai sus. În toate celelalte cazuri nu este necesar un document de împărțire a patrimoniului succesoral. Certificatul de moștenitor este suficient pentru transferul bunurilor, precum conturi bancare și alte bunuri mobile.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 17/11/2021
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE

și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini de a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Succesiunile - Austria

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

La întocmirea unui testament, trebuie să se respecte anumite cerințe oficiale specifice. În dreptul austriac sunt recunoscute următoarele tipuri de testamente:
testamentul public, întocmit de un notar sau de o instanță;
testamentul olograf, pe care testatorul trebuie să îl scrie integral de mână și să îl semneze;
testamentul scris (manuscris sau dactilografiat de o altă persoană decât testatorul), care trebuie să fie întocmit în prezența a trei martori.
Contractul de succesiune [articolele 1249 și următoarele din Codul civil al Austriei - partea generală (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch* – ABGB)] poate fi încheiat numai între soți sau între două persoane care sunt logodite și se căsătoresc efectiv ulterior. Acesta trebuie să aibă forma unui act notarial [în conformitate cu articolul 1 primul paragraf litera (a) din Legea privind actele notariale (*Notariatsaktsgesetz*)]; este necesară prezența a doi martori sau a unui al doilea notar. Printr-un contract de succesiune, care trebuie să îndeplinească cerințele de valabilitate privind dispozițiile testamentare, nu se poate dispune cu privire la mai mult de trei sferturi din masa succesorală. În acest context, partenerii înregistrați au aceleași drepturi ca și soții/soțiile și partenerii logodiți care urmează să se căsătorească (articolul 1217 din Codul civil general al Austriei).
Testamentul conjunctiv poate fi întocmit numai de către soți sau partenerii înregistrați (articolul 586 din ABGB).
Donațiile pentru cauză de moarte, adică bunurile oferite de o persoană care se așteaptă să decedeze în viitorul apropiat și al căror drept de proprietate aferent se transmite numai după decesul donatorului - sunt reglementate de articolul 603 din ABGB. Acestea se fac sub forma unui contract încheiat la notar.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Testamentele, contractele de succesiune și orice contracte prin care se renunță la dreptul la rezerva succesorală se pot înregistra în Registrul central al testamentelor din Austria (articolul 140b din Codul notarilor din Austria (*Notariatsordnung*), cu condiția ca acestea să fi fost depuse la un notar, la o instanță sau la un avocat. Acest registru electronic este gestionat de Camera notarilor din Austria (*Österreichische Notariatskammer*) și este unicul registru pentru testamente care este reglementat prin lege. Instanțele și notarii au obligația să înregistreze în registru existența oricăror astfel de documente [articolul 140c alineatul (2) din Codul notarilor din Austria]. Scopul înregistrării este de a facilita identificarea acestor documente în timpul procedurilor succesorale. Juriștii și firmele de avocatură pot înregistra testamentele și alte forme de dispoziții testamentare în Registrul testamentelor din Austria.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Rezerva succesorală (care limitează gradul de libertate testamentară) este de jumătate din masa succesorală. Descendenții persoanei decedate și soțul sau partenerul înregistrat supraviețuitor au dreptul la o rezervă succesorală. Dacă o persoană care are dreptul la rezerva succesorală nu a avut niciodată o legătură apropiată cu defunctul sau dacă o astfel de relație nu a existat o lungă perioadă de timp (aproximativ 20 de ani), rezerva succesorală poate fi redusă.
Rezerva succesorală este acea parte din masa succesorală care trebuie distribuită persoanelor care au dreptul la aceasta, prin lege. Rezerva succesorală se plătește în numerar. Poate însă să fie plătită și sub forma unui cadou la decesul persoanei despre a cărei moștenire este vorba (articolul 780 din ABGB) sau a unei donații între vii (articolul 781 din ABGB).
Dreptul la rezerva succesorală trebuie invocat în instanță în termen de trei ani de la descoperirea creanței și nu mai târziu de 30 de ani (articolul 1487 din ABGB). Termenul de prescripție începe să curgă din momentul în care faptele care dau naștere creanței au fost cunoscute, dar nu mai devreme de un an de la data decesului persoanei despre a cărei succesiune este vorba (articolele 765 și 1487a din ABGB).
Se poate renunța la rezerva succesorală în timpul vieții testatorului. Renunțarea trebuie să ia forma unui act notarial sau a unui document oficial al instanței (articolul 551 din ABGB).

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care defunctul nu are un soț/partener înregistrat sau copii, dreptul de succesiune este acordat părinților defunctului și urmașilor acestora (frații și surorile defunctului) (articolele 735 și 736 din ABGB).
În cazul în care defunctul nu are soț/partener supraviețuitor, dar are copii, copiii moștenesc părți egale (articolul 732 din ABGB).
În cazul în care există un soț/partener înregistrat supraviețuitor și nu există copii, soțul/partenerul înregistrat supraviețuitor devine moștenitorul unic.
În cazul în care defunctul există un soț/partener înregistrat supraviețuitor și copii, soțul/partenerul supraviețuitor moștenește o treime din masa succesorală, plus legatul preferențial acordat prin lege, care îi acordă dreptul asupra obiectelor din gospodărie. Două treimi din masa succesorală sunt împărțite în mod egal între copiii defunctului (articolul 744 din ABGB).
Un partener neînregistrat (concubin) moștenește numai dacă nu există alți moștenitori legali; Altfel, singura posibilitate de a veni la moștenire este dacă există o dispoziție testamentară în favoarea sa. Cu toate acestea, concubinul supraviețuitor este protejat de dreptul locativ austriac (*Mietrechtsgesetz*) și de Legea austriacă privind coproprietatea asupra locuințelor (*Wohnungseigentumsgesetz*). În cazul în care defunctul și concubinul dețineau în comun o locuință (parteneriat privind proprietatea asupra locuinței), cota-parte a defunctului revine concubinului supraviețuitor. În plus, concubinul are un drept de moștenire preferențială acordată prin lege și, prin urmare, dreptul, limitat la un an, de a continua să locuiască în locuința comună și să folosească articolele de uz casnic comune, în măsura în care acestea sunt necesare pentru a-și menține condițiile de viață anterioare.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Instanța teritorială (*Bezirksgericht*); comisarul judiciar (notarul) ca organ al instanței.
Autoritatea care deține competența materială și teritorială este instanța teritorială în raza căreia se află ultimul domiciliu legal al defunctului (ultima locuință, domiciliul stabil) [articolul 105 din Legea austriacă privind competența judiciară (*Jurisdiktionsnorm* – JN) coroborat cu articolele 65 și 66 din Legea austriacă privind competența judiciară]. În scopul realizării acestui proces, instanța teritorială se bazează pe serviciile unui notar care acționează în calitate de comisar judiciar *Gerichtskommissärsgesetz* – GKG (articolul 1 din Legea privind comisarul judiciar).

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Instanța teritorială; comisarul judiciar (notarul) ca organ al instanței.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Instanța teritorială; comisarul judiciar (notarul) ca organ al instanței.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Instanța teritorială; comisarul judiciar (notarul) ca organ al instanței.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Procesul de dezbatere a moștenirii [sau „procedura succesorală” (*Verlassenschaftsverfahren*)] este inițiat de instanța teritorială după notificarea oficială a deschiderii succesiunii. Instanța teritorială competentă este cea din districtul în care defunctul a avut ultima reședință sau domiciliul stabil. Procedura este condusă de un notar în calitatea sa de comisar judiciar și se încheie cu o hotărâre judecătorească.

Procedura succesorală trebuie să fie inițiată oficial de îndată ce instanța ia cunoștință de un deces [articolul 143 alineatul (1) din Legea privind procedura nelitigioasă (*Außerstreitgesetz, AußStrG*)].

Comisarul judiciar identifică moștenitorii ca parte din procedura judiciară succesorală (articolul 797 din ABGB).

Comisarul judiciar [articolul 1 alineatul (2) și paragraful 2 litera (b) și articolul 2 alineatul (2) din Legea privind comisarii judiciari] efectuează un inventar al masei succesorale, dacă s-a depus o declarație de acceptare condiționată a succesiunii [care limitează răspunderea moștenitorului la valoarea activelor pe care le va primi din masa succesorală]; dacă persoanele îndreptățite la rezerva succesorală sunt minore sau pot avea nevoie de un reprezentant legal din alte motive; dacă s-a acordat autorizația ca succesiunea să fie separată de bunurile moștenitorului; dacă trebuie să se aibă în vedere succesiunea pentru un moștenitor ulterior sau dacă prin testament s-a creat o fundație privată; dacă există posibilitatea ca patrimoniul succesoral să revină statului din lipsă de moștenitori; sau dacă orice persoană autorizată sau executorul masei succesorale solicită acest lucru (articolul 165 din Legea privind procedura nelitigioasă).

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Nimeni nu are dreptul să intre în posesia moștenirii din proprie inițiativă. Dimpotrivă, aceasta trebuie să fie predată în mod oficial, astfel încât moștenitorul să dobândească, din punct de vedere juridic, dreptul de proprietate asupra bunurilor moștenite, proces cunoscut sub numele de „devoluțiune a bunurilor” („*Einantwortung*”), în conformitate cu hotărârea instanței de drept succesoral (*Abhandlungsgericht*) (articolul 797 din ABGB și articolul 177 din Legea privind procedura nelitigioasă). Bunurile pot fi transferate doar în momentul în care procedura judiciară succesorală s-a încheiat și persoanele relevante au depus o declarație de acceptare a succesiunii ca dovadă a dreptului lor de a moșteni. Chiar și în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate este transferat în momentul devoluțiunii, indiferent de momentul în care noul proprietar este înscris în cartea funciară. Cu toate acestea, în cazul în care moștenitorii nu prezintă o cerere de înscriere în cartea funciară într-un interval de timp rezonabil, comisarul judiciar are obligația de a depune cererea în locul acestora.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Moștenitorii sunt răspunzători de plata datoriilor defunctului din valoarea totală a activelor acestora. Cu toate acestea, în cazul în care s-a efectuat un inventar, aceștia nu sunt răspunzători cu bunurile proprii, ci numai până la concurența valorii bunurilor moștenite.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Actul prin care s-a dobândit bunul trebuie să fie prezentat instanței care are competențe în materie funciară (*Grundbuchsgericht*). Moștenitorii au obligația de a prezenta hotărârea de intrare în posesie, iar legatarii trebuie să prezinte o confirmare oficială. În plus, ar putea fi necesar să se prezinte o dovadă a achitării obligațiilor fiscale, un permis special eliberat în temeiul legislației care reglementează tranzacțiile imobiliare și – după caz – dovada cetățeniei beneficiarului tranzacției, în funcție de legislația landului în cauză.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Nu este necesară numirea unui administrator.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Un moștenitor care își dovedește în mod corespunzător dreptul la succesiune în momentul deschiderii moștenirii are dreptul de a utiliza și de a gestiona bunurile moștenite și de a reprezenta moștenirea, cu excepția cazului în care instanța de drept succesoral (*Verlassenschaftsgericht*) dispune altfel; dacă acest lucru se aplică mai multor părți, toate părțile își exercită dreptul în comun, cu excepția cazului în care acestea convin altfel [articolul 810 alineatul (1) din ABGB].

9.3 Ce competențe are un administrator?

Executorul joacă doar un rol secundar în procedura succesorală în Austria, din cauza modului în care instanța gestionează procedura succesorală și a poziției comisarului judiciar, ca organism judiciar care asigură executarea dorințelor defunctului. În conformitate cu articolul 816 din ABGB, defunctul poate desemna, în testament, o persoană responsabilă să-i îndeplinească ultimele dorințe. Mandatul persoanei respective este definit prin dispoziție testamentară și poate varia de la verificarea faptului dacă moștenitorul/legatarul îndeplinește anumite condiții sau distribuie corect masa succesorală până la administrarea masei succesorale.

În cazul în care se organizează o procedură orală în cadrul procesului de convocare a creditorilor masei succesorale (articolele 813-815 din ABGB), comisarul judiciar este obligat să notifice data procedurii și, de asemenea, să convoace executorul (articolul 174 din Legea privind procedurile nelitigioase).

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

La cerere, comisarul judiciar trebuie să emită beneficiarilor o confirmare oficială ca dovadă a competenței lor de reprezentare (articolul 172 din Legea privind procedurile nelitigioase). A se vedea și răspunsul la punctul 9.2 de mai sus.

După ce s-au stabilit definitiv moștenitorii și cotele-părți ale acestora și s-au furnizat dovezi care arată că celelalte condiții au fost îndeplinite, instanța trebuie să transfere moștenitorilor succesiunea (articolul 177 din Legea privind procedurile nelitigioase: hotărârea de intrare în posesie). Pentru a debloca fondurile deținute la instituții de credit este suficientă prezentarea hotărârii de intrare în posesie, în original, certificată ca fiind inatacabilă (articolul 179 din Legea privind procedurile nelitigioase).

Certificatul european de moștenitor este eliberat, în conformitate cu articolul 62 și următoarele din Regulamentul nr. 650/2012, de către comisarul judiciar. În cazul în care solicitantul nu este de acord cu acest certificat de moștenitor, instanța trebuie să se pronunțe în legătură cu acest aspect. Certificatul emis de comisarul judiciar încetează să mai fie valabil și este înlocuit de certificatul emis de instanță.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 15/12/2020

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Polonia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

În conformitate cu legislația poloneză, dispoziția pentru cauză de moarte poate fi elaborată numai sub formă de testament. Testamentele conjunctive sunt interzise. Următoarele forme de testamente sunt acceptate:

testamentul olograf, care trebuie scris în întregime, datat și semnat de către testator;

testamentul notarial, întocmit de un notar sub forma unui act notarial;

testamentul exprimat oral în prezența a doi martori în fața primarului unei municipalități (*wójt*) [primarul unui oraș (*burmistrz*) sau șeful administrației unui oraș (*prezydent miasta*)];

un testament oral (formulat de o persoană în așteptarea decesului iminent, atunci când este imposibil sau foarte dificil să se întocmească un testament în modurile descrise mai sus), exprimat în prezența a trei martori.

În ceea ce privește pactele succesorale, se acceptă doar cele privind renunțarea la succesiune. Un astfel de pact poate fi încheiat între viitorul testator și moștenitorul legal și trebuie să se încheie la notar pentru a fi valabil.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Nu este necesar ca un testament să fie înregistrat pentru a fi valabil. Testamentele întocmite sub forma unui act notarial sau depuse la un notar pot fi înregistrate la Camera Notarială Națională (*Krajowa Rada Notarialna*).

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

În conformitate cu legislația poloneză, nu există nicio restricție în ceea ce privește libertatea testatorului de a desemna moștenitori. Nici dreptul la o rezervă succesorală nu restrânge libertatea testatorului de a dispune de bunurile sale, dar protejează interesele soțului/soției și ale rudelor celor mai apropiate ale testatorului, care au dreptul la plata unei anumite sume de bani.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În lipsa unui testament se aplică următoarele reguli:

În cazul în care defunctul nu a fost căsătorit și nu a avut copii, părinții sunt moștenitori. În cazul în care unul dintre părinți este decedat la data deschiderii succesiunii, cota-parte a părintelui respectiv este împărțită în mod egal între frații și surorile testatorului. În cazul în care un frate/o soră a testatorului a decedat înainte de deschiderea succesiunii, lăsând urmași, cota-parte care i se cuvine este împărțită în mod egal între urmașii săi. În cazul în care nu există frați sau surori și nici urmași ai acestora, întreaga masă succesorală este împărțită în mod egal între bunicii testatorului. În cazul în care unul dintre bunici este decedat la data deschiderii succesiunii, cota-parte care îi revine este moștenită de urmașii săi. În cazul în care un bunic care a decedat înainte de deschiderea succesiunii nu are urmași, cota-parte care îi revine este împărțită în mod egal între alți bunici. În cazul în care nu există rude îndreptățite prin lege să moștenească masa succesorală, aceasta se transmite municipalității de la ultima reședință a testatorului. În cazul în care nu este posibil să se determine care a fost ultima reședință a testatorului în Polonia sau în cazul în care testatorul a avut domiciliul în străinătate, moștenirea se transmite Trezoreriei de Stat.

În cazul în care defunctul nu a fost căsătorit, însă are copii, numai copiii vin la moștenire.

În cazul în care defunctul lasă în urmă un soț/o soție, acesta/aceasta devine singurul moștenitor dacă nu există descendenți, părinți, frați/surori sau urmași ai acestora din urmă.

În cazul în care defunctul lasă în urmă un soț/o soție și copii, masa succesorală se împarte în mod egal între aceștia. Cu toate acestea, soțul/soția nu poate primi mai puțin de un sfert din masa succesorală. În cazul în care defunctul lasă în urmă un soț/o soție cu care se afla în regimul legal al comunității de bunuri, soțul supraviețuitor/soția supraviețuitoare primește jumătate din patrimoniul comun la desfacerea comunității de bunuri, în timp ce cealaltă jumătate constituie patrimoniul succesoral al defunctului.

Dacă nu există soț supraviețuitor sau rude care să aibă dreptul la moștenire prin lege, succesiunea este împărțită în mod egal între copiii soțului moștenitorului, cu condiția ca niciunul dintre părinții acestora să nu mai fie în viață la data deschiderii succesiunii (copii vitregi moștenitori).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Persoana interesată ar trebui să se adreseze unui notar sau instanței competente de la ultima reședință a testatorului.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Declarațiile de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni sunt prezentate în fața instanței în a cărei rază teritorială se află ultima reședință a declarantului sau în fața unui notar. Persoanele cu reședința în străinătate pot prezenta declarații privind renunțarea la succesiune în forma prevăzută de legea locului în care dau această declarație.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Legislația poloneză prevede două tipuri de legate: Legatele simple și legatele executorii. Doar legatele executorii pot face obiectul unei renunțări sau acceptări, această opțiune neexistând în cazul legatelor simple.

Autoritățile menționate în răspunsul la întrebarea precedentă sunt cele la cere se poate depune o declarație privind un legat executoriu.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

În legislația poloneză nu există instituția rezervei succesorale. Cu toate acestea, se poate solicita plata unei creanțe succesorale, și anume a unei anumite sume de bani. Nu se poate face o declarație de renunțare sau de acceptare a creanței succesorale.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

O persoană care dorește să obțină un document care să îi confirme statutul de moștenitor poate depune o cerere de confirmare a dobândirii moștenirii sau poate obține un document înregistrat de confirmare a succesiunii de la un notar. În cazul în care există mai mulți moștenitori, la cererea acestora, masa succesorală poate fi împărțită de către o instanță în cadrul unei proceduri de lichidare a patrimoniului succesoral, sau de către un notar printr-un acord privind lichidarea patrimoniului succesoral, sub forma unui act notarial.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

O persoană devine moștenitor sau, respectiv, legatar în momentul deschiderii succesiunii în temeiul legii, sub rezerva nerenunțării la succesiune.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

În principiu, un moștenitor poartă răspunderea nelimitată pentru datoriile defunctului. Un moștenitor poate să își limiteze răspunderea în acest sens prin acceptarea succesiunii sub beneficiu de inventar. În acest caz, moștenitorul ar trebui să prezinte o declarație corespunzătoare în fața unui notar sau a unei instanțe competente în termen de șase luni de la data la care a luat cunoștință de moștenire. Moștenitorii sunt răspunzători în solidar pentru datoriile defunctului.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

În vederea înscrierii bunurilor imobile care fac parte din succesiune în Registrul funciar și ipotecar, moștenitorul trebuie, de regulă, să prezinte documente care îi confirmă statutul de moștenitor, și anume un certificat judiciar de confirmare a dobândirii moștenirii sau un certificat notarial de moștenitor.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

În primul rând, în temeiul dreptului polonez, se poate numi un administrator al succesiunii din oficiu sau la cerere, în cazul în care, din orice motiv, există riscul ca masa succesorală să nu fie împărțită astfel cum s-a prevăzut. În acest scop, partea interesată ar trebui să depună o cerere la instanța în a cărei rază teritorială se află bunurile testatorului, pentru a demonstra că este moștenitor sau legatar sau are dreptul la o rezervă succesorală. Cererea poate fi depusă, de asemenea, de către un executor testamentar, un coproprietar al bunurilor, o persoană care are drepturi asupra bunurilor testatorului, un creditor care prezintă o dovadă scrisă a datoriei deținute împotriva testatorului sau o autoritate fiscală.

În al doilea rând, în cazul unei succesiuni nerevendicate, instanța numește, din oficiu sau la cerere, un administrator al succesiunii.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

În testamentul său, testatorul poate numi un executor care va administra succesiunea după decesul său.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Executorul testamentar ar trebui să administreze patrimoniul succesoral, să plătească datoriile succesiunii, în special să pună în aplicare legatele și instrucțiunile și, ulterior, să distribuie masa succesorală moștenitorilor în conformitate cu testamentul și cu legislația relevantă și, în orice caz, imediat după împărțirea patrimoniului succesoral.

Executorul poate intenta acțiuni și poate fi acționat în justiție în chestiuni legate de administrarea succesiunii, de organizare sau de un anumit activ. Acesta poate, de asemenea, să intenteze o acțiune în justiție cu privire la drepturile care fac parte din succesiune și să fie acționat în justiție în chestiuni legate de datoriile succesiunii.

Executorul ar trebui, de asemenea, să transmită bunul care face obiectului unui legat destinatarului legatului respectiv.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

O persoană care este moștenitor legal trebuie să prezinte copii după documentele de stare civilă corespunzătoare pentru a demonstra legătura sa cu defunctul (de exemplu, certificat de naștere, certificat de căsătorie). Moștenitorul testamentar sau legatarul trebuie să prezinte testamentul pentru a-și demonstra drepturile la moștenire.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 23/10/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini pt a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi: en.

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Nakladanie s majetkom pre prípad smrti sa môže spísať dvoma spôsobmi: i) závetom; ii) zmluvou.

i) Závet

Závet je osobná listina, ktorú nemôže vyhotoviť zástupca.

Spoločné závety, t. j. závety, ktoré spísali dve osoby alebo viac osôb v jednom dokumente, buď v prospech tretej osoby, alebo pre vzájomný prospech, nie sú povolené.

Závet predstavuje vyhlásenie o úmysle jednej osoby, ktoré nemusí byť určené alebo oznámené konkrétnej osobe. Je voľne odvolateľný a majetok sa po smrti závetcu prevádza jedine na dedičov alebo odkazovníkov.

Existujú štandardné a osobitné druhy závetov.

Medzi štandardné typy patria: verejné závety a uzavreté závety.

Verejný závet vyhotovuje notár vo svojom registri.

Uzavretý závet vyhotovuje a podpisuje závetca alebo iná osoba na požiadanie závetcu, ale musí byť overený notárom. Môže ho uchovávať závetca alebo tretia osoba alebo ho možno uschovať u notára. Osoba, ktorá má v úschove uzavretý závet, ho musí predložiť do troch dní potom, ako sa dozvie o smrti závetcu. V prípade nesplnenia tejto povinnosti bude osoba zodpovedná za akékoľvek spôsobené straty a škody, a ak ide o dediča, môže stratiť spôsobilosť dediť v dôsledku dedičskej nespôsobilosti.

V právnych predpisoch sa stanovujú tieto druhy osobitných závetov: vojenské závety, závety vyhotovené na lodi, závety vyhotovené v lietadle, závety vyhotovené v prípade katastrofy. Závety v takýchto formách možno vyhotoviť len v prípade výskytu určitých výnimočných okolností, ktoré sa stanovujú v zákone. Platnosť takýchto závetov sa skončí dva mesiace po tom, ako zanikne príčina, ktorá závetcovi zabránila vyhotoviť závet v jednej zo zvyčajných foriem.

V portugalských právnych predpisoch sa takisto stanovuje špeciálna formu závetu, ktorý portugalský štátny príslušník vyhotoví v zahraničí podľa zahraničného práva. Takýto závet nadobudne v Portugalsku účinnosť, ak je úradne vyhotovený alebo schválený.

ii) Zmluva

V rámci portugalského právneho systému sa výnimočne akceptuje dedenie na základe zmluvy. K tomu môže dôjsť pomocou zmlúv týkajúcich sa dedičstva alebo darov v očakávaní manželstva, ktoré nadobudnú účinnosť po smrti darcu. Zmluvy týkajúce sa dedičstva a darov po smrti, ak sa predpokladalo manželstvo, musia byť stanovené v dohode manželov, aby boli platné.

Dedenie na základe zmluvy je však spravidla zakázané. Zmluvy týkajúce sa dedičstva sú preto zo zásady zakázané a po vyhotovení neplatné. Dary v očakávaní smrti sú rovnako zakázané, nebudú však neplatné, ale stanú sa testamentárnymi odkazmi zo zákona a sú voľne odvolateľné.

Existujú dva typy zmlúv o dedičstve, ktorých platnosť zákon akceptuje na základe výnimky: a) vymenovanie dediča alebo odkazovníka v prospech jedného z manželov, a to manželom alebo treťou osobou; b) vymenovanie dediča alebo odkazovníka v prospech tretej osoby jedným z manželov. Rozdiel medzi dedičom a odkazovníkom je vysvetlený ďalej v odpovedi na otázku „Ako a kedy sa osoba stane dedičom alebo odkazovníkom?“

Platné zmluvy týkajúce sa dedičstva nadobudnú účinnosť až po smrti závetcu. Zmluva, na ktorú sa odkazuje v bode a) vyššie, sa nemôže jednostranne odvolať po tom, ako bola prijatá, a kým závetca žije, nemôže poškodiť príjemcu nežiaducimi odkazmi. Zmluva o dedičstve, na ktorú sa odkazuje v bode b) vyššie, je voľne odvolateľná, ak tretia osoba nebola stranou, ktorá súhlasila s dohodou manželov.

Okrem týchto dvoch druhov zmlúv týkajúcich sa dedičstva právne predpisy takisto akceptujú platnosť darov po smrti, ak sa predpokladalo manželstvo. Tieto sa darujú v očakávaní manželstva jednému z manželov od druhého manžela alebo od tretej osoby. Dar v prípade smrti, ak sa predpokladalo manželstvo, podlieha systému zmlúv o dedičstve a musí sa stanoviť v dohode manželov.

Poznámka:

V portugalskom práve sa stanovujú dva druhy dedenia. Jedným je dobrovoľné dedenie – zo závetu alebo na základe zmluvy – na ktoré sa odkazuje v tejto odpovedi. Druhým je dedenie zo zákona, legitímne alebo povinné, ktoré sa uvádza v odpovediach na otázky „Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?“ a „Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?“.

Dobrovoľné dedenie je výsledkom úmyselného konania zo strany závetcu ako závety a zmluvy.

Dedenie zo zákona je prípustné podľa právnych predpisov. Ak vyplýva priamo z právnych predpisov a je nadradené želaniu závetcu, nazýva sa povinným dedením. Ak vyplýva z právnych predpisov, ale nie je nadradené želaniu závetcu, nazýva sa legitímnym dedením.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Nakladanie s majetkom netreba v zásade registrovať.

Existujú však výnimky, ktoré sú zakotvené v rôznych ustanoveniach. Nakladanie s majetkom pre prípad smrti sa musí registrovať napríklad v týchto prípadoch: i) preferenčné testamentárne nakladanie s majetkom s ohľadom na skutočnú účinnosť; ii) zriadenie prednostného práva a jeho zmeny; iii) povinnosť znížiť dary, ktoré podliehajú kolácii; iv) dohody manželov.

V prípadoch uvedených v bodoch i), ii) a iii) musia záznam na katastroch nehnuteľností (*Conservatórias do Registo Predial*) predložiť navrhovatelia alebo odporcovia v právnom vzťahu, osoby so záujmom o registráciu alebo osoby, od ktorých sa požaduje, aby o registráciu požiadali podľa právnych predpisov (úradná registrácia, o ktorú v niektorých prípadoch žiadajú súdy, prokurátor alebo samotný matrikár). Registrácia sa uskutoční prostredníctvom súpisu majetku, zápisu údajov a príslušných pripomienok a poznačenia určitých okolností.

V prípade uvedenom v bode iv) sa registrácia uskutoční na matrikách (*Conservatórias do Registo Civil*) ako zápis alebo záznam prostredníctvom vyhlásenia strán. V tomto prípade môžu byť stranami registrácie aj osoby, ktorých sa skutočnosti priamo týkajú alebo ktorých súhlas je potrebný na nadobudnutie plnej účinnosti.

Poznámka:

Prednostné právo zahŕňa právo pozostalej vdovy alebo vdovca na zabezpečenie prostredníctvom finančných prostriedkov po zosnulom.

Kolácia zahŕňa vrátenie majetku do dedičstva potomkami, ktorí očakávajú, že zdedia majetok alebo cennosti odovzdané predkom.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Áno, podľa portugalských právnych predpisov obmedzuje povinný dedičský podiel slobodu nakladania s majetkom pre prípad smrti. Povinný dedičský podiel predstavuje časť majetku, s ktorou závetca nemôže nakladať, pretože je zo zákona pridelená neopomenuteľným dedičom. Ide o povinné dedenie predstavujúce formu dedenia zo zákona, ktoré je nadradené želaniu závetcu.

Neopomenuteľnými dedičmi sú manžel/-ka, potomkovia a predkovia. Manžel/-ka a potomkovia patria do prvej dedičskej skupiny. Ak neexistujú potomkovia, dedičmi sú manžel/-ka a predkovia.

Toto sú pravidlá týkajúce sa majetku, s ktorým závetca nesmie nakladať (povinný dedičský podiel):

povinný dedičský podiel manžela/-ky a detí predstavuje dve tretiny dedičstva;
ak závetca nezanechá potomkov ani predkov, povinný dedičský podiel manžela/-ky predstavuje polovicu dedičstva;
ak závetca nezanechá manžela/-ku, ale zanechá deti, povinný dedičský podiel predstavuje polovicu dedičstva, ak zanechá jedno dieťa, a dve tretiny dedičstva, ak zanechá dve alebo viac detí;
povinný dedičský podiel potomkov druhého a vyššieho stupňa predstavuje podiel, ktorý by pripadol ich predkovi;
ak neexistujú žiadni potomkovia, povinný dedičský podiel manžela/-ky a predkov predstavuje dve tretiny dedičstva;
ak neexistujú žiadni potomkovia alebo pozostalý/-á manžel/-ka, povinný dedičský podiel rodičov predstavuje polovicu dedičstva; ak sú za dedičov označení predkovia druhého a vyššieho stupňa, ich povinný dedičský podiel predstavuje jednu tretinu dedičstva.

Poznámka:

Manžel nie je stanovený ako dedič, ak sú manželia v čase smrti závetcu rozvedení alebo právne odlúčení konečným rozsudkom alebo rozsudkom, ktorý sa stane konečným. Ak v čase smrti závetcu prebieha konanie o rozvode manželstva alebo o rozluke, príjemcovia môžu v takomto konaní pokračovať pre majetkové dôsledky. Ak sa v takomto prípade následne vyhovie návrhu na rozvod alebo rozluku, manžel nie je určený ako príjemca.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Ak zosnulý nenaložil platným a účinným spôsobom, a to úplne alebo čiastočne, s majetkom, s ktorým sa má nakladať po jeho smrti, dedičmi sa stávajú jeho neopomenuteľní dedičia. Ide o legitímne dedenie, ktoré je formou dedenia zo zákona, ktoré nie je nadradené želaniu závetcu.
Neopomenuteľní dedičia sú manžel/-ka, príbuzní a štát v tomto poradí: a) manžel/-ka a potomkovia; b) manžel/-ka a príbuzní vo vzostupnej línii; c) súrodenci a ich potomkovia; d) ostatní príbuzní z oboch strán až do a vrátane štvrtého stupňa; e) štát.

5 Aký orgán je kompetentný:

Príslušnosť vo veciach dedičstva závisí od toho, či je dedičstvo napadnuté (prijatie na základe existencie súpisu dedičstva) alebo nie (bezvýhradné prijatie).
Vo veciach napadnutého dedičstva majú právomoc notári a súdy. V prípadoch uvedených v článku 1083 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (napr. dedičia s neznámym miestom pobytu, dedičia bez právnej spôsobilosti, súpis dedičstva vyžadovaný prokurátorom) sa na súdoch musí vykonať súpis dedičstva. V ostatných prípadoch sa môžu dotknuté osoby rozhodnúť, či vykonajú súpis u notára (*Cartório Notarial*) alebo na súde.
Notári a matrikári (*Conservatórias dos Registos*) majú právomoc vo veciach dedičstva, ktoré nebolo napadnuté. V tomto prípade sú oprávnení splnomocniť dedičov a vykonať príslušné rozdelenie.
Právnici a advokáti môžu notárskym overením súkromného dokumentu rozdeliť dedičstvo, ktoré nebolo napadnuté, ale nemajú právomoc splnomocniť dedičov.

5.1 v dedičských veciach?

Ak je dedičstvo napadnuté, súdy alebo notári môžu vykonať súpis dedičstva v súlade s článkom 1083 Občianskeho súdneho poriadku.
V prípade bezvýhradného prijatia dedičstva sa nevyžaduje konanie vo veci dedičstva. V takomto prípade dedičі a odkazovníci uskutočnia likvidáciu a rozdelenie dedičstva na základe spoločnej dohody a bez povinnosti začínať konanie s účasťou notára alebo súdu.
Ak sa vyhlási, že sa majetok zanecháva štátu, na súde sa uskutoční príslušné osobitné konanie na likvidáciu dedičstva v prospech štátu (články 2152 až 2155 Občianskeho zákonníka).
Ak sa dedičstvo nenapadne, právomoc majú občianskoprávni notári, matriky a katastre bez ohľadu na územnú príslušnosť. Zainteresované strany môžu preto vykonať úkony pred orgánom podľa vlastného výberu bez územných obmedzení.
V prípade nenapadnutého dedičstva sa majetok môže rozdeliť v prítomnosti ktoréhokoľvek právnika alebo advokáta v krajine, pokiaľ boli dotknuté osoby vopred splnomocnené (napr. matrikárom alebo notárom).

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Pokiaľ ide o orgán príslušný na prijatie vyhlásenia o prijatí alebo zrieknutí sa dedičstva, neexistujú žiadne podstatné rozdiely medzi odkazom a dedičstvom alebo medzi dedením zo zákona alebo dobrovoľným dedením. Odpoveď na tieto tri otázky je preto rovnaká.
Ak sa dedičstvo prijalo na základe existencie súpisu dedičstva, vyhlásenie o prijatí sa vykoná v rámci konania vo veci dedičstva. V tomto prípade je príslušným orgánom, ktorý prijíma vyhlásenie o prijatí dedičstva, súd alebo notár.
Prijatie dedičstva na základe existencie súpisu dedičstva sa zabezpečuje vyžiadaním súpisu majetku alebo zásahom do neho.
Ďalší typ prijatia dedičstva je bezvýhradné prijatie, ktoré nastane, keď sa dedičstvo prijme a rozdelí bez potreby začať konanie vo veci dedičstva.
Pravidlá týkajúce sa prijatia dedičstva sa vzťahujú aj na prijatie odkazu. Rozdiel medzi dedičstvom a odkazom je uvedený v odpovedi na nasledujúcu otázku.
Ak sa otvorí konanie vo veci dedičstva, musí sa uskutočniť zrieknutie sa dedičstva alebo sa zahrnúť do spisu. V tomto prípade je príslušným orgánom, ktorý prijíma vyhlásenie o zrieknutí sa dedičstva, súd alebo notár.
Zrieknutie sa dedičstva musí mať jednu z týchto foriem: verejná listina alebo súkromný overený dokument, ak existuje majetok, s ktorým sa má podľa právnych predpisov naložiť v jednej z týchto foriem; v ostatných prípadoch súkromný dokument.
Prijatie alebo zrieknutie sa dedičstva alebo odkazu je jednostranný právny úkon, ktorý nemožno poprieť, t. j. obidva sa uskutočňujú prostredníctvom vyhlásenia dedičа, ktoré nemusí byť adresované alebo oznámené príslušnej osobe.
Ak je dedičstvo opustené, zainteresované strany alebo prokurátor môžu požiadať súd, aby upovedomil dedičа, aby dedičstvo prijal alebo sa ho zriekol (články 1039 až 1041 Občianskeho súdneho poriadku). V tomto prípade prijíma vyhlásenie o prijatí dedičstva súd. Dedičstvo sa označuje ako opustené počas obdobia, keď ešte nebolo prijaté ani vyhlásené ako zanechané v prospech štátu.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Postup závisí od toho, či je dedičstvo napadnuté alebo nie.

NAPADNUTÉ DEDIČSTVO

Účelom konania vo veci dedičstva je: rozdeliť dedičstvo s cieľom ukončiť jeho spoluvlastníctvo; vytvoriť zoznam majetku v dedičstve, ak ho nie je potrebné rozdeliť; v prípade potreby uskutočniť likvidáciu dedičstva (článok 1082 Občianskeho súdneho poriadku).
Ak sa súpis dedičstva vykonáva na súde, vychádza z formulára súdneho súpisu uvedeného v hlave XVI knihy V Občianskeho súdneho poriadku (články 1082 až 1129). Miestna príslušnosť vnútroštátnych súdov sa určuje v súlade s kolíznymi kritériami stanovenými v článku 72A Občianskeho súdneho poriadku.
Postup vykonávania súdneho súpisu má tieto hlavné fázy: i) úvodná žiadosť; ii) námietky a overenie záväzkov; iii) predbežné vypočutie zainteresovaných strán; iv) identifikácia a predvolanie zainteresovaných strán; v) zníženie darov alebo odkazov, ktorých hodnota prevyšuje disponibilnú časť dedičstva; vi) vyhlásenie o rozdelení a rozsudok o schválení rozdelenia. Po rozsudku môže nasledovať zrušenie alebo zmena rozdelenia, dodatočné rozdelenie alebo pridelenie podielu prehliadnutému dedičovi.

Ak sa súpis vykonáva u notára, vychádza z formulára notárskeho súpisu uvedeného v prílohe k zákonu č. 117/2019 z 13. septembra 2019, v ktorej sa odkazuje na potrebné zmeny hlavy XVI knihy V Občianskeho súdneho poriadku.
V súlade s článkami 1 až 5 prílohy k zákonu č. 117/2019: portugalská notárska komora uverejňuje zoznam notárov, ktorí môžu spracúvať súpisy (www.notarios.pt); pokiaľ ide o notárske súpisy, zatiaľ čo úlohou notára je prijať potrebné opatrenia, rozsudok o schválení vždy vydáva súd, ktorému je vec na tento účel postúpená, bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek ďalšie otázky, ktoré môže notár predložiť sudcovi na účely rozhodnutia; je úlohou súdu rozhodovať o odvolaniach podaných počas vykonávania notárskeho súpisu; strany si môžu na vykonanie súpisu vybrať ľubovoľnú notársku kanceláriu, a to za predpokladu, že existuje príslušná súvislosť s dedením (napr. notárska kancelária sa nachádza v obci, kde sa dedičské konanie začalo alebo kde sa nachádza majetok, alebo kde žije väčšina zainteresovaných strán).

NENAPADNUTÉ DEDIČSTVO

Zainteresovaná strana môže veci urovnať pred notárom alebo matrikárom. V rámci systému jednotného kontaktného miesta môžu s matrikárom vyriešiť všetky otázky týkajúce sa dedičstva – od schválenia až po konečné zapísanie majetku vyplývajúceho z rozdelenia.
Zainteresované strany môžu prípadne po získaní splnomocnenia ako dedičia u notára alebo matrikára rozdeliť majetok z dedičstva prostredníctvom súkromného dokumentu, ktorý je overený pred právnikom alebo advokátom.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Dediči zdedia dedičstvo zosnulého úplne alebo čiastočne, t. j. majetok, ktorý majú zdediť, nie je určený vopred.
Odkazovníci na druhej strane zdedia konkrétny majetok alebo cennosti.
V prípade dedenia zo zákona vyplýva oprávnenosť z právnych predpisov. V prípade dobrovoľného dedenia vyplýva oprávnenosť z vyhlásenia o úmysle vyhotoveného závetcom. Dedičia môžu mať postavenie dedičov alebo odkazovníkov v rámci dedenia zo zákona alebo dobrovoľného dedenia.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Ak sa dedičstvo prijme na základe existencie súpisu dedičstva, zodpovednosť za dlhy zosnulého a iné poplatky týkajúce sa dedičstva je len do výšky majetku uvedeného na zozname, ak veritelia alebo odkazovníci nepredložia dôkaz o existencii iného majetku. Ak existuje súpis majetku, dôkazné bremeno týkajúce sa existencie takéhoto majetku nesú veritelia alebo odkazovníci.
V prípade bezvýhradného prijatia zodpovednosť za dlhy a iné poplatky týkajúce sa dedičstva takisto neprevyšuje hodnotu zdedeného majetku, ale v takomto prípade musia dediči alebo odkazovníci dokázať, že dedičstvo nezahŕňa majetok v dostatočnej hodnote na zaplatenie dlhov alebo vyrovnanie odkazov.
V tomto prípade dôkazné bremeno týkajúce sa neexistencie takéhoto majetku nesú dedičia alebo odkazovníci.
V rámci dedičstva sa nesie zodpovednosť za tieto poplatky: pohreb závetcu a súvisiace poplatky; poplatky za výkon závetu, ako aj správu a likvidáciu dedičstva; úhrada dlhov zosnulého; vyrovnanie odkazov.
Pri spoločne zdedenom majetku sa nesie spoločná zodpovednosť za úhradu uvedených poplatkov. Ak bolo dedičstvo rozdelené, každý dedič je zodpovedný len za sumu úmernú svojmu dedičskému podielu.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľnosti?

V tejto odpovedi sú osobitne uvedené dokumenty a informácie potrebné na zápis nehnuteľného majetku, povinné poplatky a spôsob predloženia žiadosti o zápis (osobne, poštou alebo online).

Požadované dokumenty a informácie

V žiadosti o zápis nehnuteľného majetku musí byť uvedená totožnosť žiadateľa, príslušné skutočnosti a dotknutý majetok, ako aj zoznam podkladových materiálov.
Zapísať možno len skutočnosti uvedené v dokumentoch, ktorými sú právne doložené.
Dokumenty vyhotovené v cudzom jazyku sa môžu akceptovať, len ak sú preložené v súlade s právnymi predpismi s výnimkou tých, ktoré sú vyhotovené v angličtine, francúzštine alebo španielčine, a ak príslušný úradník ovláda daný jazyk.
Ak je potrebné posúdiť oprávnenosť žiadosti o zápis na základe cudzieho práva, zainteresovaná strana musí dokázať príslušný obsah prostredníctvom akéhokoľvek vhodného dokumentu.
Ak sa žiadosť o zápis týka budovy, ktorá nie je opísaná v zozname, je potrebné priložiť ďalšie vyhlásenie s uvedením mena, postavenia a adresy vlastníkov, ktorí bezprostredne predchádzali prevádzateľovi, a označenie predchádzajúceho katastra, pokiaľ žiadateľ vo vyhlásení neoznámi, prečo táto skutočnosť nie je známa.
Ak sa zápis týka podielu v neopísanom spoločnom majetku, je potrebné uviesť mená, postavenie a adresy všetkých *spoluvlastníkov*.

Povinné poplatky

Pri podaní žiadosti treba zaplatiť poplatok alebo ho odoslať spolu so žiadosťou. Poplatok zodpovedá pravdepodobnej výške celkovej splatnej sumy. Ak sa neuhradí pri podávaní žiadosti o zápis, žiadosť môže byť ihneď zamietnutá.
Ak poplatok nebol uhradený, pričom žiadosť nebola zamietnutá, registračná služba oznámi zainteresovanej strane lehotu na úhradu sumy, ktorú treba zaplatiť, aby nedošlo k zamietnutiu žiadosti.
Rovnaký postup sa použije aj v prípade, že sa uhradí nedostatočná čiastka a zvyšok nie je doplatený.

Žiadosť o zápis vykonaná osobne, poštou alebo online

Žiadosť o zápis nehnuteľného majetku možno podať osobne, poštou alebo elektronicky.
Žiadosti o zápis podané osobne a poštou musia byť vyhotovené písomne, v súlade s formulármi schválenými rozhodnutím riadiaceho orgánu *Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.* (inštitút registrov a notárov). K formulárom treba priložiť dokumenty, ktoré odôvodňujú skutočnosť, ktorá sa má zapísať, a prípadné uvedené dodatočné vyhlásenia.
Formuláre uvedené v predchádzajúcom odseku sa nemusia používať na písomné žiadosti o zápis zo strany orgánov verejnej moci, ktoré sú zapojené ako navrhovatelia alebo odporcovia v rámci úkonov súdu, prokurátora, správcov konkurznej podstaty alebo súdnych exekútorov bez ohľadu na to, či sa podávajú osobne alebo poštou.
Žiadosti, ktoré podávajú súdy, prokurátor, súdni exekútori alebo súdni úradníci, ktorí vykonávajú úkony exekútorov a súdnych správcov, by mali byť odoslané pokiaľ možno elektronicky a spolu s dokumentmi potrebnými na zápis, ako aj s poplatkom.
Žiadosti o zápis majetku možno podať online na webovom sídle http://www.predialonline.mj.pt. Jediné postupy, ktoré sa nedajú zapísať online sú tie, pri ktorých sa odôvodňujú, napravujú alebo spochybňujú rozhodnutie prijaté matrikárom.
Na prístup k listinám týkajúcim sa zápisu majetku, ktoré boli podané online, je potrebný digitálny certifikát. Štátni príslušníci s portugalským občianskym preukazom, ktorí si aktivovali svoj digitálny certifikát, právnici, notári a advokáti už majú tieto certifikáty.
Manažéri a riaditelia obchodných spoločností alebo občianskoprávne spoločnosti registrované ako obchodné spoločnosti môžu osvedčiť, že elektronické dokumenty, ktoré predložili, sú v súlade s pôvodnými papierovými dokumentmi počas podávania žiadosti online, v rámci ktorej sú príslušné spoločnosti zainteresovanými stranami.

Poznámka:

Len osoby a/alebo subjekty, ktoré sú podľa zákona oprávnené, môžu podávať žiadosti o zápis nehnuteľného majetku. Tieto osoby alebo subjekty sú uvedené vyššie v odpovedi na otázku „Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako?“ v časti, kde sú uvedené dokumenty, ktoré treba doručiť na kataster nehnuteľností.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadosti? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadosti, aké kroky treba podniknúť?

Vymenovanie správcu je povinné, ak sa žiada o začatie konania vo veci dedičstva. V takomto prípade je povinné vymenovať hlavu domácnosti zodpovednú za správu dedičstva. Osoba, ktorá žiada o súdne potvrdenie závetu, určí, kto má podľa zákona vykonávať povinnosti hlavy domácnosti. Toto sa vykoná pomocou formulára žiadosti o súdne potvrdenie závetu.

Kým je dedičstvo opustené, nemusí existovať nikto, kto je zo zákona oprávnený na jeho správu. V takomto prípade môže ktorýkoľvek dedič podniknúť kroky na správu dedičstva ešte pred tým, než je prijaté alebo odmietnuté. Ak hrozí riziko straty alebo znehodnotenia majetku opusteného dedičstva, súdy vymenujú správcu. Toto sa vykoná na návrh prokurátora alebo ktorejkoľvek zainteresovanej strany. Vymedzenie opusteného dedičstva bolo uvedené v odpovedi na otázku *„Aký orgán je kompetentný: (…) na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?“*

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Hlava domácnosti

Hlava domácnosti je v zásade zodpovedná za správu dedičstva až do jeho likvidácie a rozdelenia.

Povinnosti hlavy domácnosti sa zo zákona prideľujú v tomto poradí:

a) pozostalému manželovi, ktorý nie je zákonne odlúčený, osobne alebo majetkovo, alebo ak je dedičom, ktorý má manželský podiel na majetku páru;

b) vykonávateľovi závetu, ak závetca neustanoví inak;

c) príbuzným, ktorí dedia zo zákona;

d) závetným odkazovníkom.

Ak sa celé dedičstvo rozdelí medzi odkazovníkov, odkazovník, ktorý získal najviac, bude hlavou domácnosti, pričom nahradí dedičov; pokiaľ sú podiely rovnaké, touto osobou sa stáva najstaršia osoba.

Existujú osobitné prípady, keď sa správou časti dedičstva alebo celého dedičstva môže poveriť vykonávateľ závetu alebo správca, ako sa vysvetľuje ďalej.

Vykonávateľ závetu

V prípade dedenia zo závetu môže závetca vymenovať jednu alebo viac osôb, ktoré musia zabezpečiť vykonanie závetu alebo ho úplne alebo sčasti vykonať. Označuje sa to ako vykonávanie závetu. Vymenovaná osoba je vykonávateľom závetu.

Správca

Postupnosť správcov alebo správcovstvo je inštitút, prostredníctvom ktorého závetca poverí určeného dediča úlohou zachovať dedičstvo, aby po jeho smrti mohlo prejsť v prospech inej osoby. Dedič s touto povinnosťou sa označuje ako správca. Osoba, v prospech ktorej sa postupnosť vykoná, sa označuje ako dedič – správca. Správca v rámci správcovstva využíva dedičstvo a spravuje ho.

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Právomoci hlavy domácnosti

Hlava domácnosti spravuje dedičstvo zosnulého a, ak mal zosnulý bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, spoločné dedičstvo páru.

Hlava domácnosti môže požiadať dedičov alebo tretiu osobu, aby odovzdali majetok, ktorý má spravovať a ktorý je v ich vlastníctve. Môže podávať žaloby týkajúce sa vlastníctva voči dedičom a tretím osobám a môže vymáhať pohľadávky z dedičstva, ak by oneskorenie ohrozilo ich vymáhateľnosť alebo ak sa platba vykoná spontánne.

Hlava domácnosti musí predať plody alebo iné veci podliehajúce skaze a výnos môže použiť na úhradu výdavkov na pohreb, súvisiacich výdavkov a správnych poplatkov.

Hlava domácnosti môže takisto predať plody, ktoré nepodliehajú skaze, v takom rozsahu, aký je potrebný na úhradu výdavkov na pohreb, súvisiacich výdavkov a správnych poplatkov.

Okrem uvedených prípadov sa práva týkajúce sa dedičstva môžu vykonávať len spoločne všetkými dedičmi alebo proti všetkým dedičom.

Právomoci vykonávateľa závetu

Ak bol v rámci dedenia zo závetu vymenovaný vykonávateľ závetu, vykonáva právomoci udelené závetcom.

Ak závetca neuviedol konkrétne právomoci vykonávateľa závetu, tento je zodpovedný za: vybavenie pohrebu a súvisiacich záležitostí a úhradu príslušných výdavkov; sledovanie plnenia právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti a v prípade potreby zachovanie ich platnosti pred súdmi; vykonávanie povinností hlavy domácnosti.

Ak je vykonávateľ závetu hlavou domácnosti a nie je potrebný povinný súpis, závetca mu môže zveriť vyrovnanie odkazov dedičstva a iných záväzkov.

Závetca môže na tento účel splnomocniť vykonávateľa závetu na predaj akéhokoľvek majetku dedičstva (hnuteľného alebo nehnuteľného) alebo majetku určeného v závete.

Právomoci správcu

Správca nielen spravuje, ale aj prijíma výhody plynúce z dedičstva v rámci správcovstva. Uplatňujú sa ustanovenia týkajúce sa využívania takéhoto dedičstva do takej miery, kým nie sú nezlučiteľné so správcovstvom. Na nakladanie s dedičstvom alebo jeho zaťaženie v rámci správcovstva musí správca požiadať o povolenie súdu.

Dedičia a správca opusteného dedičstva

Keď je dedičstvo opustené, predstavuje fond s právnou subjektivitou. V záujme dedičstva sa preto môže začať konanie a môže sa viesť konanie proti nemu. Ak v tomto prípade neexistuje nikto, kto by ho spravoval, môže sa prijať jedno z opatrení uvedených ďalej.

Pred prijatím alebo zrieknutím sa dedičstva môže každý dedič prijať neodkladné správne opatrenia, kým je dedičstvo opustené. Ak sa v prípade viacerých dedičov vznesie námietka, rozhodne vôľa väčšiny.

Správcu opusteného dedičstva môže takisto vymenovať súd. Správca je zodpovedný za požiadanie o začatie potrebného predbežného konania a za vykonanie opatrení, ktoré nemožno odkladať bez toho, aby sa ohrozili záujmy dedičstva. Je zodpovedný aj za zastupovanie dedičstva vo všetkých súdnych konaniach, ktoré sa proti nemu začali. Správca potrebuje povolenie súdu na nakladanie s fixnými aktívami, vzácnymi predmetmi, cennosťami, obchodnými organizáciami a akýmkoľvek iným majetkom alebo na ich zaťaženie, v prípadoch, ak takéto konanie nepredstavuje správny akt. Povolenie súdu sa udelí len vtedy, ak je akt opodstatnený s cieľom predísť znehodnoteniu alebo strate majetku, vyplatiť dlhy dedičstva a uhradiť náklady na potrebné alebo užitočné zlepšenia alebo ak vznikne iná naliehavá potreba.

Ak dedičstvo už nie je opustené, pretože bolo prijaté, ale stále nie je rozdelené, zákon umožňuje ktorémukoľvek dedičovi požiadať súd o uznanie jeho postavenia ako dediča a obnovu celého dedičstva alebo jeho časti proti ktorejkoľvek osobe, ktorá ho má v držbe ako dedič alebo na základe iného nároku alebo bez neho. Označuje sa to ako návrh na získanie držby. Takúto žalobu môže podať jeden dedič bez ostatných, pričom tým zostáva nedotknuté právo hlavy domácnosti žiadať o odovzdanie majetku, ktorý má spravovať, ako sa uvádza predtým v texte.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Dokumenty potvrdzujúce postavenie dedičov alebo odkazovníkov

rozsudky;

notárske listiny;

zjednodušené postupy na potvrdenie postavenia dedičov pred matrikou.

Uvedené dokumenty dosvedčujú postavenie dedičov a/alebo odkazovníkov, ktorých zanechal zosnulý.

Rozsudky, notárske listiny a zjednodušené postupy na splnomocnenie dedičov sú verejné listiny s úplnou dôkaznou hodnotou.

Splnomocnenie dedičov alebo odkazovníkov sa zaznamená v matrike prostredníctvom potvrdenia na úmrtnom liste zosnulého.

Dokumenty potvrdzujúce rozdelenie

V prípade napadnutého dedičstva:

Rozsudok vynesený príslušným súdom, ktorý schvaľuje rozdelenie dedičstva v konaní vo veci dedičstva. Rozsudok určuje spôsob vyrovnania podielov (napr. dedičský podiel, ktorý zdedí každý dedič alebo odkazovník). Je to verejná listina s úplnou dôkaznou hodnotou.

V prípade dobrovoľného dedičstva:

Súkromný overený dokument, ktorý sa vyhotoví v prítomnosti právnika alebo advokáta a v ktorom sa stanovuje spôsob vyrovnania podielov. Nie je to verejná listina, ale súkromný overený dokument, ktorý má v tomto prípade dôkaznú hodnotu zodpovedajúcu úplnej dôkaznej hodnote.

Dokument o rozdelení v rámci zjednodušeného dedičského konania pred matrikárom. Je to verejná listina s úplnou dôkaznou hodnotou.

Notárska listina o rozdelení vyhotovená notárom. Je to verejná listina s úplnou dôkaznou hodnotou.

Všetky uvedené dokumenty, ktorými sa potvrdzuje rozdelenie, tvoria základ pre zápis majetku dedičstva v prospech dediča alebo odkazovníka bez ohľadu na to, či majú úplnú dôkaznú hodnotu.

Záverečná poznámka:

Informácie uvedené v tejto podobe majú všeobecný charakter, nie sú podrobné a nezaväzujú kontaktné miesto, Európsku justičnú sieť pre občianske a obchodné veci, ako ani súdy alebo iných príjemcov. Nevylučujú potrebu oboznámiť sa s platnými právnymi predpismi.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 31/10/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - România

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

În dreptul român este interzis testamentul conjunctiv și pactul asupra unei succesiuni viitoare.

Testamentul ordinar poate fi olograf sau autentic.

Testamentul olograf este scris, datat și semnat de testator, iar înainte de executare se prezintă la notar pentru a fi vizat și validat.

Testamentul autentic este îndeplinit de un notar/o altă persoană învestită cu autoritate publică. Testatorul îl dictează în fata notarului, care îl scrie și i-l citește, cu menționarea acestor formalități. Dacă este deja redactat de testator, testamentul este citit de notar și, după citire, testatorul declară că actul reprezintă ultima sa voință. Testamentul este semnat de testator, iar încheierea de autentificare de notar. La autentificare testatorul poate fi asistat de unul /doi martori.

Testamentele privilegiate întocmite în situații speciale de anumiți agenți instrumentatori, în prezența a doi martori, au forța probantă a actului autentic.

Pentru sume de bani depuse la instituții specializate trebuie îndeplinite condițiile de formă din legile speciale de organizare ale acestora.

Testamentul **conține** dispoziții privind desemnarea (in)directă a legatarului, partaj, dezmoștenire, numirea de executori testamentari, sarcini, revocare legate etc.

Dispozițiile referitoare la transmiterea patrimoniului succesoral/bunurilor se numesc legate. **Legatele** sunt universale sau cu titlu universal/particular. **Legatul universal** conferă vocație la întreaga moștenire, **iar legatul cu titlu universal** la o fracțiune.

A se vedea art. 1034 și urm. Cod civil.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Notarul care autentifică testamentul trebuie să îl înscrie în **Registrul național notarial de evidență a liberalităților RNNEL**, în care se înregistrează și donațiile.

A se vedea art. 1046 Cod civil, art. 164 din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 republicată.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Rezerva succesorală reprezintă partea din moștenire la care moștenitorii rezervatari (soțul supraviețuitor, descendenții, ascendenții privilegiați-părinții defunctului) au dreptul, chiar împotriva voinței defunctului. Rezerva succesorală a fiecărui moștenitor rezervatar este de jumătate din cota succesorală care, în absența liberalităților/dezmoștenirilor, i s-ar fi cuvenit ca moștenitor legal.

A se vedea art. 1086 și urm. Cod civil.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Moștenirea se cuvine moștenitorilor legali care sunt soțul supraviețuitor și rudele defunctului în următoarea ordine:

descendenți – clasa întâi
ascendenți și colaterali privilegiați-clasa a doua
ascendenți ordinari – clasa a treia
colaterali ordinari – clasa a patra
Descendenții și ascendenții au vocație la moștenire indiferent de gradul de rudenie, iar colateralii numai până la gradul al patrulea.
Pot veni la moștenire prin reprezentare succesorală numai descendenții copiilor defunctului și descendenții fraților/surorilor defunctului. În cazul reprezentării moștenirea se împarte pe tulpină. Dacă o tulpină are mai multe ramuri, subdivizarea se face pe tulpină partea cuvenită împărțindu-se egal.
Soțul supraviețuitor vine la moștenire în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori legali, cota cuvenită fiind:
1/4 în concurs cu descendenții
1/3 în concurs cu ascendenți privilegiați și colaterali privilegiați
1/2 în concurs fie numai cu ascendenți privilegiați, fie numai cu colaterali privilegiați
3/4 în concurs fie cu ascendenți ordinari, fie cu colaterali ordinari.
Soțul supraviețuitor poate beneficia de un drept de abitație asupra casei în care a locuit și poate moșteni mobilierul și obiectele de uz casnic comune.
Descendenții, copiii defunctului și urmașii lor în linie dreaptă înlătură pe moștenitorii din celelalte clase și vin la moștenire în ordinea proximității gradului de rudenie. În concurs cu soțul supraviețuitor descendenții culeg împreună 3/4 din moștenire.
Ascendenții privilegiați sunt tatăl și mama defunctului iar moștenirea cuvenită acestora se împarte egal.
Colateralii privilegiați sunt frații și surorile defunctului și descendenții acestora, până la al patrulea grad.
Dacă soțul supraviețuitor vine la moștenire în concurs atât cu ascendenți privilegiați cât și cu colaterali privilegiați, partea cuvenită clasei a doua este de 2/3; în concurs fie numai cu ascendenți privilegiați, fie numai cu colaterali privilegiați, partea cuvenită clasei a doua este de 1/2.
Moștenirea cuvenită ascendenților privilegiați și colateralilor privilegiați se împarte între aceștia în funcție de numărul ascendenților privilegiați. Dacă vine un singur părinte acesta culege 1/4, iar colateralii privilegiați ¾. Dacă vin 2 părinți, aceștia vor culege împreună ½, iar colateralii privilegiați cealaltă 1/2.
Moștenirea colateralilor privilegiați se împarte între ei egal, iar dacă vin la moștenire prin reprezentare pe tulpină. În cazul rudeniei pe linii colaterale diferite, moștenirea se împarte egal între linia maternă și cea paternă cu aplicarea regulilor anterioare. Colateralii care sunt rude cu defunctul pe ambele linii vor cumula părțile.
Dacă nu sunt moștenitori, **moștenirea este vacantă**, fiind culeasă de comuna, orașul/municipiul de locul situării bunurilor la data deschiderii moștenirii.
A se vedea art. 970-983, art. 1135-1140 Cod civil.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?
Notarul public pentru succesiunile necontencioase și instanța judecătorească de prim grad (judecătoria) pentru succesiunile contencioase.
Succesibilul/altă persoană interesată poate sesiza direct instanța, cu depunerea obligatorie unei încheieri notariale de verificare a evidențelor succesorale.
A se vedea art. 103 și urm. din Legea nr. 36/1995, art. 193 Cod de proc. civilă.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?
Acceptarea este expresă când succesibilul își însușește explicit titlul/calitatea de moștenitor. Acceptarea este tacită când succesibilul face un act/fapt pe care nu ar putea să îl facă decât în calitate de moștenitor (art. 1108 Cod civil).
Declarația de renunțare se face în formă autentică la notar public/misiunea diplomatică și oficiul consular al României (art. 1120 alin. 2 Cod civil).
În Registrul național notarial de evidență a opțiunilor succesorale RNNEOS se înregistrează toate actele notariale referitoare la acceptarea, respectiv renunțarea la moștenire.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?
A se vedea 5.2.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?
A se vedea 5.2.
După deschiderea moștenirii, liberalitățile care încalcă rezerva succesorală sunt supuse reducțiunii, la cererea moștenitorilor rezervatari, succesorilor și creditorii chirografari ai moștenitorilor rezervatari. În cazul pluralității de moștenitori rezervatari, reducțiunea operează numai în limita cotei de rezervă cuvenite solicitantului și profită numai acestuia. Reducțiunea are ca efect ineficacitatea legatelor sau desființarea donațiilor.
Vezi art. 1092-1097 Cod civil.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Procedura succesorală notarială se deschide la cerere. Cererea este înscrisă în registrul succesoral al notarului, după înregistrarea în evidențele succesorale de la nivelul camerelor notarilor. Notarul sesizat își verifică competența teritorială și dispune citarea celor care au vocație la moștenire, iar, dacă există testament, citează pe legatar, executorul testamentar, reprezentantul legal al moștenitorului incapabil, autoritatea tutelară (dacă este cazul), reprezentantul administrației publice (în cazul succesiunii vacante). Notarul stabilește calitatea moștenitorilor și legatarilor, întinderea drepturilor și compunerea masei succesorale.
Numărul și calitatea de succesibil și/sau titlul de legatar se stabilesc prin acte de stare civilă, prin testament și cu martori. Bunurile se dovedesc prin înscrisuri /orice alt mijloc de probă admis de lege.
A se vedea art. 103 - 120 din Legea nr. 36/1995, republicată.
Succesibilul/altă persoană interesată poate sesiza direct instanța judecătorească cu anexarea unei încheieri notariale cu privire la verificarea evidențelor succesorale. Partajul judiciar se poate realiza prin înțelegerea părților sau, în caz contrar, instanța va stabili bunurile, calitatea de comoștenitor, cota-parte, creanțele, datoriile și sarcinile. Instanța se poate pronunța cu privire la reducțiunea liberalităților excesive, raportul donațiilor. Împărțeala bunurilor se face în natură, prin formarea de loturi sau prin atribuirea bunului unuia din moștenitori cu plata sumelor cuvenite celorlalți moștenitori. Instanța poate dispune vânzarea bunului, prin învoiala părților sau de către executorul judecătoresc, prin licitație publică. Instanța se pronunță prin hotărâre, iar sumele depuse de unul din comoștenitori pentru ceilalți și cele rezultate din vânzare sunt împărțite de instanță.
A se vedea art. 110 din Legea nr. 36/1995, art. 193 alin. 3 Cod de proc. civilă.
Notarul va putea proceda la **lichidarea pasivului succesoral**, cu acordul tuturor moștenitorilor, respectiv la recuperarea creanțelor; plata datoriilor și pasivului; valorificarea bunurilor (i)mobile; executarea legatelor particulare.
Notarul va elibera, în faza premergătoare obligatorie, **un certificat succesoral de lichidare**, care cuprinde masa succesorală (activ și pasiv), moștenitorii și cotele și acordul lor cu privire la modul de lichidare a pasivului, numirea lichidatorului și termenul de finalizare.

Lichidatorul realizează creanțele succesiunii, plătește datoriile și valorifică bunurile. Lichidatorul prezintă notarului instrumentator o dare de seamă care include operațiunile îndeplinite pentru recuperarea creanțelor și modalitatea de stingere a pasivului. După finalizare, notarul eliberează **certificatul de moștenitor**, în masa succesorală urmând a fi evidențiat produsul net al lichidării.
A se vedea art. 121-134 din Legea nr. 36/1995, art. 1114 Cod civil.
Partajul succesoral între moștenitori se face după emiterea certificatului de moștenitor eliberat după lichidare. Partajul poate fi voluntar. Raportul donațiilor este obligația pe care o au soțul supraviețuitor și descendenții defunctului care vin la moștenirea legală de a readuce la moștenire bunurile donate fără scutire de raport.
Plata pasivului. Excepțiile de la divizarea de drept a pasivului moștenirii
Moștenitorii universali și cu titlu universal contribuie la plata datoriilor și sarcinilor moștenirii proporțional cu cota succesorală ce îi revine fiecăruia.
Creditorii personali ai moștenitorilor și orice persoană interesată pot cere partajul, pretinde să fie prezenți la partajul voluntar sau să intervină în partaj.
Cererile creditorilor se înscriu pentru opozabilitate față de terți în Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral RNNEC.
Moștenitorul universal/cu titlu universal care a plătit din datoria comună mai mult are drept de regres împotriva celorlalți, numai pentru partea din datoria comună ce revenea fiecăruia, chiar dacă acesta ar fi fost subrogat în drepturile creditorilor.
Partajul de ascendent
Ascendenții pot face partajul bunurilor lor între descendenți, prin donație sau testament. Dacă nu au fost cuprinse toate bunurile moștenirii, bunurile necuprinse se vor partaja conform legii.
A se vedea art. 669-686, 1143 - 1163 Cod civil.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

O persoană poate moșteni dacă există la momentul deschiderii moștenirii și/sau are capacitatea de a primi liberalități; are vocație succesorală; nu este nedemn; nu este dezmoștenit.
Cel chemat la moștenire poate accepta/renunța la moștenire. Legatarul moștenitor legal își poate exercita opțiunea în oricare dintre aceste calități. Dacă, deși nu a fost încălcată rezerva, din testament rezultă că defunctul a dorit să diminueze cota ce i s-ar fi cuvenit legatarului moștenitor legal, acesta din urmă poate opta doar ca legatar.
A se vedea art. 957-963, 987, 989, 993, 1074-1076, 1100 și 1102 Cod civil.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da, a se vedea 6.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Cererea de înscriere în cartea funciară este însoțită de înscrisul original/copia legalizată, iar, în cazul hotărârii judecătorești, o copie legalizată cu mențiunea definitivă. Întabularea/înscrierea se face prin încheierea registratorului dacă înscrisul îndeplinește mai multe condiții referitoare la formă; identificarea părții și imobilului; existența unei traduceri legalizate (în cazul actului autentic notarial, acesta trebuie încheiat de un notar român); existența unor extrase de carte funciară; plata tarifului etc. Prima înregistrare a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară se poate realiza și în baza certificatului de moștenitor și a documentației cadastrale.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Desemnare voluntară
Testatorul poate numi una/mai multe persoane conferindu-le împuternicirea executării testamentului. Executorul testamentar administrează patrimoniul succesoral cel mult 2 ani de la deschiderea moștenirii. Perioada poate fi prelungită de instanță.
Numire obligatorie
Dacă debitorul moare înainte de sesizarea executorului judecătoresc, executarea silită nu poate fi pornită, iar dacă moare după ce aceasta a fost pornită, ea nu poate fi continuată cât timp moștenirea nu a fost acceptată sau nu a fost numit un curator al succesiunii/curator special pentru executare. Dacă creditorul sau executorul judecătoresc ia cunoștință că debitorul a decedat, acesta este obligat să solicite camerei notarilor publici de la ultimul domiciliu al defunctului să facă mențiune în registrul special despre începerea executării silite și să îi elibereze un certificat din care să rezulte dacă moștenirea a fost sau nu dezbătută, iar, în caz afirmativ, moștenitorii și faptul dacă până la acceptarea moștenirii a fost sau nu numit un curator.
Dacă există pericol de înstrăinare, pierdere, înlocuire/distrugere a bunurilor, notarul pune bunurile sub sigiliu sau le predă unui custode.
Cât timp moștenirea nu a fost acceptată sau dacă succesibilul nu este cunoscut, notarul poate să numească un curator special al moștenirii, *pentru apărarea drepturilor moștenitorului eventual*.
A se vedea art. 686 Codul de proc. Civ., art. 1117 alin. 3, 1136, art.1077 - 1085 Codul civil.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Executorul testamentar, lichidatorul, un succesibil legal/testamentar numit custode/curator (A se vedea lit. 9.1.)
Lichidatorul, care își îndeplinește atribuțiile sub supravegherea notarului, poate fi desemnat de defunct, moștenitori sau instanța de judecată.
A se vedea art. 124 din Legea nr. 36/1995, art. 1117 alin.3, 1136 Cod civil.

9.3 Ce competențe are un administrator?

A se vedea lit. 9.1.
Executorul testamentar pune sigiliile, face inventarul, cere instanței să încuviințeze vânzarea bunurilor, plătește datoriile moștenirii, încasează creanțele moștenirii.
A se vedea art. 1077 - 1085 Cod civil, art. 103-134 din Legea nr. 36/1995.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Notarul întocmește **încheieri** motivate, iar la sfârșitul dezbaterii încheierea finală pe baza căreia se redactează certificatul de moștenitor/legatar.
Certificatul de moștenitor cuprinde modalitatea de stabilire a întinderii drepturilor și face dovada calității de moștenitor și a dreptului de proprietate. Notarul poate elibera un **certificat de calitate de moștenitor**, care atestă numărul, calitatea și întinderea drepturilor, fără masa succesorală.
În lipsa moștenitorilor se constată că succesiunea este vacantă și se eliberează **certificat de vacanță succesorală**.
Notarul poate relua procedura în vederea completării încheierii finale cu bunurile omise eliberând un **certificat de moștenitor suplimentar.**
Cei care se consideră vătămați pot cere instanței anularea certificatului și stabilirea drepturilor lor. **În cazul anulării notarul va elibera un nou certificat pe baza hotărârii judecătorești definitive**. Persoanele interesate se pot adresa și notarului public în scopul încheierii unui act autentic care să ateste soluționarea pe cale amiabilă a diferendului. În această situație se eliberează un nou certificat de moștenitor. Până la soluționarea diferendului pe cale amiabilă prin încheierea actului notarial sau până la anularea certificatului de moștenitor prin hotărâre judecătorească, acesta face dovada calității de moștenitor, legal sau testamentar, precum și dovada dreptului de proprietate al moștenitorilor acceptanți asupra bunurilor din masa succesorală, în cota care se cuvine fiecăruia.

Prin petiția de ereditate moștenitorul cu vocație universală/cu titlu universal poate obține oricând recunoașterea acestei calități contra persoanei care posedă fără titlu bunuri din patrimoniul succesoral.
În cadrul dezbaterii unei moșteniri contencioase, instanțele judecătorești emit încheieri și hotărâri judecătorești. Hotărârea de partaj are efect constitutiv și, după ce rămâne definitivă, constituie titlu executoriu.
A se vedea art. 1130-1134, 1635 - 1639 Codul civil, art. 113-120 urm. din Legea nr. 36/1995.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 11/12/2020
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pertru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Slovenia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

a) Testamente: Un testament este valabil doar dacă a fost întocmit în forma stabilită de Legea privind moștenirile (denumită în continuare: ZD) și în condițiile prevăzute în legea respectivă.
ZD recunoaște următoarele forme de testament: testamentul olograf, testamentul semnat în prezența martorilor, testamentul judecătoresc, testamentul oral, testamentul întocmit în străinătate, testamentul întocmit la bordul unei nave slovene, testamentul întocmit într-o situație de urgență sau de război și testamentul internațional.
ZD prevede următoarele în ceea ce privește cerințele referitoare la forma unui testament:
Testamentul olograf este valabil dacă testatorul l-a scris și semnat el însuși/ea însăși [articolul 63 alineatul (1) din ZD].
Un testator care știe să citească și să scrie întocmește **un testament semnat în prezența martorilor** prin semnarea cu mâna sa a unui document redactat în numele său de către o altă persoană, în prezența a doi martori și prin declararea în fața acestor martori că acesta reprezintă testamentul său. Martorii semnează cu numele lor testamentul într-un post-scriptum, în calitate de martori, în cazul în care acest post-scriptum nu constituie o condiție pentru validarea testamentului (articolul 64 din ZD).
Un **testament judecătoresc** poate fi întocmit pentru un testator, la cererea sa, de către un judecător al unei instanțe competente care stabilește mai întâi identitatea testatorului. Ulterior, testatorul citește și semnează testamentul, iar judecătorul confirmă în testament că testatorul a citit și a semnat în prezența sa. Dacă testatorul nu știe să citească, testamentul va fi întocmit de către judecător sau, dacă nu poate să facă acest lucru, judecătorul citește respectivul testament testatorului, în prezența a doi martori. Testatorul semnează apoi testamentul în prezența acelorași martori sau ori își pune semnele de identificare la sfârșitul testamentului, după ce a declarat că acesta este testamentul său. Martorii semnează apoi testamentul (articolele 65 și 66 din ZD).
Se poate întocmi un **testament în străinătate** pentru un cetățean al Republicii Slovenia aflat în străinătate, în conformitate cu dispozițiile care se aplică pentru întocmirea testamentelor judecătorești, de către un reprezentant consular sau un reprezentant diplomatic al Republicii Slovenia cu atribuții privind chestiunile consulare (articolul 69 din ZD).
Comandantul unei nave poate **întocmi un testament la bordul unei nave slovene**, în conformitate cu dispozițiile aplicabile pentru întocmirea testamentelor judecătorești. Testamentul își încetează valabilitatea la 30 de zile de la întoarcerea testatorului în Republica Slovenia (articolul 70 din ZD).
Testamentul întocmit într-o situație de urgență sau de război: în timpul unei situații de urgență sau de război, comandantul unei companii sau unități echivalente sau mai mari sau orice persoană poate întocmi, în prezența unui comandant, un testament pentru un membru al personalului militar, în conformitate cu dispozițiile aplicabile pentru întocmirea testamentelor judecătorești. Testamentul încetează să fie valabil după 60 de zile de la încheierea stării de urgență sau de război sau dacă serviciul militar al testatorului se încheie înainte sau după aceasta sau în termen de 30 de zile de la încheierea serviciului militar (articolul 71 din ZD).
Un **testament internațional** trebuie să fie întocmit în formă scrisă. Nu există nicio cerință ca testatorul să scrie testamentul cu mâna sa, iar testamentul poate fi redactat în orice limbă, de mână sau în alt mod. Judecătorul unei instanțe competente poate întocmi un testament internațional la cererea testatorului, iar pentru un cetățean al Republicii Slovenia aflat în străinătate, testamentul poate fi întocmit de către un reprezentant diplomatic sau consular, menționat în articolul 69 din ZD (denumit în continuare „persoană autorizată”). Testatorul trebuie să declare, în prezența a doi martori și a persoanei autorizate, că acesta este testamentul său și că are cunoștință de conținutul acestuia și să semneze, în prezența acestora sau, în cazul în care a semnat deja testamentul, să recunoască și să confirme că semnătura îi aparține. Dacă testatorul nu poate semna, atunci va informa persoana autorizată cu privire la motiv. Persoana autorizată precizează acest lucru în testament. De asemenea, testatorul poate solicita ca o altă persoană să semneze testamentul în numele său. Martorii și persoana autorizată își adaugă semnăturile, în prezența testatorului, într-un post-scriptum în care declară că au semnat în calitate de martori sau de persoană autorizată (articolul 71a din ZD). De asemenea, legea prevede mai multe detalii cu privire la persoanele care pot acționa în calitate de martori ai unui testament internațional (articolul 71b), semnăturile și datele anexate unui testament internațional (articolul 71c), păstrarea unui testament internațional (articolul 71č), anularea unui testament internațional (articolul 71d), confirmarea unui testament internațional (articolul 71e), confirmarea valabilității unui testament internațional (articolul 71f), precum și valabilitatea în ceea ce privește forma și formalitățile privind semnăturile (articolul 71g).

Testamentul oral: un testator poate să își prezinte testamentul oral în fața a doi martori numai în cazul în care testatorul nu poate întocmi un testament scris din cauza unor circumstanțe excepționale. Un testament oral își pierde valabilitatea la 30 de zile de la încetarea circumstanțelor excepționale în care a fost întocmit (articolul 72 din ZD). De asemenea, legea prevede mai multe detalii privind persoanele care pot acționa ca martori ai unui testament oral (articolul 73), obligațiile acestor martori (articolul 74), dispozițiile care nu sunt aplicabile în testamentele orale (articolul 75), termenul limită pentru declararea nulității unui testament (articolul 76) și dovada existenței unui testament (articolul 77).
Legea notarilor (denumită în continuare „ ZN") prevede, de asemenea, testamentul notarial, care este un testament întocmit de notar sub forma unui act notarial dictat de testator și un testament pe care testatorul, după ce a dat în prealabil o declarație scrisă privind testamentul său, îl prezintă unui notar pentru autentificare. Testamentul notarial are aceleași efecte juridice ca și testamentul judecătoresc [articolul 46 alineatul (1) din ZN].
În plus față de cerințele formale menționate mai sus, pentru ca un testament să fie valabil este obligatoriu să existe capacitatea de exercițiu necesară pentru a face testament. Potrivit ZD, un testament poate fi redactat de către orice persoană care are discernământ și care a împlinit vârsta de 15 de ani [articolul 59 alineatul (1) din ZD]. Dacă un testator întocmește un testament sub ca efectul unei amenințări, coerciții, înșelăciuni sau fiind indus în eroare, testamentul nu este valabil, întrucât voința testatorului exprimată în document nu reflectă voința adevărată și reală a testatorului [articolul 60 alineatul (1) din ZD].
b) Testamentul conjunctiv: ZD nu face nicio referire la testamentul conjunctiv și, întrucât acesta nu se încadrează în niciuna dintre formele de testament prevăzute prin lege, un asemenea testament este lovit de nulitate în temeiul articolului 62 din ZD. Cu toate acestea, jurisprudența consideră ca fiind lovite de nulitate doar testamentele în care două persoane, în general soți, se desemnează reciproc drept moștenitori (cel mai probabil deoarece testamentul de acest tip este foarte asemănător, prin natura sa, cu un act succesoral, care este interzis în temeiul articolului 103 din ZD), dar nu și testamentele întocmite de două persoane în favoarea unui terț [a se vedea Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic - Dedno pravo (Dreptul succesoral), Uradni list, 2009, p. 127–128].
c) Actul succesoral: conform ZD, un act succesoral prin care o persoană lasă averea sa ori o parte din aceasta co-semnatarului său ori altei persoane este lovit de nulitate (articolul 103); de asemenea, în temeiul acestei legi, un act succesoral referitor la o moștenire sau succesiune așteptată (articolul 104) și un act privind conținutul unui testament (articolul 105) sunt lovite de nulitate.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Nu. Legea în cauză nu prevede autentificarea specială a unui testament.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Da. Moștenitorii rezervatari au dreptul la o parte din patrimoniul succesoral pe care testatorul nu este autorizat să o înstrăineze [articolul 26 alineatul (1) din ZD]. Această parte din succesiune reprezintă „rezerva succesorală". Moștenitorii rezervatari sunt: descendenții defunctului, copiii adoptați ai acestuia și descendenții acestora, părinții și soțul/soția. Dat fiind că dispozițiile ZD care reglementează drepturile, obligațiile, limitările și statutul soților se aplică în egală măsură bărbaților și femeilor care s-au aflat într-o relație de conviețuire de lungă durată fără să se fi căsătorit, dispozițiile menționate le permit să se moștenească unul pe celălalt, dar numai în cazul în care nu există niciun motiv ca o căsătorie între cei doi să fie nulă. Această posibilitate există și în cazul în care partenerii extraconjugali sau căsătoriți sunt de același sex (sunt parteneri în cadrul unui parteneriat civil înregistrat sau nu între doi bărbați sau două femei). Bunicii, bunicile, frații și surorile sunt moștenitori rezervatari numai atunci când aceștia se află definitiv în incapacitatea de a munci și nu au mijloacele necesare pentru a se întreține. Persoanele enumerate mai sus sunt moștenitori rezervatari numai dacă au dreptul la succesiune în conformitate cu ordinea succesorală stabilită prin lege (articolul 25 din ZD).

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În acest caz, succesiunea se aplică în conformitate cu dispozițiile legii: patrimoniul succesoral al testatorului este moștenit de descendenții acestuia, copiii adoptați și descendenții acestora, soțul/soția, părinții acestuia, părintele adoptiv și rudele acestuia, frații și surorile și descendenții acestora, bunicii și bunicile și descendenții acestora. Un bărbat și o femeie care se află într-o relație de conviețuire de lungă durată fără să se căsătorească se pot moșteni unul pe celălalt, la fel ca în cadrul relației soț/soție, dar numai în cazul în care nu există niciun motiv ca o căsătorie între cei doi să fie nulă. Această posibilitate există și în cazul în care partenerii extraconjugali sau căsătoriți sunt de același sex, adică sunt parteneri în cadrul unui parteneriat civil înregistrat sau nu între doi bărbați sau două femei [denumit în continuare parteneriat civil (*partnerska zveza*)]. Aceste persoane moștenesc în conformitate cu ordinea succesorală, în care moștenitorii din ordinea succesorală mai apropiată exclud de la moștenire persoanele din ordinea succesorală mai îndepărtată (articolul 10 din ZD).

Prima ordine de succesiune:

Descendenții defunctului și soțul/soția acestuia, precum și partenerul extraconjugal sau partenerul din cadrul unui parteneriat civil reprezintă prima ordine de succesiune și moștenesc în cote egale înaintea tuturor (articolul 11 din ZD).
Conform distribuției per stirpes, partea din patrimoniul succesoral care ar fi revenit inițial unei persoane dacă aceasta ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de către copiii săi (nepoții testatorului) în părți egale. În cazul în care oricare dintre nepoți încetează din viață înaintea testatorului, partea care i-ar fi revenit acestuia dacă ar fi fost în viață la decesul testatorului este moștenită de copiii nepotului (strănepoții testatorului), în părți egale. Această distribuție se continuă în ordine până la ultimul dintre descendenții testatorului (articolul 12 din ZD).
În cazul în care soțul/soția testatorului sau partenerul său extraconjugal ori partenerul său din cadrul unui parteneriat civil nu dispune de mijloacele necesare pentru subzistență și moștenește împreună cu alți moștenitori din prima ordine de succesiune, instanța poate hotărî, la cererea soțului/soției sau sau a partenerului extraconjugal ori a partenerului din cadrul unui parteneriat civil, ca soțul/soția sau partenerul extraconjugal ori partenerul din cadrul unui parteneriat civil să moștenească, de asemenea, o parte din acea parte a patrimoniului succesoral care, potrivit legii, ar fi trebuit să fie moștenită de comoștenitorii soțului/soției. Soțul/soția sau partenerul extraconjugal ori partenerul din cadrul unui parteneriat civil poate solicita o creștere a cotei sale succesorale în detrimentul tuturor sau al anumitor co-moștenitori. Curtea poate hotărî că soțul/soția sau partenerul extraconjugal ori partenerul din cadrul unui parteneriat civil urmează să moștenească întregul patrimoniu succesoral dacă valoarea patrimoniului succesoral este atât de redusă, încât soțul/soția s-ar confrunta cu dificultăți dacă acesta ar fi împărțit [articolul 13 alineatul (1) din ZD].
În cazul în care moștenitorii din prima ordine de succesiune care moștenesc împreună cu soțul/soția testatorului sau partenerul său extraconjugal ori partenerul său din cadrul unui parteneriat civil nu au mijloacele necesare pentru subzistență, instanța poate hotărî, la cererea acestora, ca aceștia să moștenească, de asemenea, o cotă din acea parte din patrimoniu care, potrivit legii, ar fi trebuit să fie moștenită de către soț/soție sau partenerul extraconjugal ori partenerul din cadrul unui parteneriat civil. Toți și oricare dintre comoștenitori pot solicita o majorare a cotei succesorale în detrimentul soțului/soției sau al partenerului extraconjugal ori al partenerului din cadrul unui parteneriat civil [articolul 13 alineatul (2) din ZD].
Comoștenitorii individuali care nu dispun de mijloacele necesare pentru subzistență pot solicita, de asemenea, o creștere a cotei succesorale în detrimentul altor co-moștenitori [articolul 13 alineatul (3) din ZD].
Instanța poate hotărî că toți sau oricare dintre comoștenitori urmează să moștenească întregul patrimoniu succesoral dacă valoarea patrimoniului succesoral este atât de redusă, încât aceștia s-ar confrunta cu dificultăți dacă acesta ar fi împărțit (articolul 13 alineatul (4) din ZD).
În luarea deciziilor cu privire la solicitările de mai sus, referitor la o majorare sau o reducere a cotei succesorale, instanța ia în considerare toate circumstanțele cazului, în special situația financiară a moștenitorilor și capacitatea acestora de a se angaja într-o activitate remunerată, precum și valoarea succesiunii [articolul 13 alineatul (5) din ZD].

A doua ordine de succesiune:

În a doua ordine de succesiune, patrimoniul succesoral al unei persoane decedate fără descendenți în viață este moștenit de către părinții săi și soțul/soția sau partenerul extraconjugal ori partenerul din cadrul unui parteneriat civil al/a acestuia. Părinții defunctului moștenesc în părți egale jumătate din masa succesorală, iar soțul/soția sau sau partenerul extraconjugal ori partenerul din cadrul unui parteneriat civil moștenește cealaltă jumătate. În cazul în care defunctul nu are soț/soție sau partener extraconjugal ori partener în cadrul unui parteneriat civil în viață, părinții săi moștenesc în părți egale întregul patrimoniu succesoral (articolul 14 din ZD).
Dacă unul dintre părinții testatorului a decedat înaintea acestuia, partea din patrimoniu care ar fi revenit părintelui dacă acesta ar fi supraviețuit testatorului este moștenită, pe baza distribuirii per stirpes, de către copiii părintelui respectiv (de exemplu, frații și surorile testatorului), nepoții și strănepoții săi și ceilalți descendenți ai săi, în conformitate cu normele aplicabile cazurilor în care copiii și alți descendenți moștenesc proprietatea unei persoane decedate [articolul 15, alineatul (1)].
Dacă ambii părinți ai testatorului au decedat înaintea acestuia, partea din patrimoniu care le-ar fi revenit dacă ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de descendenții lor: partea tatălui de către descendenții tatălui și partea mamei de către descendenții mamei. În toate cazurile, frații vitregi ai testatorului din partea tatălui moștenesc părți egale din partea de patrimoniu a tatălui, frații vitregi din partea mamei moștenesc părți egale din partea de patrimoniu a mamei, iar frații buni moștenesc partea tatălui în cote egale cu frații vitregi din partea tatălui și frații vitregi din partea mamei [articolul 15 alineatele (2) și (3) din ZD].
În cazul în care unul dintre părinții testatorului a decedat înaintea acestuia și nu are descendenți, partea din patrimoniul succesoral care i-ar fi revenit părintelui dacă ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de către celălalt părinte. În cazul în care și celălalt părinte a decedat înaintea testatorului, descendenții părintelui respectiv moștenesc partea de avere care ar fi fost moștenită de către unul sau celălalt părinte (articolul 15 din ZD). În cazul în care ambii părinți au decedat înaintea testatorului și nu au descendenți, întreaga avere este moștenită de soțul sau partenerul extraconjugal ori partenerul din cadrul unui parteneriat civil care supraviețuiește testatorului (articolele 16 și 17 din ZD).

A treia ordine de succesiune:

În cazul în care nu există nicio persoană în postura de a moșteni în conformitate cu prima sau a doua ordine de succesiune, se ia în considerare a treia ordine de succesiune.
În conformitate cu a treia ordine de succesiune, patrimoniul defunctului care nu are descendenți sau părinți, iar acești descendenți și părinți nu au descendenți sau soț/soție sau partener extraconjugal ori partener din cadrul unui parteneriat civil, patrimoniul este moștenit de către bunicii și bunicile defunctului. O jumătate din patrimoniul succesoral este moștenită de bunicul și bunica din partea tatălui, iar cealaltă jumătate de bunicul și bunica din partea mamei (articolul 18 din ZD).
Bunica și bunicul din aceeași parte moștenesc în cote egale partea lor din patrimoniul succesoral. Dacă unul dintre ascendenții testatorului dintr-o parte au decedat înaintea acestuia din urmă, acea parte a patrimoniului care ar fi revenit ascendentului respectiv dacă acesta ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de către copiii, nepoții și ceilalți descendenți ai ascendentului respectiv, în conformitate cu normele aplicabile cazurilor în care copiii și alți descendenți moștenesc patrimoniul succesoral al unei persoane decedate. În ceea ce îi privește pe toți ceilalți, normele în temeiul cărora părinții testatorului și descendenții acestora moștenesc (articolul 19 din ZD) se aplică dreptului de moștenire al unui bunic și bunici dintr-o parte și descendenților acestora.
În cazul în care bunicul și bunica dintr-o parte au decedat înaintea testatorului și nu au lăsat niciun descendent, partea din succesiunea care le-ar fi revenit dacă ar fi supraviețuit testatorului este moștenită de bunicul și bunica din cealaltă parte, și de copiii, nepoții și ceilalți descendenți ai acestora, în conformitate cu articolul 19 din ZD (articolul 20 din ZD).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Chestiunile succesorale sunt reglementate de instanțele din Republica Slovenia, instanța competentă în acest sens fiind instanța locală (okrajno sodišče).

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Instanța, în cadrul unei proceduri succesorale.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Instanța, în cadrul unei proceduri succesorale.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Instanța, în cadrul unei proceduri succesorale.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

În cazul în care o persoană decedează sau este declarată decedată, grefierul responsabil pentru înregistrarea decesului în registrul de stare civilă transmite certificatul de deces către instanța competentă în procedurile succesorale, în termen de 30 de zile [articolul 179 alineatul (1) din ZD].
Procedura este inițiată din oficiu atunci când instanța primește certificatul de deces.
Dacă, în conformitate cu certificatul de deces, persoana decedată nu a lăsat nicio avere, instanța competentă în procedurile succesorale hotărăște să nu țină nicio audiere de stabilire a succesiunii; instanța adoptă aceeași hotărâre dacă persoana decedată a lăsat doar bunuri mobile și niciuna dintre persoanele care au dreptul la moștenire nu a solicitat o audiere [articolul 203 alineatele (1) și (2) din ZD]. În toate celelalte cazuri, instanța hotărăște să se țină o audiere de stabilire a succesiunii. În cursul procedurilor succesorale, instanța stabilește care sunt urmașii persoanei decedate, bunurile cuprinse în masa succesorală și drepturile de care beneficiază moștenitorii, legatarii și alte persoane (articolul 162 din ZD).
Procedurile succesorale sunt, prin natura lor, proceduri nelitigioase. În cazul în care oricare dintre circumstanțele de care depind drepturile lor sunt contestate de părți, instanța suspendă audierea pentru stabilirea succesiunii și îndreaptă părțile către o acțiune civilă sau o procedură administrativă [articolul 210 alineatul (1) din ZD].
Atunci când instanța decide care sunt persoanele care au dreptul la patrimoniul succesoral, aceasta le declară a fi moștenitori în temeiul unei hotărâri succesorale [articolul 214 alineatul (1) din ZD]. Hotărârea succesorală se transmite tuturor moștenitorilor și legatarilor, precum și persoanelor care au ridicat pretenții la succesiune în cursul procedurilor [articolul 215 alineatul (1) din ZD].
Instanța dispune efectuarea, în registrul cadastral, a înregistrărilor necesare, după ce hotărârea succesorală devine definitivă.
Oricare dintre moștenitori poate solicita împărțirea patrimoniului succesoral în orice moment, dar nu la un moment nepotrivit. Acest drept nu poate fi supus unui termen de prescripție. Orice acord prin care un moștenitor renunță la dreptul său de a solicita o împărțire a patrimoniului succesoral este lovit de nulitate, la fel ca orice dispoziție testamentară care interzice sau limitează o astfel de împărțire (articolul 144 din ZD). Legea privind succesiunile nu conține dispoziții privind modul în care trebuie pusă în aplicare împărțirea patrimoniului succesoral; acest aspect este reglementat de Codul proprietăților (SPZ), ca parte a dispozițiilor sale privind împărțirea proprietății comune. Cu alte cuvinte, patrimoniul succesoral este proprietatea comună a comoștenitorilor. Comoștenitorii pot stabili de comun acord modul în care o succesiune urmează să fie împărțită. Dacă aceștia nu pot să ajungă la un acord, instanța hotărăște cu privire la metoda împărțirii, în cadrul unei proceduri nelitigioase. Dacă toți moștenitorii propun împărțirea, precum și metoda de împărțire în

cadrul unui acord în cursul procedurii succesorale, instanța face trimitere la acordul respectiv în hotărârea privind succesiunea [articolul 214 alineatul (3) din ZD].

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Legea privind succesiunile prevede că patrimoniul unei persoane decedate este transferat moștenitorilor în temeiul acestei legi (*ipso iure*) în momentul decesului testatorului (articolul 132 ZD). Prin urmare, hotărârea succesorală prin care instanța anunță moștenitorii la încheierea procedurilor succesorale are doar un caracter declarativ.

Un legatar dobândește, de asemenea, o moștenire după moartea testatorului, cu excepția cazului în care moștenirea este supusă unor condiții sau este condiționată de o anumită perioadă de timp; în acest caz, legatarul primește moștenirea atunci când această condiție este îndeplinită sau atunci când acea perioadă de timp a trecut. Dobândirea unei moșteniri înseamnă că legatarul poate solicita ca termenii moștenirii să fie îndepliniți. Dispozițiile generale ale ZPS se aplică transferului dreptului de proprietate către legatar.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da. Totuși, această răspundere este limitată. Un moștenitor este răspunzător pentru datoriile unui testator până la valoarea bunurilor lăsate moștenire. În cazul în care există mai mult de un singur moștenitor, aceștia sunt răspunzători în mod solidar pentru datoriile testatorului, adică fiecare în limita valorii cotei succesorale deținute, indiferent dacă împărțirea patrimoniului succesoral fost deja efectuată sau nu. În ceea ce privește cotele interne ale împărțirii între moștenitori, datoriile se acoperă proporțional cu cotele-părți deținute din succesiune, cu excepția cazului în care testamentul stabilește altfel (articolul 142 din ZD).

Un moștenitor care a renunțat la partea sa succesorală nu este răspunzător pentru datoriile testatorului [articolul 142 alineatul (2) din ZD].

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Instanța de cadastru decide dacă înregistrarea poate fi făcută pe baza unor documente care dovedesc existența unui temei juridic pentru dobândirea dreptului de înregistrare, în cazul în care celelalte condiții prevăzute de lege au fost îndeplinite.

Baza pentru înregistrarea proprietății care face obiectul succesiunii este reprezentată de decizia finală privind succesiunea emisă de instanța de stabilire a succesiunii [punctul 6 din articolul 40 alineatul (1) din Legea privind cartea funciară, ZZK-1]. Instanța de cadastru dispune înregistrarea dreptului de proprietate al unui moștenitor în cartea funciară din oficiu și în conformitate cu hotărârea definitivă privind succesiunea.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Nu există o cerință obligatorie cu privire la desemnarea unui administrator al patrimoniului succesoral;

În principiu, până la împărțirea patrimoniului succesoral, moștenitorii îl administrează și dispun de acesta în comun. Un patrimoniu succesoral poate fi atribuit spre gestionare unui administrator special, dacă moștenitorii sunt de acord. În cazul în care moștenitorii nu pot ajunge la un acord în ceea ce privește administrarea unui patrimoniu succesoral, instanța desemnează un administrator, la cererea unuia dintre moștenitori, pentru administrarea patrimoniului pentru toți moștenitorii ori stabilește cota succesorală pe care fiecare moștenitor o va administra personal (articolul 145 din ZD).

Un testator poate desemna în testamentul său una sau mai multe persoane care să acționeze ca executorii testamentari [articolul 95 alineatul (1) din ZD]. Printre altele, executorul testamentar administrează patrimoniul succesoral [articolul 96 alineatul (1) din ZD].

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Un testator poate desemna în testamentul său una sau mai multe persoane care să acționeze ca executorii testamentari [articolul 95 alineatul (1) din ZD]. Cu excepția cazului în care testatorul a specificat altfel, un executor testamentar are îndatorirea, în special, de a administra cu grijă patrimoniul succesoral, de a efectua plata datoriilor și a legatelor și, mai ales, de a pune în execuție dispozițiile testamentului în modul dorit de testator [articolul 96 alineatul (1) din ZD]. În cazul în care nu a fost numit niciun executor testamentar, moștenitorii care administrează în comun patrimoniul succesoral înainte de împărțirea acestuia pot să încredințeze administrarea succesiunii unui administrator special. În cazul în care moștenitorii nu pot ajunge la un acord în ceea ce privește administrarea unui patrimoniu succesoral, instanța desemnează un administrator, la cererea unuia dintre moștenitori, pentru administrarea patrimoniului pentru toți moștenitorii ori stabilește cota succesorală pe care fiecare moștenitor o va administra personal (articolul 145 din ZD).

9.3 Ce competențe are un administrator?

Dacă un testator a numit un executor testamentar în testament, acesta va stabili, de asemenea, atribuțiile executorului testamentar.

Cu excepția cazului în care testatorul a hotărât altfel, se aplică următoarele reguli în temeiul legii [articolul 96 alineatul (1) din ZD]:

executorul trebuie să administreze cu grijă patrimoniul succesoral. În special, acesta trebuie să ia orice măsuri cu privire la asigurare, la inventarierea și evaluarea patrimoniului succesoral (articolul 184 din ZD) , precum și la păstrarea anumitor bunuri mobile (articolele 190 și 191 din ZD);

executorul trebuie să administreze patrimoniul succesoral, dacă administrarea obișnuită include, de asemenea, înstrăinarea unor elemente individuale ale patrimoniului. În perioada în care îndeplinește această funcție, executorul testamentar exclude orice moștenitor de la administrarea patrimoniului succesoral și de la înstrăinarea unor elemente ale patrimoniului;

executorul trebuie să ia măsuri de plată a datoriilor testatorului și de îndeplinire a condițiilor de succesiune și a oricăror sarcini care grevează patrimoniul succesoral;

executorul trebuie să asigure, în general, executarea testamentului conform dispozițiilor de ultimă voință ale testatorului [a se vedea Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic - Dedno pravo (Dreptul succesoral), Uradni list 2009, p. 170–171].

În cazul în care există mai mulți executori testamentari, aceștia îndeplinesc în comun sarcinile care le sunt încredințate, cu excepția cazului în care testatorul a stabilit altfel [articolul 96 alineatul (2) din ZD]. Un executor testamentar trebuie să furnizeze instanței un raport privind activitatea sa, având dreptul la rambursarea cheltuielilor sale și la plată pentru efortul depus, sume care se plătesc din partea de succesiune disponibilă prin hotărâre a instanței (articolul 97 din ZD).

În cazul în care nu a fost numit niciun executor testamentar, moștenitorii care administrează în comun patrimoniul succesoral înainte de împărțirea acestuia pot să încredințeze administrarea succesiunii unui administrator special. În cazul în care moștenitorii nu pot ajunge la un acord în ceea ce privește administrarea unui patrimoniu succesoral, instanța desemnează un administrator, la cererea unuia dintre moștenitori, pentru administrarea patrimoniului pentru toți moștenitorii ori stabilește cota succesorală pe care fiecare moștenitor o va administra personal (articolul 145 din ZD).

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Instanța emite o hotărâre succesorală, care este o hotărâre judecătorească pe fond, la încheierea procedurii succesorale. Hotărârea stabilește valoarea patrimoniului succesoral și notifică moștenitorii și legatarii, precum și orice alte persoane care au dreptul la o parte din succesiune. În conformitate cu ZD, hotărârea succesorală trebuie să cuprindă următoarele componente [articolul 214 alineatul (2)]:

numele și prenumele (precum și orice nume anterioare) persoanei decedate și numele tatălui său, profesia persoanei decedate, data nașterii și naționalitatea și, în cazul unei femei căsătorite decedate, numele acesteia anterior căsătoriei;

o declarație privind bunurile imobile, cu datele din cartea funciară, și o declarație privind bunurile mobile, cu trimitere la inventar;

numele, prenumele, profesia și domiciliul moștenitorului, relația dintre moștenitor și testator, dacă moștenitorul dobândește patrimoniul succesoral ca moștenitor legal sau ca moștenitor în temeiul unui testament și, în cazul în care există mai mulți moștenitori, cotele succesorale ale fiecăruia;
dacă procesul de stabilire a unui moștenitor a fost suspendat;
dacă dreptul unui moștenitor a fost suspendat întrucât nu s-a ajuns încă la momentul stabilit sau a fost restricționat la o anumită perioadă de timp, a fost suspendat pentru că nu a fost îndeplinită o condiție sau dreptul moștenitorului depinde de o condiție rezolutorie sau dacă o sarcină poate fi considerată condiție rezolutorie ori a fost restricționat de un drept de uzufruct și în numele cărei persoane;
numele, prenumele, profesia și domiciliul persoanelor care au dreptul la moștenire, la uzufruct sau la orice alte drepturi care emană din patrimoniul succesoral, cu o descriere exactă a drepturilor respective.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 16/12/2020
Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Slovacia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Dreptul slovac nu permite acorduri în materie de succesiuni sau testamente conjunctive.
Există mai multe metode de întocmire a testamentelor:
1. Testamentul scris de mână de testator trebuie să conțină semnătura sa olografă și data. Un testament redactat în acest fel nu trebuie să fie semnat de martori.
2. Testamentul redactat prin utilizarea unei alte metode de scriere (cum ar fi un calculator, o mașină de scris sau o altă persoană decât testatorul) trebuie să fie semnat în fața a doi martori, care trebuie să semneze testamentul pentru a atesta că acesta exprimă realmente ultima voință a testastorului. Un testament redactat în acest fel trebuie să conțină, de asemenea, semnătura olografă a persoanei respective și data.
3. Testamentul în formă notarială. Notarul este responsabil pentru caracteristicile legate de conținut și de formă prevăzute pentru acest tip de testament. Fiecare testament autentificat de către un notar trebuie să fie înscris în Registrul notarial central al succesiunilor.
4. O formă de testament specială se utilizează atunci când autorul testamentului se află într-o stare de sănătate precară, nu poate vedea sau auzi sau nu poate citi sau scrie. În astfel de cazuri, trebuie să fie prezenți trei martori. Aceștia atestă testamentul, prin semnătura lor, după ce îl ascultă. Documentul trebuie să precizeze persoana care l-a scris, persoana care l-a citit cu voce tare și modul în care s-a confirmat faptul că documentul conține adevărata voință a testatorului.
Numai persoanele care au capacitate juridică pot fi martori. Persoanele nevăzătoare, cu deficiențe de auz sau de vorbire, persoanele care nu cunosc limba în care este formulat testamentul și beneficiarii testamentului nu pot fi martori.
Pentru ca un testament să fie valabil, acesta trebuie să indice ziua, luna și anul în care a fost întocmit. În mod normal, o parte importantă a conținutului este reprezentată de desemnarea beneficiarilor care vor moșteni patrimoniul succesoral, în ansamblu sau în cote proporționale, sau care vor primi bunuri specifice (cine va primi și ce anume).
În cazul în care testamentul a fost scris de mână de testator, este recomandabil ca testatorul să îi informeze pe apropiații săi cu privire la locul unde este păstrat testamentul.
Nicio condiție asociată testamentului nu va avea efecte juridice.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Notarii trebuie să înregistreze din oficiu testamentele redactate sub formă de acte notariale în Registrul notarial central al succesiunilor, care ținut de Camera Notarilor. Testamentele întocmite conform descrierilor de la punctele (1), (2) și (4) de mai sus nu trebuie să fie înregistrate, dar, la solicitarea testatorului sau a unei alte persoane, pot fi acceptate de un notar pentru păstrarea în siguranță. Notarul trebuie să înregistreze și această păstrare în siguranță în Registrul notarial central al succesiunilor.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Da, secțiunea 479 din Codul Civil (Legea nr. 40/1964, *Občiansky zákonník*) precizează rezervele succesorale și beneficiarii care au dreptul la acestea (care sunt denumiți „moștenitori rezervatari”, *neopomenuteľný dedič*): „Descendenții minori trebuie să primească cel puțin partea care reprezintă cota lor din moștenire conform legii, iar descendenții majori trebuie să primească cel puțin jumătate din cota lor, conform legii. În cazul în care un testament este contrar dispozițiilor de mai sus, partea relevantă din testament este lovită de nulitate, cu excepția cazului în care descendenții menționați au fost dezmoșteniți.”

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Succesiunea se transmite prin punerea în aplicare a legii, a unui testament, sau prin ambele mecanisme. În cazul în care defunctul nu a redactat un testament sau dacă există bunuri care nu au fost incluse în testament, succesiunea se transmite prin efectul legii pe baza gradelor de moștenitori.
Moștenitori de gradul 1

În primul grad, copiii și soțul/soția persoanei decedate sunt beneficiari în proporții egale. În cazul în care un copil nu moștenește, partea copilului respectiv este distribuită copiilor copilului respectiv în proporții egale. În cazul în care nici acești copii, sau unii dintre ei, nu moștenesc, descendenții acestora moștenesc în proporții egale.
În cazul în care defunctul nu are descendenți sau descendenții săi nu moștenesc (de exemplu, toți au refuzat succesiunea, sau niciunul dintre ei nu poate să moștenească, sau toți au fost dezmoșteniți în mod legal ori nu sunt luați în considerare), beneficiarii sunt moștenitorii de gradul 2.
Moștenitori de gradul 2
În cazul în care descendenții persoanei decedate nu moștenesc, moștenitorii de gradul 2 sunt soțul/soția, părinții persoanei decedate și, de asemenea, orice persoană care a convieţuit cu persoana decedată într-o gospodărie comună timp de cel puțin un an înainte de deces și care din acest motiv a avut grijă de gospodăria comună sau a fost în întreținerea persoanei decedate. Beneficiarii de gradul 2 moștenesc în proporții egale; cu toate acestea, soțul/soția trebuie să primească întotdeauna cel puțin o jumătate din patrimoniul succesoral.
Moștenitori de gradul 3
În cazul în care nici soțul/soția, nici părinții nu moștenesc, beneficiarii de gradul 3, care moștenesc în cote egale, sunt frații/surorile persoanei decedate și, de asemenea, orice persoană care a convieţuit cu persoana decedată într-o gospodărie comună timp de cel puțin un an înainte de deces și care din acest motiv a avut grijă de gospodăria comună sau a fost în întreținerea persoanei decedate. În cazul în care unii dintre frații sau surorile persoanei decedate nu moștenesc, copiii fratelui/surorii primesc cota în proporții egale.
Moștenitori de gradul 4
În cazul în care niciun beneficiar de gradul 3 nu moștenește, beneficiarii de gradul 4 sunt bunicii persoanei decedate, care moștenesc în părți egale și, în cazul în care niciunul dintre bunici nu moștenește, copiii bunicilor sunt moștenitori în proporții egale.
În cazul în care nu există niciun beneficiar al patrimoniului succesoral, acesta este transferat statului în mod implicit.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Instanța districtuală în jurisdicția căreia se afla domiciliul permanent al defunctului la momentul decesului sau, în cazul în care defunctul nu avea domiciliul permanent în Slovacia, instanța districtuală în a cărei jurisdicție se aflau bunurile defunctului și, în cazul în care nu există o astfel de instanță, instanța de la locul în care a decedat defunctul. Instanța districtuală desemnează un notar pentru a efectua întreaga procedură succesorală. Actele notarului sunt considerate acte judiciare. Această autorizație nu acoperă decizia de a deschide procedura succesorală, cererea de acordare a asistenței judiciare în străinătate, decizia de a revoca împuternicirea notarului sau a membrilor personalului notarului și decizia de a anula decizia privind succesiunea dacă se constată ulterior că defunctul este încă în viață sau că declarația decesului defunctului a fost retrasă.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Beneficiarii dau o declarație verbală de acceptare sau de renunțare la succesiune în fața notarului sau o declarație scrisă pe care o trimit instanței de stabilire a succesiunii, în termen de o lună de la ziua în care au fost notificați de către instanță cu privire la dreptul lor de a accepta sau de a renunța la succesiune și implicațiile declarației.

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Dreptul slovac nu prevede legatele.

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Nu există o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale. Procedura este similară cu declarația de acceptare sau de renunțare la succesiune, dar termenul de o lună nu este aplicabil.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Biroul de registratură notifică instanța districtuală competentă cu privire la un deces înregistrat în districtul său. Instanța inițiază procedurile, chiar și din oficiu, atunci când află că cineva a decedat sau a fost declarat mort. În primul rând, instanța verifică în Registrul notarial central al succesiunilor dacă defunctul a lăsat sau nu un testament, un act de dezmoștenire, o revocare a oricăruia dintre aceste două acte sau o declarație privind alegerea legii naționale în conformitate cu o legislație distinctă și identifică notarul la care se află în păstrare documentele respective. Instanța efectuează o investigație preliminară pentru a identifica beneficiarii, patrimoniul succesoral și datoriile defunctului, și ia orice măsuri urgente necesare pentru protejarea succesiunii. Nu este necesar să se dispună o audiere pentru examinarea succesiunii dacă instanța confirmă că patrimoniul succesoral îi revine unui singur beneficiar sau dacă succesiunea este transferată statului în mod implicit.
Dacă succesiunea nu este contestată, notarul, în calitate de împuternicit al instanței competente, emite o devoluțiune succesorală în următoarele cazuri:
un singur beneficiar primește patrimoniul succesoral;
patrimoniul succesoral este transferat statului în mod implicit;
beneficiarii au convenit între ei cu privire la împărțirea patrimoniului succesoral; sunt părți la acest acord și eventualii creditori ai defunctului în cazul în care creanțele creditorilor fac parte din tranzacție;
beneficiarii și creditorii defunctului au încheiat un acord în scopul de a transfera patrimoniul excesiv de îndatorat pentru plata datoriilor;
dacă părțile nu pot ajunge la un acord, notarul confirmă partea din patrimoniul succesoral care îi revine fiecărui beneficiar sau împarte patrimoniul beneficiarilor și decide ce va primi fiecare beneficiar;
notarul nu aprobă acordul de împărțire a patrimoniului și confirmă partea din patrimoniu care îi revine fiecărui beneficiar sau împarte patrimoniul beneficiarilor și decide ce va primi fiecare beneficiar.
O devoluțiune succesorală definitivă este un document care transferă titlul de proprietate către beneficiari.
Dacă decizia privind dreptul de succesiune depinde de confirmarea unor fapte contestate, iar concilierea eșuează, instanța dispune ca beneficiarul al cărui drept pare mai puțin probabil să formuleze o acțiune pentru determinarea faptelor contestate. De asemenea, instanța stabilește un termen pentru introducerea acțiunii, care nu poate fi mai scurt de o lună.
În cazul în care patrimoniul este excesiv de îndatorat, iar beneficiarii și creditorii defunctului nu reușesc să ajungă la un acord privind transferul proprietății pentru plata datoriilor, instanța poate dispune lichidarea patrimoniului succesoral. În ordinul de lichidare, instanța dispune creditorilor să îi comunice creanțele lor într-un anumit termen; în caz contrar, creanțele se sting.
Instanța (notarul împuternicit de instanță) lichidează patrimoniul îndatorat excesiv prin vânzarea tuturor bunurilor defunctului la prețul obișnuit pentru bunuri comparabile. În ceea ce privește vânzarea bunurilor, notarul împuternicit de instanță acționează pentru părți în nume propriu, dar ia în considerare orice sugestii mai avantajoase ale părților privind lichidarea bunurilor. Notarul depune încasările din lichidare într-un cont bancar pe care l-a deschis în acest scop.
În cazul în care rămân anumite bunuri, acestea sunt transferate statului începând cu ziua în care a decedat persoana care a deținut bunurile.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Succesiunea este transferată la moartea persoanei defuncte. Devoluțiunea succesorală sau ordinul judecătoresc are doar un efect declarativ cu privire la un fapt care a avut loc în trecut. Cu toate acestea, dreptul de dispoziție asupra patrimoniului succesoral nu poate fi exercitat pe deplin decât pe baza unei devoluțiuni succesorale definitive sau a unui ordin judecătoresc.
Data decesului defunctului trebuie să fie atestată printr-un certificat de deces, o notificare de deces eliberată de un registru special al Ministerului de Interne slovac atunci când un cetățean slovac decedează în străinătate, sau o hotărâre judecătorească pronunțată în cadrul unei proceduri de declarare a unei persoane decedate în cazul persoanelor dispărute, dacă data decesului este declarată de către instanță. Numai instanțele slovace pot declara cetățeni slovaci ca fiind decedați. Instanțele slovace pot declara cetățeni străini ca fiind decedați, dar implicațiile juridice se aplică numai persoanelor care locuiesc permanent în Slovacia și numai bunurilor situate în Slovacia.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da, beneficiarii răspund de datoriile decedatului și de costurile rezonabile legate de înmormântarea defunctului, dar numai până la valoarea patrimoniului care le-a fost transferat. Beneficiarii nu sunt obligați să plătească datoriile defunctului prin utilizarea propriilor bunuri. Dacă există mai mulți beneficiari, aceștia răspund de înmormântarea defunctului și de datoriile acestuia proporțional cu cota primită din patrimoniul succesoral. Dacă patrimoniul este excesiv de îndatorat, beneficiarii pot conveni cu creditorii să cedeze patrimoniul succesoral pentru a achita datoriile. Instanța aprobă acest acord cu condiția să nu fie contrar legii sau bunelor moravuri.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Autoritatea districtuală de la locul în care este situat bunul imobil este competentă să îl înregistreze în registrul cadastral. Autoritatea districtuală înregistrează bunul din oficiu sau ca răspuns la o cerere formulată de proprietar sau de o altă persoană autorizată. Cererile de înregistrare trebuie formulate în scris și trebuie să cuprindă:
(a) numele solicitantului (denumirea societății) și domiciliul permanent (sediul social);
(b) denumirea autorității districtuale căreia i se adresează cererea;
(c) un act autentic sau un alt document care confirmă titlul de proprietate asupra bunului imobil;
(d) o listă a anexelor. Anexele la o cerere de înregistrare sunt următoarele:
(i) un act autentic sau un alt document care confirmă titlul de proprietate asupra bunului imobil; dacă este vorba de înregistrarea unui drept de retenție stabilit de lege, nu este necesar să se anexeze un document care să confirme existența creanței;
(ii) identificarea parcelei de teren, dacă titlul de proprietate asupra bunului imobil nu este înscris în certificatul de proprietate;
(iii) alte documente cu valoare probatorie pentru procedură.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Numirea unui administrator nu este obligatorie. Totuși, dacă acest lucru este necesar ca urmare a unui interes general sau a unui interes major al părților, instanța ia măsuri urgente din proprie inițiativă pentru a proteja patrimoniul succesoral și, de asemenea, poate desemna un administrator. Cel mai frecvent, administratorul este unul dintre beneficiari sau o altă persoană apropiată defunctului, dar acesta poate fi, de asemenea, un notar, altul decât notarul împuternicit de instanță în procedura succesorală în cauză.
Un administrator desemnat în temeiul dreptului slovac nu este similar cu administratorul desemnat în temeiul dreptului comun.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Notarul desemnat de instanță ca notar împuternicit va executa testamentul. Beneficiarii administrează patrimoniul succesoral dobândit prin succesiune, dar au nevoie de permisiunea instanței pentru a lichida bunurile incluse în patrimoniu înainte de încheierea procedurii succesorale, dar și în cazul altor acte ce depășesc administrarea de zi cu zi.

9.3 Ce competențe are un administrator?

În timpul procedurii succesorale, administratorul ia orice măsură necesară pentru a conserva bunurile care fac parte din patrimoniul succesoral, în limitele stabilite de instanță. Instanța stabilește sfera de aplicare a autorizării date pentru a permite administratorului să conserve valoarea bunurilor care constituie patrimoniul. Administratorul este răspunzător pentru orice prejudiciu cauzat de o încălcare a obligațiilor prevăzute de lege sau de instanță. La finalul procedurii succesorale, acesta prezintă un raport final către beneficiari și instanța decide cu privire la onorariile sale și la rambursarea costurilor, care trebuie plătite de către beneficiarul succesiunii.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

La sfârșitul procedurilor succesorale, notarul emite o devoluțiune succesorală, care este considerată a fi o hotărâre judecătorească. Acest certificat conține numele beneficiarilor și identifică bunurile care îi revin fiecărui beneficiar și cotele din patrimoniu.
La cererea beneficiarului, notarul poate emite un Certificat al grupului de beneficiari în timpul procedurii succesorale. Acesta reprezintă o „confirmare a faptelor cunoscute din dosar”, un act autentic eliberat de notarul care efectuează succesiunea, în principal în scopul de a atesta statutul de beneficiar sau de persoană îndreptățită care urmează să primească un drept al defunctului (de exemplu, compensații în temeiul unei polițe de asigurare, drepturi de membru, poziții în procedurile pendinte etc.).

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 03/01/2022
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE

și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Finlanda

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Chestiunile succesorale sunt reglementate de Codul succesoral (40/1965). În caz de deces, numai un testament poate stabili destinația patrimoniului succesoral. Un testament trebuie să fie întocmit în scris și în prezența simultană a doi martori. Testatorul trebuie să semneze testamentul la întocmirea acestuia sau să recunoască semnătura sa anterioară întocmirii acestuia. Martorii trebuie să semneze testamentul pentru a-l atesta, după ce testatorul l-a semnat sau a recunoscut semnătura sa din testamentul respectiv. Un testament oral poate avea, de asemenea, forță juridică obligatorie în anumite cazuri excepționale.

De asemenea, este posibil să se întocmească un testament reciproc, care, în cele mai multe cazuri, este întocmit de către soți pentru a transfera dreptul de proprietate între ei. Testamentele reciproce sunt supuse acelorași exigențe formale ca și în cazul altor testamente. Normele care se aplică testamentelor reciproce între soți se aplică, de asemenea, testamentelor reciproce între persoane aflate într-un parteneriat civil.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Autoritățile din Finlanda nu țin un registru al succesiunilor.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Libertatea de a lăsa moșteniri se limitează la descendenții direcți și la soțul/soția persoanei decedate. Descendenții direcți și copiii adoptați, precum și descendenții acestora, au dreptul la o cotă rezervatară din patrimoniul succesoral al persoanei decedate. Cota rezervatară se ridică la jumătate din valoarea cotei succesorale care a fost transferată moștenitorului respectiv, în conformitate cu decretul-lege privind succesiunile.

Un soț beneficiază, de asemenea, de protecție împotriva unui testament întocmit de către soțul decedat. Soțul supraviețuitor poate păstra patrimoniul indivizibil al soțului decedat, cu excepția cazului în care se prevede altfel într-o cerere a unui descendent direct privind împărțirea patrimoniului succesoral sau într-un testament care a fost întocmit de persoana decedată. Cu toate acestea, soțul supraviețuitor poate să rămână în posesia exclusivă a locuinței utilizate de soți ca reședință comună, precum și în posesia bunurilor de uz gospodăresc obișnuite, cu excepția cazului în care soțul supraviețuitor deține proprietăți rezidențiale care pot fi folosite ca locuință.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Principalii beneficiari sunt descendenții direcți, fiecare dintre ei beneficiind de o parte egală din succesiune. În cazul decesului unui copil, orice descendent al copilului respectiv îi va lua locul și fiecare ramură a familiei va primi o parte egală.

Dacă persoana decedată a fost căsătorită și nu are descendenți direcți supraviețuitori, soțul supraviețuitor, în primul rând, va moșteni patrimoniul soțului decedat. Persoanele care se află într-un parteneriat civil au dreptul de a moșteni în aceleași condiții ca și soții.

În cazul în care defunctul nu are descendenți direcți supraviețuitori și nici nu a fost căsătorit la momentul decesului, tatăl și mama defunctului vor primi fiecare jumătate din moștenire. În cazul în care tatăl sau mama defunctului a decedat, partea sa de moștenire va fi împărțită între frații și surorile defunctului. În cazul în care un frate sau soră a decedat, orice descendent al fratelui / surorii respectiv(e) îi va lua locul, și fiecare ramură a familiei va primi o parte egală. În cazul în care nu există frați sau surori sau descendenți ai acestora, dar unul dintre părinții defunctului este încă în viață, acesta va primi întregul patrimoniu. În cazul în care niciunul dintre moștenitorii menționați mai sus nu a supraviețuit defunctului, părinții tatălui și mamei defunctului vor primi întreaga masă succesorală. În cazul în care bunicul patern, bunica paternă, bunicul matern sau bunica maternă a defunctului a murit, partea de moștenire care ar fi revenit bunicului/bunicii respectiv(e) revine copiilor săi. Verii nu au drept de succesiune.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Chestiunile legate de administrarea succesiunilor sunt repartizate între diverse autorități. Inventarul patrimoniului succesoral, care este o listă a activelor și pasivelor defunctului, trebuie depus la administrația fiscală din raza de domiciliu a defunctului, în termen de o lună de la data la care a fost întocmit inventarul patrimoniului succesoral. De asemenea, un magistrat poate dispune verificarea, la biroul digital al stării civile sau la administrația centrală a provinciei Åland, a listei de persoane care dețin o cotă din inventarul patrimoniului succesoral. Trezoreria statului este autoritatea centrală pentru chestiunile privind dobândirea de bunuri imobile de către stat. Tribunalul districtual (käräjäoikeus) în raza căreia persoana decedată a locuit este instanța competentă pentru toate cazurile legate de patrimoniul succesoral.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

O moștenire poate fi acceptată prin luarea în primire efectivă a patrimoniului respectiv. Moștenitorul poate, de asemenea, să dea o declarație separată de acceptare a moștenirii. Dacă patrimoniul succesoral a fost împărțit, se întocmește o declarație de acceptare a moștenirii pentru beneficiar sau beneficiari. Dacă patrimoniul succesoral nu a fost împărțit, declarația se întocmește pentru persoana care administrează patrimoniul succesoral. De asemenea, o astfel de declarație poate fi prezentată în fața unei instanțe.

Declararea renunțării la o moștenire reprezintă libera voință a moștenitorului, dar trebuie făcută în scris. O declarație de renunțare poate să fie dată de către orice persoană sau de către o persoană care deține o cotă din patrimoniul succesoral al defunctului, de către administratorul patrimoniului succesoral, distribuitorul patrimoniului succesoral, executorul testamentar sau orice moștenitor prin subrogare. Pentru ca renunțarea să poată produce efecte juridice cu privire la bunurile unui moștenitor care sunt supuse sechestrului, moștenitorul trebuie să prezinte o declarație scrisă de renunțare la succesiune sau să depună o declarație de renunțare la biroul digital al stării civile sau la administrația centrală a provinciei Åland, în vederea înregistrării acesteia (Codul privind executarea silită, capitolul 4 articolul 81).

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Nu există o formă specială de comunicare a intențiilor de acceptare a moștenirii de către beneficiarii unui testament. O declarație a beneficiarului care a fost prezentată administratorului sau distribuitorului succesiunii va fi considerată drept declarație a beneficiarului testamentului, în același mod ca și inițierea măsurilor corespunzătoare în ceea ce privește proprietatea în cauză. În scopul notificării moștenitorilor privind existența unui testament, precizarea faptului că beneficiarul dorește să își exercite drepturile pe care i le conferă testamentul va fi suficientă.

Orice declarație de renunțare la o succesiune trebuie să fie formulată în scris. Pentru ca renunțarea să poată produce efecte juridice cu privire la bunurile unui moștenitor care sunt supuse sechestrului, moștenitorul trebuie să prezinte o declarație scrisă de renunțare la succesiune sau să depună o declarație de renunțare la biroul digital al stării civile sau la administrația centrală a provinciei Åland, în vederea înregistrării acesteia (Codul privind executarea silită, capitolul 4 articolul 81).

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Moștenitorul trebuie să declare cererea privind cota sa rezervatară către beneficiar prin intermediul unui executor judecătoresc sau într-un alt mod verificabil, în termen de șase luni de la data la care a fost informat cu privire la testament. O cerere privind o cotă rezervatară poate fi, de asemenea, efectuată printr-o

notificare într-un Monitor oficial publicat în perioada menționată mai sus, dacă o astfel de cerere nu a fost notificată beneficiarului pe motiv că acesta ar putea fi prezumat că a evitat să ofere informații cu privire la cerere sau în cazul în care nu se cunoaște adresa acestuia.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

În Finlanda, autoritățile nu inițiază proceduri succesorale din oficiu. În urma decesului unei persoane se întocmește inventarul patrimoniului succesoral. Inventarul patrimoniului succesoral este un document care constată starea patrimoniului defunctului; cu alte cuvinte, în document se prezintă pasivele și activele defunctului. Persoanele care au o parte din patrimoniul persoanei decedate sunt menționate în inventarul patrimoniului succesoral, împreună cu activele și pasivele soțului supraviețuitor și cu activele și pasivele comune ale celor doi soți. Documentele patrimoniului trebuie să fie întocmite în termen de trei luni de la deces, dar administrația fiscală poate prelungi termenul dacă există motive speciale în acest sens.

Obligația de a întocmi documentele patrimoniului succesoral revine persoanei care deține o cotă din succesiune și care este responsabilă pentru gestionarea bunurilor care constituie patrimoniul succesoral sau oricărui executor sau administrator al patrimoniului succesoral. Această persoană trebuie să aleagă doi administratori care să întocmească inventarul patrimoniului succesoral. Arborele genealogic al persoanei decedate trebuie să fie anexat inventarului patrimoniului succesoral. În Finlanda, actele de stare civilă sunt păstrate atât de biserici, în cazul actelor de stare civilă emise de acestea, cât și în registre publice de evidență a populației, iar extrasele oficiale din aceste registre pot fi solicitate fie de la biroul digital al stării civile sau de la administrația centrală a provinciei Åland, fie de la parohia în care a fost înregistrată persoana decedată. Inventarul patrimoniului trebuie să fie trimis Administrației fiscale finlandeze (Verohallinto) în termen de o lună de la întocmirea inventarului patrimoniului succesoral.

După decesul testatorului, legatarul trebuie să informeze moștenitorii cu privire la testament, printr-un executor judecătoresc sau prin alte mijloace verificabile și trebuie să furnizeze o copie autentificată a testamentului. În cazul în care un moștenitor dorește să conteste testamentul, acesta trebuie să introducă o acțiune în instanță în termen de șase luni de la data la care a fost informat cu privire la testament.

Patrimoniul poate fi împărțit numai după lichidarea lui. Lichidarea unui patrimoniu implică stabilirea valorii bunurilor din patrimoniul succesoral, îndeplinirea obligațiilor care îi reveneau persoanei decedate și/sau care grevau patrimoniul său în ceea ce privește orice creanțe, precum și constatarea drepturilor oricăror moștenitori și/sau legatari speciali. În scopul lichidării patrimoniului succesoral, persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral vor deține proprietatea comună a bunurilor care constituie patrimoniul succesoral, cu excepția cazului în care s-au prevăzut dispoziții speciale pentru administrarea succesiunii. În locul acestui tip de administrare comună, persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral pot să se adreseze instanței pentru desemnarea unui administrator al patrimoniului succesoral al defunctului. După ce succesiunea trece în grija administratorului, administrarea comună de către persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral va înceta, iar acestea nu vor mai avea dreptul să stabilească niciun aspect referitor la patrimoniul defunctului. Obligația administratorului patrimoniului succesoral este de a iniția toate măsurile necesare pentru lichidarea patrimoniului. După lichidarea patrimoniului, administratorul patrimoniului succesoral trebuie să informeze persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral și să întocmească un raport cu privire la activitatea sa de administrare.

După lichidarea succesiunii, orice persoană care deține o parte din patrimoniul succesoral are dreptul de a solicita împărțirea patrimoniului. În cazul în care persoana decedată era căsătorită ori se afla într-un parteneriat civil, patrimoniul succesoral trebuie să fie împărțit înainte de a fi distribuită către moștenitori. Persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral pot împărți patrimoniul succesoral în modul pe care l-au convenit. Se întocmește un act privind împărțirea succesiunii, care se semnează de către persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral și se atestă pentru conformitate de către doi martori imparțiali.

Distribuitorul patrimoniului succesoral poate, de asemenea, să solicite instanței emiterea unui ordin prin care desemnează un distribuitor al succesiunii. De obicei, se recurge la această procedură atunci când persoanele care dețin o parte din succesiune nu ajung la un acord în ceea ce privește împărțirea activelor din patrimoniu. Administratorul sau executorul patrimoniului succesoral va fi distribuitorul patrimoniului succesoral, cu excepția cazului în care se prevede altfel, dacă acesta nu deține o cotă din patrimoniu, iar persoanele care dețin o cotă din patrimoniul succesoral îi solicită să distribuie patrimoniul, și nu a fost stabilit un alt distribuitor al patrimoniului succesoral.

Distribuitorul patrimoniului trebuie să precizeze locul și momentul în care masa succesorală va fi distribuită și trebuie să invite persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral la împărțirea acestuia, într-un mod care poate fi verificat. Distribuitorul patrimoniului trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral sunt de acord în ceea ce privește distribuirea. În cazul în care se ajunge la un astfel de acord, patrimoniul succesoral trebuie să fie distribuit în mod corespunzător. În cazul în care nu se ajunge la un acord, distribuitorul patrimoniului succesoral trebuie să distribuie succesiunea astfel încât fiecare dintre persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral să primească o parte din fiecare tip de bunuri. În cazul în care patrimoniul succesoral nu poate fi distribuit în niciun alt mod, instanța poate dispune, la cererea distribuitorului succesiunii, ca anumite active sau, dacă este necesar, toate activele care constituie patrimoniul succesoral să fie vândute de către distribuitorul patrimoniului succesoral. Distribuitorul patrimoniului succesoral va întocmi și va semna un proces-verbal de împărțire a succesiunii. Orice persoană care deține o cotă din succesiune poate contesta modul în care a fost împărțită masa succesorală de către distribuitorul patrimoniului succesoral, printr-o acțiune în instanță împotriva altor persoane care dețin o cotă din patrimoniul succesoral, introdusă în termen de șase luni de la împărțirea masei succesorale.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

O persoană are calitatea de moștenitor dacă se află într-o relație de rudenie, maritală sau de adopție cu persoana decedată, conform legii. Un beneficiar poate să fie o persoană fizică sau o persoană juridică.

Calitatea de moștenitor sau beneficiar o poate avea doar o persoană care locuia cu persoana decedată sau persoana care a întocmit testamentul, la momentul decesului testatorului. O excepție de la această regulă este un copil conceput înainte de decesul testatorului și care ulterior este născut viu.

Un moștenitor sau beneficiar care dorește să beneficieze de drepturile sale trebuie să preia moștenirea sau să trimită cererea sa persoanei sau persoanelor care au preluat moștenirea. Dacă patrimoniul succesoral nu a fost împărțit, cererea trebuie trimisă persoanei care administrează patrimoniul succesoral. De asemenea, cererea poate fi trimisă instanței. Moștenitorul sau beneficiarul trebuie să aibă grijă de moștenire sau de testamentul pe care l-a primit, dacă s-a angajat să gestioneze patrimoniul succesoral, singur sau împreună cu altă persoană, dacă participă la întocmirea inventarului sau la împărțirea patrimoniului succesoral sau dacă a luat orice alte măsuri în legătură cu succesiunea în cauză.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

O persoană care deține o cotă din patrimoniul unei persoane decedate nu are nicio răspundere personală pentru datoriile persoanei decedate. O persoană care deține o cotă din patrimoniul unei persoane decedate și care întocmește inventarul patrimoniului va răspunde personal pentru datoriile defunctului dacă omite să prezinte inventarul patrimoniului succesoral în cadrul termenului prevăzut.

Datoriile defunctului și cele care grevează patrimoniul defunctului vor fi achitate din activele patrimoniului succesoral. Cu toate acestea, persoanele care dețin o cotă din patrimoniul defunctului vor răspunde personal pentru orice datorii sau pasive care au fost incluse în patrimoniul succesoral.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Documentele necesare pentru înregistrarea bunurilor imobile diferă în funcție de faptul dacă bunul imobil în cauză a fost obținut prin moștenire sau prin testament. Atunci când se depune o cerere de înscriere în registrul cadastral pe baza moștenirii, cererea trebuie să cuprindă inventarul patrimoniului succesoral, înregistrarea actului de împărțire a patrimoniului, arborele genealogic al persoanei decedate, orice înregistrări privind partajul succesoral, precum și orice documente referitoare la cesiunea proprietății moștenite. Solicitantul trebuie să dovedească, de asemenea, că distribuirea masei succesorale a intrat în vigoare prin anexarea la cerere a unui document de acceptare semnat de toate persoanele care dețin o parte din patrimoniul persoanei decedate sau a unui act cu forță juridică eliberat de instanța competentă de la locul domiciliului persoanei decedate.
Atunci când se depune o cerere de confirmare a înregistrării cadastrale pe baza unui testament, inventarul patrimoniului succesoral, arborele genealogic al persoanei decedate, testamentul original, un certificat care să ateste că testamentul are forță juridică și dovada că toți moștenitorii au fost informați cu privire la testament trebuie să fie anexate la cerere. În cazul în care lista persoanelor care dețin o cotă in inventarul patrimoniului succesoral a fost certificată ca fiind adevărată și corectă de către biroul digital al stării civile sau de către administrația centrală a provinciei Åland, arborele familial nu trebuie anexat cererii.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Nu este obligatoriu să se solicite desemnarea unui administrator al patrimoniului succesoral. În cazul în care se înaintează instanței o cerere pentru desemnarea unui administrator al patrimoniului succesoral, instanța trebuie să desemneze un administrator al patrimoniului succesoral care să se ocupe de administrarea patrimoniului succesoral. Cererea poate fi făcută de către orice persoană care deține o cotă din patrimoniul succesoral al defunctului sau de către beneficiarul sau executorul testamentului. Bunurile care constituie patrimoniul pot, de asemenea, să fie predate administratorului patrimoniului succesoral pentru administrare la cererea unui creditor al patrimoniului succesoral al persoanei decedate, sau la cererea altei persoane responsabile pentru datoriile persoanei decedate.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Persoanele care dețin o cotă din patrimoniul succesoral al persoanei decedate vor administra în comun bunurile care constituie patrimoniul succesoral, cu excepția cazului în care au fost prevăzute dispoziții speciale pentru administrarea succesiunii. Persoanele care dețin o cotă din patrimoniul succesoral al persoanei decedate pot, de asemenea, să convină asupra administrării comune a patrimoniului succesoral și ca patrimoniul să rămână nedivizat până la o notificare ulterioară sau până la un anumit termen limită.
Patrimoniul succesoral al unei persoane decedate poate fi predat administratorului patrimoniului succesoral pentru administrare prin decizia instanței. În acest caz, administrarea comună de către persoanele care dețin o cotă din patrimoniul succesoral va înceta și acestea nu vor mai fi în măsură să ia nicio decizie cu privire la patrimoniul succesoral, chiar dacă astfel de decizii sunt adoptate în unanimitate.
Persoana decedată pot numi o anumită persoană care să administreze patrimoniul în calitate de executor în testamentul său. Sarcina executorului este de a se asigura că patrimoniul este lichidat și de a executa testamentul. În astfel de cazuri, executorul se va ocupa de chestiunile care altfel ar fi fost în sarcina persoanelor care dețin o parte din patrimoniul succesoral sau în sarcina administratorului patrimoniului succesoral. Numirea unui executor nu va împiedica numirea unui administrator al patrimoniului succesoral. În cazul în care este numit un executor testamentar în testament, acesta va fi numit administratorul patrimoniului succesoral, cu excepția cazului în care există motive întemeiate pentru a nu face acest lucru.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administrarea comună a patrimoniului succesoral al unei persoane decedate reprezintă o formă unanimă de administrare pentru care există excepții numai în anumite cazuri speciale. În cazul administrării comune a patrimoniului succesoral al unei persoane decedate, persoanele care dețin o cotă din patrimoniul succesoral vor reprezenta patrimoniul în relațiile cu terții, și pot acționa sau pot fi acționați în instanță în comun în cauzele legate de patrimoniul succesoral. Cu toate acestea, o măsură care nu poate fi amânată poate fi luată chiar dacă nu a fost obținut acordul tuturor persoanelor care dețin o cotă din patrimoniul succesoral. Persoanele care dețin o cotă din patrimoniul succesoral pot, de asemenea, să autorizeze o persoană care să se ocupe de patrimoniul succesoral.
În cazul în care desemnează un administrator al patrimoniului succesoral, instanța va emite administratorului patrimoniului succesoral un document de numire în care este menționat patrimoniul succesoral la care se referă desemnarea administratorului. Competențele administratorului patrimoniului succesoral acoperă doar patrimoniul succesoral pentru care instanța l-a desemnat. După ce patrimoniul succesoral al persoanei decedate a fost predat administratorului patrimoniului succesoral spre administrare, administratorul patrimoniului succesoral va reprezenta patrimoniul succesoral în relațiile cu terții și poate acționa sau poate fi acționat în justiție în cazurile legate de patrimoniul succesoral. Administratorului patrimoniului succesoral îi revine sarcina de a lua toate măsurile necesare pentru lichidarea patrimoniului. Administratorul patrimoniului succesoral trebuie să solicite un aviz din partea persoanelor care dețin o cotă din patrimoniul succesoral, în ceea ce privește chestiunile care prezintă importanță pentru aceste persoane. Cu toate acestea, chiar și în astfel de cazuri, consimțământul persoanelor care dețin o cotă din patrimoniul succesoral nu constituie o condiție prealabilă pentru acțiunile întreprinse de administratorul patrimoniului succesoral.
Domeniul de aplicare al competențelor executorului testamentar în timpul procesului de lichidare depinde de testament. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în testament, executorul va avea aceleași competențe ca și administratorul patrimoniului succesoral.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Inventarul patrimoniului succesoral și registrul de împărțire a patrimoniului sunt documente care precizează statutul de legatar sau de beneficiar și care trebuie să fie întocmite în cursul procedurii de succesiune.
Persoanele care dețin o parte din patrimoniul succesoral al unei persoane decedate, activele și pasivele defunctului, beneficiarii, precum și soțul supraviețuitor (în cazul în care soțul/soția nu deține o parte din patrimoniul succesoral) trebuie să fie înscrise în inventarul patrimoniului succesoral. Înregistrarea distribuirii patrimoniului succesoral constituie baza pentru împărțirea succesiunii. Totuși, actul de înregistrare a împărțirii patrimoniului succesoral nu reprezintă un document cu titlu executoriu, în sensul că ar putea fi utilizat drept bază pentru începerea sechestrului sau ca un instrument de cedare a administrării patrimoniului . Orice măsură de punere în aplicare va necesita o altă hotărâre judecătorească distinctă care să aibă forță juridică. Conceptul de forță probantă formală a unui act nu este cunoscut în Finlanda.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 15/02/2024

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Suedia

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Orice persoană care a împlinit vârsta de 18 are dreptul să întocmească un testament. Testamentul nu este valabil dacă a fost întocmit sub efectul unor boli mintale. Pentru a fi valabil, un testament trebuie întocmit în scris și semnat de către testator. Doi martori trebuie să fie prezenți simultan și să semneze testamentul. Martorii trebuie să știe că este vorba despre un testament, dar nu este necesar ca ei să știe conținutul testamentului.

Cei doi martori trebuie să aibă peste 15 ani și nu pot fi soțul/soția, partenerul de conviețuire, un frate sau o soră sau o rudă directă ori prin alianță a testatorului. O persoană care primește o moștenire prin testament, precum și soțul/soția, partenerul de conviețuire, un frate sau o soră sau o rudă directă ori prin alianță a persoanei respective nu pot fi martori.

Testatorul poate întocmi un „testament privilegiat” (*nödstestamente*) în cazul în care testatorul nu poate întocmi un testament în modul descris mai sus, din cauza unei boli sau a altei situații de urgență. În acest caz, testamentul pot fi formulat verbal în fața a doi martori sau poate fi scris de mână și semnat de către testator.

În cazul în care o parte dorește să invalideze un testament, aceasta trebuie să introducă în instanță o acțiune de contestare a testamentului. Această acțiune trebuie intentată în termen de șase luni de la primirea testamentului.

Dreptul de a dispune de patrimoniul succesoral este valabil numai în conformitate cu reglementările privind succesiunile. Prin urmare, actele de succesiune sau alte acte pentru transferul de proprietate după moarte sunt lovite de nulitate.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Nu există reguli pentru înregistrarea testamentelor în Suedia.

Pentru a se asigura că există un testament și că acesta poate fi pus în aplicare după decesul testatorului, acesta ar trebui spună unei persoane de încredere unde este păstrat testamentul. Adeseori, testamentele sunt păstrate la un birou de avocatură sau la o bancă. Dacă testamentul nu poate fi găsit după decesul testatorului, se aplică dispozițiile în materie de succesiune prevăzute de lege. Patrimoniul succesoral poate fi redistribuit în cazul în care este găsit un testament la o dată ulterioară. Este prevăzut un termen de prescripție de zece ani.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Da, în cazul în care o persoană este căsătorită și/sau are copii, există restricții privind dreptul de a dispune de patrimoniul lor.

Dacă testatorul a fost căsătorit, soțul supraviețuitor are dreptul să primească bunurile care, împreună cu ceea ce soțul supraviețuitor a primit la împărțirea bunurilor comune sau ceea ce constituie bunurile separate ale soțului, au o valoare echivalentă cu de patru ori suma de bază, în conformitate cu capitolul 2, secțiunile 6 și 7 din Codul de asigurări sociale (2014: SEK 44 400 x 4=SEK 177 600) (regula sumei de bază). Acest drept este valabil în măsura în care patrimoniul succesoral are o valoare suficientă. Acest lucru înseamnă că, în cazul în care nu există o proprietate la această valoare, soțul supraviețuitor moștenește tot patrimoniul existent. Testamentele care restricționează acest drept nu vor fi valabile în acest sens.

Copiii defunctului sunt numiți moștenitori și au dreptul la cota lor rezervatară din moștenire. Cota rezervatară reprezintă jumătate din cota de moștenire care trebuie atribuită prin lege moștenitorilor. Prin lege, moștenitorii persoanei decedate au dreptul la părți egale din moștenire. Testamentele care restricționează cota legală din moștenire nu vor fi valabile în acest sens. Pentru a beneficia de cota sa rezervatară, moștenitorul trebuie să prezinte o cerere de modificare a testamentului în termen de șase luni de la primirea testamentului.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În cazul în care nu există o dispoziție specială cu privire la patrimoniul succesoral, moștenirea se repartizează în conformitate cu dispozițiile succesorale stabilite prin lege. Una dintre condițiile impuse pentru a avea dreptul la moștenire este ca persoana să fie în viață la momentul decesului testatorului. Chiar și o persoană concepută înainte de decesul testatorului și care s-a născut ulterior are dreptul la moștenire.

Legea prevede trei categorii de moștenitori. Din prima categorie fac parte copiii și nepoții persoanei decedate. Din a doua categorie fac parte părinții, frații și surorile persoanei decedate, în timp ce din a treia categorie fac parte bunicii și copiii acestora, de exemplu frații și surorile părinților persoanei decedate. Moștenirea se împarte în mod egal în cadrul fiecărei categorii. Cea de a doua categorie nu moștenește dacă există o persoană în viață din prima categorie. Cea de a treia categorie moștenește dacă nu există nicio persoană în viață din prima sau a doua categorie de moștenitori.

În cazul în care defunctul era căsătorit, patrimoniul succesoral revine soțului supraviețuitor. După decesul soțului supraviețuitor, copiii sau nepoții au deopotrivă dreptul la moștenire; dacă nu există copii sau nepoți care să moștenească patrimoniul succesoral, acesta din urmă este moștenit de persoanele din a doua sau a treia clasa de moștenire. Prin urmare, aceștia sunt moștenitori din a doua categorie (*efterarv),* după decesul soțului supraviețuitor.

În cazul în care persoana decedată are copii care nu sunt ai soțului supraviețuitor, aceștia au dreptul să primească partea lor de moștenire, după decesul persoanei în cauză.

În cazul în care nu există moștenitori, patrimoniul succesoral este preluat de Fondul succesiunilor (*den allmänna arvsfonden).*.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

Distribuirea moștenirii se efectuează în mare parte fără implicarea autorităților. În schimb, părțile care au dreptul la succesiune și coproprietarii patrimoniului succesoral al defunctului sunt cei care distribuie moștenirea după deces. Părțile care au dreptul la moștenire sunt soțul supraviețuitor sau partenerul de conviețuire, moștenitorii și legatarii universali. În termen de trei luni de la data decesului trebuie să se depună un inventar al patrimoniului succesoral la Agenția de Administrare Fiscală (*Skatteverket*). În inventarul patrimoniului succesoral se precizează activele și pasivele patrimoniului succesoral al defunctului. Inventarul patrimoniului precizează, de asemenea, persoanele care sunt autorizate să reprezinte patrimoniul succesoral. De asemenea, Agenția Fiscală este autoritatea competentă să caute un moștenitor a cărui adresă este necunoscută, prin publicarea unui anunț în Monitorul oficial (*Post- och Inrikes Tidningar*).
Dacă una dintre părțile care beneficiază de dreptul la patrimoniul succesoral solicită acest lucru, instanța poate dispune administrarea patrimoniului de către un administrator oficial (*boutredningsman*) și poate, de asemenea, să desemneze un astfel de administrator. Dacă părțile nu ajung la un acord privind împărțirea succesiunii, va fi numit un distribuitor succesoral special (*skiftesman).* Această persoană poate impune împărțirea unui patrimoniu succesoral. Distribuitorul patrimoniului succesoral este desemnat de o instanță competentă.
Litigiile succesorale se soluționează de către o instanță de drept comun competentă.
În cazul în care oricare dintre părțile care au dreptul la patrimoniul succesoral este minoră sau nu are capacitate juridică, va fi numit un custode (*god man*). Custodele este numit de către tutorele principal (*överförmyndaren).*

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Nu este necesară o acceptare specială a dreptului la moștenire de către moștenitor. Cu toate acestea, moștenitorul va trebui să se facă cunoscut și, în cazul în care este parte la succesiune, trebuie să contribuie la administrarea patrimoniului.
În cazul în care o persoană are dreptul la moștenire în virtutea testamentului, aceasta trebuie, în cazul în care dorește să își exercite drepturile, să notifice existența testamentului celor care sunt moștenitori de drept. Acest lucru înseamnă înmânarea unei copii autentificate a testamentului moștenitorului /moștenitorilor și o confirmare de primire. După notificarea testamentului, moștenitorul care consideră că testamentul trebuie să fie declarat nul și neavenit, moștenitorul care dorește să modifice testamentul pentru a beneficia de cota sa legală sau soțul supraviețuitor care dorește să invoce regula sumei de bază are la dispoziție șase luni pentru a introduce în instanță o acțiune în contestare.
Un copil sau un nepot al persoanei decedate poate să renunțe la dreptul la moștenire în favoarea soțului supraviețuitor. Acest lucru nu înseamnă renunțarea la moștenire, ci faptul că moștenitorul își amână dreptul la moștenire. Moștenitorul are dreptul la moștenire secundară din patrimoniul succesoral al soțului supraviețuitor și, atunci când soțul supraviețuitor decedează, moștenitorul va primi partea minimă din moștenire. În cazul în care moștenitorul nu este în viață la momentul decesului soțului supraviețuitor, proprii moștenitori ai moștenitorului vor beneficia de moștenire în locul său.
Un moștenitor sau legatar poate renunța la dreptul de moștenire prin informarea în acest sens a persoanei care va fi moștenită, înainte de decesul acesteia. O astfel de renunțare se aplică, dacă nu se specifică altfel, propriilor moștenitori ai persoanei decedate. Cu toate acestea, un copil sau un nepot sau moștenitorii au întotdeauna dreptul de a beneficia de cota lor rezervatară.
În cazul în care un moștenitor sau legatar renunță sau nu își revendică moștenirea, Agenția de administrare fiscală poate dispune ca acesta să își exercite acest drept în termen de șase luni de la astfel de dispoziție. În cazul în care moștenitorul sau legatarul nu își exercită acest drept, își va pierde dreptul la moștenire. O persoană poate să renunțe la dreptul de moștenire a proprietății până în momentul în care este împărțit patrimoniul succesoral.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

La decesul unei persoane, părțile care au dreptul la patrimoniul succesoral, adică soțul supraviețuitor sau partenerul de conviețuire și orice moștenitori sau legatari universali trebuie să gestioneze în comun proprietatea persoanei decedate. Aceștia sunt responsabili pentru întocmirea unui inventar al patrimoniului succesoral (*bouppteckning*) și depunerea acestuia la Agenția de Administrare Fiscală. În cazul în care activele depășesc datoriile, suma rămasă va fi distribuită în condițiile stabilite prin lege sau conform prevederilor din testament. Patrimoniul succesoral se împarte printr-un document de împărțire a patrimoniului succesoral (*arvskifte),* care se întocmește de către moștenitorii și legatarii universali. Documentul de împărțire a succesiunii trebuie să fie întocmit în scris și să fie semnat de către moștenitori. În cazul în care moștenitorii nu pot conveni cu privire la împărțirea masei succesorale, poate fi numit un distribuitor al patrimoniului succesoral (*skiftesman*) și se poate impune o împărțire obligatorie. În cazul în care în testament se desemnează un executor testamentar (*testamentsexekutor),* acesta va răspunde de împărțirea patrimoniului succesoral.
În cazul în care defunctul era căsătorit ori se afla într-o relație de coabitare, se plică procedura obișnuită de împărțire a patrimoniului comun al cuplului respectiv. Împărțirea proprietății comune va avea loc înainte de distribuirea proprietății persoanei decedate.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

O persoană devine moștenitor (arvinge) prin lege. Pentru a fi moștenitor, persoana trebuie să fie în viață la momentul decesului testatorului. În mod alternativ, trebuie să fi fost concepută înaintea decesului și născută ulterior. Există trei ordine de succesiune diferite pentru persoanele care au dreptul la moștenire; pentru mai multe informații, consultați întrebarea 4.
O persoană devine legatar (*testamentstagare*) dacă primește moștenirea în baza unui testament valabil. Dacă legatarul nu mai este în viață la momentul decesului testatorului, locul legatarului este luat de rudele sale, care au dreptul să moștenească în conformitate cu dispozițiile succesorale stabilite prin lege.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Nu, moștenitorii nu sunt răspunzători pentru datoriile persoanei decedate. Atunci când o persoană decedează, activele și pasivele acesteia se transferă într-un patrimoniu succesoral (*dödsbo).* Patrimoniul succesoral are propria personalitate juridică și, prin urmare, are propriile drepturi și obligații. În cazul în care pasivul depășește activul, patrimoniul succesoral intră în faliment și nu se efectuează nicio împărțire a moștenirii.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Orice persoană care a dobândit bunuri imobile cu drept de proprietate poate solicita înregistrarea dobândirii (înregistrarea titlului) în Registrul cadastral național (https://www.lantmateriet.se/), în mod normal în termen de trei luni de la data achiziției. O persoană care solicită înregistrarea titlului trebuie să transmită documentul de achiziție și orice documente care sunt necesare pentru a demonstra dobândirea. Aceasta înseamnă, de exemplu, că, în cazul unei achiziții, trebuie să se prezinte, printre altele, documentul de achiziție. Dacă proprietatea este dobândită prin moștenire, în unele cazuri este suficient (dacă există numai o singură parte care are dreptul la succesiune), în principiu, un inventar al patrimoniului succesoral care trebuie depus în original și în copie autentificată. În alte cazuri, documentul succesoral de distribuție trebuie să fie depus în original și în copie autentificată. Ar putea să fie necesar să fie depuse și alte documente, de exemplu, consimțământul tutorelui principal dacă o parte la succesiune este o persoană minoră sau lipsită de capacitate de exercițiu din punct de vedere juridic. În unele cazuri, o persoană poate solicita înregistrarea titlului prin depunerea unui testament care a intrat în vigoare, în locul documentului de distribuire a patrimoniului succesoral.
Ultima persoană care a solicitat înregistrarea titlului este considerată a fi proprietarul patrimoniului succesoral.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?
Este obligatoriu să se desemneze un administrator oficial al patrimoniului succesoral în cazul în care o parte la succesiune solicită o astfel de desemnare. Un legatar, persoana căreia îi revin bunuri specifice în baza unui testament, are dreptul de a solicita un administratorul oficial al patrimoniului succesoral. Administratorul patrimoniului succesoral este desemnat de o instanță competentă. Administratorul patrimoniului succesoral trebuie să aibă cunoștințele necesare pentru a administra patrimoniul succesoral.
Un testator poate să prevadă în testamentul său că un executor se va ocupa de administrarea patrimoniului succesoral în locul moștenitorilor și legatarilor universali.
9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?
În primul rând, părțile care au dreptul la moștenire, adică soțul supraviețuitor sau partenerul de conviețuire, moștenitorii și legatarii universali. Persoanele care sunt părți la patrimoniul succesoral trebuie să fie incluse în inventarul patrimoniului succesoral. În cazul în care a fost numit un administrator oficial al patrimoniului succesoral sau un executor testamentar, aceștia sunt autorizați să reprezinte patrimoniul succesoral în locul părților care au dreptul la succesiune.
9.3 Ce competențe are un administrator?
Un administrator oficial al patrimoniului succesoral este însărcinat cu analizarea activelor și pasivelor patrimoniului succesoral și cu administrarea bunurilor. Trebuie, de asemenea, să se stabilească moștenitorii sau legatarii pentru ca succesiunea să fie apoi împărțită în conformitate cu prevederile legale în materie succesorală sau cu testamentul. Prin urmare, administratorul patrimoniului succesoral este autorizat să semneze documentele juridice necesare în acest sens. Există unele limitări în ceea ce privește autoritatea administratorului patrimoniului succesoral, cum ar fi, de exemplu, pentru vânzarea de bunuri imobile, administratorul patrimoniului succesoral trebuie să dețină autorizarea în scris din partea tuturor proprietarilor sau, dacă această autorizare nu poate fi obținută, acceptul instanței districtuale competente.
10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?
Cele mai comune documente sunt inventarul patrimoniului succesoral și actul de împărțire a patrimoniului succesoral.
Inventarul patrimoniului succesoral (*bouppteckning*): după efectuarea procedurii de inventar a patrimoniului succesoral, la care toți moștenitorii și legatarii trebuie invitați, se întocmește un inventar al patrimoniului succesoral care trebuie depus la Agenția de Administrare Fiscală. În inventar se precizează, printre altele, care sunt moștenitorii și legatarii, precum și activele și pasivele succesiunii. Persoana care cunoaște cel mai bine patrimoniul succesoral, persoana care prezintă inventarul patrimoniului succesoral trebuie să certifice în mod solemn că informațiile conținute în inventarul patrimoniului succesoral sunt corecte. Certificarea înregistrării corecte în inventarul patrimoniului succesoral se efectuează de către două persoane. Testamentul și convenția prenupțială trebuie să fie anexate la inventarul patrimoniului succesoral. Agenția Fiscală înregistrează inventarul patrimoniului succesoral. Inventarul patrimoniului succesoral înregistrat este important în dreptul civil. Acest document, *per se* ori împreună cu documentele de împărțire a patrimoniului succesoral pot fi prezentate ca dovezi ale titlului de moștenitor de către părțile la succesiune, de exemplu, atunci când trebuie retrași banii din contul (conturile) persoanei decedate și atunci când trebuie depusă o cerere de înregistrare a titlului de proprietate.
Documentul de distribuire a patrimoniului succesoral (*arvsskifte*): la distribuirea patrimoniului succesoral trebuie să se întocmească un act privind împărțirea acestuia. Actul de împărțire a acestei mase succesorale trebuie să fie împărțit în scris și să fie semnat de către moștenitor și/sau legatari. De asemenea, actul de împărțire a succesiunii este important în dreptul civil și poate fi prezentat de către părțile la succesiune ca dovadă a titlului de proprietate.
Dreptul suedez aplică libertatea de apreciere a probelor, ceea ce înseamnă că nu există dispoziții speciale cu privire la valoarea probatorie a unui document specific.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 16/12/2020
Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Anglia şi Ţara Galilor

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?
Dispoziția pentru cauză de moarte este redactată de testator sau testatori. Nu este necesară o consultație juridică sau implicarea unui practician în domeniul dreptului.
2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?
Nu este necesară înregistrarea testamentului.
3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?
Nu, dar anumiți membri ai familiei și persoane aflate în întreținerea defunctului pot depune o cerere în instanță pentru obținerea unui sprijin financiar din patrimoniul succesoral în temeiul Legii din 1975 privind moștenirea (dispoziții în favoarea membrilor de familie și a persoanelor aflate în întreținere) [*Inheritance (Provision for Family and Dependants) Act 1975*].

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Printr-un testament valabil, patrimoniul succesoral al defunctului intră în posesia executorilor testamentari (reprezentații personali) ai defunctului la data decesului. Testamentul nu determină transferul dreptului de proprietate către beneficiari.

Dacă sau în măsura în care defunctul nu lasă un testament valabil, patrimoniul succesoral se împarte în conformitate cu normele privind succesiunea *ab intestat* prevăzute în Legea din 1925 privind administrarea patrimoniului succesoral (*Administration of Estates Act 1925*) (astfel cum a fost modificată).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Succesiunea defunctului este conferită reprezentanților săi personali, care pot primi eventualele declarații privind acceptarea sau renunțarea la succesiune. Aceștia pot depune o cerere în instanță pentru acordarea unei scrisori succesorale (*grant of representation*) [scrisori de omologare („*grant of probate*") în cazul unei succesiuni testamentare și scrisori de administrare („*letters of administration*") în cazul unei succesiuni *ab intestat*]. Autorizația le va confirma autoritatea de a gestiona patrimoniul succesoral în conformitate cu testamentul sau normele privind succesiunea *ab intestat*, după caz. Litigiile privind dreptul la succesiune sau privind autorizația se soluționează în instanță. Procedura judiciară este reglementată de Normele privind succesiunile necontestate (*Non-Contentious Probate Rules*) sau de Normele de procedură civilă (*Civil Procedure Rules*).

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Reprezentanții personali sunt responsabili cu identificarea și colectarea activelor defunctului din patrimoniul succesoral, cu plata datoriilor defunctului [inclusiv a taxelor succesorale (inheritance tax)] și cu distribuirea restului de avere către beneficiari în conformitate cu testamentul sau normele privind succesiunile *ab intestat*.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Beneficiarii unei mase succesorale pot fi desemnați prin redactarea unui testament valid. În lipsa unui testament valid, beneficiarii sunt stabiliți în conformitate cu normele care reglementează succesiunile *ab intestat*. Dreptul de a moșteni al beneficiarilor ia naștere la data decesului defunctului sau, dacă beneficiarii decedează pe parcursul procesului de administrare a patrimoniului succesoral, la data decesului persoanei anterior îndreptățite.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Nu, datoriile se plătesc din masa succesorală.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

După cum s-a menționat în răspunsul la întrebarea nr. 5, patrimoniul succesoral al defunctului intră în posesia reprezentanților săi personali. Reprezentanții personali vor transfera bunurile imobile beneficiarului îndreptățit, pe parcursul procesului de administrare a patrimoniului succesoral. Beneficiarul va face dovada autorizației de reprezentare și a transferului către Cadastru (*Land Registry*) în conformitate cu Normele relevante privind înregistrarea cadastrală.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

9.3 Ce competențe are un administrator?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Reprezentanții personali administrează patrimoniul succesoral și distribuie activul net. Forma de transfer a bunurilor va depinde de natura acestora. Unele bunuri pot fi predate prin transferul posesiei. Banii pot fi plătiți prin cecuri. În privința bunurilor imobile, a se vedea întrebarea 9.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 31/08/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Irlanda de Nord

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Dispozițiile pentru cauză de moarte pot fi incluse într-un testament sau stabilite de lege (în cazul în care nu se lasă testament). Nu este obligatoriu să se redacteze un testament, dar dacă dorește să facă acest lucru, testatorul îl poate redacta singur sau făcând apel la un practician în domeniul dreptului. Nu este însă obligatoriu să se ceară sfatul sau să fie angajat un practician în domeniul dreptului.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Nu este necesară înregistrarea testamentului. High Court din Irlanda de Nord păstrează însă testamente, contra cost.
Prin testament, patrimoniul succesoral al defunctului intră în posesia executorilor testamentari (reprezentații personali) ai defunctului la data decesului.
Testamentul nu determină transferul dreptului de proprietate.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Da, pot exista restricții ale libertății de a dispune de bunuri prin testament. De exemplu, dacă există bunuri în coproprietate, acestea vor trece automat la coproprietarul (coproprietarii) supraviețuitor(i) prin dreptul de moștenire al supraviețuitorilor (*survivorship*).

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Dacă sau în ceea ce privește partea pentru care defunctul nu lasă un testament valabil, patrimoniul succesoral se împarte în conformitate cu normele privind succesiunea *ab intestat* prevăzute în Legea din 1955 privind administrarea patrimoniului succesoral (Irlanda de Nord) [*Administration of Estates Act (Northern Ireland) 1955*] (astfel cum a fost modificată).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Patrimoniul succesoral al defunctului intră în posesia reprezentanților săi personali. Aceștia pot depune o cerere în instanță pentru acordarea unei scrisori succesorale (*grant of representation*) [scrisori de omologare („*grant of probate*”) în cazul unei succesiuni testamentare și scrisori de administrare („*letters of administration*”) în cazul unei succesiuni *ab intestat*]. Autorizația le va confirma autoritatea de a gestiona patrimoniul succesoral în conformitate cu testamentul sau normele privind succesiunea *ab intestat*, după caz. Litigiile privind dreptul la succesiune sau privind autorizația se soluționează în instanță.
Procedura judiciară este reglementată de Normele din 1981 privind tribunalele districtuale (Irlanda de Nord) [*County Court Rules (NI) 1981*] și de Normele din 1980 ale Curții Supreme de Justiție (Irlanda de Nord) [*Rules of the Court of Judicature (NI) 1980*].

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Reprezentanții personali sunt responsabili cu identificarea și colectarea activelor defunctului din patrimoniul succesoral, cu plata datoriilor defunctului [inclusiv a taxelor succesorale (*inheritance tax*)] și cu distribuirea restului de avere către beneficiari în conformitate cu testamentul sau normele privind succesiunile *ab intestat*.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

La data decesului defunctului sau, în cazul beneficiarilor care decedează pe parcursul procesului de administrare a patrimoniului succesoral, la data decesului persoanei anterior îndreptățite.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Nu, datoriile se plătesc din masa succesorală.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Reprezentanții personali vor transfera bunurile imobile beneficiarului îndreptățit pe parcursul procesului de administrare a patrimoniului succesoral.
Beneficiarul poate avea obligația de a face dovada autorizației de reprezentare și a transferului către Cadastru (*Land Registry*) sau Cartea Funciară (*Registry of Deeds*) în conformitate cu Normele din 1994 privind înregistrarea cadastrală (Irlanda de Nord) [*Land Registration Rules (Northern Ireland) 1994*] sau cu Reglementările din 1997 privind înregistrarea înscrisurilor în Cartea Funciară (Irlanda de Nord) [*Registration of Deeds Regulations (Northern Ireland) 1997*]
.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

9.3 Ce competențe are un administrator?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Reprezentanții personali administrează patrimoniul succesoral și distribuie activul net. Forma de transfer a bunurilor va depinde de natura acestora. Unele bunuri pot fi predate prin transferul posesiei. Banii pot fi plătiți prin cecuri. În privința bunurilor imobile, a se vedea întrebarea 9.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 24/08/2021
Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

O persoană poate să își lase anumite bunuri la data decesului unei alte persoane prin stipularea unui legat testamentar. Legea din 1995 privind înscrisurile (Scoția) [*Writing (Scotland) Act 1995*] prevede că, după 1 august 1995, testamentele trebuie să fie întocmite în scris și să fie semnate de testator.
De asemenea, persoanele fizice pot să dețină bunuri mobile și imobile în coproprietate sau în favoarea supraviețuitorilor (în general, denumită „clauza de moștenire în favoarea supraviețuitorilor").
De asemenea, persoanele fizice care dețin bunuri mobile și imobile în nume propriu sau în comun cu alte persoane pot să prevadă o clauză de destinație specială a acelor bunuri sau a unei cote din acele bunuri în favoarea unei alte persoane, în cazul decesului.
În cazul în care nu există un testament, o clauză de moștenire în favoarea supraviețuitorilor sau o destinație specială, patrimoniul se va transmite în conformitate cu Legea din 1964 privind succesiunea (Scoția) [*Succession (Scotland) Act 1964*].

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Nu este necesară înregistrarea testamentului în Scoția.
Dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile, inclusiv cele cu o destinație specială sau cu o clauză de moștenire în favoarea supraviețuitorilor, se înregistrează fie în Cartea Funciară (*Register of Sasines*), fie în Cadastrul din Scoția (*Land Register of Scotland*).
În anumite cazuri, dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile, inclusiv cele cu o destinație specială sau cu o clauză de moștenire în favoarea supraviețuitorilor, se înregistrează, de exemplu, în registrul acționarilor unei societăți.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

În temeiul legislației scoțiene, este posibil ca un copil sau soț/partener civil supraviețuitor să își exercite dreptul stabilit prin lege asupra unor bunuri mobile la data decesului unui părinte/soț/partener civil, chiar dacă defunctul a lăsat un testament. Acest drept stabilit prin lege oferă protecție împotriva dezmoștenirii.
Copiii au dreptul la o treime din bunurile mobile ale defunctului (bani, acțiuni etc.), dacă există un soț sau partener civil supraviețuitor, sau la jumătate, dacă nu există niciun soț sau partener civil supraviețuitor. Un soț/partener civil supraviețuitor are dreptul la o treime din bunurile mobile ale defunctului (bani, acțiuni etc.), dacă există copii, sau la jumătate, dacă nu există niciun copil.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

În temeiul Legii din 1964 privind succesiunea (Scoția), proprietatea se va transmite în ordinea prezentată mai jos.
(a) DREPTURI DE ÎNTÂIETATE
Un văduv, o văduvă sau un partener civil supraviețuitor (supraviețuitorul) are drepturi de întâietate asupra patrimoniului succesoral al soției/soțului sau partenerului civil defunct.
Dacă defunctul deținea o casă, iar supraviețuitorul locuiește acolo, supraviețuitorul are dreptul la casă și la accesoriile și mobilierul aferente casei, sub rezerva unor anumite limite. Supraviețuitorul poate pretinde:
casa, atât timp cât valoarea sa este sub 473 000 GBP
accesoriile și mobilierul până la valoarea de 29 000 GBP.
Dacă defunctul a lăsat în urmă copii sau descendenți, supraviețuitorul are dreptul la primii 50 000 GBP din patrimoniul succesoral. Dacă defunctul nu a lăsat în urmă copii sau descendenți, supraviețuitorul are dreptul la primii 89 000 GBP.
(b) DREPTURI STABILITE PRIN LEGE
Dacă rămâne patrimoniu succesoral după exercitarea „drepturilor de întâietate", un soț sau partener civil supraviețuitor și copiii beneficiază de anumite drepturi stabilite prin lege din bunurile mobile ale defunctului, conform răspunsului de la punctul 3 de mai sus.
(c) PATRIMONIUL SUCCESORAL LIBER DE SERVITUȚI
După exercitarea drepturilor de întâietate și a drepturilor stabilite prin lege, restul de patrimoniu succesoral *ab intestat* se transmite în conformitate cu normele juridice, în următoarea ordine
Copiii
Dacă supraviețuiesc părinții și frații, părinții moștenesc jumătate, iar frații și surorile moștenesc cealaltă jumătate
Frații și surorile, în cazul niciunui părinte supraviețuitor
Părinții, în cazul niciunui frate sau niciunei surori supraviețuitoare
Soțul sau partenerul civil supraviețuitor
Unchii sau mătușile (din partea oricărui părinte)
Bunicii (din partea oricărui părinte)
Frații și surorile bunicilor (din partea oricărui părinte)
Alți ascendenți în linie directă – mai îndepărtați decât bunicii
Statul

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

În cazul majorității patrimoniilor succesorale, este necesar ca un executor testamentar (fie desemnat prin testamentul unui defunct, fie desemnat de tribunalul districtual) să obțină o „confirmare" din partea tribunalului districtual. Acordarea confirmării reprezintă titlul executorului testamentar pentru a administra patrimoniul succesoral prezentat în inventarul patrimoniului succesoral care însoțește cerea de confirmare și, de asemenea, conferă executorului testamentar autoritatea de a soluționa toate chestiunile legate de succesiune aferente patrimoniului succesoral respectiv.

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

desemnarea se face fie prin testament, fie de către tribunalul districtual (un executor testamentar din oficiu, denumit executor-dative) în situațiile în care nu există niciun testament valabil sau dacă executorii testamentari desemnați nu pot sau nu vor să acționeze.
În cazul majorității patrimoniilor succesorale, executorul (executorii) testamentar(i) trebuie să depună o cerere de confirmare la tribunalul districtual.

Cu excepția cazurilor în care se aplică procedura aferentă succesiunilor cu valoare redusă și a altor cazuri limitativ prevăzute de lege, un executor testamentar din oficiu (*executor dative*) va trebui să dovedească că a încheiat o asigurare de răspundere profesională (denumită *bond of caution*) înainte de a începe să administreze un patrimoniu succesoral.
Odată cu cererea de confirmare trebuie depus un inventar cu toate elementele patrimoniului succesoral, împreună cu testamentul, dacă există.
Instanța acordă confirmarea în raport cu elementele patrimoniului succesoral din inventar, iar executorului testamentar îi revine autoritatea să reunească respectivele elemente.
Odată ce patrimoniul succesoral este reunit, executorul testamentar trebuie să plătească orice datorie și impozit datorate înainte de împărțirea patrimoniului succesoral în temeiul testamentului sau al Legii din 1964 privind succesiunea (Scoția).

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

În cazul în care există un testament, acesta desemnează beneficiarii sau categoria de beneficiari care ar trebui să moștenească parțial sau în întregime patrimoniul succesoral, sub rezerva oricărei pretenții de drepturi juridice.
În cazul în care nu există niciun testament, drepturile și ordinea celor care vor moșteni patrimoniul succesoral sunt prevăzute în Legea din 1964 privind succesiunea (Scoția).
În cazul în care nu există niciun testament, coabitantul supraviețuitor poate, de asemenea, să depună o cerere la instanță în termen de șase luni de la data decesului, pentru a i se atribui o parte din patrimoniul succesoral în temeiul Legii din 2006 privind dreptul familiei (Scoția) [*Family Law (Scotland) Act 2006*]
.
„Intrarea în posesie" este momentul la care un beneficiar dobândește „un drept de proprietate" în temeiul unei moșteniri. În temeiul Legii din 1964 privind succesiunea (Scoția), patrimoniul succesoral intră în posesia executorului testamentar în scopul administrării. În această etapă, beneficiarul dobândește un drept personal față de executorul testamentar pentru transmiterea obiectului moștenirii în favoarea sa. Atunci când obiectul moștenirii este transmis beneficiarului, el dobândește un „drept real".
Data intrării în posesie ține de ceea ce defunctul a intenționat în raport cu testamentul său.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Executorul testamentar va fi răspunzător să plătească toate datoriile datorate prin patrimoniu succesoral înainte de împărțirea acestuia către beneficiari.
Patrimoniul succesoral nu ar trebui să fie distribuit mai devreme de șase luni de la data decesului pentru a oferi timp creditorilor să depună solicitări. Dacă niciun creditor nu depune nicio solicitare în termen de șase luni, iar executorul testamentar distribuie patrimoniul succesoral, teoretic, beneficiarii sunt răspunzători pentru orice datorie în limita moștenirii lor.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Titlul de proprietate asupra unui bun imobil poate fi transferat unui beneficiar prin intermediu unei dispoziții care ar trebui să fie înregistrată în Cadastrul din Scoția (*Land Register for Scotland*) sau prin anexarea unui document semnat (*docket*) la confirmare (sau la un certificat de confirmare).
În cazul în care există o clauză de moștenire în favoarea supraviețuitorilor, titlul de proprietate trece automat la proprietarul supraviețuitor, iar un extras din certificatul de deces trebuie anexat la actele de proprietate.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Nu toate patrimoniile succesorale necesită confirmare din partea instanței – unii deținători de fonduri vor plăti fără a fi nevoie de confirmare. Dacă este necesară o confirmare, trebuie desemnat un executor testamentar fie printr-un testament, fie printr-o cerere de desemnare a unui executor testamentar din oficiu de către instanță.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Un executor desemnat fie printr-un testament, fie de către o instanță, prin intermediul unei confirmări, va administra patrimoniul succesoral. Cu toate acestea, în unele cazuri, deținătorii de fonduri pot transfera patrimoniul succesoral al defunctului fără a fi nevoie de o confirmare.

9.3 Ce competențe are un administrator?

De a reuni patrimoniul succesoral identificat în inventarul atașat cererii de confirmare.
De a plăti datoriile și taxele.
De a distribui restul de patrimoniu succesoral beneficiarilor în temeiul testamentului sau, dacă nu există niciun testament, în temeiul Legii din 1964 privind succesiunea (Scoția).
De a recupera datoriile datorate defunctului.
În cazul în care defunctul a suferit vătămări personale înaintea decesului, executorul testamentar al respectivei persoane are drepturi similare la daune ca defunctul.
Executorul testamentar are dreptul să continue o acțiune în daune pentru vătămare personală care a fost intentată de către defunct înainte de data decesului și care nu s-a terminat.
În cazul în care defunctul a intentat o acțiune în daune pentru calomnie, iar aceasta nu s-a terminat la data decesului, dreptul la despăgubiri poate fi transmis executorului testamentar.
În cazul în care defunctul are un drept la despăgubiri în temeiul răspunderii contractuale, executorul testamentar poate iniția sau continua o acțiune judiciară în acest sens.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Nu este necesar niciun document prin care să se facă dovada statutului și a drepturilor beneficiarilor. Elementele patrimoniului succesoral vor fi transferate beneficiarilor de către executorul testamentar care administrează patrimoniul succesoral, iar pentru unele dintre acestea va fi necesar un transfer formal al titlului de proprietate și, eventual, o înregistrare a acestuia. Astfel cum s-a menționat mai sus, în cazul în care există o clauză de moștenire în favoarea supraviețuitorilor, titlul de proprietate trece automat la proprietarul supraviețuitor, iar extrasul din certificatul de deces trebuie anexat la actele de proprietate.
În cadrul procesului de confirmare din Scoția, trebuie depus un formular privind taxa de succesiune chiar dacă nu se datorează nicio astfel de taxă.

Această pagină face parte din portalul Europa ta.
Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 30/08/2021

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Succesiunile - Gibraltar

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu Consiliul Notariatelor din UE (CNUE).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Dispoziția pentru cauză de moarte este redactată de testator sau testatori. Nu este necesară o consultație juridică sau implicarea unui practician în domeniul dreptului.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

Nu este necesară înregistrarea testamentului.

Prin testament se încredințează succesiunea executorilor testamentari (reprezentaților personali) ai defunctului la data decesului. Testamentul nu include acte de dispoziție privind bunurile.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Nu.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Dacă sau în măsura în care defunctul nu lasă un testament valabil, patrimoniul succesoral se împarte în conformitate cu normele privind succesiunea *ab intestat* prevăzute în Legea din 1933 privind administrarea patrimoniului succesoral (*Administration of Estates Act 1933*) (astfel cum a fost modificată).

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 în materie de succesiune?

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Patrimoniul succesoral al defunctului intră în posesia reprezentanților săi personali. Ei pot depune o cerere la instanță pentru acordarea unei reprezentări (aduc dovezi în cazul unui testament și o autorizație de administrare în cazul unei succesiuni *ab intestat*). Autorizația le va confirma capacitatea de a gestiona patrimoniul succesoral în conformitate cu testamentul sau cu normele privind succesiunea *ab intestat*, în funcție de caz. Litigiile privind dreptul la succesiune sau privind autorizația se soluționează în instanță. Procedura judiciară este reglementată de Normele privind succesiunea care nu se află în litigiu (*Non-Contentious Probate Rules*) sau de Normele de procedură civilă (*Civil Procedure Rules*).

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Reprezentanții personali sunt responsabili de identificarea și de reunirea activelor defunctului din patrimoniul succesoral, de plata datoriilor defunctului și de împărțirea restului de avere către beneficiari în conformitate cu testamentul sau cu normele privind succesiunea *ab intestat*.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

La data decesului defunctului sau, în cazul beneficiarilor care decedează pe parcursul procesului de administrare a patrimoniului succesoral, la data decesului persoanei anterior îndreptățite.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Nu. Datoriile se impută din masa succesorală.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Reprezentanții personali vor transfera bunurile imobile beneficiarului îndreptățit pe parcursul procesului de administrare a patrimoniului succesoral. Beneficiarul va face dovada autorizației de reprezentare și a transferului către Cadastru (*Land Registry*) în conformitate cu Legea din 2011 privind drepturile de proprietate asupra terenurilor din Gibraltar (*Gibraltar Land Titles Act 2011*).

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

9.3 Ce competențe are un administrator?

A se vedea răspunsul de la întrebarea nr. 9.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

Reprezentanții personali administrează patrimoniul succesoral și distribuie activul net. Forma de transfer a bunurilor va depinde de natura acestora. Unele bunuri pot fi predate prin transferul posesiei. Banii pot fi plătiți prin cecuri. În privința bunurilor imobile, a se vedea întrebarea 9.

Ne-am bucura să primim feedbackul dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

Ultima actualizare: 16/12/2020

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.